

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10

8002 Bodø

Telefon: 75531500

Telefaks: 75520977

E-post: fmnopost@fylkesmannen.no

Hjemmeside: <http://www.fylkesmannen.no/nordland>**Nytt eDocument**

Prosessforløp		
Kommune	E-postadresse	
Lødingen	kjetil.skjeie@lodingen.kommune.no	
Dato for:		
Oppstartsvedtak		
20.06.2013		
Felles utredning		
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
15.08.2013	19.02.2015	Andøy, Bø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Lødingen
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
30.10.2014	23.09.2015	Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, og Lødingen
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
23.11.2015	12.04.2016	Vågan og Lødingen
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start 0-alternativet		
28.01.2016		
Ferdigstillelse av 0-alternativet		
23.03.2016		
Nabopratt		
Start	Slutt	
Intensjonsavtaler		
Dato	Avtaleparter	
29.02.2016	Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen	
Dato	Avtaleparter	
18.05.2016	Vågan og Lødingen	
Dato	Avtaleparter	
Dato	Avtaleparter	
Retningsvalg		
18.06.2015		
Innbyggerinvolvering		
Start	Slutt	
11.02.2016	30.05.2016	
Endelig vedtak		
16.06.2016		

Beskrivelse

Resultat endelig vedtak

Vedtak i kommunestyret ble:
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.
Kort beskrivelse av nabopratt
VI har ikke hatt noen nabopratt ut over det som er beskrevet i forhold til utredninger
Retningsvalg
Kommunestyret foretok dette den 18.06.15
Kort beskrivelse av innbyggerinvolvering
vedtak den 11.02.16 om å avholde folkeavstemning som ble gjennomført den 30.05.16
Kommuner en ønsker å slå seg sammen med
Ingen
Prossesser det jobbes videre med
Det jobbes ikke videre med noen prosesser i forhold til kommunesammenslåing, men kommunen viderefører de ulike samarbeidsrelasjoner vi har med andre kommuner innenfor ulike sakfelt

Vedlegg

Vedleggslisten skal bestå av følgende:

- Endelig vedtak med saksutredning
- Felles utredninger
- Utredning av 0 – alternativet der alenegang er valgt
- Alle politiske vedtak som omhandler kommunereformen som er gjort i reformperioden
- Eventuelle grensejusteringssaker eller andre spesielle saker/forhold
- Innbyggerinvolvering – hvordan er det gjennomført, når er det gjennomført, og hva er resultatet?
- Eventuelle intensjonsavtaler
- Andre dokumenter kommunen vurderer som relevant for vedtaket.

Hvis flere elementene i vedleggslisten fremkommer i samme dokument, må det tydeliggjøres i oversendelsen hvor man finner dem.

Eventuelle kommentarer til vedleggsliste

I vedleggene saksfremlegg 1 og 2 ligger alle saksfremlegg som har vært grunnlag for politisk behandling i Lødingen kommune. Protokoll er fra kommunestyremøte 16.06.16 hvor endelig vedtak ble fattet

Beskrivelse	Vedlegg
Utredning 0- alternativer	Lødingen utredning av 0-alternativet.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Utredning Vågan- Lødingen	Utredning Lødingen - Vågan.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Utredning 7 kommuner Harstad	utredning 7 kommuner.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Intensjonsavtale med Vågan	Intensjonsavtale Vågan - Lødingen signert.pdf (127209).pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Intensjonsavtale 7 kommuner Harstad	intensjonsavtharstad.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Saksfremlegg1	saksfremlegg1.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Saksfremlegg2	saksfremlegg2.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Protokoll	Protokoll16.06.2016.pdf

INTENSJONSAVTALE NY KOMMUNE

INNLEDNING

Lødingen og Vågan kommuner tar sikte på å slå seg sammen senest 01.01.2020. Det er kommunestyrene i de respektive kommunene som endelig vedtar om kommunene skal søke om ny kommune.

Avtalepartene er orientert om at kommunene også vurderer andre alternativ, inklusive å bestå som egen kommune.

SAMMENDRAG

«Aust- Lofoten kommune» skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av dagens kommuners tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige.

Kommunen skal legge til rette for å sikre gode tjenester, gjennom å ha tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll. Innovasjon og utvikling i tjenester og fellesadministrasjon prioriteres. Struktur, organisasjonskultur og systemer, må derfor vektlegges.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt der det er forutsetninger for dette. Innbyggerne skal få like gode tjenester fra kommunen som det de har i dag, og i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.

Utvikling av lokaldemokratiet og aktive medvirkningsprosesser vektlegges og gis høy prioritet. Politisk ledelse og styring skal være brukerorientert, og fokusere på beslutninger av prinsipiell betydning. Politisk nivå har ansvar for den strategiske utvikling av kommunen.

I tillegg til en politisk struktur bygd på formannskapsmodellen, skal kommunen legge til rette for etablering av ulike lokale utvalg/nemder¹ der dette finnes hensiktsmessig.

«Aust- Lofoten kommune» skal være en «Tett-på» kommune med utstrakt grad av brukermedvirkning og innbyggerinvolvering, og det skal utvikles gode kommunikasjonsstrategier rettet mot innbyggerne. Kommunen skal prioritere digitale tjenester og e-kommunikasjon.

---

¹ Fellesnemnd

For å gi rom for tjenesteutvikling og vekst i fremtiden legges til grunn at kommunen etableres ved hjelp av:

- Eksisterende kompetanse og kapasitet
- Eksisterende infrastruktur
- Lokal forankring av tjenesteansvarsområder
- Funksjonsbasert organisering av tjenesteområder

Det legges til grunn at eventuelle gevinster som oppnås i form av bedre organisering, vil bidra til å sikre kvalitet og nødvendig omfang på tjenestene, og gi handlingsrom for vekst og utvikling innen næringsliv og bosetting i hele den nye kommunen. Den relative andel av kommunale stillinger i dagens kommuner søkes opprettholdt.

Behov for økt tjenesteproduksjon i en «Aust- Lofoten kommune» vil gjøre tjenestene mindre sårbar enn i dagens 2 kommuner.

Lødingen og Vågan vil i fellesskap legge til rette for gode prosesser slik at organisasjonsendringene kan gjennomføres på en effektiv og god måte mellom vedtak om sammenslåing blir gjort og frem til «Aust- Lofoten kommune» etableres fra 1.1.2020.

Søknad om sammenslåing

Ved eventuelt positive vedtak om sammenslåing mellom kommunene, vil søknad bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden etableres den nye kommunen fra 1. januar 2020.

PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROSESSEN

Forhandlinger om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted. «Aust-Lofoten kommune» skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige. En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet.

Innbyggerundersøkelser / folkeavstemming

Innbyggerundersøkelser eller folkeavstemming er opp til den enkelte kommune å beslutte og gjennomføre.

Rammer for gjennomføring

Inndelingslova av 2001 ligger til grunn for hvordan sammenslåingen skal gjennomføres.

Fellesnemndⁱ (se avslutningsvis i dokumentet)

Det opprettes en Fellesnemnd som har overordnet ansvar for planlegging og gjennomføring. Utgangspunktet for sammensetning av fellesnemnda skal være formannskapene i de enkelte kommuner, men de tilpasninger som partene blir enige om.

Mandat:

- 1) Fellesnemnda skal ansette prosjektleder for sammenslåingsprosessen.
- 2) Fellesnemnda skal behandle prosjektleders innstilling til organisering av og ansettelse til den øverste administrative ledelse etter 1. januar 2020.
- 3) Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivaretatt.
- 4) Fellesnemndas medlemmer skal også utgjøre arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen.
- 5) Fellesnemnda tar stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de tre kommunene.
- 6) Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
- 7) Kommunene har i perioden frem til 31.12. 2019 ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
- 8) Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg frem til den nye kommunen er etablert og som fellesnemnda anser for å kunne ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen.
- 9) Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske konsekvenser og forberede budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023. Det er imidlertid det nye formannskapet som skal avgjøre budsjettinnstilling til det nye kommunestyret.
- 10) Fellesnemnda skal søke å oppnå konsensus i alle avgjørelser. Ved uenighet skal Fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

Det operative arbeidet skal utføres av en prosjektorganisasjon og beskrives i en prosjektplan. Politikere, administrasjonen og tillitsvalgte skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Fellesnemnda vurderer etablering av prosjektledelse.

Kommunesenter

Kommunesenteret og rådhuset skal ligge i Svolvær. Kommunehuset i Lødingen vil være lokalt servicesenter.

Kommunenavn og kommunevåpen

«Aust-Lofoten kommune» brukes som arbeidstittel på den nye kommunen. Fellesnemnda fastsetter kommunevåpen og ordførerkjede mm.

Prinsipper for organisering av den nye kommunen

Det er et mål å lage en enkel og kostnadseffektiv administrativ struktur, med politisk demokratisk forankring.

Politisk organisering

En ny sammenslått kommune skal basere sin politiske organisering på:

- Formannskapsmodellen
- Politiske utvalg inndelt etter fagområder som hovedmodell
- Det etableres kommunedelsutvalg, underlagt formannskapet, for tidligere Lødingen kommune.

Kommunedelsutvalget skal:

- Være utviklingsorientert
- Ha uttalerett i alle saker (budsjett mv), og særskilt uttalerett i saker som gjelder kommunedelen
- Kunne sette saker på «dagsorden» saker som gjelder kommunens virksomhet – planlegging, drift, forvaltning og i samfunnsmessige spørsmål/politiske spørsmål for øvrig som gjelder kommunedelen
- Formelt utnevnes av kommunestyret etter prosesser i kommunedelen som sikrer lokal forankring og legitimitet

Administrativ organisering

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnads-besparende. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeid med tillitsvalgte og medarbeiderne. Det vurderes desentralisert lokalisering av administrative tjenester der dette er hensiktsmessig

Kommunen som arbeidsgiver

Det er viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte, både med hensyn til forutsigbarhet og for å kunne gi gode tjenester. Den nye kommunen vil også ha stort behov for medarbeidere med god kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette i den nye kommuneorganisasjonen. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres i nært samarbeid med de tillitsvalgte og medarbeidere. Den nye kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene.

Fellesnemnda skal etablere en egen plan for medbestemmelse etter behandling i det part-sammensatte utvalget for sammenslåingsprosessen.

Kommunen skal ha en aktiv rolle i elevenes 13-årige skoleløp, og bidra til framtidig rekruttering gjennom å ta inn tilstrekkelig antall lærlinger.

Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti i inntil 3 år med hensyn til oppsigelse i arbeidsforhold. Eventuelt overtallige skal tilbys nye/andre oppgaver i den nye kommunen. Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser). Effektiviseringstiltak gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.

En felles strategi for personalbehandling vil bli utarbeidet etter at et evt vedtak om sammenslåing er fattet og som del av Fellesnemndas oppgave. Arbeidsgrupper oppnevnes for å foreta vurderinger og gi innspill til hvordan «Aust-Lofoten kommune» skal designes på operativt nivå.

KS og Fylkesmannen i Nordland antas å være aktive medspillere i kommunereformprosessen, gjennom klargjøre nødvendige prosessuelle og formelle hensyn som må ivaretas i forhold til å ivareta lov og avtaleverk på en god og tillitvekkende måte.

Kommunestyret

Kommunestyrets medlemstall for første valgperiode i den nye kommunen fastsettes etter eventuelle vedtak om sammenslåing.

TJENESTETILBUDET

Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor. Forhandlingsutvalget ser også at ny teknologi gjør at mange tjenester kan hentes/leveres via nettbaserte tjenester.

Skolestruktur

Nåværende og gjeldende vedtak om skolestruktur søkes opprettholdt.

Skolekretsgrenser i en ny kommune bør følge nærskoleprinsippet og optimaliseres.

Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning for de med rett til barnehageplass. Eventuelt nye barnehager tilpasses befolkningsveksten, slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet til tjenestene for innbyggerne.

Dagens tilbud om sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter videreføres. Spesialistfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse. Hjemmebaserte tjenester skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig tjeneste.

Bibliotek

Det skal være bemannede bibliotekfilialer etter dagens struktur. Bibliotekene skal fungere som samlingssted og kulturutvikler.

Lokale servicekontor

Servicekontor etableres i dagens kommunesentra, og tilrettelegges med tjenester som tar i bruk ny teknologi. Blant annet Nav tjenester kan ytes her.

Klima og miljø

Det skal utarbeides en strategi for en klimanøytral kommune innen 2030. Kommunen skal ha en oppdatert klima- og energiplan.

Interkommunalt samarbeid

Fellesnemda må avklare hvordan eventuelle interkommunale avtaler/samarbeidsordninger skal organiseres, forut for at kommunesammenslåing gjennomføres.

Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser.

Jordvern og arealutnyttelse

Gjennom helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealpolitikk hvor god matjord sikres, og at sjøarealer egnet for sjømatproduksjon ivaretas på best mulig måte.

Frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til frivillighet. Kommunens lag og foreninger sikres støtte slik at lokal aktivitet opprettholdes på samme nivå eller forsterkes.

Tekniske tjenester

Gode tekniske tjenester er viktig for innbyggerne, og tjenesten søkes forbedret og utviklet i hele den nye kommunen, bl.a. ved bruk av ny teknologi.

Kulturarbeid/kulturskole

Dagens kulturskole struktur og kulturarbeid søkes opprettholdt og forsterket.

KOMMUNIKASJON, NÆRING- OG SAMFUNNSUTVIKLING

Gang- og sykkelstier

Den nye kommunen skal realisere flere sykkeltraseer, gang- og sykkelstier for å sikre trygge skoleveier, skape god folkehelse og samt gjennomføre tiltak som innvirker positivt på klima og miljø.

Vei

Det må aktivt arbeides med spørsmålet om E10, sykkelveier, rasteplasser m.v. Trafikksikkerhet skal gis høy prioritet. Veikvalitet er også miljøsatsing, og vedlikehold skal prioriteres.

Fiskerihavner / Kaier

I samarbeid med kystverket skal det utarbeides en strategi for å sikre gode og effektive fiskerihavner, havner for godstransport og trygge farleder.

Øvrig infrastruktur

Det skal arbeides aktivt for å etablere et godt kollektivtilbud, herunder buss- og båt-tilbud internt i og til og fra den nye kommunen. Et godt bredbåndstilbud og mobildekning er vesentlig for god infrastruktur.

Næringsutvikling/arealpolitikk

Kommunen skal være blant de ledende næringskommuner gjennom en aktiv næringspolitikk hvor næringsdrivende og innbyggere møter en positiv og profesjonell holdning blant kommunens politikere og ansatte.

Den nye «Aust-Lofoten» kommune skal jobb for realisering av:

A. Q. E.H.

- Regionalhavn på Fiskøya
- Ny flyplass på Gimsøya
- Øksfjordveien (tidligere «Panoramaveien»)
- Ferdigstille Osan-Syd
- Forsterket fergesamband Lødingen-Bognes (sammenknytning europaveien E6-E10)
- Ny E10 gjennom Lofoten
- Tomter til fritidsboliger
- Opprettholdelse og forsterking av samferdselstilbudet
- Reetablering av videregående skole
- Forsterkning og utvikling av fiskerihavner/farleder

Eierskap i aksjeselskaper

Kommunestyret i den nye kommunen skal behandle overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper (eiermelding) i forbindelse med årlig budsjettbehandling. Som en del av dette skal de overordnede føringene for kommunens eierskap i f.eks AS trekkes opp.

Næringstiltak

Det legges til grunn en attraktiv nærings- og samfunnsutvikling i hele kommunen, basert på lokale fortrinn.

Tettstedsutvikling

Kommunen har flere tettsteder med attraktive særpreg. Publikumsrettede tjenester skal som hovedregel gis der innbyggerne bor, og tettstedene skal utvikles som attraktive bo- og arbeidssteder.

ØKONOMIFORVALTNING

Den nye kommunens økonomiforvaltning skal sikre at kommunens økonomi er i balanse og gir handlingsrom i et langsiktig perspektiv.

Økonomiplan innrettes slik at etatenes netto driftsresultat er i samsvar med TBU`s² anbefaling.

Inndelingstilskudd

Kommunene er enig om at 50 % av det årlige inndelingstilskuddet som man mottar skal brukes i et infrastrukturfond hvor det årlige beløpet fordeles mellom områdene for kommunene ihht den respektive kommunens andel av arealet på tidspunktet for vedtak om sammenslåing.

---

² Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) legger til rette for at partene i arbeidslivet og myndighetene har best mulig felles forståelse av situasjonen i norsk økonomi.

De øvrige 50 % av inndelingstilskuddet fordeles til bruk i den nye kommunen fordelt mellom områdene ihht andel av folketallet i den respektive kommune på tidspunkt for vedtak om sammenslåing.

Midlene som kommer fra inndelingstilskuddet skal dog brukes slik at det utvikler tjenestetilbudet i de respektive områder i tråd med overordnede retningslinjer og kommuneplan for ny kommune.

En fordeling av et inndelingstilskudd på kroner 17,8 millioner vil gi 8,9 mill. pr område:

Tabell for fordeling av inndelingstilskudd:

Kommune	Km ²	Innbyggere (1.01.16)	Folketall
Lødingen	527	2 144	19 %
Vågan	479	9 350	81 %
Ny kommune	1006	11 494	
Fordeling av inndelingstilskudd			
	Vågan	Lødingen	Inndelingstilskudd
Etter areal	4 272 000	4 628 000	50 %
Etter folketall	7 209 000	1 691 000	50 %
Totalt	11 481 000	6 319 000	

Infrastrukturfond – Lødingen: kr. 6 319 000

Infrastrukturfond – Vågan: kr. 11 481 000

Engangskompensasjon

30 % av engangskompensasjonen tildeles den enkelte kommune ihht andel folketall på tidspunktet for vedtak om kommunesammenslåing. Midlene brukes til omstillingstiltak som kommunen må gjøre i perioden fra vedtak om sammenslåing til sammenslåing finner sted. Midlene forvaltes av det enkelte kommunestyre.

70 % av engangskompensasjonen brukes til omstillingstiltak som skal gjøre den nye kommunen best mulig til å levere tjenester på en rasjonell og effektiv måte i tråd med de rammer som denne avtale gir. De avsatte midler forvaltes av fellesnemnden.

Fordeling av engangsstøtte			
	Fordeling i %	Engangsstøtte	Kommentar
Vågan	30 % engangsstøtte	6 075 000	Fond Vågan
Lødingen	30 % «	1 425 000	Fond Lødingen

Fellesnemnd	70 % «	17 500 000	Fond fellesnemnd
	Totalt	25 000 000	

Bruk av disponibel formue i kommunene

Disponibel formue fra kommunene skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggerne i den nye kommunen.

I perioden frem til en endelig sammenslåing skal alle kommunene orientere hverandre så tidlig som mulig gjennom en fremtidig fellesnemnd om aktuelle investeringsprosjekt som kommunene arbeider med. Dette gjelder prosjekter med en kostnadsramme på over kr 1,0 mill. Informasjon skal komme senest 14 dager i forkant av et eventuelt vedtak i kommunestyret.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten harmoniseres ved en eventuell kommunesammenslutning. Det er ikke realistisk å avvikle denne i nærmeste framtid.

Regionsamarbeid

Den nye «Aust-Lofoten» kommune skal ha regionstilørighet til Lofoten.

Lødingen/Svolvær, 18.05.2016

Atle Andersen
Ordfører
Lødingen kommune

Eivind Holst
Ordfører
Vågan kommune

---

1. Fellesnemnd

Ved samanslåing av kommunar eller fylkeskommunar og ved deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b skal det opprettast ei fellesnemnd til å samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga eller delinga. Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane eller fylkeskommunane. Det skal likevel vere minimum tre medlemmer i nemnda frå kvar kommune eller fylkeskommune. Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret eller fylkestinget. Nemnda vel sjølv leiaren og nestleiaren i nemnda. Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarande.

Kommunane eller fylkeskommunane kan også opprette eit felles partssamansett utval etter kommunelova § 25 for behandling av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette.

Fellesnemnda skal ta hand om det førebuaende arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, er sett i verk. Nemnda skal i sin verkeperiode gi fråsegn til departementet om årsbudsjetta og økonomiplanen for dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld.

Andre arbeidsoppgåver og fullmakter for nemnda blir fastsette i reglement som må vedtakast i alle kommunestyra eller fylkestinga. Kvar av kommunane eller fylkeskommunane kan be departementet om å ta avgjerd i slike spørsmål dersom det ikkje er mogleg å kome til semje.

Nemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga. Dette omfattar også tilsetjing av administrasjonssjef og revisor. Tilsetjing av revisor skjer på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala. Nemnda kan òg få fullmakt til å vidareføre deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller vidareføre avtale med annan revisor. Tilsvarande gjeld for sekretariatet for kontrollutvalet. Slikt vedtak skjer etter innstilling frå kontrollutvala.

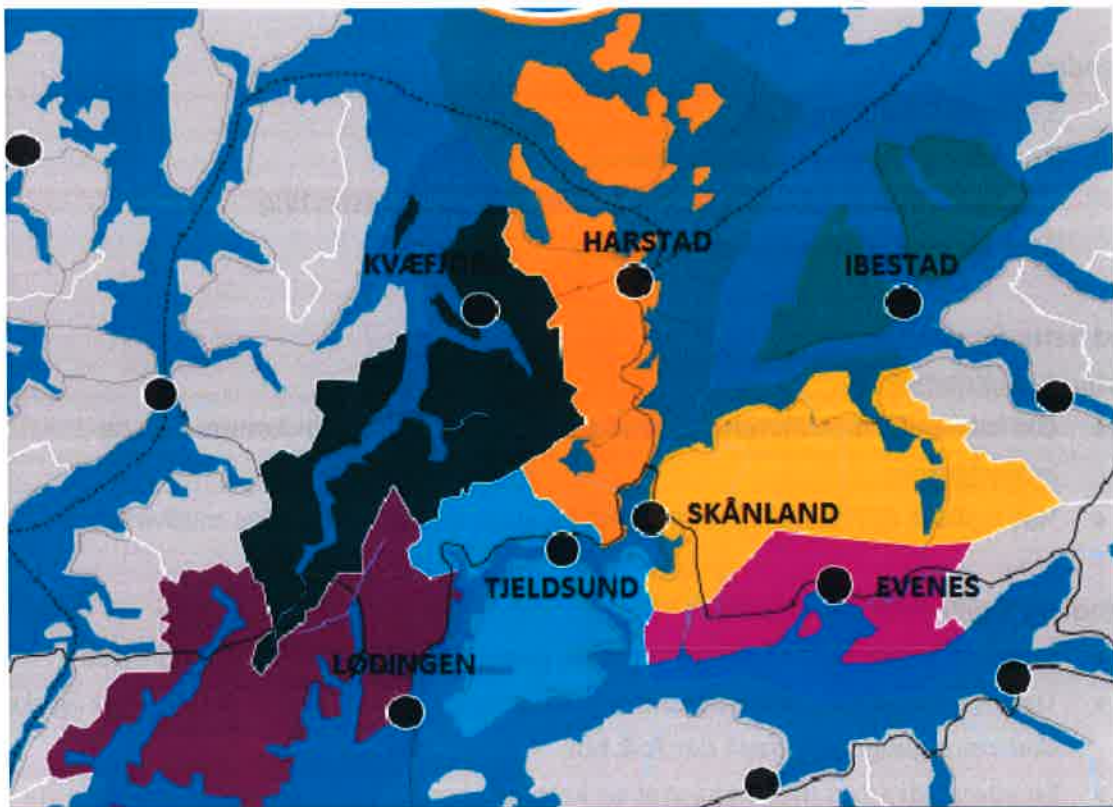
Fellesnemnda kan gi eit arbeidsutval myndigheit til å gjere vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art.

Reglane i kommunelova om møte- og talerett for ordførar, leiar av kommuneråd eller fylkesråd, administrasjonssjef og tilsette gjeld tilsvarande for nemnda. Reglane i § 59 om lovlegkontroll gjeld tilsvarande for avgjerder fellesnemnda tek.

Funksjonsperioden for fellesnemnda går ut når det nye kommunestyret eller fylkestinget er konstituert etter reglane i § 27.

INTENSJONSAVTALE NY KOMMUNE

Evenes, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland, Tjeldsund og Harstad kommuner

Innledning

Evenes, lbestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland, Tjeldsund og Harstad kommuner tar sikte på å slå seg sammen senest 01.01. 2020. Det er kommunestyrene i de respektive kommunene som endelig vedtar om kommunene skal søke om ny kommune.

Avtalepartene er orientert om at flere kommuner også vurderer andre alternativ, inklusive å bestå som egen kommune.

1. Mål for den nye kommunen

Den nye kommunen skal utvikles gjennom en innovativ prosess i trepartssamarbeidet mellom politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Målet i prosessen er nyvinning gjennom medvirkning internt og eksternt.

Hovedmål:

1. Et sterkt lokaldemokrati
2. Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud
3. Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting
4. Mer samordnet samfunnsplanlegging

Med dette forstås:

Et sterkt lokaldemokrati

- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne
- Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage, kultur- og fritidstjenester og skole skal være geografisk nært der folk bor
- En administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver
- Folkehelseperspektivet legges til grunn for alle politiske vedtak

Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

- Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveløsningen/tjenesteproduksjonen
- Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon

Mer samordnet samfunnsplanlegging

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling av eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet
- Styrket regional konkurransekraft
- En sterk felles bo- og arbeidsmarkedsregion
- Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger
- Styrket nasjonal og regional påvirkningskraft

2. Kritiske suksessfaktorer

Skoletilbud, barnehager, hjemmebaserte tjenester, kultur og fritidstjenester, legetjenester og brannfunksjoner lokaliseres desentralisert i den nye kommunen.

Nye kommunale oppgaver og funksjoner skal vurderes etablert desentralisert i den nye kommunen der dette er hensiktsmessig.

Den nye kommunen må lykkes med å skape/etablere:

- gode identitetsskapende holdninger i befolkningen
- trygghet mot tap av arbeidsplasser blant ansatte
- forståelse for regionale og lokale utfordringer
- gode kulturer i kommunene
- gode strategier for involvering av befolkningen
- gode vegger og gode kollektivløsninger (ferge, båt og buss)
- vilje til næringsutvikling
- gode elektroniske kommunikasjonsløsninger

3. Rammer for gjennomføring

Inndelingslova av 2001 ligger til grunn for hvordan sammenslåingen skal gjennomføres. Det opprettes en Fellesnemnd som har overordnet ansvar for planlegging og gjennomføring. Fellesnemndas sammensetning avklares innen utgangen av juni 2016. Utgangspunktet for sammensetning av fellesnemnda skal være formannskapene i de enkelte kommuner, men de tilpasninger som partene blir enige om.

Nemnda skal velges av og blant kommunestyremedlemmene og sammensetningen bør avspeile innbyggertallet i de enkelte kommunene, jfr inndelingslovens §26.

Det operative arbeidet skal utføres av en prosjektorganisasjon og beskrives i en prosjektplan. Politikere, administrasjonen og tillitsvalgte skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Fellesnemnda vurderer etablering av prosjektledelse.

4. Fylkestilhørighet

Kommunene er enige om at den nye kommunen skal tilhøre Troms fylke.

5. Kommunesenter

Kommunesenteret og rådhuset skal ligge i Harstad.

6. Kommunenavn og kommunevåpen

Harstad kommune brukes som arbeidstittel på den nye kommunen.

Innbyggerne involveres i prosessen med nytt kommunenavn.

Fellesnemnda fastsetter kommunevåpen og ordførerkjede mm.

7. Prinsipper for organisering av den nye kommunen

Det er et mål å lage en enkel og kostnadseffektiv administrativ struktur, med politisk demokratisk forankring.

Politisk organisering

En ny sammenslått kommune skal basere sin politiske organisering på:

- Formannskapsmodellen
- Politiske utvalg inndelt etter saksområder som hovedmodell
- Det etableres en geografisk struktur med kommunedelsutvalg.

Kommunedelsutvalgene skal:

- være utviklingsorientert
- ha uttalerett i alle saker (budsjett mv), og særskilt uttalerett i saker som gjelder kommunedelen
- kunne sette saker på «dagsorden» saker som gjelder kommunens virksomhet – planlegging, drift, forvaltning og i samfunnsmessige spørsmål/politiske spørsmål for øvrig som gjelder kommunedelen
- formelt utnevnes av kommunestyret etter prosesser i kommunedelen som sikrer lokal forankring og legitimitet

Administrativ organisering

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnadsbesparende. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeid med tillitsvalgte og medarbeiderne. Denne prosessen starter først når rådmann for den nye kommunen er rekruttert.

Det vurderes desentralisert lokalisering av administrative tjenester der dette er hensiktsmessig.

8. Ansatte

En viktig målsetting med den nye kommunen er en kompetent og effektiv tjenesteproduksjon med attraktive og utviklende arbeidsplasser for ansatte. For å nå dette målet blir det avgjørende å utvikle en løsningsorientert og fleksibel organisasjon.

Nedbemanning søkes løst gjennom omplassering og naturlig avgang. Ingen skal sies opp som en konsekvens av den nye kommunen.

Det legges til rette for gode pendler- og arbeidstidsløsninger for de ansatte.

9. Kommunestyret

Kommunestyrets medlemstall for første valgperiode i den nye kommunen fastsettes etter at det er avklart hvilke kommuner som går sammen og danner en ny kommune.

10. Bruk av disponibel formue i kommunene

Disponibel formue fra kommunene skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggerne i den nye kommunen.

I perioden frem til en endelig sammenslåing skal alle kommunene orientere hverandre så tidlig som mulig gjennom en fremtidig fellesnemnd om aktuelle investeringsprosjekt som kommunene arbeider med. Dette gjelder prosjekter med en kostnadsramme på over kr 1,0 mill. Informasjon skal komme senest 14 dager i forkant av et eventuelt vedtak i kommunestyret.

11. Eiendomsskatt

Kommunene har ulikt nivå på eiendomsskatt, dette må harmoneres ved en eventuell kommunesammenslutning. Det er ikke realistisk å avvike denne i nærmeste framtid.

Kommunene vil vurdere eiendomsskatt i områder utbygd på bymessig vis, alternativt en form for sonegradering av eiendomsskatten.

12. Innbyggerundersøkelser / folkeavstemming

Innbyggerundersøkelser eller folkeavstemming er opp til den enkelte kommune å beslutte og gjennomføre.

Harstad, den 29. februar 2016

Svein-Erik Kristiansen
Ordfører
Evenes kommune

Dag Sigurd Brustind
Ordfører
Ibestad kommune

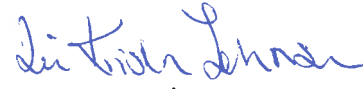
Torbjørn Larsen
Ordfører
Kvæfjord kommune

Atle Andersen
Ordfører
Lødingen kommune

Helene Berg Nilsen
Ordfører
Skånland kommune

Liv Kristin Johnsen
Ordfører
Tjeldsund kommune

Marianne Bremnes
Ordfører
Harstad kommune

Avtalen er underskrevet med forbehold om godkjenning i de respektive kommunestyre for de kommuner som ikke har behandlet avtalen i kommunestyret.

Lødingen kommune

Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune

Anja Hjelseth, Sondre Groven og Per Kristian Roko Kallager

TF-notat nr. 10/2016

Kolofonside

Tittel:	Lødingen kommune
Undertittel:	Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune
TF-notat nr:	10/2016
Forfatter(e):	Anja Hjelseth, Sondre Groven og Per Kristian Roko Kallager
Dato:	29.02.16
ISBN:	978-82-7401-938-6
ISSN:	1891-053X
Pris:	(Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto:	Telemarksforskning og istockfoto.no
Prosjekt:	Lødingen kommune – utredning av nullalternativet
Prosjektnummer.:	20160290
Prosjektleder:	Kjetil Lie
Oppdragsgiver(e):	Lødingen kommune

Spørsmål om dette notatet kan rettes til: Telemarksforskning, Postboks 4, 3833 Bø i Telemark – tlf 35 06 15 00 – www.telemarksforskning.no

---

Forord

Telemarksforsking har fått i oppdrag fra Lødingen kommune å vurdere hvorvidt Lødingen, i lys av mål og forutsetninger for kommunereformen, kan bestå som egen kommune. Utredningen tar for seg områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. I økonomikapitlet har vi spesielt belyst mulige konsekvenser av forslaget til nytt inntektssystem.

I utredningen av fordeler og ulemper ved at Lødingen består som egen kommune, så har Kjetil Lie vært prosjektleder, mens Anja Hjelseth, Per Kristian Roko Kallager og Sondre Groven har vært prosjektmedarbeidere.

Vår kontaktperson hos Lødingen kommune har vært kommunalsjef Erik Schøning. Vi vil benytte anledning til å takke for samarbeidet, og takke alle i kommune som har stilt opp på intervju, deltatt i spørreundersøkelse og bidratt med annen informasjon.

Utredningsarbeidet er gjennomført i perioden januar-februar 2016.

Bø, 29. februar 2016

Kjetil Lie
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

- Innledning – side 5
- Samfunnsutvikling – side 12
  - Befolkningsutvikling – side 16
  - Næringsutvikling – side 20
  - Pendling og avstander – side 26
  - Samarbeid om samfunnsutvikling – side 31
  - Samlet vurdering samfunnsutvikling – side 36
- Økonomi – side 41
  - Inntekter og økonomiske nøkkeltall – side 44
  - Økonomiske virkemidler i kommunereformen – side 50
  - Forslag til nytt inntektssystem- side 54
  - Effektiviseringsmuligheter – side 61
  - Demografiske endringer – side 67
  - Samlet vurdering økonomi – side 70
- Tjenesteyting – side 77
  - Kompetanse og kapasitet – side 81
  - Interkommunalt tjenestesamarbeid – side 93
  - Valgfrihet – side 99
  - Framtidig tjenesteproduksjon – side 101
  - Samlet vurdering tjenesteyting – side 103
- Lokaldemokrati – side 109
  - Høy politisk deltagelse – side 114
  - Lokal politisk styring – side 117
  - Lokal identitet – side 121
  - Oppgavepotensial – side 123
  - Samlet vurdering lokaldemokrati – side 134
- Samlet vurdering «Lødingen som egen kommune» – side 139
- Referanser – side 148
- Vedlegg – side 151

Innledning

Bakgrunn for utredningen

- Stortinget har gjennom kommunereformen gitt alle kommuner i landet en utredningsplikt for å vurdere framtidig kommunestruktur og eventuell endring for egen kommune.
- Lødingen har tidligere deltatt i utredning av kommunestruktur i Vesterålen (BDO 2014) bestående av **Lødingen**, Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland og Andøy
- Videre har Lødingen også deltatt i utredningen av «7 kommuners alternativet»: Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Harstad og **Lødingen**
- I tillegg er Lødingen involvert i utredningsarbeid om fremtidig kommunestruktur med Vågan (evt. Hadsel)
- Lødingen kommune har bedt om en særskilt vurdering av 0-alternativet, det vil si Lødingen som fortsatt egen kommune. Telemarksforskning har hatt ansvaret for denne utredningen.

Om kommunereformen

- Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.
- Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:
  - Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
  - Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
  - Bærekraftig og økonomisk robuste kommuner
  - Styrket lokaldemokrati
- Kommunene har fått et utredningsansvar når det gjelder framtidig kommunestruktur.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget for kommunereformen ble nedsatt 3. januar 2014. Den første delrapporten ble levert 31. mars 2014, og inneholdt kriterier kommunene bør oppfylle for å ivareta dagens kommunale oppgaver. Andre delrapport kom 1. desember. Denne delrapporten tok for seg flere regionale og statlige oppgaver som utvalget med utgangspunkt i kriteriene fra delrapport 1 har vurdert om kan overføres til kommunene.
- Tabellen under viser samfunnsmessige hensyn og kriterier for de fire ulike rollene kommunen har som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Det er blant annet tatt utgangspunkt i disse kriteriene når vi har laget vårt vurderingssystemet.

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING		SAMFUNNSUTVIKLING	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
MYNDIGHETSUTØVELSE		DEMOKRATISK ARENA	
Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur

Metode og gjennomføring (1)

- Den 04.02.2016 gjennomførte Telemarksforskning intervju med administrative ledere, og politikere i Lødingen kommune for å belyse ulike problemstillinger knyttet til det å fortsette som egen kommune. Intervjuene tok utgangspunkt i de fire overordnede målene med kommunereformen; samfunnsutvikling, kommunal tjenesteyting, økonomi og lokaldemokrati.
- I perioden 11.02 – 22.02 gjennomførte vi en spørreundersøkelse for administrativt ansatte, tillitsvalgte og politikere i Lødingen kommune. Det var totalt 40 respondenter som fikk undersøkelsen tilsendt. Blant disse er det 25 som har svart på hele undersøkelsen, dvs. en svarprosent på 63. Undersøkelsen ble gjennomført vha. det elektroniske spørreskjemaverktøyet SurveyXact.
- Den nevnte spørreundersøkelsen inngår også i vurderingen, det presiseres at dette ikke er en representativ undersøkelse. I svarene fra spørreundersøken er et svar med gjennomsnitt på over 3,5 vurdert som at respondentene er mer positive til påstanden, mens et svar med gjennomsnitt under 3,5 blir vurdert som at respondentene er mer negative til påstanden
- Vi har også innhentet informasjon og statistikk fra flere ulike kilder: Herunder KOSTRA, SSB og Telemarksforskings egne datasett.
- Lødingen kommunes hjemmesider og «statusbilde» (Status, utfordrings og mulighetsbilde: Mulighetsutredning kommunestruktur Evenes, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund) har også blitt benyttet som grunnlag for denne utredningen

---

Metode og gjennomføring (2) - kriteriesett for vurdering av null-alternativet

---

- For å belyse de overordnede målene i kommunereformen har vi i denne utredningen benyttet oss av et egenutviklet kriteriesett for vurdering av enkeltkommuner som vi tidligere har benyttet på tilsvarende utredninger i andre kommuner.
- Kriteriesettet baserer seg på Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur, og skal gi en vurdering av hvordan kommunen står seg mot disse kriteriene.
- Det er mulig å oppnå en maksimal poengscore på 400 poeng.
- De ulike kriteriene, med tilhørende terskler for poengscore, er nærmere beskrevet under den oppsummerende vurderingen i hvert delkapittel.

Kriteriesett for vurdering av null-alternativet

Mål ved kommunereformen	Kriterium	Vekting
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Befolkningsstørrelse	20
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	20
	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20
	Styrket og samordnet samfunnsutvikling	10
	Avstand til kommunesenter	20
	Næringsstruktur	10
Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner	Netto driftsresultat	10
	Disposisjonsfond	10
	Korrigerede frie inntekter	20
	Effektiviseringsgevinster administrasjon	20
	Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	10
	Forventet endring i demografikostnader	10
	Effekter av nytt inntektssystem	20
	Befolkningsgrunnlag	20
Gode og likeverdige tjenester	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	20
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	10
	Interkommunalt samarbeid på store tjenesteområder	10
	Interkommunalt samarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder	10
	Framtidig tjenesteproduksjon	10
	Valgfrihet	10
	Tilstrekkelig distanse	10
	Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	10
	Valgdeltagelse	10
	Størrelse på kommunestyret	10
Styrket lokaldemokrati	Politisk representasjon	10
	Innbyggermedvirkning	10
	Politisk styring – handlingsrom	10
	Politisk styring – kompetanse i administrasjonen	10
	Politisk styring – interkommunale samarbeid	10
	Oppgavepotensial	20
	Lokal identitet	10
	Samlet	

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling i kommunene

- Kommunene har en sentral rolle når det gjelder å skape en helhetlig utvikling av lokalsamfunnet og gode levekår for innbyggerne. I analyser av kommunenes rolle som samfunnsutviklingsaktør er det vanlig å legge til grunn en vid definisjon av samfunnsutvikling, noe som innebærer innsats på en rekke områder. Dette kan være arbeid knyttet til:
  - Areal- og samfunnsplanlegging
  - Næringsarbeid
  - Kulturtiltak
  - Nettverksbygging
  - Samarbeid med andre kommuner, lokalt næringsliv, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner også videre
- Et av målene i kommunereformen er en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Regjeringen ønsker at kommunesektoren skal bli i bedre stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Regjeringen ønsker at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner. Vi har fått opplyst fra Lødingen kommune at en grensejustering mot Gullsfjord i Kvæfjord kommune kan være aktuelt.,
- Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- En annen del av målet er at regjeringen ønsker at kommunene i større grad enn i dag skal ha kompetanse og kapasitet til å drive med samfunnsutvikling. En handlekraftig kommune kan spille en stor rolle som samfunnsutvikler, både lokalt og regionalt. Dette er blant annet avhengig av kommunenes evne til å drive god og effektiv planlegging, og legge til rette for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dersom kommunen har kapasitet og kompetanse vil den også stå sterkere når det gjelder muligheter til å skaffe utviklingsmidler, trekke til seg nye virksomheter (både offentlige og private) og delta i samarbeids- og utviklingsprosjekter både nasjonalt og internasjonalt.
- En viktig målsetting for kommunene er å stimulere til næringsutvikling og økt sysselsetting. Dette er noe som også krever kompetanse, evne til nettverksbygging, gode planer og god infrastruktur. Dersom flere kommuner innenfor den samme bo-, arbeids- og serviceregionen driver næringsrettet arbeid på hver sin måte, er det fare for at kommunene ender opp med konkurrerende tiltak i stedet for tiltak som støtter og bygger opp om hverandre. Dersom forutsetningene ellers er til stede, kan en samlet næringspolitikk hjelpe til med å styrke grunnlaget for næringsutviklingen i hele regionen.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Samfunnsutvikling	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • Funksjonelle samfunnsutviklingsområder • Tilstrekkelig kapasitet • Relevant kompetanse

- Som vist på forrige side er et av målene ved kommunereformen en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, og kommunegrenser som samsvarer bedre med bo- og arbeidsmarkedsregioner. I tillegg samsvarer også målet om bedre kapasitet og kompetanse i kommunene til samfunnsutvikling med kriteriene til ekspertutvalget.
- Vi har i våre vurderinger benyttet disse kriteriene for å vurdere mulighetene for å drive med samfunnsutvikling ved de ulike strukturalternativene.

Vurderingskriterier samfunnsutvikling

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av samfunnsutvikling. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under «samlet vurdering samfunnsutvikling».

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Befolkningsstørrelse	Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbyggere for å ha tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å ivareta rollen som samfunnsutvikler.	0-20
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vi har sett på alder på kommuneplanene, samt årsverk i kommunen knyttet til samfunns- og arealplanlegging.	0-20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Vi har sett på inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner og pendlingsdata til nabokommune.	0-20
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Vi har sett om Lødingen allerede i dag inngår i samarbeid som ivaretar målet om en styrket og samordnet samfunnsutvikling.	0-10
Avstand til kommunesenter	Vi har sett på interne avstander i kommunene.	0-20
Næringsstruktur	Vi har sett på næringsstrukturen i kommunen og vurdert om den er variert og om arbeidsplassene er i bransjer som har hatt vekst.	0-10

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling

- Figuren viser befolkningsutviklingen i Lødingen kommune fra 2000 til 2015. Lødingen har (per 1.1.2016) 2 144 innbyggere.
- Figuren viser en negativ trend i utviklingen i folketallet i perioden. I den gjeldende perioden er det en total nedgang på 12,2 prosent.

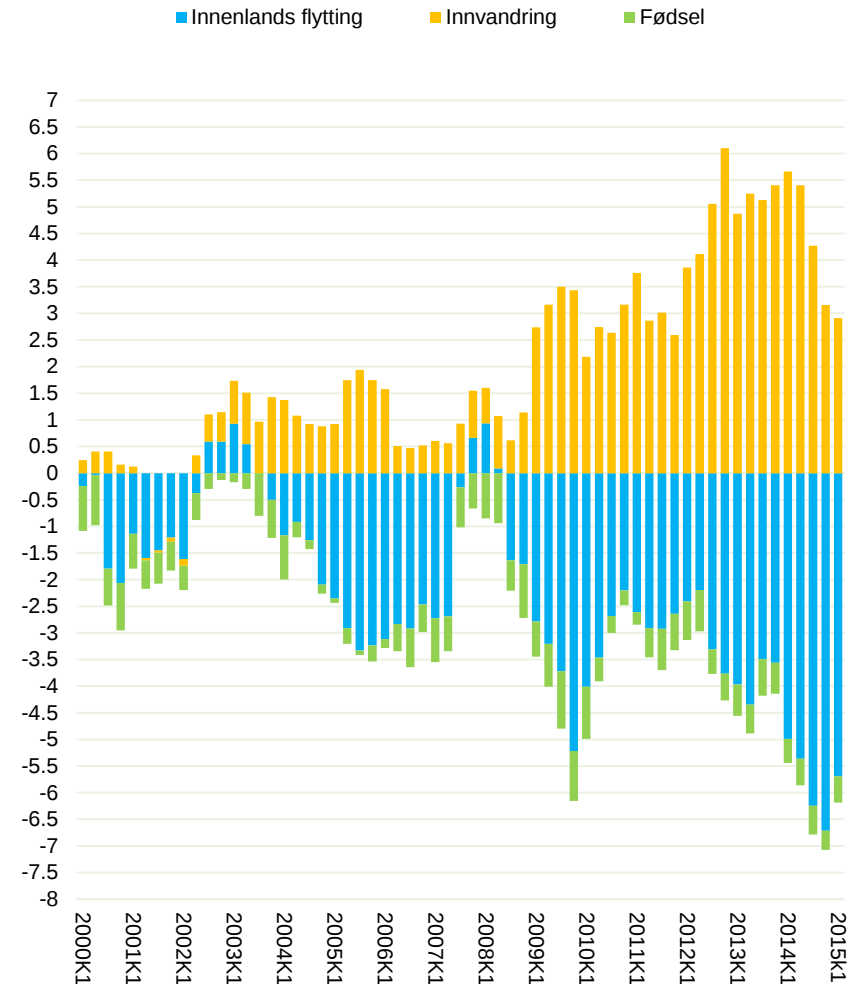

Utvikling i folkemengde fra 2000 til 2015, ved utgangen av 1. kvartal.
Kilde: Telemarksforskning/SSB

Befolkningsutvikling dekomponert

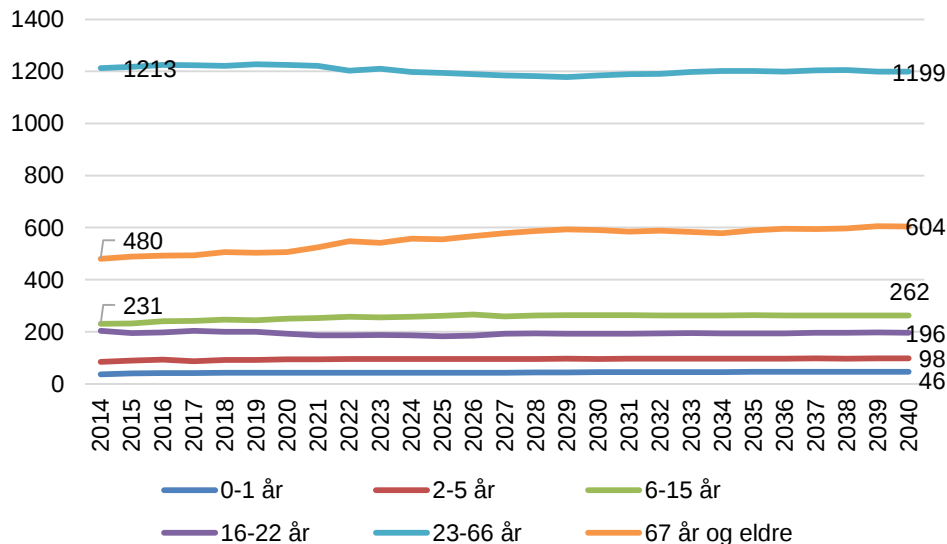
- Figuren til høyre viser årlig prosentvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. Hver stolpe viser den årlige endringen, og dette er målt hvert kvartal. Det er derfor overlappende perioder.
- Med unntak av få perioder har den innenlandske flyttingen vært negativ. Det samme gjelder fødselstallet. Det betyr at det flytter flere ut av Lødingen enn de som flytter inn, og det dør flere enn det blir født. Innvandringen har imidlertid vært positiv, og det har bidratt til at befolkningsnedgangen ikke har vært større.

Kvartalsvis prosentvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. 2000-2015. Kilde: SSB/Telemarksforsking

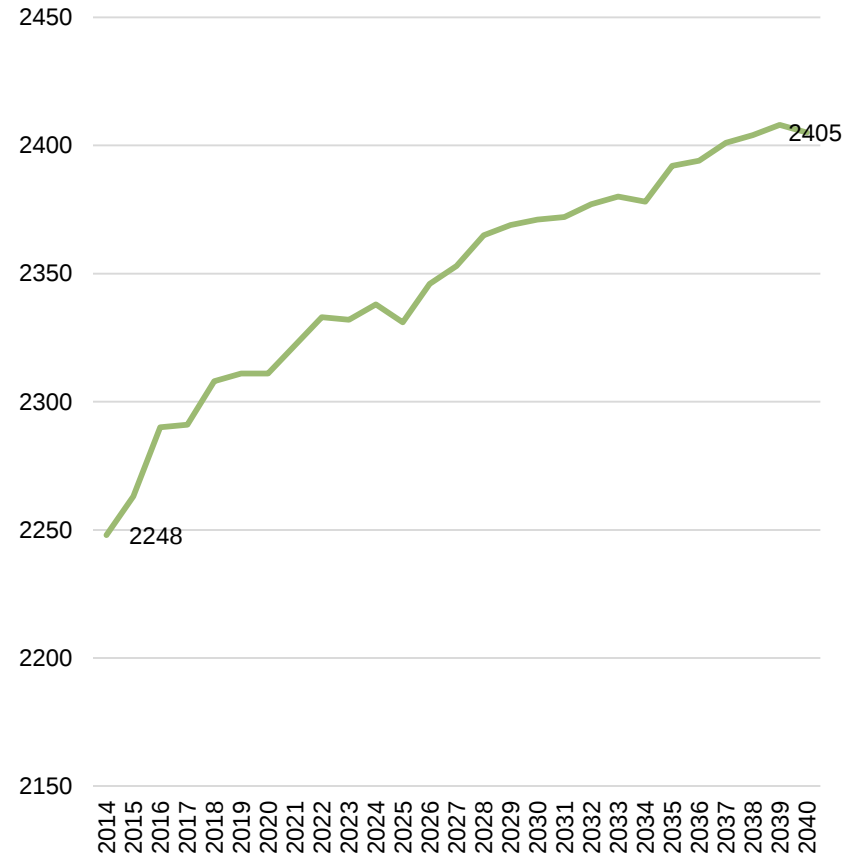
Fremskrevet befolkningsutvikling

- Figuren til høyre viser fremskrevet befolkningsutvikling (startår 2014) ved SSBs 4M alternativ. Som figuren viser forventes det en vekst i folketallet frem mot 2040 i Lødingen kommune. Veksten forventes å utgjøre 157 personer.
- Figuren under viser fremskrevet befolkningsutvikling fordelt på ulike aldersgrupper. Det forventes en særlig vekst i den eldste aldersgruppen (67 år og eldre) frem mot 2040.

Fremskrevet befolkningsutvikling fra 2014 til 2040 – SSBs middelframskrivning (MMMM).
Kilde: SSB

Fremskrevet befolkningsutvikling (4M)

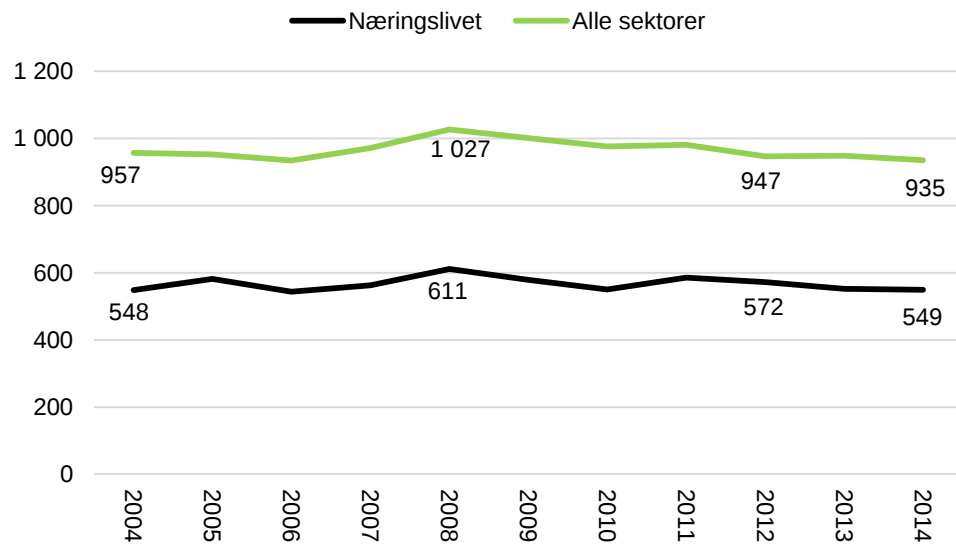

Fremskrevet befolkningsutvikling fra 2014 til 2040 – SSBs middelframskrivning (MMMM). Kilde: SSB

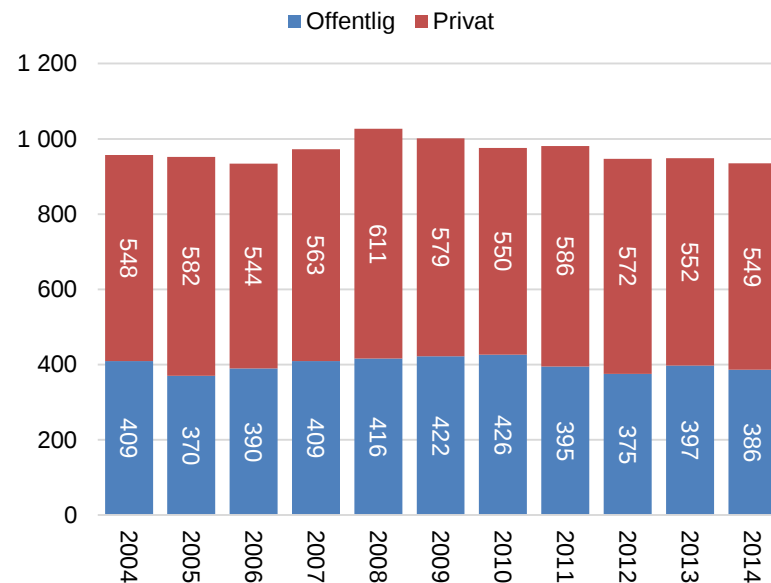
Næringsutvikling

Arbeidsplassutvikling i Lødingen kommune

- Figuren til venstre viser utviklingen i antallet arbeidsplasser i Lødingen kommune fra 2004 frem til 2014. Som vi kan se har det vært en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser fra 2008 og frem til i dag. Nedgangen i denne perioden (2008-2014) utgjør for alle sektorer 92 arbeidsplasser, mens det i privat sektor utgjør 62 arbeidsplasser. Antallet arbeidsplasser er omtrent på samme nivå som i 2004.
- Figuren til høyre viser fordelingen av arbeidsplasser mellom offentlig og privat sektor. Som vi også så i den andre figuren har antallet arbeidsplasser i privat sektor vært stabilt, men nedgangen i arbeidsplasser har vært i offentlig sektor. Til sammen utgjør denne nedgangen 23 arbeidsplasser.
- Samlet sett finner vi derfor en negativ trend i arbeidsplassutviklingen i Lødingen kommune.

Arbeidsplassutvikling i alle sektorer og i næringslivet i Lødingen. 2004-2014.
Kilde: SSB

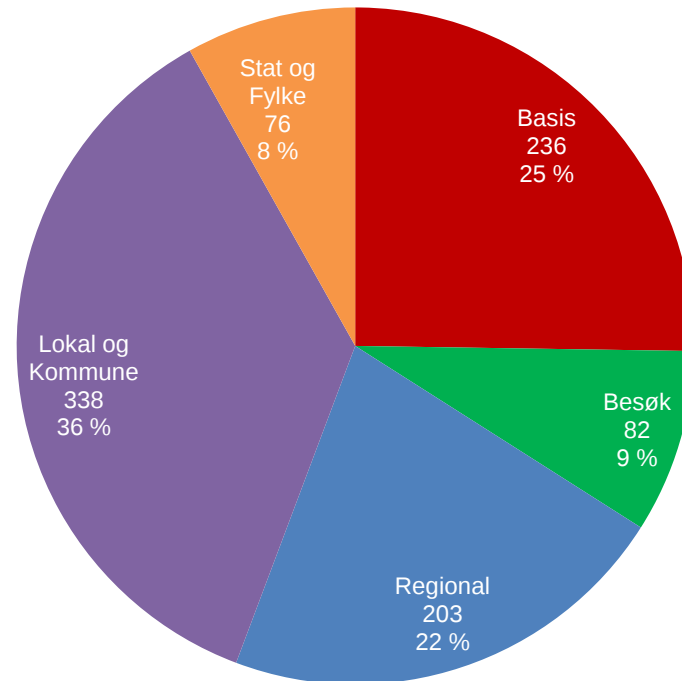
Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Lødingen. 2004-2014.
Kilde: Telemarksforskning/SSB

Arbeidsplasser fordelt på sektorer

Videre er det interessant å se på hvordan arbeidsplassene i kommunen er fordelt mellom ulike sektorer. Arbeidsplassene er fordelt etter:

- Fylke og stat
- Lokal og kommune
  - *Lokale næringer* er næringsliv som leverer tjenester til den lokale befolkningen, og som i stor grad substituerer tjenester fra offentlig sektor. Dette er tjenester som barnehager, skoler, primærhelsetjenester og renovasjon.
- Basisnæringer
  - *Basisnæringer* er næringsliv som konkurrerer på et nasjonalt eller internasjonalt marked. Basisnæringene produserer varer eller tjenester på et sted, som selges og konsumeres hovedsakelig utenfor stedet der produksjonen foregår. Primærnæringer som landbruk, gruver og industri, tilhører basisnæringene. Samtidig er det en del tjenesteproduksjon som også defineres som basisnæringer. Dette er tjenester som IT, telekom og teknologiske tjenester.
- Besøksnæringer
  - *Besøksnæringer* er næringsliv som kjennetegnes av at kunden må være personlig til stede. Besøksnæringene inkluderer all turisme, men også butikkhandel og en del personlige tjenester.
- Regionale næringer
  - De *regionale* næringene består av bransjer som både har annet næringsliv, offentlige institusjoner og befolkningen som kunder, og som hovedsakelig retter seg mot et regionalt marked. Det er bransjer som bygg og anlegg, transport og forretningsmessig tjenesteyting. Vi finner ofte en konsentrasjon av de regionale næringene i byer og sentra.

Kakediagrammet under viser hvordan de 935 arbeidsplassene i Lødingen er fordelt på ulike sektorer i 2014. Lokal og kommune er største sektor, fulgt av basisnæringene og regionale næringer. Besøk og stat og fylke er omtrent like store.

Arbeidsplasser fordelt på ulike sektorer i Lødingen .
Absolutte tall og prosent i 2014. Kilde: Telemarksforsking

Private arbeidsplasser fordelt på næring

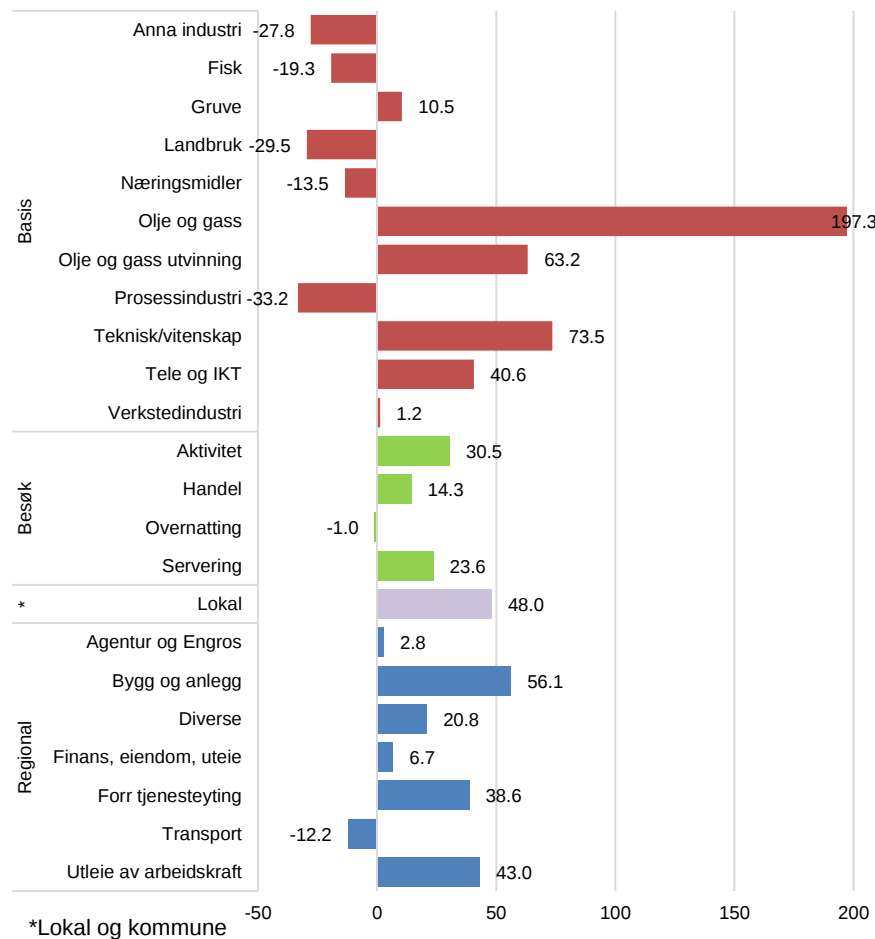
- Tabellen til høyre viser fordelingen av de 549 private arbeidsplassene i Lødingen kommune fordelt på ulike typer næringer og bransjer.
- Innen basisnæringene er tele og ikt de bransjene som sysselsetter flest. Deretter følger og næringsmiddelindustri og fisket/havbruk.
- Innenfor besøksnæringene er handel den desidert største næringen i antall sysselsatte.
- For de regionale næringene er det transport, agentur og engros og bygg og anlegg som sysselsetter flest.

Næring	Bransje	Antall arbeidsplasser
Basis	Anna industri	11
	Næringsmidler	56
	Verkstedindustri	14
	Fisk	50
	Gruve	2
	Landbruk	29
	Teknisk/vitenskap	10
	Tele og IKT	64
	Besøk	Aktivitet
Handel		55
Overnatting		7
Servering		9
Lokal	Lokal	28
Regional	Agentur og Engros	43
	Bygg og anlegg	41
	Diverse	19
	Finans, eiendom, uteie	6
	Forr tjenesteyting	24
	Transport	67
	Utleie av arbeidskraft	3
Totalsum		549

Antall arbeidsplasser i de ulike bransjene som inngår under de ulike næringstypene i privat sektor i 2014 i Lødingen. Kilde: Telemarksforsking

Lokaliseringskvotient - forklaring

- Lokaliseringskvotienter sier noe om hvor store bransjene er i kommunen/på stedet relativt til resten av landet. Antall arbeidsplasser i bransjen er delt på totalt antall sysselsatte i kommunen. Denne andelen er delt på tilsvarende andel for landet. Når tallet er 1, er andelen den samme som for Norge. Det betyr at dersom andelen er lavere enn 1, er det en lavere andel som jobber i den bransjen sammenlignet med landet, og omvendt dersom tallet er høyere enn 1. Dersom tallet er for eksempel 2, er det dobbelt så mange som jobber i bransjen i den aktuelle kommunen enn landsgjennomsnittet.
- Figuren til høyre viser Norges vekst på landsbasis fra 2001 til 2014. Det gir et bilde av hvilke bransjer som er i vekst, og hvilke som er i nedgang.
- Bransjene som har hatt størst vekst siden 2001, er olje og gass, olje- og gassutvinning, teknisk/vitenskap, lokale næringer, bygg og anlegg, forretningsmessig tjenesteyting og utleie av arbeidsplass.
- Det har vært størst nedgang i anna industri, fisk, landbruk, næringsmidler, prosessindustri og transport.
- Lokaliseringskvotienten på neste side viser arbeidsplasser i Lødingen i 2014 relativt til landsgjennomsnittet i 2014.

*Lokal og kommune
Arbeidsplassvekst i de ulike bransjene i Norge i perioden 2001 - 2014. I prosent.

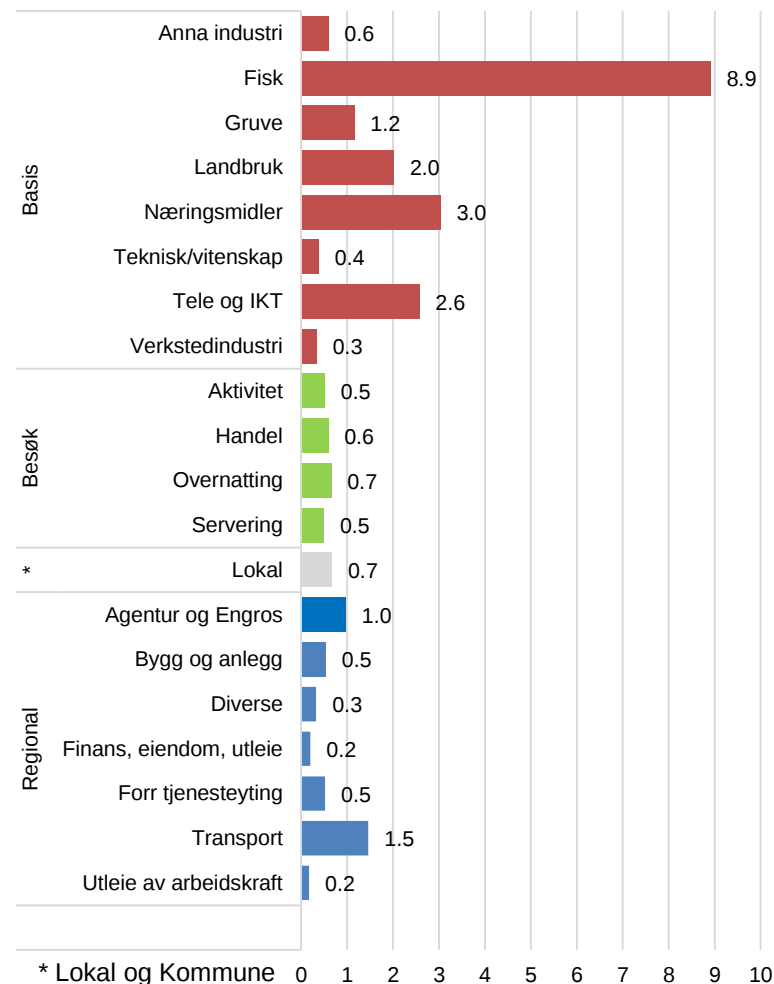
Lokaliseringskvotient – Lødingen

I basisnæringene er det fiske/havbruk, landbruk, næringsmidler og tele og ikt som skiller seg ut som relativt større enn på landsbasis. Gruve er også større representert enn på landsbasis. Tele og ikt er en bransje som har vært i vekst, mens de resterende har vært i nedgang dersom vi sammenlikner med utviklingen på landsbasis.

Innenfor besøksnæringene er det ingen av næringene som skiller seg ut som større enn landssnittet.

Transport skiller seg ut som større enn på landsbasis. Transportbransjen har vært i nedgang. Ellers er bransjene innenfor regionale næringer jevnt over under landsbasis

Samlet sett viser lokaliseringskvotienten for Lødingen at kommunen har innslag av flere typer næringer, men flere av næringene som er relativt viktige på landsbasis er næringer som har vært i nedgang.

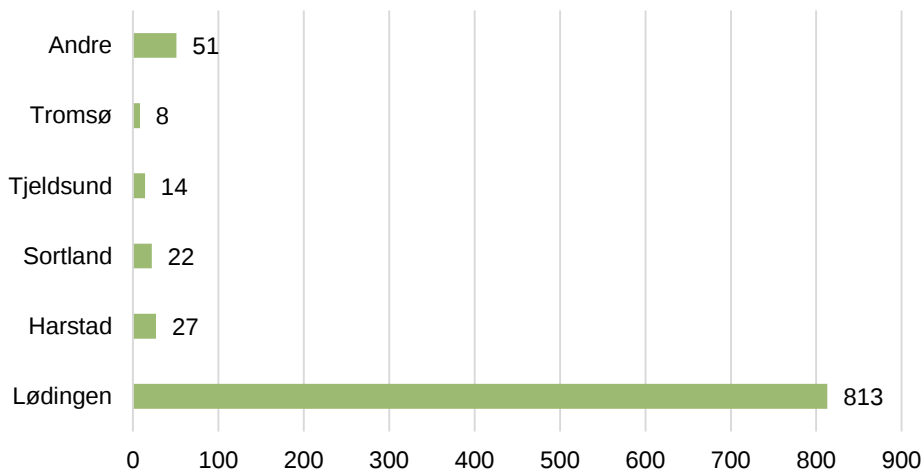
Lokaliseringskvotient for Lødingen , 2014.

Pendling og interne avstander

Innpendling

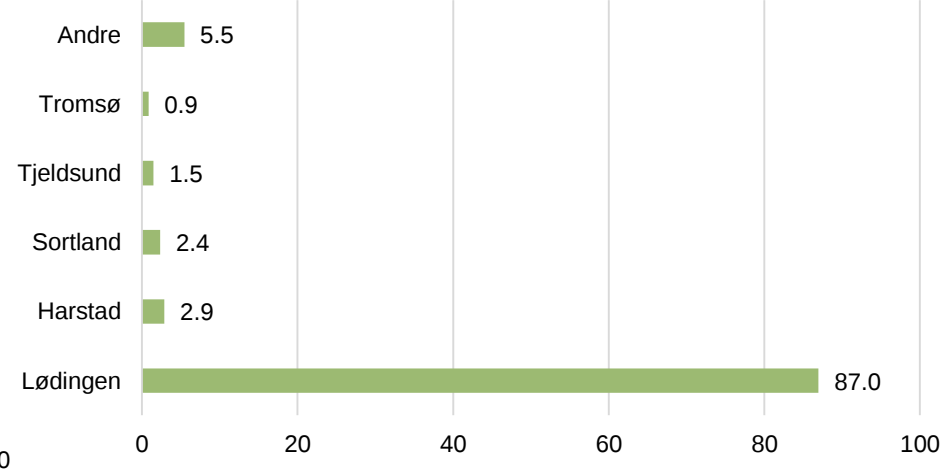
- Figurene nedenfor viser innpendling i absolutte tall og i prosent av arbeidsplassene i Lødingen kommune (pr. 4 kvartal 2014). Som vi ser av figuren er det en høy andel, 87 prosent, som både har bosted og arbeidssted i Lødingen kommune. Av de som pendler inn til kommunen kommer det flest fra Harstad, deretter følger Sortland, tilsvarende hhv 2,9 prosent og 2,4 prosent.

Absolutte tall

Innpendling til Lødingen kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB

Prosent

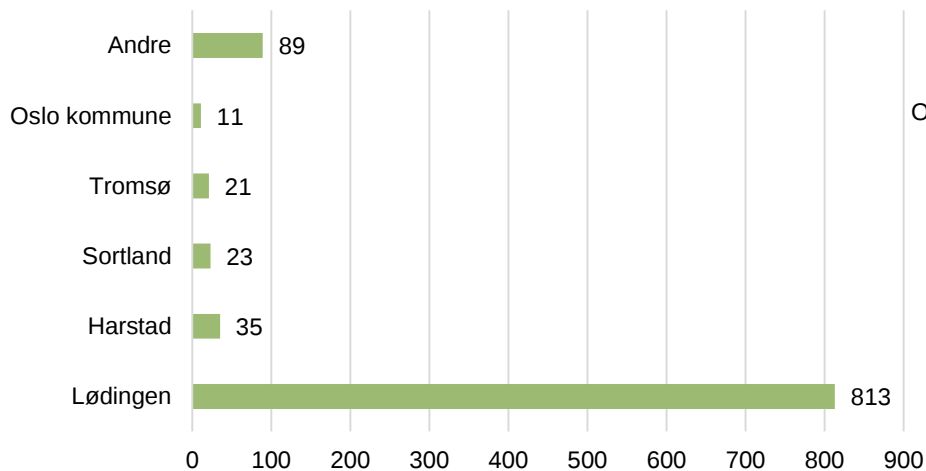

Innpendling til Lødingen kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB

Utpendling

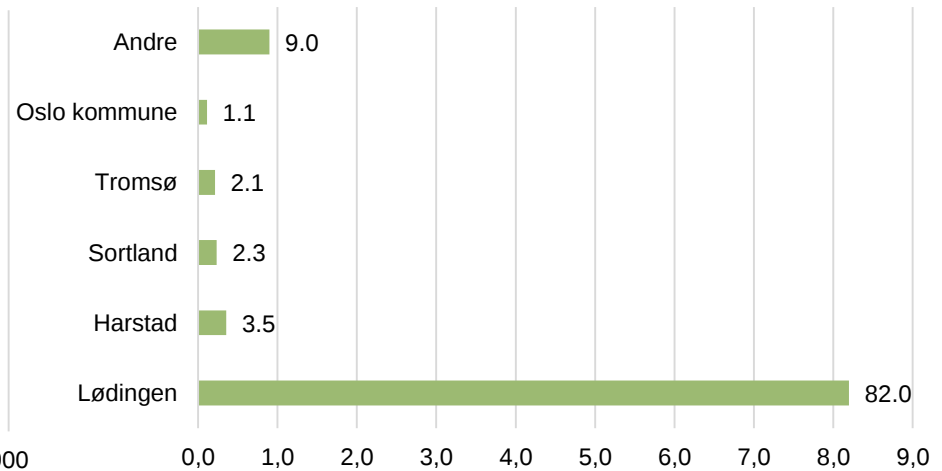
- Figurene under viser utpendlingen fra Lødingen kommune i absolutte tall og i prosent av de som er sysselsatt i kommunen. Som vi så på forrige side er det 813 som både bor og jobber i Lødingen. Det tilsvarer 82 prosent av de som er sysselsatt i kommunen. Av de sysselsatte som pendler ut er det flest som pendler til Harstad – 3,5 prosent av de sysselsatte. Deretter følger Sortland med 2,3 prosent. Samlet sett er det 18 prosent av de som er sysselsatt i Lødingen som pendler ut fra kommunen.
- I NIBRs kartlegging av bo- og arbeidsmarkedsregioner er Lødingen definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

Absolutte tall

Utpendling fra Lødingen kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB.no

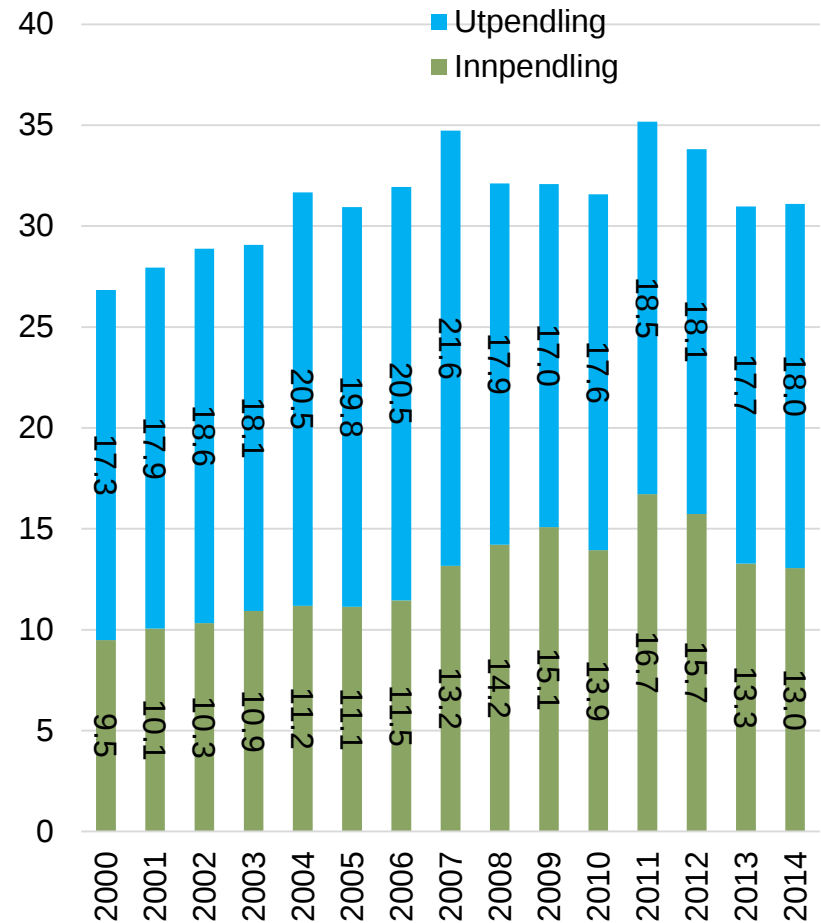
Prosent

Utpendling fra Lødingen kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB.no

Arbeidsmarkedsintegrasjon

- I figuren til høyre ser vi arbeidsmarkedsintegrasjonen i Lødingen i de enkelte år fra 2000 til 2014. Det er summen av andelen av den sysselsatte befolkningen som pendler ut og andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til.
- Som vi kan se er det prosentvis noen flere som pendler ut enn det pendles inn til Lødingen.

Pending til og fra Lødingen kommune i prosent.
Kilde: SSB

Interne reiseavstander i Lødingen kommune

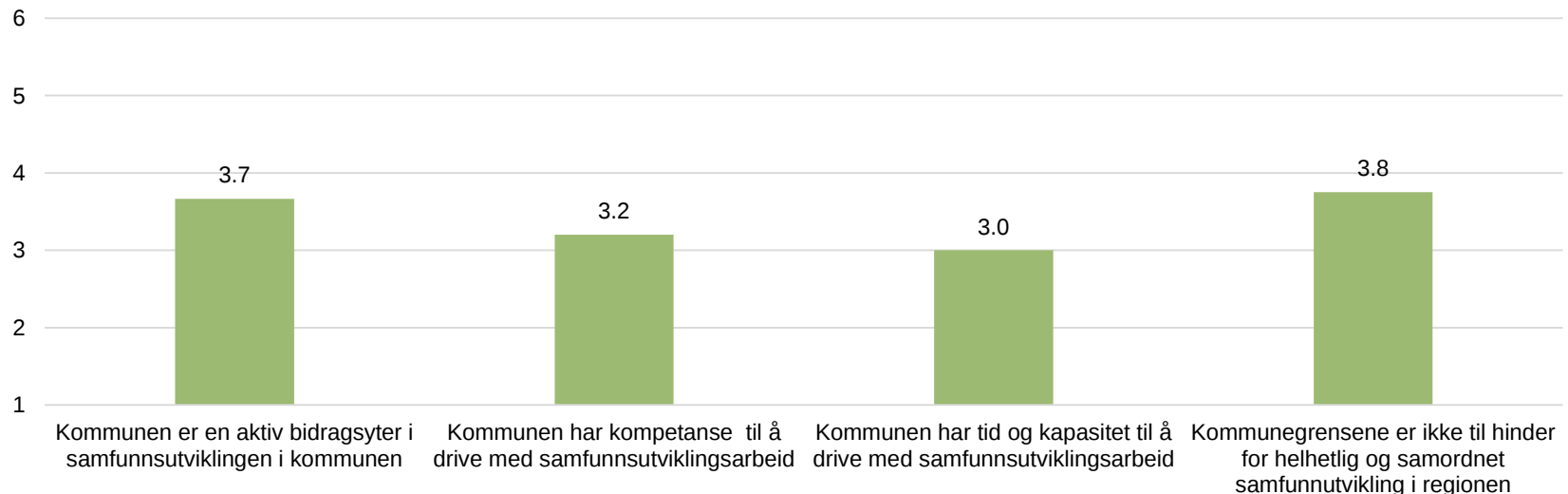
- KOSTRA (2014) oppgir en gjennomsnittlig reisetid for innbyggerne til kommunesenteret Lødingen på 6,7 minutter. Slik sett fremstår avstandene internt i kommunen som relativt korte.
- Vi har også sett på kjøretiden fra Lødingen til Vestbygd. Ifølge visveg.no (med raskeste vei lagt til grunn) er kjøretiden hit 43 minutter. Det er 1 746 av innbyggerne i Lødingen som bor i tettbygde strøk (SSB 2014). Dette tilsvarer om lag 81 prosent av innbyggerne i kommunen.

Samfunnsutvikling i kommunen

Samfunnsutvikling – svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ba vi respondentene om å vurdere flere påstander om arbeidet med samfunnsutvikling i kommunen. Her kommer det frem at er en aktiv bidragsyter i samfunnsutvikling i kommunen. Kommunens kompetanse og kapasitet blir derimot vurdert som noe lav av respondentene. Særlig kapasitet blir vurdert som lav. Kommunegrensene blir i liten grad vurdert som en hindring for helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i regionen.

Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig, og 6= svært enig.

Lokal og regional utvikling

- Regjeringen mener kommunereformen skal bidra til styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet knyttet til:
  - Arealbruk/planlegging
  - Samfunnssikkerhet- og beredskap
  - Transport
  - Næring
  - Miljø og klima
- Som det fremgår av tabellen er Lødingen involvert i noe samarbeid med andre kommuner/aktører om samfunnsutvikling.

Område	Samarbeid
Arealbruk/planlegging	- Kystsoneplan - Geodatasamarbeid
Samfunnssikkerhet og beredskap	- Brannberedskap
Transport	- Lødingen Havn KF
Næring	- Hålogaland Kraft/bredbånd - Vesterålen Fiskeripark AS - Vesterålsprodukter AS - Flyplassutvalg - Fabrikken næringsshage AS
Miljø og klima	- Vesterålen friluftsråd - Møysalen nasjonalpark styre - Vannprøver – Eurofins - Ofoten IUA - Interkommunalt utvalg for forurensning

Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse

Resultat fra NIVI Rapport 2014:1 Kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene, sier noe om landets kommuner sin kapasitet og kompetanse til å ivareta planlegging etter krav i plan- og bygningsloven.

Kapasitet er definert som «kommunenes evne til å ivareta alle oppgaver og den saksmengden kommunene står overfor». 61 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre til samfunnsplanlegging, og 32 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre arealplanlegging. Et fagmiljø kan per definisjon minimum bestå av 2 personer, og det betyr at kun 28 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta arealplanlegging og kun 6 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta samfunnsplanlegging. Jo mindre kommunestørrelsene er, jo høyere er opplevelsen av manglende kapasitet på planområdet.

Kompetanse er definert som «tilgang til personale med nødvendig formalkompetanse og/eller realkompetanse innenfor planlegging». 82 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor arealplanlegging og 68 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor samfunnsplanlegging. Utdanningsbakgrunnen blant samfunns- og arealplanleggere i kommunene er variert, og et fellestrekk synes å være utfordringer i rekruttering av sivilingeniører, arkitekter og arealplanleggere.

Det ser ut til at landets kommuner gjennomgående har bedre kompetanse enn kapasitet. Men i små fagmiljø, eller der fagmiljø ikke eksisterer, kan det være svært utfordrende å opprettholde og utvikle fagkompetanse.

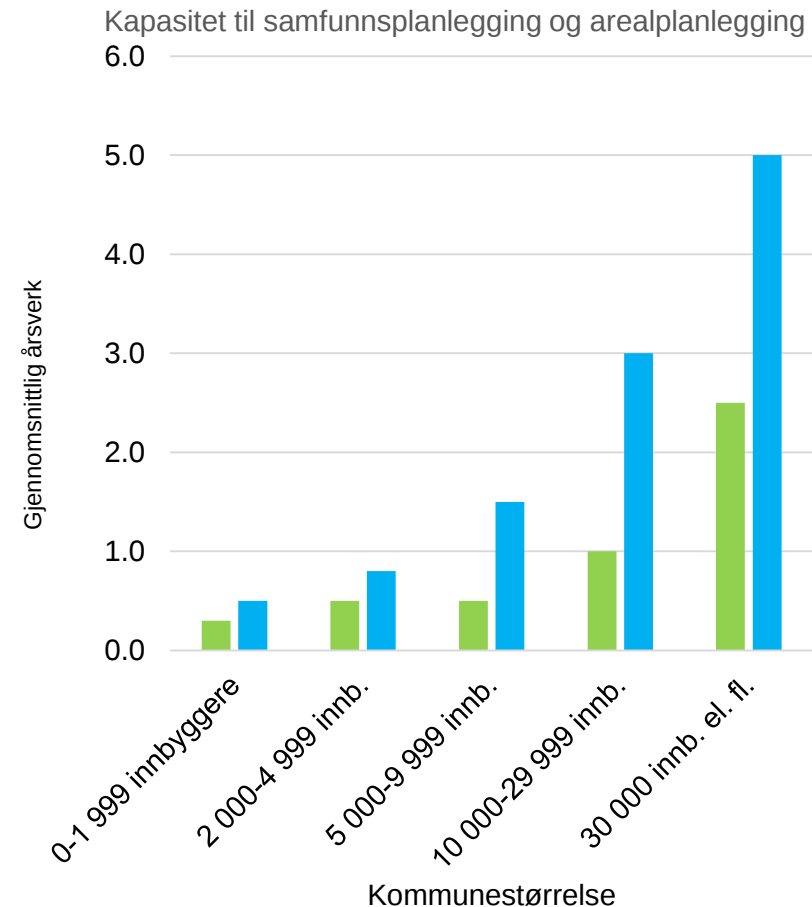

Diagram basert på tabell 3.2 NIVI Rapport 2014:1

Kapasitet og kompetanse i Lødingen kommune

- På forrige side så vi at på landsbasis oppgir kommuner på størrelse med Lødingen (2 000 til 4.999 innbyggere) at de i snitt har ca. 1,5 årsverk til samfunnsplanlegging og 0,75 årsverk til arealplanlegging. Fra Lødingen har vi fått oppgitt at kommunen har 0,25 årsverk til samfunnsplanlegging og 1,25 årsverk til arealplanlegging
- Plan og bygningsloven setter rammene for samfunns- og arealplanleggingen i kommunene. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel og arealdel (§ 11-1). *Kommuneplanens samfunnsdel* tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunn og som organisasjon og bør beskrive og vurdere alternative utviklingsstrategier. Handlingsdelen angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. *Kommuneplanens arealdel* er en overordnet plan som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og bruk av arealene i kommunen. Lødingen kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel i 2009.
- I intervjuene fremkommer det at det er utfordringer knyttet til det å prioritere samfunnsutviklingsarbeid i kommunen. Særlig kapasitet blir nevnt som en utfordring i arbeidet med samfunnsutvikling. Flere av intervjuobjektene peker på at lovpålagte oppgaver krever mye av tiden, slik at man ikke får brukt like mye av kapasiteten på samfunnsutviklingsarbeid.

Samlet vurdering samfunnsutvikling

Vurderingssystem samfunnsutvikling (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune, har vi derfor tilpasset kriteriene noe. Kriteriet kommunesenter er tatt ut.
- Under tilstrekkelig kapasitet og kompetanse har vi sett på hva kommunen kan forvente seg framover; på funksjonelle samfunnsutviklingsområder har vi sett på tilhørighet til bo- og arbeidsmarkedsregioner og på avstand til kommunesenter har vi tatt utgangspunkt i avstand fra kommunesenteret til tettsteder og bygder med skole.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Kommunen kan forvente dårligere kapasitet og kompetanse i framtiden	0	
	Kommunen kan forvente omtrent samme kapasitet og kompetanse i framtiden	10	
	Kommunen kan forvente bedre kapasitet og kompetanse i framtiden	20	

Vurderingssystem samfunnsutvikling (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Tilhører et annet bo- og arbeidsmarkedsområde, og har over 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner	0	
	Eget BA-områder/tilhører et annet BA-område, men har under 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner.	10	
	Eget bo- og arbeidsmarkedsområde.	20	
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Kommunen har i dag lite samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	0	
	Kommunen har i dag noe samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	5	
	Kommunen har i dag mye samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	10	
Avstand til kommunesenter	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 60 minutter.	0	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er mellom 45 og 60 minutter.	10	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 45 minutter.	20	
Næringsstruktur	Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	0	
	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	5	
	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og en overvekt av arbeidsplasser i vekstbransjer.	10	

Vurdering av samfunnsutvikling – Lødingen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lødingen kommune har et befolkningsgrunnlag på under 5 000 innbyggere	0/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Lødingen kommune kan forvente seg omtrent samme kompetanse som i dag. Ifølge spørreundersøkelsen blir kapasitet og kompetanse i kommunen til samfunnsutvikling vurdert som lav	0/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Lødingen er definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er også en stor andel av de sysselsatte som både bor og jobber i Lødingen kommune.	20/20	
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Lødingen har noe samarbeid innenfor de fem områdene	5/10	
Avstand til kommunesenter	Avstandene innad i kommunen er innenfor akseptabel pendlingsavstand.	20/20	
Næringsstruktur	Næringsstrukturen i Lødingen bærer preg av en viss grad av variasjon, men en del av arbeidsplassene er i nedgangsbransjer.	0/10	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får «Lødingen som egen kommune» en score på 45 av 100 poeng på samfunnsutvikling.	45/100	

Oppsummering samfunnsutvikling

---

1. Lødingen kommune har i dag om lag 2000 innbyggere. Det forventes vekst i folketallet frem mot 2040, men framskrivningene fra SSB tilsier at veksten vil være størst i de eldste aldersgruppene (67+)
2. Samlet sett finner vi en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen i perioden vi har sett på, men dette er knyttet til offentlige arbeidsplasser.
3. I spørreundersøkelsen stilte vi spørsmål som omhandlet samfunnsutvikling. Her fremkommer det at kompetanse, tid og kapasitet i kommuneorganisasjonen blir vurdert som å være lav blant respondentene. I intervjuene fremkommer det også at det er utfordringer knyttet til kapasitet med tanke på samfunnsutviklingsarbeid i kommunen generelt
4. Avstandene internt i kommunen er innenfor akseptabel pendleavstand
5. Lødingen er definert som en egen BA-region, og det er mange som både bor og jobber i egen kommune.

Økonomi

Mål ved reformen og ekspertutvalget

- Et av målene ved kommunereformen er bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Regjeringen peker på at større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og næringssammensetning. Det gjør kommunene mer robuste ovenfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer (kommunereform.no).
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Ekspertutvalget hadde altså ikke økonomi som et eget område, men det er to kriterier under tjenesteyting som er relevant for økonomi, og som vi også ser på i denne delen av rapporten:
  - Økonomisk soliditet
  - Effektiv tjenesteproduksjon

Vurderingskriterier økonomi

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av økonomi. En nærmere beskrivelse av kriteriene finner du under samlet vurdering økonomi.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Netto driftsresultat	Vi har sett på kommunens driftsresultat i % av brutto driftsinntekter.	0-10
Disposisjonsfond	Vi har sett på nivå på disponibelt disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter.	0-10
Korrigerte frie inntekter	Vi har sett på dagens inntektsnivå målt ved korrigerte frie inntekter.	0-20
Nytt inntektssystem	Vi har sett på isolerte effekter ut fra høringen om forslag til nytt inntektssystem.	0-20
Effektiviseringsgevinster på administrasjon	Vi har sett på potensial for effektivisering på administrasjon vurdert mot kommuner på samme størrelse i samme fylke.	0-20
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon	Vi har med utgangspunkt i utgiftsbehovet til kommunen sett på om det er rom for effektiviseringsgevinster på tjenesteområdene.	0-10
Forventet endring i demografikostnader	Vi har sett på om forventet endring i befolknings-sammensetningen vil gi endringer i demografikostnader.	0-10

Inntekter og økonomiske nøkkeltall

Korrigerede frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

- Korrigerede frie inntekter viser nivået på de frie inntektene (rammetilskudd og skatt) korrigeret for variasjon i utgiftsbehov (ifølge kriteriene i inntektssystemet).
- Tabellen under viser korrigerede frie inntekter for Lødingen og fire andre sammenlignbare «gruppe-5 kommuner» i Nordland. Nivået (i prosent av landsgjennomsnittet) er vist både med og uten eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter.
  - I KOSTRA (SSBs statistikk over kommunal tjenesteproduksjon og økonomi) er kommunene delt inn i ulike kommunegrupper etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser (bundne kostnader og frie inntekter). Hensikten er å gjøre det mulig å sammenligne «like kommuner». Lødingen er plassert i kommunegruppe 5. Dette er små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter
  - Lødingen kommune lå 3 prosent over landsgjennomsnittlig nivå for utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune. Kommunens inntektsnivå er i sin tur styrende for det tjenestenivået kommunen kan levere til innbyggerne.

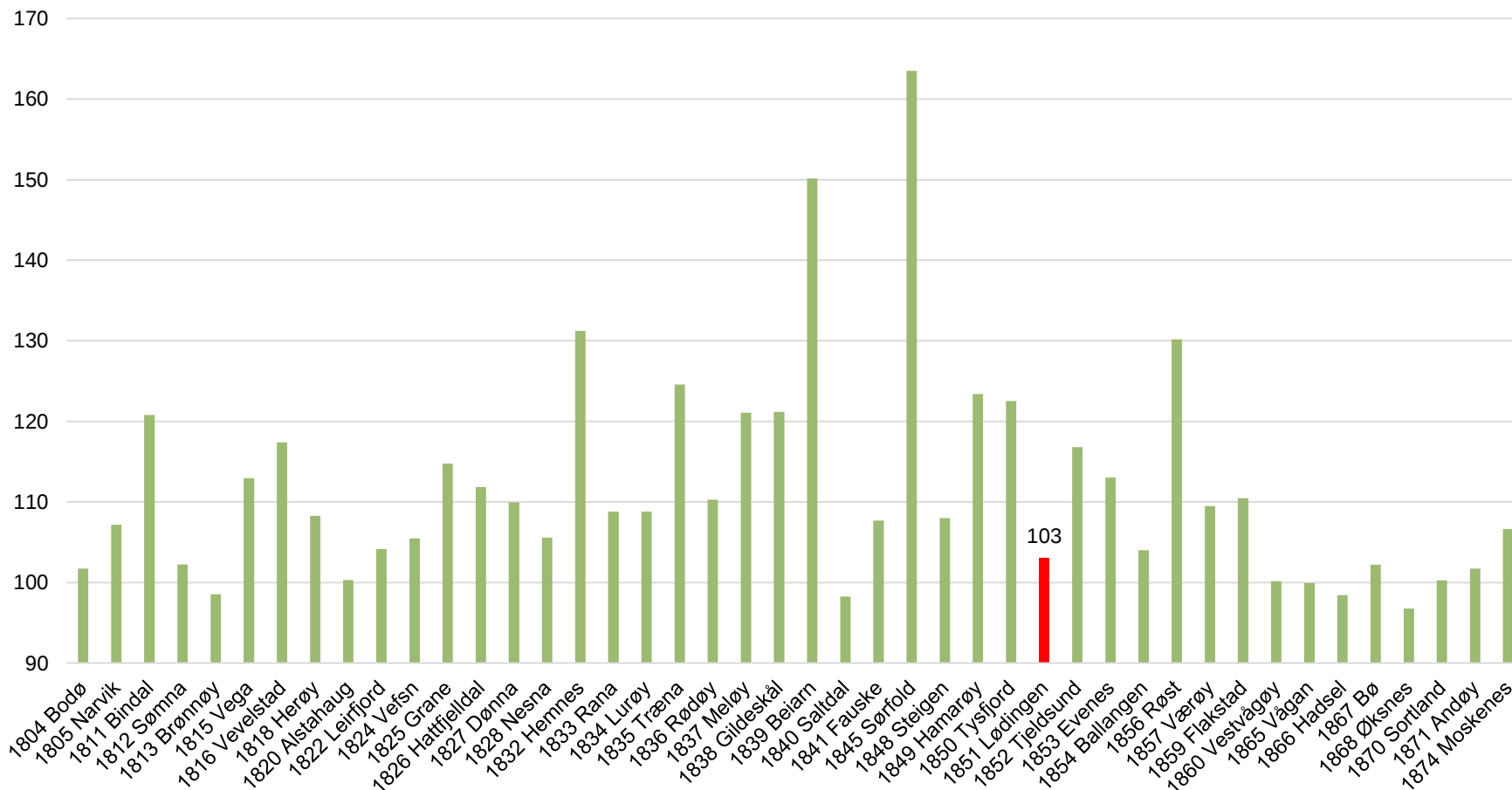
Frie inntekter i 2014 korrigeret for variasjoner i utgiftsbehov. Tabellen viser pst. av landsgjennomsnittet av inntekt per innbygger. Landsgjennomsnittet = 100. Kilde: Kommuneproposisjonen 2016.

	Korrigerede frie inntekter ekskl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.	Korrigerede frie inntekter inkl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.
Lødingen	107	103
Tjeldsund	120	117
Evenes	114	113
Værøy	114	109
Nordland	102	106
Hele landet	100	100

Korrigerede frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

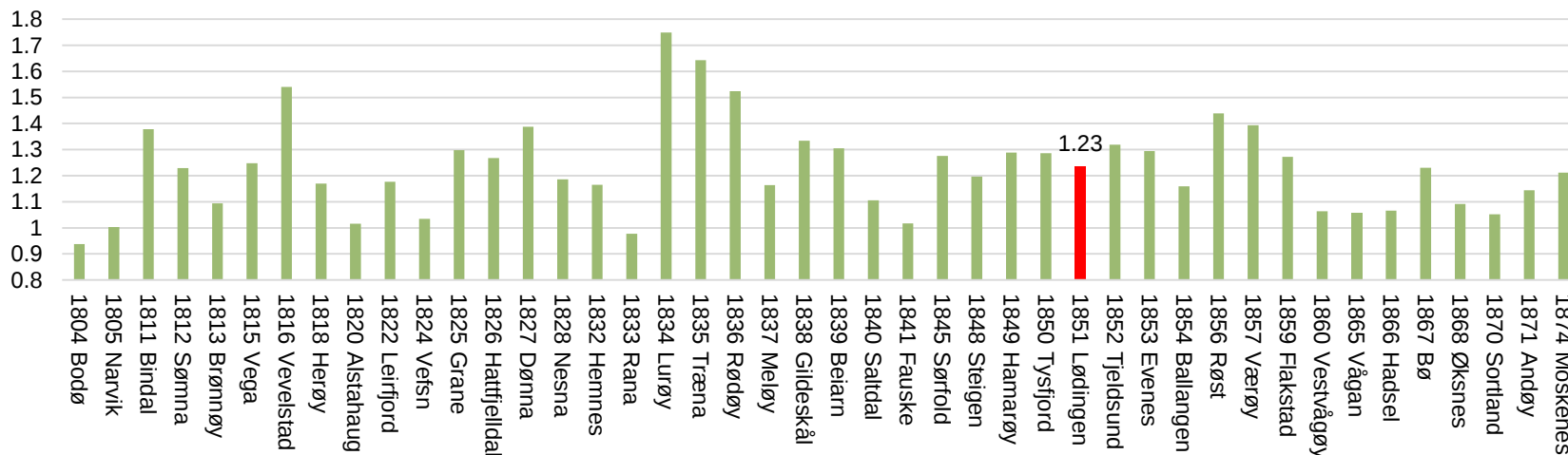
Korrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) 2014
Landsgjennomsnitt = 100

Beregnet utgiftsbehov

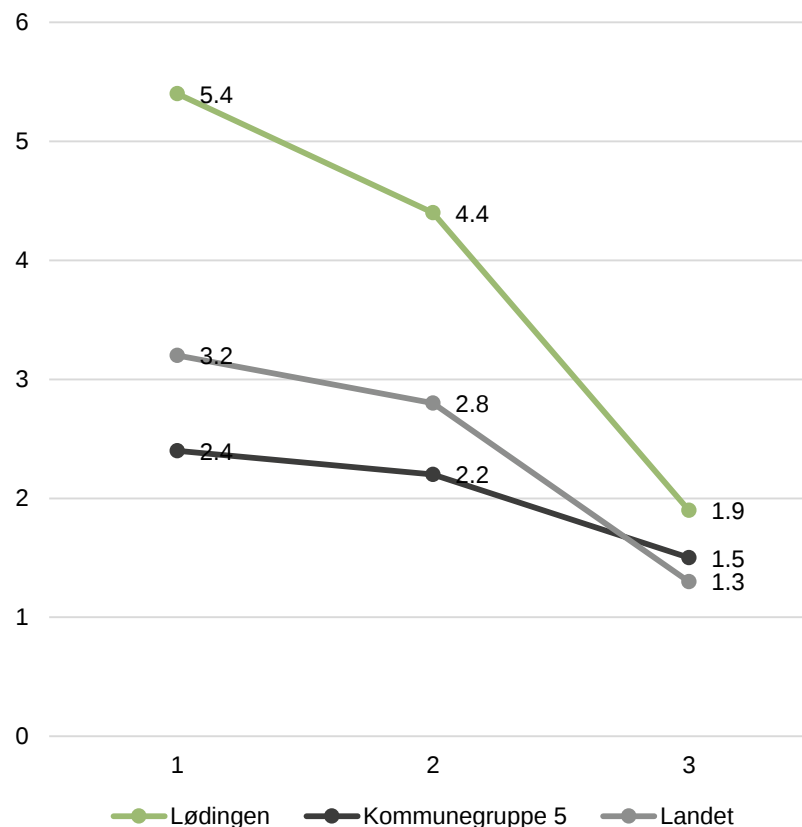
- Indeks for beregnet utgiftsbehov viser hvor «tung» eller «lett» en kommune er å drive, sammenlignet med det som er gjennomsnittet for alle landets kommuner. Behovsindeksen er sammensatt av flere ulike kriterier og vekter som forteller noe om for eksempel alderssammensetning, avstander. Lødingen har for eksempel en høyere andel eldre enn landssnittet, noe som gjør kommunen dyrere å drive.
- I 2014 fikk Lødingen beregnet et høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet, dvs. en indeks over 1,0. Lødingen er altså samlet sett omtrent 23 prosent mer kostnadskrevende å drive enn en kommune på landsgjennomsnittet.

Behovsindeks 2014

Netto driftsresultat – en hovedindikator for økonomisk balanse

- Netto driftsresultat blir blant annet brukt av teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat er et mål på hvor mye kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter og netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker netto driftsresultat således hvor stor andel av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til avsetninger og egenfinansiering av investeringer. TBU har tidligere gjort beregninger som indikerer at netto driftsresultatet over tid bør ligge på om lag 3 prosent av driftsinntektene for at kommuner og fylkeskommuner skal sitte igjen med tilstrekkelige midler til avsetninger og investeringer. Fra og med 2014 skal momskompensasjon knyttet til investeringer føres i investeringsregnskapet, ikke i driftsregnskapet som tidligere. TBU anbefaler derfor at nivået på netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet bør nedjusteres til 2 prosent av inntektene.
- For kommunene isolert sett er nivået 1,75 prosent. Som det framgår av figuren, hadde Lødingen kommune i 2014 et netto driftsresultat på 1,9 prosent. Det er høyere enn snittet av kommunegruppe 5 og landssnittet.

Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter 2012-2014. Kilde: KOSTRA (konsern).

Sentrale finansielle nøkkeltall

- Tabellen under viser andre sentrale finansielle nøkkeltall for Lødingen kommune hentet fra KOSTRA.
- Det er klare sammenhenger mellom de ulike nøkkeltallene. Dersom kommunen klarer å forholde seg til et gitt mål på netto driftsresultat, vil dette gi muligheter for å nå målet om en økonomisk buffer i form av et gitt nivå på disposisjonsfondet. Nivået på finansutgifter og lånebelastning (netto lånegjeld) er også tett knyttet sammen. Dersom kommunen klarer å holde nede nivået på lånegjelden, vil også rente og avdragsbelastningen (finansutgifter) bli lavere.
- Nivået på disposisjonsfondet kan si noe om hvilken økonomisk «buffer» kommunen har ved uforutsette hendelser, eller som egenfinansiering av investeringer. Lødingen hadde et disposisjonsfond på 4,7 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
- Netto lånegjeld er et uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, soliditet og finansieringsstruktur. Jo lavere tall, jo bedre er det for kommunens økonomi. Gjeldsgraden til Lødingen (netto lånegjeld) var noe lavere enn både landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner. Lødingen hadde imidlertid noe høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe, men lavere enn landsgjennomsnittet.

Sentrale finansielle nøkkeltall. I prosent av sum driftsinntekter. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Lødingen kommune			Kostra-gruppe 5	Landsgjennomsnittet
	2012	2013	2014	2014	2014
Brutto driftsresultat	4	3,7	0,8	0,8	0,5
Netto driftsresultat	5,4	4,4	1,9	1,5	1,3
Finansutgifter	2,1	2,7	1,7	0,1	3,6
Netto lånegjeld	48	44,4	45,2	59,8	74,0
Disposisjonsfond	0,1	1,6	4,7	6,7	6,3

Økonomiske virkemidler i kommunereformen

Økonomiske virkemidler kommunereformen

- Regjeringen vil benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslåing i reformperioden.
  - Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell basert på antall innbyggere og antall kommuner som inngår i sammenslåing.
  - Kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune.
  - For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger, er det innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommuner ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av en sammenslåing. Inndelingstilskuddet *kompenserer* for bortfall av basistilskuddet (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd. Inndelingstilskuddet varer over en 20-årsperiode, der det etter de 15 første årene skjer en gradvis nedtrapping. Etter 20 år er så rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt.
- Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 01.01.2018. Det betyr at dersom en kommune velger å stå alene, velger man samtidig å si nei til de økonomiske virkemidlene i kommunereformen. Dersom en går inn for sammenslåing på et senere tidspunkt, kan de økonomiske rammebetingelsene være endret.
- I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016, så har også et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen bestående av FrP, H, V og KrF innstilt på at det skal settes av 50 millioner til samferdselsprosjekter i kommuner som slår seg sammen. Kommuner som slår seg sammen skal kunne søke støtte til toppfinansiering av veier, kollektivtransport og bredbåndsutbygging. De varsler også at beløpet kan bli økt i revidert nasjonalbudsjett i mai 2016.* Kommunal- og forvaltningskomiteens budsjettansvarsområder behandles i Stortinget 12. desember 2015. Flertallet er også innstilt på å be regjeringen om å vurdere nærmere om veksttilskuddet skal kompenseres i inndelingstilskuddet for vekstkommuner som slår seg sammen med kommuner som ikke vokser.
- Vi har på neste side synliggjort nivået på engangskostnader, reformstøtte og inndelingstilskudd i strukturalternativer Lødingen inngår i.

*<http://kommunal-rapport.no/kommunestruktur/2015/12/vil-sette-fart-pa-reforminnspurten>

Direkte støtte til kommunesammenslåing

Engangskostnader ved kommunesammenslåing, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0 – 19 999 innbyggere	20 – 49 999 innbyggere	50 – 99 999 innbyggerne	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

Reformstøtte til sammenslåtte kommuner, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 – 14 999 innbyggere	5 000
15 – 29 999 innbyggere	20 000
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

Inndelingstilskudd

- Dagens inndelingstilskudd videreføres, det vil si at en ny sammenslått kommune får beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over fem år. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Hvordan omfanget og innretningen på ordningen skal være, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.
- Grunnlaget for beregning av inndelingstilskudd har til nå vært inntektssystemet som gjelder på det tidspunktet kommunene faktisk slår seg sammen. I kommunereformen er det lagt opp til sammenslåinger i årene 2018 til 2020. Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet med virkning fra 2017, noe som kan føre til at størrelsen på inndelingstilskuddet blir endret i perioden fra kommunen vedtar at de ønsker å slå seg sammen, til de faktisk blir slått sammen. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, legger regjeringen opp til at alle sammenslåingene blir behandlet likt. Regjeringen har derfor bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016. Dette er verdt å merke seg. Basistilskudd, småkommunetilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge kan alle få redusert vektlegging og verdi over inntektssystemet fom. 2017. Likevel er det altså i så fall de høyere verdiene fra 2016 som kommer til å inngå i utmålingen av inndelingstilskuddet.

Forslag til nytt inntektssystem

Høringsforslag nytt inntektssystem

- Regjeringen har sendt ut et høringsforslag til nytt inntektssystem for kommunene med frist 1. mars 2015. Høringsforslaget og innspillene vil danne grunnlag for et helhetlig forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017.
- I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet, uten at det i notatet foreslås konkrete endringer. Regjeringen har derimot tidligere varslet at det fra 2017 skal innføres en form for selskappskatt for kommunene.
- Som varslet er dagens kompensasjon for smådriftsulempen i kommunal tjenesteproduksjon særlig vurdert i denne gjennomgangen av inntektssystemet. Departementet foreslår å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulempen i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et kriterium som sier noe om reiseavstander (gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb., kalt strukturkriteriet). Konkret foreslås det å innføre et gradert basistillegg på bakgrunn av utslag på strukturkriteriet.
- Når det gjelder de regionalpolitiske tilskuddene, ønsker Regjeringen å knytte disse tettere opp til den øvrige distriktspolitikken, forenkle tilskuddsstrukturen og gjøre tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunesammenslåing. Regjeringen foreslår å slå sammen Nord-Norge-/Namdals-tilskuddet, småkommunetilskuddet og distriktstilskudd Sør-Norge til to tilskudd, ett for kommuner i Nord-Norge og ett for kommuner i Sør-Norge. Alle kommuner i Nord-Norge vil fortsatt få et særskilt Nord-Norgetilskudd. Småkommunetilskuddet videreføres innenfor de to nye tilskuddene, som et eget småkommunetillegg, men satsene på tillegget differensieres etter graden av distriktsutfordringer (målt ved distriktsindeksen). I tillegg foreslås det at en høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger.

Samlet omfordeling strukturkriteriet

- Kompensasjon for smådriftsulemper gis i dag gjennom basiskriteriet i utgiftsutjevningen. I 2016 utgjør dette beløpet om lag 13,2 mill kr per kommune. Regjeringen foreslår at basistillegget skal graderes etter verdi på strukturkriteriet, dvs. gjennomsnittlig reiseavstand i den enkelte kommune for å nå 5000 innbyggere (uavhengig av kommunegrenser). Dette vil medføre at kommuner i relativt tettbygde og sentrale strøk vil kunne få redusert basistilskudd, mens kommuner i mer spredtbygde områder i større grad vil skjermes. Modellen er utviklet å differensiere basiskriteriet mellom kommuner med frivillige og ufrivillige smådriftsulemper.
- I høringsforslaget foreslår regjeringen at kommuner over en viss grenseverdi får beholde hele dagens basistilskudd. Tre scenarier skisseres i høringsforslaget: 25,4 kilometer, 16,5 kilometer eller 13,3 kilometer reiseavstand for å nå 5.000 innbyggere. Jo lavere den øvre grenseverdien settes, jo flere kommuner vil beholde full verdi på basiskriteriet.
- Den virkelige store effekten kommer som en konsekvens av dette. Pengene som blir "inndratt", skal nemlig fordeles ut igjen.
  - 13,3 km: 1,7 mrd = 333 kr per innb.
  - 16,5 km: 2,0 mrd = 396 kr per innb.
  - 25,4 km: 2,8 mrd = 538 kr per innb.
- Lødingen synes å bli skjermet for reduksjon i basistillegget, pga. lange reiseavstander og dermed ufrivillige smådriftsulemper. Samlet vil Lødingen få høyere inntekter som følge av dette forslaget til omlegging.

Samlet omfordeling som følge av strukturkriteriet. 1000 kr. (verdien av et fullt basistilskudd er satt til 14,229 mill kr).

Kommune	Innbyggere per 1.1.15	Gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb. (km)	Samlet omfordeling strukturkriteriet (1000 kr)		
			Grenseverdi lik 13,3 km	Grenseverdi lik 16,5 km	Grenseverdi lik 25,4 km
Lødingen	2 160	46,2	333	396	538

Samlet utslag ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium

- Det skjer både endring i sektornøkklene og endring i vekting mellom sektorene.
  - Når det gjelder sektornøkklene er det ett nytt kriterium (aleneboende 30-66 år) og to faller bort (urbanitetskriteriet og norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre).
- Lødingen får beregnet en effekt av ny oppdatert kostnadsnøkkel på ca. -0,4 mill kr (hvorav endring i kriterieverdier og vekting av kriteriene gir et bidrag på -1,2 mill. kr, mens endring i sektorandel gir et bidrag på 0,8 mill. kr).
- Samlet utslag som følge av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium blir dermed ca. 0,4 mill kr.

Samlet utslag ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium. 1000 kr.

	Utslag ny kostnadsnøkkel	Utslag strukturkriterium (grense 16,5 km)	Samlet utslag ny nøkkel og strukturkriterium
Lødingen	-410	856	446

Regionalpolitiske tilskudd

- For å bidra til mer rettferdig fordeling og for å gjøre de regionalpolitiske tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunesammenslutninger foreslås det at en noe høyere andel av tilskuddene fordeles per kommune og mindre per innbygger. Småkommunetilskuddet-/tillegget er foreslått knyttet tettere opp til distriktpolitikken, ved at satsene på tillegget differensieres i forhold til distriktsindeksen. Veksttilskuddet blir foreslått videreført i sin nåværende innretning.
  - I dag får alle kommuner i Nord-Norge et Nord-Norge-tilskudd med et fast beløp per innbygger (1 689 kr per innbygger i Nordland og Namdalen i 2016). Kommuner med færre enn 3200 innbyggere, får i tillegg et småkommunekommunetilskudd med et fast beløp per kommune (ca. 5,5 mill kr i 2016).
- I høringsforslaget slås det fast at Nord-Norge- og Namdalstilskuddet videreføres, og slås sammen med småkommunetilskuddet for disse kommunene til et nytt Nord-Norgetilskudd. Satsene for tilskuddene vil derimot bli lagt frem i kommuneproposisjonen for 2017, slik at det blir vanskelig å gi et anslag på verdien for det foreslåtte Nord-Norgetilskuddet for den enkelte kommune.
- Lødingen mottar i 2016 Nord-Norgetilskudd på om lag 3,6 mill kr. I tillegg har mottar kommunen et småkommunetilskudd på om lag 5,5 mill kr.

Skatteelementer

- Kommunens skatteinntekter omfatter i dag skatt på inntekt og formue fra personlige skatteyttere, naturressursskatt fra kraftselskaper, eiendomsskatt og andre produksjonsskatter, dvs. konsesjonsavgift som betales til kommuner som er berørt av vannkraftutbygging eller regulering. Kommunenes inntekter fra personskatt og naturressursskatt inngår i inntektsutjevningen mellom kommunene. Gjennom skatteutjevningen ble det i 2014 omfordelt 7,6 milliarder.
- Innretningen av skatteelementene i inntektssystemet vil være en vurdering av balansen mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og hensynet til likeverdige tjenester. Siden 2011 har det vært et mål at skatteinntektenes andel av kommunesektorens samlede inntekter skal være på 40 prosent. I utgangspunktet er det satsen for kommunalt skattøre på personskatten som brukes til å regulere ønsket skatteandel.
- I høringen skriver regjeringen ikke noe konkret om endringer i skatteandelen og skatteutjevning. Det vises imidlertid til en allerede varslet endring om selskapsskatt, som regjeringen beskrev i kommuneproposisjonen for 2016.
- Lødingen hadde i 2014 en skatteinntektsandel på 75,9 prosent av landsgjennomsnittet, og er slik sett vurdert å ha et skattenivå under landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen kan tenkes utformet på flere måter, blant annet endring i utjevningsgraden. En eventuell lavere skatteutjevningsgrad vil gi negativt utslag for skattesvake kommuner og positivt utslag for skattesterke kommuner. Økning i skatteandel og redusert utjevning vil gi tilsvarende fordelingsvirkning.

Konsekvenser for Lødingen

- Lødingen synes å bli skjermet for reduksjon i basistillegget, pga. lange reiseavstander og dermed ufrivillige smådriftsulemper. Samlet effekt for Lødingen ved innføring av strukturkriteriet (grenseverdi lik 16,5 km) anslås til 0,85 mill kr.
- Som følge av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel beregnes en effekt for Lødingen på - 0,4 mill kr.
- Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Lødingen på rundt 0,4 mill kr.
- Lødingen mottar Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd i 2016. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.
- Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått gitt med en sats per innbygger. Samtidig har kommunene lav verdi på distriktsindeksen, og er dermed vurdert å ha relativt stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning.
- Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.
  - Inntektsgarantiordningen (INGAR) sikrer at ingen kommune opplever en brå nedgang i rammetilskuddet, ved at nedgangen fra et år til et annet ikke kan bli "dårligere" enn 300 kroner per innbygger sammenlignet med beregnet vekst for per innbygger for hele landet.

Effektiviseringsmuligheter

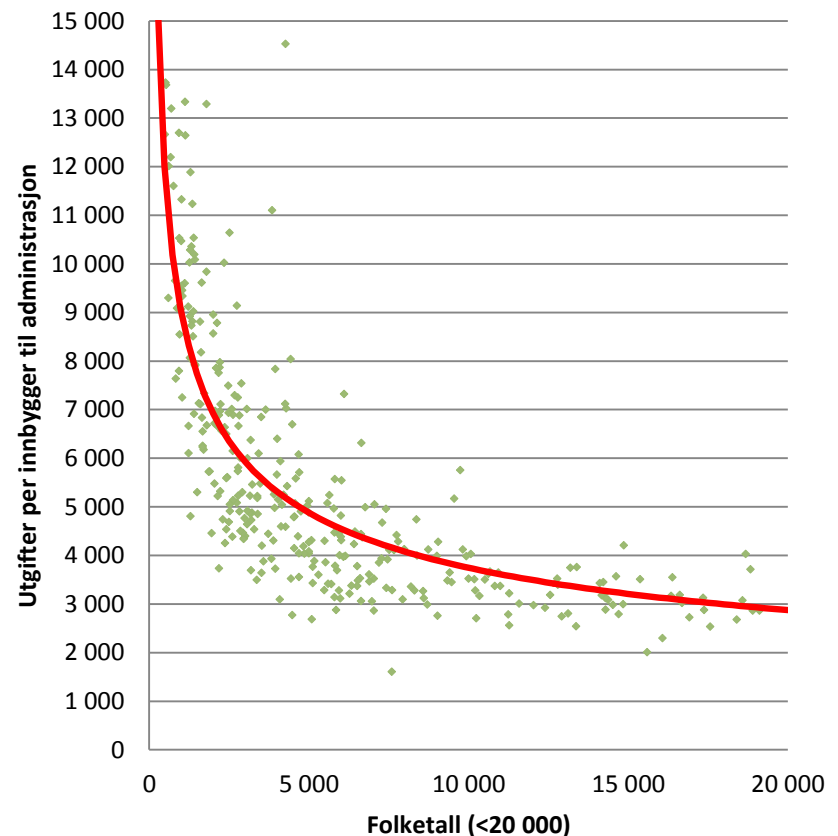
Effektiviseringsmuligheter som egen kommune

- I utredninger som omhandler sammenslåinger, ble sammenslåingsalternativene «premiert» for mulighetene for effektiviseringsgevinster på administrasjon og tjenesteområdene. Det henger sammen med behovet for effektivisering siden det langsiktige inntektsnivået, med dagens inntektssystem for kommunene, sannsynligvis vil være lavere 15-20 år etter sammenslåingen når inndelingstilskuddet trappes ned. Denne antagelsen er gitt dagens inntektssystem.
- Når vi vurderer kommuner alene er det ikke like hensiktsmessig å bruke den samme vurderingen, men heller snu om og gi høy score dersom kommunen driver effektivt og godt i dag.
- Vi har forståelse for et synspunkt om at det vil være positivt om en kommune har «noe å gå» på dersom den blir stående alene, og ved at det kommer endringer i inntektssystemet.

Effektiviseringsgevinster på administrasjon

- Figuren til høyre viser sammenhengen mellom folketall og utgifter per innbygger til administrasjon. De minste kommunene har klart høyere utgifter pr. innbygger.
- Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner:
  - 100 Politisk styring
  - 110 Kontroll og revisjon
  - 120 Administrasjon
  - 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
  - 130 Administrasjonslokaler.

Sammenhengen mellom administrasjonsutgifter og innbyggertall 2014.
Kilde: KOSTRA

Effektiviseringsmuligheter administrasjon

- Tabellen til høyre viser administrasjonsutgifter per innbygger og i hele 1000-kroner for Lødingen og to sammenlignbare kommuner mht. innbyggertall. Tabellen viser at Lødingen har høyere administrasjonsutgifter enn både Sømna og Leirfjord.
- Vi har også sammenlignet mot gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen. Lødingen bruker også her mindre på administrasjon.
- Dersom Lødingen hadde hatt utgifter til administrasjon tilsvarende Sømna eller Leirfjord finner vi et effektiviseringspotensial tilsvarende hhv. 0,7 mill og 2,8 mill. Dersom Lødingen hadde hatt administrasjonsutgifter tilsvarende Leirfjord tilsvarende effektiviseringspotensialet 1,3 prosent av brutto driftsinntekter.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger og mulig effektiviseringspotensiale på administrasjon 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking

	Innbyggere (1.1 2015)	Netto driftsutgifter per innbygger	Netto driftsutgifter i 1000 kr
Lødingen	2 160	7668	16 563
Sømna	2 063	7326	-
Leirfjord	2 188	6351	-
KOSTRA-gruppe 5	-	10 045	-
Effektiviseringsgevinst tilsvarende:			
Sømna			739
Leirfjord			2845
KOSTRA-gruppe 5			-5134

Tjenesteområdene - status

- Mange kommuner har et effektiviseringspotensial – uavhengig av diskusjonen rundt kommunesammenslåing. Vi har sett på potensialet for effektivisering på tjenesteområdene i Lødingen kommune, uten at det må sees som noen fasit. Det er viktig å understreke at dette er en overordnet analyse, og i mange kommuner er det ikke realistisk, eller ønskelig å ta ut hele gevinsten som beregnes.
- Tabellen til høyre viser netto driftsutgifter i kroner per innbygger i målgruppen innenfor ulike områder i 2014-tall. Målgruppen betyr innbyggere som tjenesten i hovedsak er rettet inn mot.
- Tabellen viser tall for Lødingen, sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 5 og landssnittet.
- Lødingen har høyere netto driftsutgifter enn landssnittet på tjenesteområdene grunnskole, pleie og omsorg, kommunehelse, samferdsel og kultur.
- Generelt er driftsutgiftene noe lavere dersom vi sammenlikner med KOSTRA-gruppe 5.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger (i målgruppen) på utvalgte tjenesteområder 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Lødingen	KOSTRA-gruppe 5	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	131 305	136 195	129 446
Grunnskole (6-15 år)	120 451	141 915	100 988
Barnevern (0-17 år)	9 073	8 537	8 014
Sosialtjeneste (20-66 år)	1 918	2 155	3 504
Pleie og omsorg (67 år +)	128 843	128 681	114 684
Kommunehelse	3 691	4 452	2 285
Brann/ulykkesvern	748	1 421	731
Fysisk planlegging	279	929	617
Samferdsel	1 935	1 869	733
Kirke	540	1 165	539
Kultur	2 019	2 146	2 009

Effektiviseringsmuligheter tjenesteområdene

- Tabellen til høyre illustrerer et effektiviseringspotensiale for Lødingen dersom utgiftene per innbygger legges på det som er dagens nivå for landsgjennomsnittet. I vurderingen av det samlede utgiftsnivået for alle tjenesteområdene har vi også tatt høyde for kommunenes samlede utgiftsbehov – for på den måten å gi et mer fullstendig bilde av om kommunen ligger høyere eller lavere på samlet ressursbruk enn hva samlet utgiftsutjevningen over inntektssystemet skulle tilsi.
- Dersom netto driftsutgifter for de aktuelle tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, ser vi at Lødingen har et merforbruk på ca. 15,2 mill. kr.
- Etter justering for et samlet beregnet utgiftsbehov tilsvarende ca. 23 prosent over landsgjennomsnittet i 2014, nedjusteres effektiviseringspotensialet til ca. 11,7 mill. kr. Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette om lag 5,3 prosent

Effektiviseringspotensial i mill. kr på ulike tjenesteområder sammenlignet med landsgjennomsnittet i 2014 i Lødingen kommune. Behovsjustert.
Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking.

	Lødingen
Barnehage	0,1
Grunnskole	4,2
Barnevern	0,4
Sosialtjeneste	-2,0
Pleie og omsorg	6,7
Kommunehelse	3,0
Brann/ulykkesvern	0,2
Fysisk planlegging	-0,7
Samferdsel	2,6
Kirke	0,9
Kultur	-0,3
Sum	15,2
Behovsjustering (-)	3,5
Sum etter justering	11,7

Demografiske endringer

Demografi og kommuneøkonomi

- Kommunene har ansvaret for blant annet barnehage, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene i stor grad påvirkes av den demografiske utviklingen.
- Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige rammeoverføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassa det samme. Yrkesaktive menneske klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader på helse- og omsorgstjenestene.
- Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. For eksempel vil to færre elever i en skoleklasse gi mindre inntekter, men like fullt behov for å opprettholde skoleklassen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Framtidige demografikostnader Lødingen kommune

- Tabellen øverst til høyre viser alderssammensetningen i Lødingen kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet. Generelt har Lødingen en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. I Lødingen er 22,5 prosent av befolkningen over 67 år. Til sammenligning er gjennomsnittet for fylket og landet hhv. 16,4 prosent og 14,0 prosent.
- I forbindelse med konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren om kommende års statsbudsjett legger teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) fram beregninger om hvordan den demografiske utviklingen antas å påvirke kommunesektorens utgifter. Anslagene er basert på uendret standard, dekningsgrad og effektivitet i tjenesteytingen, og er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å bygge ut tjenestetilbudet for å holde tritt med befolkningsutviklingen.
- Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Lødingen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Dette ser vi i figuren til høyre.
- Det er forventet reduserte kostnader knyttet til aldersgruppene 16-18 år, mens det for de øvrige aldersgruppene er forventet økte demografikostnader.
- Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 28,5 mill kr i perioden 2016-2040. Dette utgjør 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter.

Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper per 01.01.2015. Kilde: SSB

	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	0-66 år	Over 67 år
Lødingen	5,0	10,0	62,5	15,3	5,9	1,3	77,5	22,5
Nordland	6,5	11,8	65,3	11,4	4,0	1,0	83,6	16,4
Hele landet	7,2	12,0	66,7	9,7	3,4	0,8	86,0	14,0

Forventet endring i demografikostnader i Lødingen fra 2016 - 2040. I mill 2015-kr
Kilde: TBU/beregninger ved Telemarksforsking

	0-5 år	6-15 år	16-18 år	19-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	Sum	Sum ekskl. 16-18 år
Lødingen	2 035	4 516	-210	197	973	11 853	9 007	28 371	28 581

Samlet vurdering økonomi

Vurderingssystem økonomi (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune, har vi derfor tilpasset kriteriene noe som redegjort for i innledningen til delkapittelet.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Netto driftsresultat	Negativt netto driftsresultat	0	
	Fra 0 – 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Disposisjonsfond	Disposisjonsfond på under 2,5 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Disposisjonsfond på 2,6 – 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Disposisjonsfond på over 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Frie inntekter	Korrigerte frie inntekter 96 eller lavere	0	
	Korrigerte frie inntekter 97 til 103	10	
	Korrigerte frie inntekter 104 eller høyere	20	

Vurderingssystem økonomi (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Nytt inntektssystem - basistillegg	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret	10	
Nytt inntektssystem - regionaltilskudd	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret (eller bedre)	10	
Effektiviseringsgevinster på administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 1 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 0,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	
	Ingen effektiviseringsgevinst	20	
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 3 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 2,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Ingen effektiviseringsgevinst	10	
Endring i demografikostnader 2016-2040	Nedgang i demografikostnader	0	
	Økning i demografikostnader på mellom 0,1 – 14,9 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Økning i demografikostnader på over 15 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Vurdering av økonomi – Lødingen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Netto driftsresultat	Lødingen hadde i 2014 et netto driftsresultat på 1,9 % av brutto driftsinntekter.	10/10	
Disposisjonsfond	Lødingen hadde i 2014 et disposisjonsfond 4,7 % av brutto driftsinntekter.	5/10	
Frie inntekter	Lødingen hadde i 2014 korrigerede frie inntekter (inkl. e-skatt og konsesjonskraftinnt) på 103 prosent av landssnittet.	10/20	
Nytt inntektssystem – basistillegg	Lødingen ser ut til å bli skjermet på grunn av ufrivillig smådriftsulempe, og vil derfor, isolert sett ikke få nedgang på basistilskuddet.	10/10	
Nytt inntektssystem – regionaltilskudd	Lødingen synes fortsatt å være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Endelig innretning er ikke avklart, men Lødingen kan få redusert småkommunetilskuddet	5/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Vi finner et effektiviseringspotensial på administrasjon tilsvarende 1,3 prosent av brutto driftsinntekter.	0/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Vi finner et effektiviseringspotensiale på tjenesteområdene på over 5 % av brutto driftsinntekter.	0/10	
Forventet endring i demografikostnader 2016-2040	Lødingen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter	5/10	
Samlet vurdering økonomi	Samlet får «Lødingen som fortsatt egen kommune» en score på 45 av 100 poeng på økonomi.	45/100	

Oppsummering – Økonomi (1)

---

1. Lødingen kommune hadde korrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) på 103 prosent av landsgjennomsnittet i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune.
2. Netto driftsresultat blir blant annet brukt av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. TBU anbefaler derfor et nivå på netto driftsresultat for primærkommunene på 1,75 prosent. Lødingen hadde et netto driftsresultat på 1,9 prosent i 2014.
3. Lødingen hadde et disposisjonsfond på 4,7 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
4. Gjeldsgraden til Lødingen (netto lånegjeld) var en del lavere enn landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner i 2014. Kommunen hadde imidlertid høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Oppsummering – Økonomi (2)

---

5. Våre beregninger viser at Lødingen driver administrasjon rimelig effektivt i dag. Dersom Lødingen kommune sine administrasjonsutgifter hadde vært tilsvarende som Leirfjord, finner vi et effektiviseringspotensial tilsvarende 1,3 prosent av dagens brutto driftsinntekter. På tjenesteområdene finner vi et vesentlig større potensial. Dersom netto driftsutgifter for tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, finner vi et effektiviseringspotensial på ca. 5,3 % av dagens brutto driftsinntekter.
6. Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Lødingen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Lødingen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter

---

Oppsummering – Økonomi (3)

---

7. I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten av innføringen av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Lødingen synes generelt å bli skjermet for endringer i basiskriteriet grunnet høy verdi på strukturkriteriet, og dermed ufrivillige smådriftsulempet
8. Illustrasjonsberegningene viser et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføringen av et strukturkriterium for Lødingen på 0,45 mill. kr.
9. Lødingen mottar i 2016 Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Da det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller på kommunenivå knyttet til endringer av regionalpolitiske tilskudd.
10. Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått fordelt per innbygger. Samtidig har Lødingen svært lav verdi på distriktsindeksen (tilsvarende en indeksverdi på 3,4 i 2015), og er dermed vurdert til å ha stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning.
11. Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.

Telemarkforskning

Tjenester

Kommunale tjenester

- Kommunene har ansvar for å levere et bredt spekter av velferdstjenester til innbyggerne. Tjenestene er ulike i karakter og omfang. De største tjenesteområdene er skole, barnehage og helse og omsorg.
- Tabellen under viser en oversikt over store tjenesteområder i kommunene, og spesialiserte/små tjenesteområder. Denne oversikten er hentet fra rapport 1 fra regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen.

Store tjenesteområder	Spesialiserte/små tjenesteområder
Fastlegeordningen	Spesialundervisning
Sykehjem og hjemmetjenester	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)
Helsestasjon	Barnevern
Grunnskole	Brann- og eksplosjonsvern
Skolefritidsordninger	Renovasjon
Barnehage	Rusarbeid og psykisk helsearbeid
Sosiale tjenester	Kulturskole
	Krisesenter
	Sivilt beredskap
	Bibliotek
	Vei, vann og avløp

Eksempel på store og små/spesialiserte tjenesteområder. Kilde: Ekspertutvalget

Mål i kommunereformen og regjeringens ekspertutvalg

- Et av målene i kommunereformen er gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. Regjeringen mener at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for dette, og at større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Tjenesteyting	Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet
Myndighetsutøvelse	Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Vurderingskriterier tjenesteyting

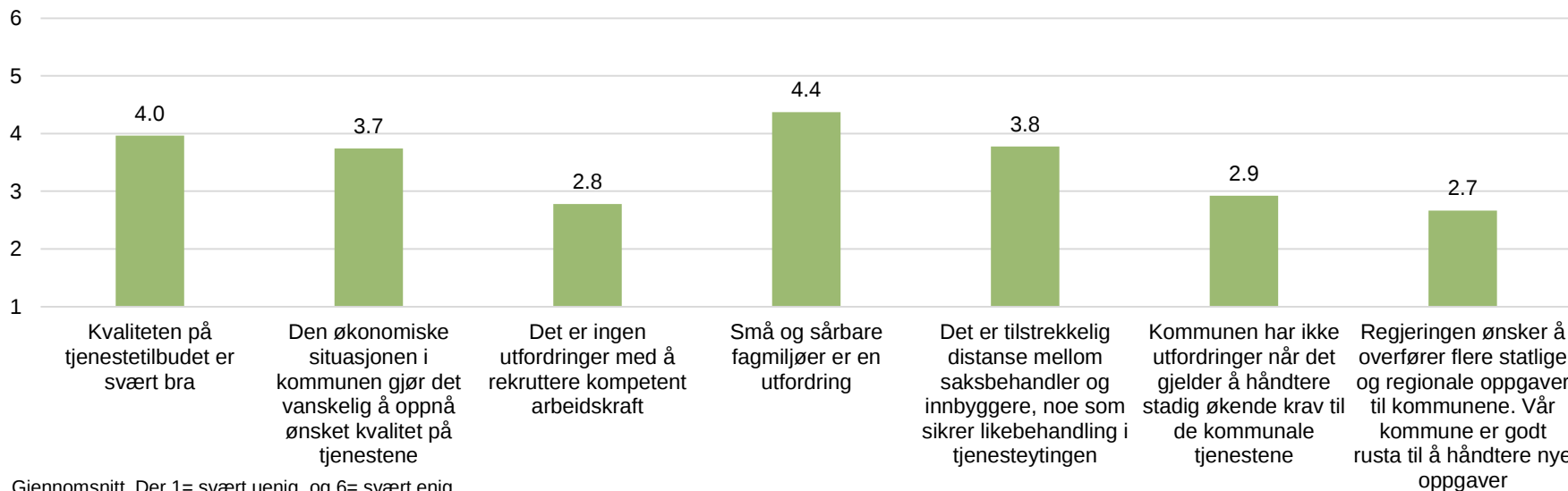
- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av tjenesteyting. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering tjenesteyting.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vurderingen av tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse er tredelt. Vi har sett på kommunenes befolkningsgrunnlag, tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse på de store og de små/spesialiserte tjenesteområdene, samt behovet for interkommunalt samarbeid på de store og de små/spesialiserte tjenestene. Vi har også sett på respondentenes vurdering av om kommunen er rustet til å ta på seg nye oppgaver.	0-50
Valgfrihet	Vi har sett på valgfriheten innbyggerne i Lødingen har til utvalgte kommunale tjenester.	0-10
Framtidig tjenesteproduksjon	Vi har sett på årsverksbehov innenfor de store tjenesteområdene barnehage, grunnskole og pleie og omsorg.	0-10
Tilstrekkelig distanse	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandlere og innbyggere slik at det sikrer likebehandling i tjenesteytingen.	0-10
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om økt interkommunalt samarbeid er langt å forstrekke framfor en kommunesammenslåing. Vi har sett på respondentens svar på dette spørsmålet.	0-10

Kompetanse og kapasitet

Tjenester – svar fra spørreundersøkelsen

- Figuren under viser respondentenes tilbakemeldinger fra spørreundersøkelsen angående tjenestetilbudet i Lødingen kommune.
- I vurderingen av om kvaliteten på tjenestetilbudet er bra, er respondentene samlet sett enige i denne påstanden, men de er derimot også enige i at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene.
- Videre viser figuren at respondentene mener det er utfordringer både med rekruttering og små og sårbare fagmiljø.
- Respondentene svarer at det i noe grad er en tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbygger.
- Respondentene mener kommunen har utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene, og at kommunen ikke er godt rustet til å håndtere nye oppgaver.

Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig, og 6= svært enig.

Tjenester – åpne svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen stilte vi også et åpent spørsmål om hvilke tjenesteområder som har de største utfordringene, og hvilke utfordringer er dette? Her nevnes blant annet:
  - Tjenester som krever spesialistkompetanse generelt
  - Helse og omsorg: spesielt psykisk utviklingshemmede og overskridelse av budsjett
  - Bosetting av flytninger
  - Rekruttering av kvalifisert arbeidskraft generelt
- De største utfordringene i fremtiden som nevnes er:
  - Rekruttering av personell til kommunen
  - Demografi
  - Økende krav og oppgaver for kommunen
  - Utfordringer innenfor rus/psykiatri
  - Kommuneøkonomi generelt
  - Næringsutvikling

Nøkkeltall barnehage

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for barnehage sektoren i Lødingen kommune og på landsbasis.
- Det er 2 barnehager i kommunen med totalt 32 ansatte. Det er en mindre andel av de ansatte som har barnehagelærerutdanning enn på landsbasis. Det er derimot flere med annen pedagogisk utdanning.
- Det er til sammen 3 styrere og 7 pedagogiske ledere i kommunen. Det er en mindre andel av disse som har barnehagelærerutdanning, men flere med annen pedagogisk utdanning sammenlignet med landssnittet.
- Det er større leke og oppholdsareal per barn i barnehagen i Lødingen.
- Kommunen har en noe mindre andel barn (1-5 år) med barnehageplass enn på landsbasis.
- Samlet sett ser det da ut til at Lødingen har noe mindre kompetanse i barnehagen enn landssnittet, mens barna har god plass i barnehagene og det tyder på god kapasitet.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Antall ansatte	32	-
- Herav private barnehager	0 (1*)	-
- Andel med barnehagelærerutdanning (både kommunalt og privat) Prosent	18,8	34,6
- Andel annen pedagogisk utdanning. Prosent	9,4	4,7
Antall styrere i barnehagene	3	-
- Herav private barnehager	0	-
Antall pedagogiske ledere i barnehager	7	-
- Herav private barnehager	0	-
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning (prosent)	60,0	90,0
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning (prosent)	33,3	6,1
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (kvadratmeter)	6,3	5,6
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (prosent)	88,4	90,2

Kilde: Kostra 2014

*)Per 1.1.2016 har en av barnehagene blitt privatisert

Nøkkeltall grunnskole og SFO

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall innen grunnskole og SFO for Lødingen kommune og på landsbasis.
- Det er totalt 36 lærere i grunnskolen.
- Det er noe mindre andel som har høyere utdanning m/pedagogikk enn på landsbasis, men flere som har høyere utdanning u/pedagogikk.
- Det er også en større andel av lærerne som har videregående utdanning eller lavere.
- Kommunen har en større andel av lærere i de eldre aldersgruppene enn på landsbasis.
- Kommunen har en mindre gjennomsnittlig gruppestørrelse og får i snitt flere grunnskolepoeng enn landsgjennomsnittet.
- Samlet sett har Lødingen noe lavere kompetanse og kapasitet enn landssnittet innen grunnskole, mens på kapasiteten ser ut til å være bedre. Resultatene er også bedre enn landssnittet.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Antall lærere grunnskole	36	-
- Andel med universitets/høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning (prosent)	80,6	87,2
- Andel med universitets/høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning (prosent)	8,3	6,0
- Andel med videregående utdanning eller lavere	11,1	6,8
- Andel 50 år og eldre (prosent)	44,4	31,9
- Andel 60 år og eldre (prosent)	13,9	12,1
Elever per kommunale skole (gjennomsnitt)	74	224
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	11,5	13,8
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	43,4	40,4
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående (prosent)	100	98
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (prosent)	53,8	62,3

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall helse og sosial

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for helse og sosial i Lødingen kommune og på landsbasis.
- Per 10 000 innbygger har kommunen vesentlig bedre dekning enn på landsbasis både innen legeårsverk og fysioterapiårsverk. Det er derimot liten reservekapasitet hos legene.
- I sosialtjenesten er det i underkant av 5 årsverk. 1,7 av disse årsverkene er sosionomer eller barnevernspedagoger.
- Per 1 000 innbygger er det 2,8 årsverk i sosialtjenestene noe som er over landssnittet.
- Det er satt av 0,2 årsverk til gjeldsrådgivning.
- Det er en mindre andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer i Lødingen, enn på landsbasis. Derimot er det en større andel sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 20-66 år, av innbyggerne i samme aldersgruppe i Lødingen.
- Samlet sett har kommunen kapasitet over landssnittet, men fagmiljøene er små og dermed sårbare for sykdom, oppsigelser og lignende. I sosialtjenesten ser kapasiteten og kompetansen ut til å være god.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Antall fastlegeavtaler	3	-
Legeårsverk per 10 000 innbyggere	16,9	10,3
Reservekapasitet fastlege	101	105
Årsverk i alt til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste (inkl. lege- og fysioterapiårsverk)	2,9	-
- Herav årsverk til jordmor	0	-
- Herav årsverk av helsesøster	0	-
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	9,3	8,9
Årsverk i sosialtjenesten	4,7	-
- Herav sosionomer eller barnevernspedagog	1,7	-
- Årsverk i sosialtjenester pr. 1 000 innbygger	2,18	1,17
Årsverk til gjeldsrådgivning	0,2	-
Sosialhjelpsmottakere	69	-
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år. Prosent.	5,1	4,0
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer. Prosent.	16,0	35,0

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall pleie og omsorg - kapasitet

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Lødingen kommune og på landsbasis innen pleie og omsorg.
- Det er totalt 113 mottakere av hjemmetjenester i kommunen.
- Per 1 000 innbyggere er det en større andel mottakere av hjemmetjenester i aldersgruppene 67-79 år og 80 år og over i Lødingen kommune sammenlignet med landssnittet. I aldersgruppen 0-66 år er det færre mottakere i kommunen.
- Det er totalt 24 beboere i institusjon i kommunen, samt 32 kommunale sykehjemsplasser.
- Kommunen har en større andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold, demens og i enerom sammenlignet med landssnittet. Det er derimot ingen plasser avsatt til rehabilitering/habilitering.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Mottakere av pleie- og omsorgstjenester, samlet	145	-
Mottakere av hjemmetjenester	113	-
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	14	19
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	73	69
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over år	426	331
Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål	0	-
- Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over (prosent)	0,0	39,5
- Andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning (prosent)	0,0	50,4
Beboere i institusjon	24	-
- Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	22,1	18,3
- Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (prosent)	14,2	13,7
Kommunale sykehjemsplasser	32	-
- Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold (prosent)	25,0	18,7
- Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering (prosent)	0,0	7,4
- Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (prosent)	25,0	23,8
Andel plasser i enerom i pleie – og omsorgsinstitusjoner (prosent)	100,0	95

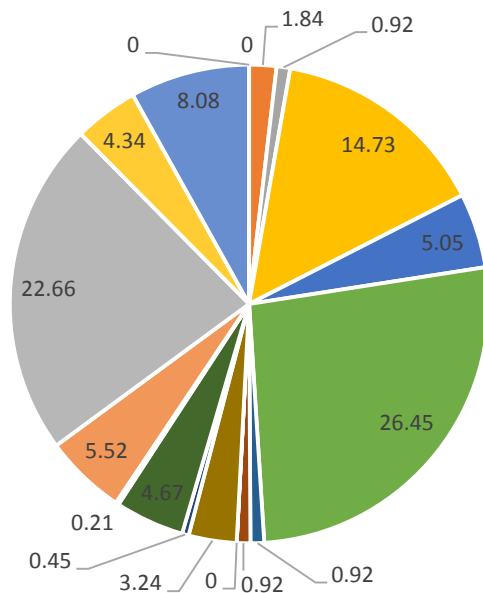
Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall pleie og omsorg - kompetanse

- Det er til sammen 108,63 kommunale årsverk innen pleie og omsorg i Lødingen kommune. 69 prosent av disse har relevant fagutdanning. Tilsvarende andel på landsbasis er 71,5 prosent. Antall årsverk i brukerrettede tjenester er 99,85. Av disse har 75 prosent relevant fagutdanning. Dette er tilsvarende landsgjennomsnittet. Totalt sett har Lødingen dermed en tilsvarende kompetanse som landsgjennomsnittet. Kakediagrammet under til venstre viser hvordan stillingene innenfor pleie og omsorg i Lødingen kommune er fordelt på ulike faggrupper.

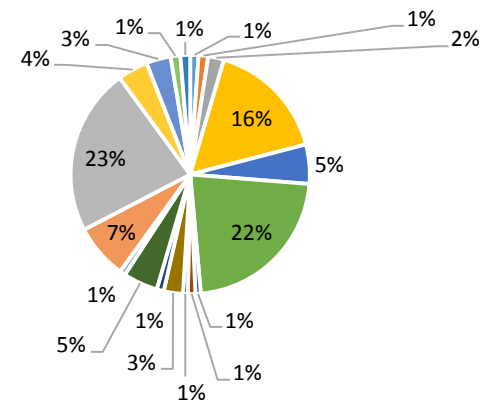
- Tilsvarende kompetanseprofil for landet er vist i figuren under. Lødingen har omtrent like stor andel av pleiemedhjelpere/assistenter som på landsbasis. Det samme gjelder for andre sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere. Lødingen har derimot en større andel hjelpepleiere og ansatte til servicefunksjoner.

Kompetanseprofil Lødingen

Kilde: Kostra 2014

Kompetanseprofil landet

■ Psykiatrisk sykepleier	■ Geriatrisk sykepleier	■ Sykepleier med annen spes.
■ Andre sykepleiere	■ Vernepleier	■ Hjelpepleier
■ Ergoterapeut	■ Sosionom	■ Barnevernspedagog
■ Miljøterapeut og pedagog	■ Aktivitør	■ Omsorgsarbeider
■ Barne- og ungdomsarbeider	■ Helsefagarbeider	■ Pleiemedhjelper/assistent
■ Annet pleiepersonell	■ Servicefunksjoner	■ Uspesifiserte årsverk
■ Administrativt personell		

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – barn og unge

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall spesialundervisning, barnevern og kulturskole for Lødingen kommune og på landsbasis.
- Det er totalt 20 elever som mottar spesialundervisning i kommunen. Dette utgjør en større andel sammenlignet med landsgjennomsnittet. Allikevel er det en mindre andel av lærertimene som går med til spesialundervisning.
- Lødingen deltar i interkommunalt barnevern. Det er totalt to stillinger i barnevernet fra kommunen. Begge disse stillingene har relevant fagutdanning. Kompetansen er dermed god, og siden kommunen deltar i interkommunalt samarbeid på barnevern er dette med på å forbedre kapasitet og kompetanse.
- Kommunen er langt under landssnittet når det gjelder behandlingstiden i barnevernet.
- Det er ingen årsverk til kulturskole. Under intervjuene kom det frem at den ble lagt ned i perioden kommunen var på ROBEK. Mangel på kulturskole er en indikator på mangelfull kapasitet.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Antall elever med spesialundervisning	20	-
Andel elever med spesialundervisning (prosent)	9,0	8,3
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (prosent)	12,8	17,3
Antall stillinger barnevern	2	-
- Herav stillinger med fagutdanning (prosent)	100	91,0
Andel undersøkelse med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	40,0	79,0
Antall årsverk i kulturskolen	0	-
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskole	5	-
- Andel elever i kulturskolen av barn i alderen 6-15 år (prosent)	1,9	14,1
- Andel elever i grunnskolealder som står på venteliste (prosent)	0,0	-

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester - teknisk

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall innen tekniske tjenester for Lødingen kommune og på landsbasis.
- Renovasjon er organisert gjennom et interkommunalt selskap og vi har få nøkkeltall som kan gi indikatorer på kompetansen og kapasiteten. I intervjuene kom det frem at samarbeidet fungerer godt.
- Kommunen har 1 årsverk til brann og ulykkesvern, noe som utgjør færre årsverk per 1 000 innbygger enn landsgjennomsnittet.
- Det er totalt 5 kommunale vannverk i kommunen. 40 prosent av disse har beredskapsplan. 86,6 prosent av befolkningen er tilknyttet kommunal vannforsyning, noe som er en forholdsvis stor andel.
- Både på sivilt beredskap og vei, vann og avløp er det få indikatorer å måle kapasitet og kompetanse med.

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Renovasjon – antall årsinnbyggere	2 160	-
Renovasjon – antall hytteabonnenter	0	-
Antall årsverk til brann og ulykkesvern (forebygging og beredskap)	1	-
Årsverk til brann og ulykkesvern per 1000 innbyggere	0,46	0,72
- Herav feier	0,46	0,13
Antall bygningsbranner	0,0	-
- Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere	0,0	0,7
Andel av kommunale vannverk som har beredskapsplan	40,0	89,2
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	86,6	-
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunale avløpstjenester	Ikke rapportert	84,3
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	0,0	26,9

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – helse og bibliotek

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Lødingen kommune og på landsbasis innen helse og bibliotek.
- Det er totalt 0,8 årsverk i sosialtjenesten til personer med rusproblemer.
- Det er 2 årsverk av psykiatriske sykepleiere, noe som gir en bedre dekning enn på landsbasis. Tjenesten er imidlertid sårbar ved så få årsverk.
- Det er rett under 5 årsverk til rehabilitering, men vi har fått oppgitt av Lødingen at kommunen ikke lenger har årsverk knyttet til rehabilitering (2016).
- I 2014 var det ett årsverk til ergoterapeuter, men per dags dato (2016) har Lødingen ikke det.
- Det er 0,6 årsverk til bibliotek i kommunen, mens utlåner per innbygger er høyere enn landssnittet.
- Lødingen har sammenlignet med landssnittet en god dekning innen flere av tjenestene. Fagmiljøene er imidlertid små og særdeles sårbare for sykdom og annet

Måleindikatorer	Lødingen	Landet
Årsverk i sosialtjenesten, tilbud til personer med rusproblemer	0,8	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere (helse + pleie og omsorg)	2,0	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere	9,3	4,2
- Herav årsverk pleie og omsorg	0,0	-
Årsverk til rehabilitering samlet	4,98	-
- Årsverk til rehabilitering per 10 000 innbyggere	23,1	11,5
Årsverk av ergoterapeuter (helse + pleie og omsorg)	1,0	-
- Årsverk av ergoterapeuter per 10 000 innbyggere	4,6	3,6
Krisesenter – plasser for menn	2	-
Krisesenter – plasser for kvinner	18	-
Årsverk i folkebibliotek	0,6*	-
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	5,2	4,5

Kilde: Kostra 2014

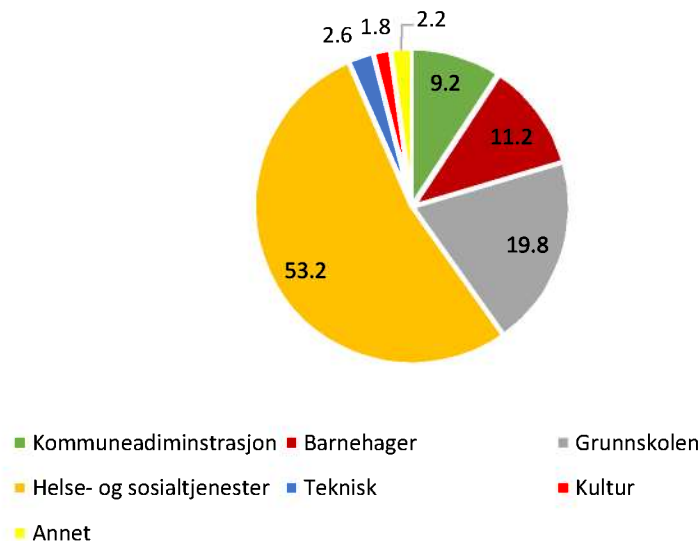
*Lødingen kommune har oppgitt at de har leid inn vikar for bibliotek grunnet sykdom.

Andel årsverk i ulike sektorer

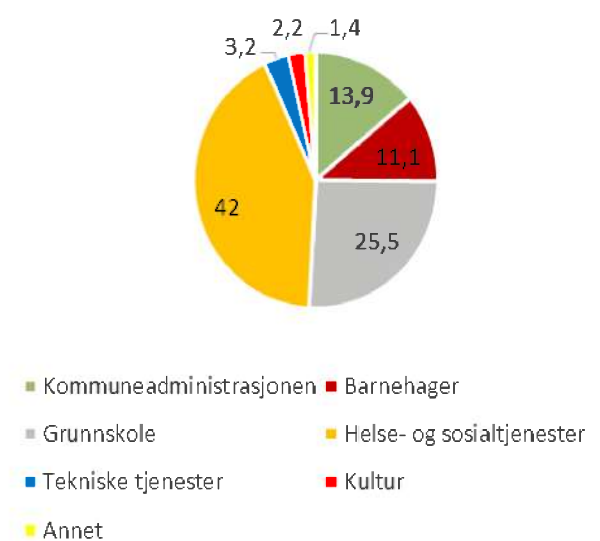
- Det er til sammen 240,3 årsverk i Lødingen kommunen. Figuren under illustrerer den prosentvise størrelsen de ulike sektorene utgjør. De tre største sektorene i kommunen er helse og sosialtjenester, grunnskolen og barnehager.

- Tabellen nede til høyre viser den samme fordelingen, men for landssnittet. Ved sammenligning så utgjør helse og sosialtjenestene i Lødingen en vesentlig større andel enn på landsbasis. Grunnskolen og administrasjonen er imidlertid noe mindre. Barnehagesektoren i Lødingen utgjør en tilsvarende andel som for landsgjennomsnittet.

Andel årsverk Lødingen kommune

Andel årsverk landssnittet

Kilde: Kostra 2014

Interkommunale samarbeid

-
- I 2010 ble det gjennomført en omfattende kartlegging av de interkommunale samarbeidene i Nordland. Denne ble senere oppdatert i 2014 (NIVI 2010 og 2014).
  - Ved kartleggingen kom det frem at Lødingen inngår i til sammen 34 formelle interkommunale samarbeidsordninger. Disse ordningene er fordelt på 3 nivåer:
    - Lokale og bilaterale ordninger: 2
    - Ordninger på regionnivå: 18
    - Ordninger på høyere geografisk nivå: 14
  - Det er i hovedsak 4 ulike former for interkommunale samarbeid:
    - **AS**, der kommunene eier sine respektive eierandeler i selskapet.
    - **Interkommunale selskap (IKS)** fungerer stort sett på samme måten som et AS, men er hjemlet i et annet lovverk enn aksjeloven.
    - **Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27**, hvor samarbeidet har et felles styre.
    - **Vertskommunesamarbeid hjemlet i kommunelovens §28**, der én kommune er vert i form av blant annet arbeidsgiveransvar for samarbeidstiltaket. Her avgir de andre kommunene myndighet til vertskommunen, samtidig som de kjøper tjenester fra vertskommunen.

Samarbeid på store tjenesteområder

- Tabellen til høyre viser de ulike store kommunale tjenesteområder, og hvilke av disse Lødingen har samarbeid på (markert med kryss).
- Kommunen har et samarbeid med Harstad og Kvæfjord om øyeblikkelig hjelp ,legevaktsordning og KAD-sengeplasser.
- Innenfor sosiale tjenester har kommunen et samarbeid via Lødingen arbeidssenter AS.

Kommunale tjenester	Lødingen
Fastlegeordningen/legevakt/øyeblikkelig hjelp	x
Sykehjem og hjemmetjenester	-
Helsestasjon inkl. jordmor	-
Grunnskole	-
Skolefritidsordninger	-
Barnehager	-
Sosiale tjenester	x

Oversikt over hvilke store kommunale tjenesteområder Lødingen har interkommunalt samarbeid om. Kilde: NIVI 2014 og Lødingen kommune

Samarbeid på små/spesialiserte tjenester

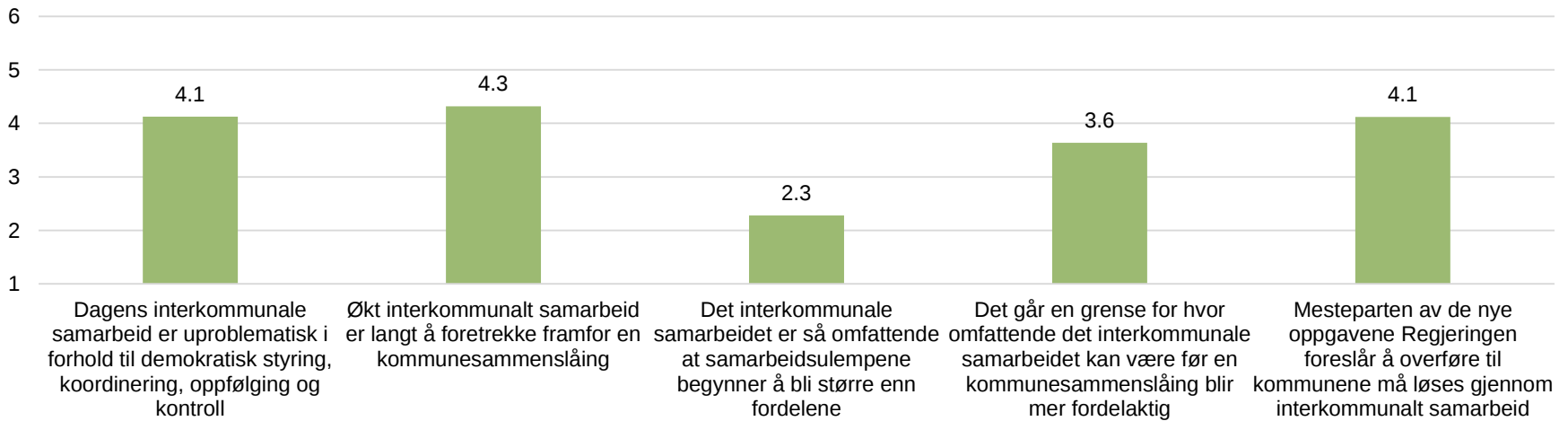
- Tabellen til høyre viser Lødingen sine interkommunale samarbeid innen de små/spesialiserte tjenestene. Samarbeid er markert med kryss.
- Som det kommer frem har kommunen interkommunale samarbeid innen flere områder:
  - Barnevern – Vesterålen barnevern
  - PPD Vesterålen
  - Reno-vest IKS er et samarbeid med flere kommuner.
  - Lødingen inngår i et brannsamareid for Vesterålen.
  - Kommunen har samarbeid innen akutte situasjoner innen psykisk helsevern med Harstad og Narvik.
  - Krisesentersamarbeidet har Sortland som vertskommune.
- I vedlegg 1 er det en oversikt over de interkommunale samarbeidene Lødingen inngår i.

Kommunale tjenester	Lødingen
Spesialundervisning	-
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	x
Barnevern	x
Brann- og eksplosjonsvern	x
Renovasjon	x
Rusarbeid og psykisk helsevern	x
Kulturskole	-
Krisesenter	x
Sivilt beredskap	-
Bibliotek	-
Vei, vann og avløp	-

Oversikt over hvilke små/spesialiserte kommunale tjenesteområder Lødingen har interkommunalt samarbeid om.
Kilde: NIVI 2014 og Lødingen kommune

Interkommunalt samarbeid – svar fra spørreundersøkelsen

- Figuren under viser svarene fra spørreundersøkelsen som omhandlet interkommunalt samarbeid. Samlet sett viser svarene at respondentene vurderer det interkommunale samarbeidet som relativt godt. Respondentene er positive til at dagens interkommunale samarbeid er uproblematisk med tanke på styring, respondentene foretrekker økt interkommunalt samarbeid fremfor en sammenslåing, og de mener at nye oppgaver må løses gjennom interkommunalt samarbeid. Respondentene mener at samarbeidet ikke er så omfattende at samarbeidsulempene er større enn fordelene, og respondentene er nøytrale til at det går en grense for hvor omfattende samarbeidet kan være før en sammenslåing blir mer fordelaktig.

Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig , og 6= svært enig.

Åpne svar interkommunalt samarbeid

- Vi stilte også spørsmålet «dersom din kommune skal inngå flere interkommunale samarbeid, hvilke områder kan det være aktuelt å samarbeide om?» Basert på de åpne svarene kommer følgende områder/tjenester frem:
  - Administrasjon/ «rådhustjenester»
  - Juridisk kompetanse
  - Reiseliv
  - Teknisk
  - Næringssamarbeid
  - Planarbeid
  - Samfunnsutvikling generelt
  - Tannhelse

Valgfrihet

Valgfrihet i Lødingen kommune

- Valgfrihet er et av de mer krevende kriteriene fra ekspertutvalget å vurdere, og det kan være flere måter å definere dette på. Ekspertutvalget trekker fram eksempler som mulighet til å velge fast hjemmehjelp, og til å kunne velge mellom barnehager som vektlegger ulike typer tilbud. Utvalget legger til grunn at større kommuner vil kunne tilby mer variasjon i tilbudet.
- Vi har sett på tilbud innenfor de store tjenesteområdene:
  - Barnehage. Det er to barnehager i kommunen. Det er ingen variasjon i pedagogiske tilbud.
  - Grunnskole. Det er tre grunnskoler i kommunen, hvorav alle disse er kommunale. Det planlegges en ny en til ti skole.
  - Pleie og omsorg. Kommunen har omsorgsboliger, bofellesskap, dement avdeling eller mulighet for kortidsopphold.

Barnehage

Antall barnehager i kommunen	Hvorav offentlige	Hvorav private	Åpen barnehage	Friluftsbarnhage/ gårdsbarnehager	Familiebarnehager	Montessori pedagogikk	Kristen formålsparagraf
2	2 (1 pr 1.1.16)	0 (1 per 1.1.16)	-	-	-	-	-

Grunnskole

Antall skoler	Skoler
3	Lødingen barneskole (1.-7. trinn). Vestbygd skole (1.-7. trinn). Lødingen ungdomsskole (8.-10 trinn).

Pleie og omsorg

Omsorgsboliger	Bofellesskap rus/psykiatri	Avdeling for demente	Kortidsopphold og rehabilitering
-	-	-	-

Kilde: Kostra 2014 og kommunens nettsider

Fremtidig tjenesteproduksjon

Behov for fremtidige årsverk

- Hvordan tjenesteproduksjonen i kommunene vil se ut i framtiden vil avhenge av endringer i befolkningssammensetning, økonomi, eventuell oppgaveoverføring fra stat og region til kommunene, og teknologiutvikling. Regjeringen la fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner 20. mars 2015. Denne er nærmere omtalt under neste delkapittel om lokaldemokrati.
- Tabellene under viser antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i barnehage, grunnskole og pleie- og omsorg i 2014. På bakgrunn av tjenestenivå i 2014 og anslag på befolkningsutviklingen vises et estimert behovet for antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i 2020 og 2040. I beregningene er det tatt utgangspunkt i samme dekningsgrad og standard på tjenestene som i 2014. Tjenstedataene er hentet fra nykommune.no, og framskrivningene er basert på SSB sitt mellomalternativ. Ved å se på behovet per 1000 innbyggere i alderen 20 – 66 år korrigerer man for forandringer som skyldes endringer i størrelsen på befolkningen.
- Dette er framskrivninger knyttet til de store, eksisterende tjenestene. Dersom kommunen får endringer i oppgaver, eller nye oppgaver, vil dette behovet måtte justeres.
- Innen barnehage kommer det frem at det vil være et økende behov for antall årsverk i årene som kommer. Det er forventet en økning både frem mot år 2020 og 2040. Totalt er det ventet en økning på 4,7 årsverk i barnehagesektoren.
- I grunnskolen er det også ventet en økning. I perioden 2014-2020 er det ventet en økning på nesten 3 årsverk. Totalt er det ventet en økning på 4,7 årsverk.
- Pleie og omsorgssektoren er forventet en stor økning på 32,8 årsverk frem mot 2040. Økningen i behovet for årsverk kan ses i den forventede eldrebølgen som vil slå ut over hele Norge. Videre så vi i kapittelet om samfunnsutvikling at det er forventet relativt stor vekst blant de eldste aldersgruppene i Lødingen kommune.

Barnehage

	2014	2020	2040
Lødingen	21,0	24,4	25,7

Grunnskole

	2014	2020	2040
Lødingen	23,4	26,0	28,1

Pleie og omsorg

	2014	2020	2040
Lødingen	88,0	84,0	120,8

Samlet vurdering tjenesteyting

Vurderingssystem tjenesteyting (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune har vi derfor tilpasset kriteriene noe. I stedet for endringer ved en eventuell sammenslåing, har vi tatt utgangspunkt i Lødingen i dag for å vurdere de ulike kriteriene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	

Vurderingssystem tjenesteyting (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	
Interkommunalt samarbeid – store tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	10	
Interkommunalt samarbeid – små/spesialiserte tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	10	

Vurderingssystem tjenesteyting (3)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil gå ned/endre seg lite i barnehage og grunnskole i 2040.	0	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke noe på barnehage og grunnskole i 2040.	5	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke endel i barnehage og grunnskole i 2040.	10	
Valgfrihet	Kommunen har i liten grad valgfrihet for innbyggerne, for eksempel har man bare en skole, en barnehage og så videre.	0	
	Kommunen har noen grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere skoler, barnehager, samt ulike typer tilbud.	5	
	Kommunen har stor grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere enheter innenfor de ulike fagområdene, og innbyggerne kan velge mellom ulike typer tilbud.	10	
Tilstrekkelig distanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er omtrent nøytrale til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10	

Vurdering tjenesteyting – Lødingen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lødingen har 2 157 innbyggere, og forventet folketallsutvikling mot 2040 tilsier at innbyggertallet vil øke. Det er allikevel langt under anbefalt kommunestørrelse fra ekspertutvalget.	0/20	
Kompetanse og kapasitet store tjenesteområder	Vår gjennomgang viser at Lødingen har kompetanse under landsgjennomsnittet innen både barnehage og grunnskole. Innen pleie og omsorg er kompetansen tilsvarende landsgjennomsnittet, men kapasiteten er liten grunnet små fagmiljøer. Kapasiteten i barnehagen og grunnskolen er god.	5/10	
Kompetanse og kapasitet små/spesialiserte tjenesteområder	Indikatorerne viser at Lødingen har noe kapasitet og kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene, men at flere har små og dermed sårbare fagmiljøer.	5/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - store tjenesteområder	Lødingen har i noen grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	5/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - små/spesialiserte tjenesteområder	Lødingen har i stor grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder	0/10	
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil endre seg noe på barnehage og grunnskole i 2040. Det vil bli en betydelig større behov innen pleie og omsorg.	0/10	
Tilstrekkelig distanse	Respondentene er positive til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere i Lødingen kommune	10/10	
Valgfrihet	Lødingen har liten grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er to barneskoler, og en ungdomsskole. Videre er det 2 barnehager, men ingen variasjon i pedagogiske tilbud. Det er lite variasjon innen pleie og omsorg.	0/10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til kommunesammenslåing	Respondentene er positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10/10	
Samlet vurdering tjenesteyting	Samlet får «Lødingen som egen kommune» en score på 35 av 100 poeng på tjenesteyting.	35/100	

Oppsummering tjenester

---

1. Flere av fagmiljøene i kommunen er små. Særlig gjelder dette innenfor de små/spesialiserte tjenestene. Dette kom også frem av respondentenes svar i spørreundersøkelsen.
2. Innen de store tjenesteområdene har kommunen lavere kompetanse. På de små og spesialiserte tjenestene er kompetansen noe bedre.
3. Det er ventet en viss økning i antall årsverk innen barnehagesektoren og grunnskole. I pleie og omsorg sektoren er det ventet en kraftig økning. Dette grunner blant annet i vekst i den eldste aldersgruppen i kommunen.
4. Respondentene fra spørreundersøkelsen mente at kvaliteten på tjenestene er bra og at det er tilstrekkelig avstand mellom saksbehandler og innbygger.
5. Kommunen inngår i flere interkommunale samarbeid. Dette er særlig innen de små/spesialiserte tjenestene.

Lokaldemokrati

Kort om lokaldemokrati

- Det er viktig at kommunestrukturen er slik at hensynet til demokrati og deltagelse blir ivaretatt. Et levende lokaldemokrati er grunnmuren i folkestyret og er nødvendig for tilliten og legitimiteten til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å karakterisere hva som er et godt lokaldemokrati, er blant annet følgende forhold:
  - Nærhet mellom de som styrer og de som blir styrt.
  - Innbyggerne og deres engasjement og deltagelse, både gjennom valg og gjennom pågående prosesser knyttet til aktuelle politiske saker, som for eksempel kommuneplanarbeid, skolestrukturendringer osv.
  - Politisk handlefrihet; det vil si at lokalpolitikere har verktøy i sin verktøykasse til reelt å kunne foreta prioriteringer og lede samfunnsutviklingen.
- I det senere har vi sett flere forhold som kan være en utfordring mot lokaldemokrati, blant annet økt fremvekst av interkommunalt samarbeid og økt statlig styring.

Et av målene ved kommunereformen – styrket lokaldemokrati

- Regjeringen har som mål at kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. De ønsker å gjøre dette ved følgende forhold:
  - Større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Se mer om forslaget til oppgavemelding senere i rapporten.
  - Større kommuner med bredt ansvarsområde vil gi grunnlag for større styringskapasitet og gjennomføringskraft. Kommunal administrasjon med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet kan utarbeide gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte og bedre politisk styring, og øke mulighetene for å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.
  - Kommunene løser sine oppgaver selv og foretar helhetlige prioriteringer. Mindre behov for interkommunale samarbeid, enklere forvaltning for innbyggere og politikere.
  - Færre og større kommuner med god kapasitet og kompetanse vil kunne gjennomføre en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, og behovet for statlig detaljstyring vil reduseres. Kommunene vil dermed få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbud til innbyggernes behov.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som lokaldemokratisk arena.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Demokratisk arena	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

- De tre første kriteriene er rettet mot kommunene, mens bred oppgaveportefølje og statlig rammestyring er rettet mot staten.

Vurderingskriterier lokaldemokrati

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av lokaldemokrati. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering lokaldemokrati.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Høy politisk deltagelse	Vi har sett på kommunens valgdeltagelse, størrelse på kommunestyret, politisk representasjon og kommunens tilrettelegging for innbyggermedvirkning.	0-40
Lokal politisk styring	Vi har sett på kompetanse og kapasitet, opplevd politisk handlingsrom, samt omfanget av styring av interkommunale samarbeid. Vi har også sett på potensialet til om kommunen kan påta seg flere oppgaver i lys av den vedtatte oppgavemeldingen.	0-50
Lokal identitet	Ut fra innbyggerne i Lødingen sin integrasjon med andre kommuner gjennom arbeidsmarkedet har vi gitt en vurdering av lokal identitet.	0-10

Høy politisk deltagelse

Bakgrunn

- I tabellen til høyre viser en oversikt over valgdeltagelsen, antall kommunestyrerepresentanter og partirepresentasjon i Lødingen kommune.
- Valgdeltagelsen i kommunen har vært gjennomgående over landssnittet fra 1995 til og med 2015. Under intervjuene kom det frem at innbyggerne er mindre engasjerte i periodene mellom valgene, men med et økende engasjement i sosiale medier.
- Kommunen hadde 27 kommunestyremedlemmer frem til 2011, og reduserte da til 17. Dette er 55 prosent flere representanter enn det lovpålagte antallet for kommunen (11).
- Kommunen har 5 partier i kommunestyret. Dette er: Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Fremskrittspartiet.

Valgdeltagelse

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Lødingen	67,1	61,3	64,2	66,3	69,1	69,2
Landet	62,8	60,4	59,0	61,2	64,2	60,0

Valgdeltagelsen ved lokalvalgene i 1995-2015, i prosent. Kilde: SSB og valgresultat.no

Antall kommunestyrerepresentanter

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Lødingen	21	21	21	21	17	17

Antall valgte representanter til kommunestyret 1995-2015. Kilde: SSB

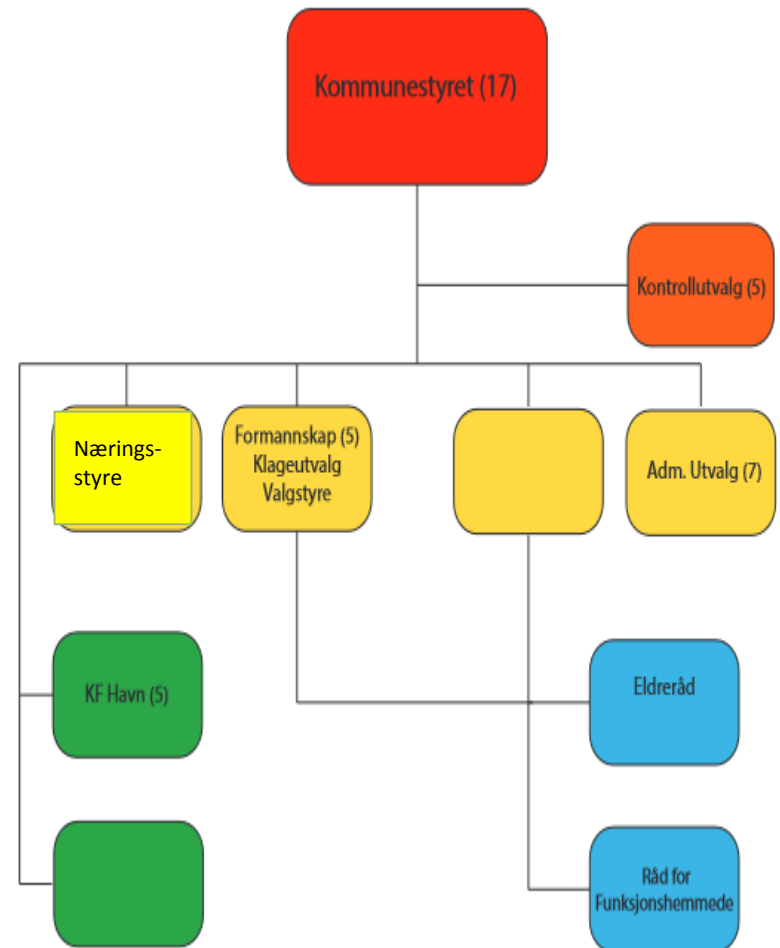
Partirepresentasjon

Ap	H	SV	V	FrP
8	3	2	2	2

Partier og mandater i kommunestyret etter lokalvalget i 2015. Kilde: valgresultat.no

Innbyggermedvirkning

- Lødingen kommune har følgende faste, rådgivende organer:
  - Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
  - Eldrerådet
- Kommunen har de lovpålagte organene, samt et næringsstyre.
- Kommunen er ikke organisert med lokalutvalg. Lødingen har heller ikke kontaktutvalg/råd for innvandrere
- Det arbeides p.t med å opprette et ungdomsråd i kommunen
- Lødingen har flere velforeninger og en frivillighetssentral, i tillegg til at det er en rekke frivillige lag og foreninger i kommunen.
- Lødingen har ikke en tilgjengelig link til innbyggerinitiativ siden www.minsak.no på sine nettsider.

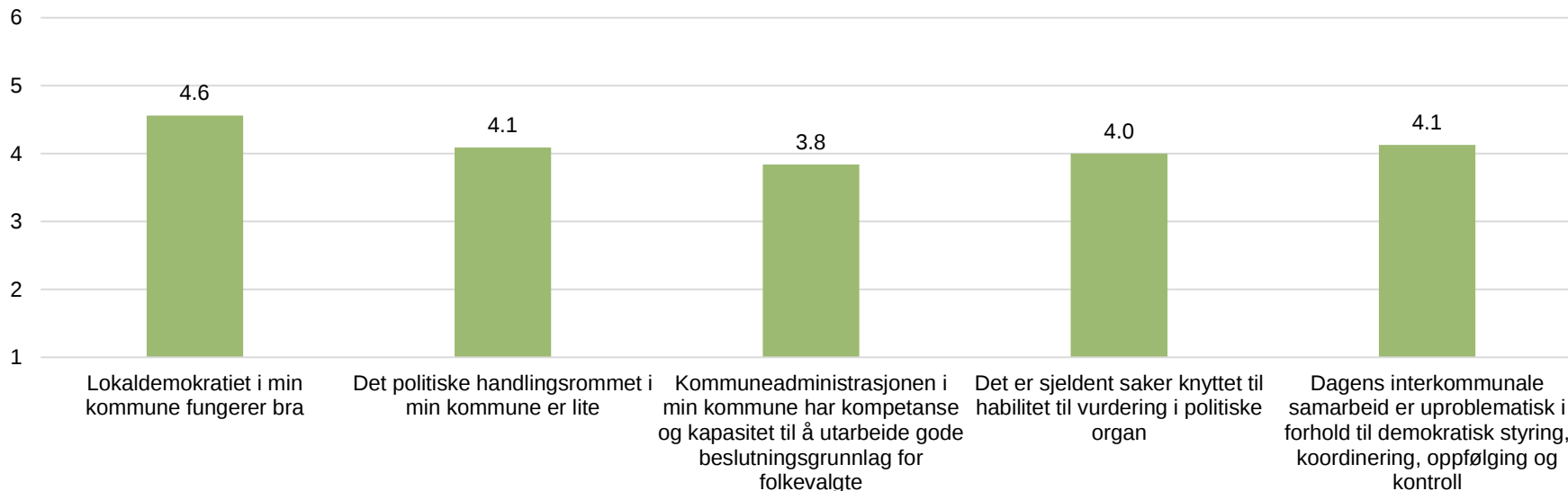
Politisk organisering i Lødingen kommune. Kilde: Lødingen kommune

Lokal politisk styring

Resultater fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å gi en vurdering av ulike forhold ved lokaldemokratiet. Lokaldemokratiet blir vurdert til å fungere bra. Videre er respondentene enige i at det er lite politisk handlingsrom i kommunen. Kommuneadministrasjonen vurderes til å ha kapasitet og kompetanse til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag, og at det sjeldent er saker knyttet til habilitet. Dagens interkommunale samarbeid oppfattes også som uproblematisk.

Gjennomsnitt. Der 1= svært uenig, og 6= svært enig.

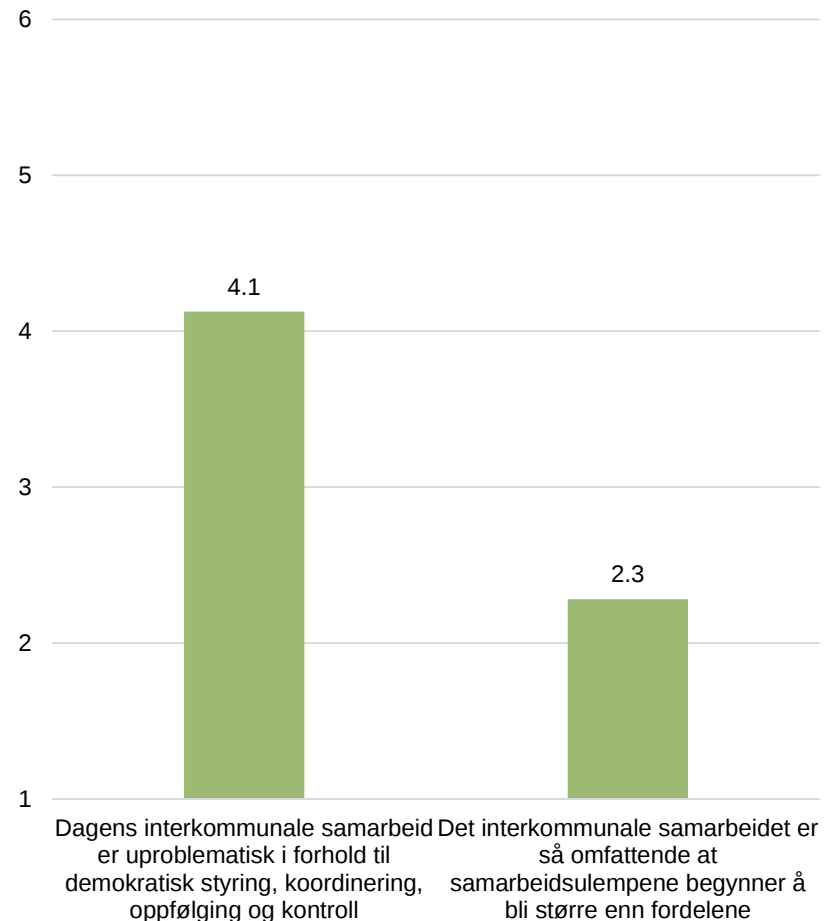
Åpne svar lokaldemokrati

- Vi stilte også et åpent spørsmål i spørreundersøkelsen om det er noe utfordringer for lokaldemokratiet i dag. Her nevnes blant annet:
  - Lite handlingsrom for politikerne
  - Få ungdommer engasjert i politikken i kommunen
  - Utfordringer med å få folk til å stille på lister
  - Lite politisk engasjement blant innbyggere også på generell basis
  - Har ikke alle politiske partier representert i kommunen
- Vi spurte også hva som er den enkeltfaktoren som i størst grad begrenser det lokale selvstyret. Her nevnes økonomi og overføring av (flere og større) oppgaver til kommunen av de fleste respondentene som har svart.

Styring av interkommunale samarbeid

- Mange kommuner har et omfattende interkommunalt samarbeid som kan gi et demokratisk underskudd dersom for mye makt og myndighet blir delegert til styrer, råd, andre kommuner og så videre. Hvordan dette oppleves vil blant annet avhenge om kommunene har en eierskapsstrategi og hvordan rapporteringen til politiske organ er.
- Vi har i spørreundersøkelsen bedt respondentene vurdere hvordan de opplever styringen av de interkommunale samarbeidene, samt om samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene. Resultatet vises i figuren til høyre. Vi ser at respondentene er enige i at dagens interkommunale samarbeid styres godt, og at fordelene med samarbeidene er større enn ulempene.

Gjennomsnitt. Der 1= svært negativ, og 6= svært positiv.

Lokal identitet

Lokal identitet

- Regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen har pekt på at lokal identitet kan vurderes ut fra to forhold; hvor stor identitet en har til egen kommune og hvor stor identitet en har til nabokommunen(e). Jo større identitet til nabokommunen, jo lettere vil det være å bygge fellesskap i en sammenslått kommune. I en vurdering av 0-alternativet vil derfor tilhørighet til egen kommune vurderes som positivt.
- Det har ikke vært gjennomført en innbyggerundersøkelse i Lødingen som kunne gitt svar på innbyggernes tilhørighet til egen kommune, nabokommunen(e), fylket eller regionen. Gjennom intervjuene kom det imidlertid frem at innbyggeridentiteten i Lødingen er sterk. Innbyggerne har først og fremst en sterk identitet mot eget bosted, men også til kommunen.

Oppgavepotensial

Nye oppgaver til større kommuner

- Fredag 20. mars la Regjeringen fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner.
- Stortingsmeldingen inneholder:
  - Redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp.
  - Forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen.
  - Tiltak for å redusere statlig styring.
- Stortingsmeldingen ble vedtatt i Stortinget i juni 2015.
  - Se endringer/presiseringer på side 130-131.
- De neste sidene viser hvilke oppgaver som vurderes overført til kommunene.

Førende prinsipper for oppgavefordelingen

- Det er lagt noen førende prinsipper for oppgavemeldingen som det er verdt å merke seg.
  1. Rammestyring av kommunesektoren
    - Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn.
  2. Generalistkommunen skal være hovedmodellen for kommunesektoren
    - Det legges ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av flere ulike innbyggerstørrelser, men de største kommunene kan overta noen flere oppgaver, se seinere i rapporten.
    - Regjeringen varslet allerede i kommuneproposisjonen 2015 at de vil utrede en generell hjemmel som gir adgang til å pålegge interkommunalt samarbeid som en løsning der hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen. Utredningen vil også vurdere om det på forhånd kan angis særskilte tjenesteområder som vil kunne være aktuelle for pålagte samarbeid. Forslag til Stortinget våren 2017.
  3. Individuelle rettigheter skal ligge fast
  4. Pengene skal følge oppgaven

Oppgaver som behandles i eget løp

- Det er flere pågående prosesser som kan føre til overføring av oppgaver til kommunene. Disse følger ikke nødvendigvis samme løp som kommunereformen. Prosessene er:
  1. Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
  2. Utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommunene
  3. Oppgaver på politiområdet
  4. Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
  5. Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
  6. Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
  7. Finansieringsansvaret for pasienttransport
  8. Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
  9. Forenkling av utmarksforvaltningen
  10. Utviklingsavtaler på planområdet
  11. Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
  12. Konesesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
  13. Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
  14. Vannscooterregelverket

Nye oppgaver - velferd

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene. Det må defineres nærmere hvor grensen skal gå, samt utfordringer med lager og logistikk. Mer avanserte hjelpemidler vil fortsatt være et statlig ansvar.
Forsøk DPS (distriktpsikiatrisk senter)	Opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering, og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. I dag ligger denne oppgaven til Husbanken, og kommunene må søke midler her.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene – dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.

Nye oppgaver – lokal utvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetssentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetssentraler overføres til kommunene. Det er en forutsetning at kommunene overtar tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevne også. Flertallet på Stortinget ber om at midlene øremerkes og økes i en opptrappingsperiode for å styrke frivillighetssentralene.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Når disse utredningene og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunens rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner, som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunen. Forutsetter større kommuner, kan bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	<ul style="list-style-type: none"> - Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. - Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. - Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.
Enkeltutslipps-tillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier, og myndighet til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.
Naturforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> - For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. For kommunene eller styrer som ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. - Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. - Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider, og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner.

Nye oppgaver - andre

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolenes vigselsmyndighet, betinger trolig heller ikke større kommuner enn det vi har i dag.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstianlegg utendørs og innendørs, og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

Behandling av meldingen i Stortinget

- I behandlingen av meldingen i juni gikk i stor grad flertallet inn for Regjeringens forslag. Det ble derimot gjort noen endringer/presiseringer på noen oppgaver/områder:
  - Stortinget mener at ansvaret for arbeids- og utdanningsreiser fremdeles skal være et statlig ansvar (NAV). Regjeringen hadde foreslått å overføre dette til kommunene.
  - Flertallet på Stortinget støtter at de største kommunene kan overta videregående skoler, men at dette skal skje gjennom søknad og forsøksordninger i første omgang.
  - Ansvaret for kollektivtrafikk kan overføres til større kommuner med de vilkår som er skissert i meldingen, og det forutsettes at det inngås samarbeid/partnerskap for å sikre et helhetlig tilbud i regionen.
  - Tilskudd til frivillighetssentralene overføres til kommunene, men gjennom et øremerket tilskudd.
  - Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan den kommunale og den statlige delen av NAV-tjenesten kan samordnes bedre.
  - Stortinget mener det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor skiltpolitikken som i dag ligger til Statens vegvesen. Stortinget mener også det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor fastsetting av skrivemåte og navn innenfor adresse- og skiltprosjekt.
  - Stortinget mener kommunenes mulighet for å utvide selvkostområdet innenfor vann, avløp og renovasjon gjennom et mer helhetlig miljøgebyr bør utredes. Selvkostprinsippet skal fortsatt ligge til grunn.
  - Stortinget ber regjeringen vurdere å øke det kommunale ansvaret for finansiering av skoleskiss for grunnskoleelever.

Oppgaver til det regionale, folkevalgte nivået

- Stortinget har tidligere vedtatt at det også etter kommunereformen skal være tre folkevalgte nivåer, og regjeringen legger opp til å invitere fylkeskommunene med i prosessen rundt kommunereformen. Fylkeskommunene skal fatte vedtak høsten 2016, og forslag om nytt regionalt folkevalgt nivå skal inkluderes i proposisjon om kommunereformen våren 2017.
- Stortinget ber om at oppgavene til et nytt folkevalgt nivå skal gjennomgås og forslag legges frem for Stortinget i en stortingsmelding våren 2016.
- Flertallet på Stortinget peker på at følgende oppgaver kan vurderes overført til det regionale folkevalgte nivået:
  - Vurdering av fylkesveien etter forvaltningsreformen i 2010. Større veger med sterke næringsinteresser kan vurderes overført til staten som en del av denne vurderingen.
  - Landbruksoppgaver som ikke er naturlig å legge til kommunene.
  - Klima- og miljøoppgaver det ikke er naturlig å legge til kommunene.
  - Styrking av de regionale forskingsfondene.
  - Fordeling av relevante prosjektmidler.
  - Oppgaver på integreringsområde som i dag ligger hos IMDI og som bør flyttes nærmere innbyggerne.
  - Ny ansvarsfordeling og finansiering mellom stat, regioner og kommuner på kultur- og kulturminneområdet, herunder en vurdering av riksantikvarens rolle og ansvar.
  - Vurdere å avvikle sentral godkjenning av regional planstrategi og overlate bestemmelsen til det regionale selvstyret.

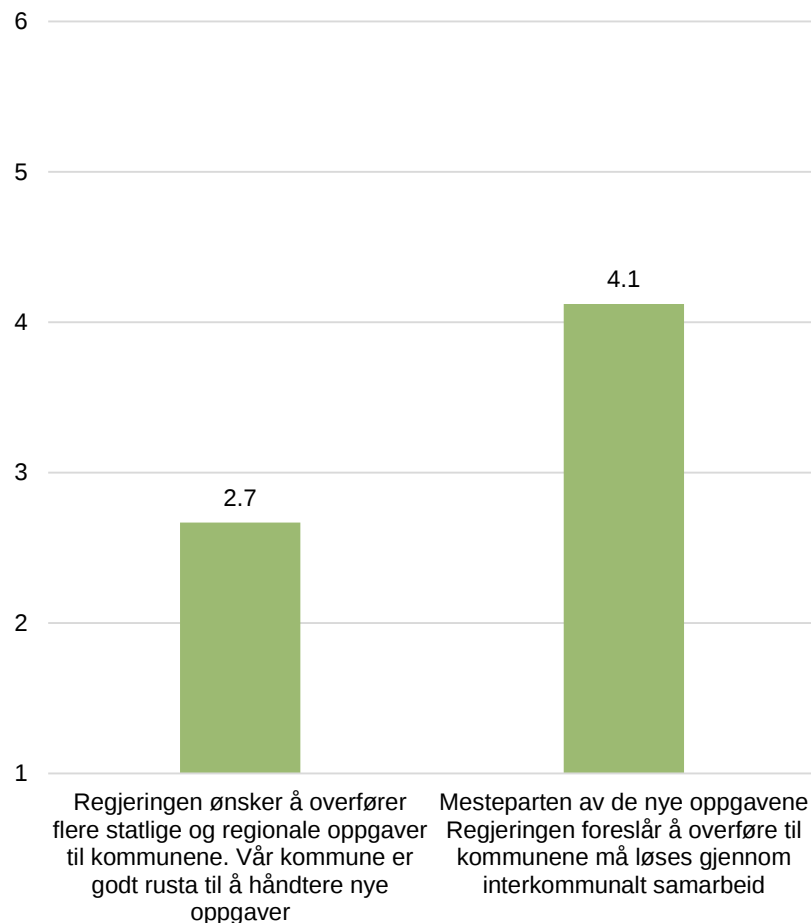
Kommunestørrelse og oppgaver

- Det er ikke angitt minimumskrav til kommunenes innbyggertall for at oppgavene skal overføres, men i vurderingen av flere av oppgavene pekes det på ekspertutvalgets tilråding om at kommunene bør ha en minimumsstørrelse på 15 000 – 20 000 innbyggere.
- Regjeringen vil fremme forslag om en generell hjemmel for pålagt interkommunalt samarbeid. Formålet med en slik hjemmel vil ifølge regjeringen være å sikre innbyggerne et faglig forsvarlig tilbud, og den aktuelle kommunens fagkompetanse vil være sentral for vurderingen av når det vil kunne være aktuelt å anvende bestemmelsen. Den framtidige kommunestrukturen og omfanget av nye oppgaver til kommunene vil kunne avgjøre omfanget av slike pålagte samarbeid.

Nye oppgaver og interkommunalt samarbeid

- Lødingen er en forholdsvis liten kommune. Nye oppgaver kan derfor være utfordrende for organisasjonen å håndtere. Spesielt gjelder dette oppgavene på helseområder som krever spesialisert kompetanse og et visst befolkningsgrunnlag. Den største utfordringen vil være å bygge et bredt fagmiljø når rammeoverføringene er tilpasset befolkningsgrunnlaget.
- Oppgaver knyttet til videregående skole og kollektivtrafikk vil det ikke være aktuelt for kommunen å overta.
- Som figuren illustrerer er respondentene negative til at kommunen er rustet for å ta på seg nye oppgaver. Respondentene mener at nye oppgaver må løses gjennom interkommunalt samarbeid.

Gjennomsnitt. Der 1= svært negativ, og 6= svært positiv.

Samlet vurdering lokaldemokrati

Vurderingssystem lokaldemokrati (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelse er en del lavere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	0	
	Valgdeltagelsen er omtrent landsgjennomsnittet ved sist valg	5	
	Valgdeltagelse er en del høyere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	10	
Størrelse på kommunestyret	Kommunen har minimumsløsningen når det gjelder antall kommunestyrerepresentanter	0	
	Kommunen har mellom 0 – 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	5	
	Kommunen har over 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	10	
Politisk representasjon	Kommunen har 2 eller færre partier som er representert i kommunestyret	0	
	Kommunen har 3-5 partier som er representert i kommunestyret	5	
	Kommunen har 6 eller flere partier som er representert i kommunestyret	10	
Innbyggermedvirkning	Kommunen har kun lovpålagte medvirkningsorgan for innbyggerne	0	
	Kommunen har noen flere medvirkningsorgan enn de lovpålagte	5	
	Kommunen har de fleste medvirkningsorganene som ekspertutvalget peker på	10	

Vurderingssystem lokaldemokrati (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Politisk styring – handlingsrom	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at politikerne har politisk handlingsrom.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	10	
Politisk styring – kompetanse og kapasitet	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	10	
Politisk styring - interkommunale samarbeid	Det interkommunale samarbeidet opplever i stor grad for omfattende og vanskelig å styre.	0	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i noe grad for omfattende og vanskelig å styre.	5	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende og vanskelig å styre.	10	
Oppgavepotensial	Kommunen vil i liten grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	0	
	Kommunen vil i noe grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	10	
	Kommunen vil i stor grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	20	
Lokal identitet	Innbyggerne har større tilhørighet til nabokommunen(e), enn til egen kommune.	0	
	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune, men også til nabokommunene.	5	
	Innbyggerne har en sterk tilhørighet til egen kommune.	10	

Vurdering lokaldemokrati – Lødingen som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelsen i Lødingen har vært høyere enn landsgjennomsnittet ved samtlige kommunevalg siden 1995.	10/10	
Størrelse på kommunestyret	Lødingen har 17 representanter i kommunestyret. Det er 55 prosent flere representanter enn lovpålagt.	10/10	
Politisk representasjon	Lødingen har 5 partier representert i kommunestyret.	5/10	
Innbyggermedvirkning	Lødingen har noen flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte.	5/10	
Kapasitet og kompetanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	10/10	
Politisk handlingsrom	Det politiske handlingsrommet vurderes som lite basert på svarene i spørreundersøkelsen. Det samme fremkom også i intervjuene.	0/10	
Interkommunalt samarbeid	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende og enkelt å styre	10/10	
Oppgavepotensial	Lødingen har i dag en del samarbeid på tjenesteområdene, og respondentene er negative til at kommunen er godt rustet til å håndtere nye oppgaver. Lødingen er av en slik størrelse at vi vurderer det slik at kommunene vil ha behov for samarbeid dersom de skisserte oppgavene overføres.	0/20	
Lokal identitet	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune og egne bosteder i kommunen.	10/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får «Lødingen som egen kommune» får en score på 60 av 100 poeng på lokaldemokrati.	60/100	

Oppsummering- lokaldemokrati

---

1. Lødingen kommune har en god valgdeltagelse og har vært over landssnittet siden 1995. Ved valget i 2015 var kommunen ca. 9 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.
2. Kommunen har 17 representanter i kommunestyret. Grunnet et innbyggertall på under 5 000 er kommunen lovpålagt et minimum på 11 representanter.
3. Lødingen har noen flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte. Kommunen har et næringsutvalg. Videre er det flere velforeninger og frivillige lag og foreninger i kommunen.
4. Fra spørreundersøkelsen kommer det frem at respondentene er godt fornøyd med lokaldemokratiet i kommunen. Videre er det positive svar til at administrasjonen legger frem gode beslutningsgrunnlag for politikerne.
5. Lødingen er i liten grad rustet til å ta på seg nye, store oppgaver. Behovet for nye interkommunale samarbeid vil trolig øke.

Samlet vurdering «Lødingen som egen kommune»

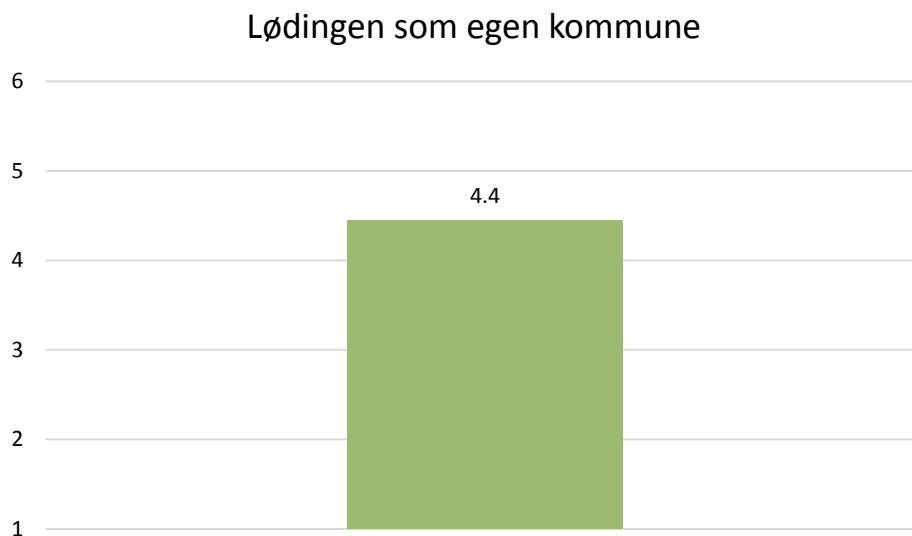
Oppsummering poengscore – Lødingen som egen kommune

Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
45/100	45/100	35/100	60/100	185/400
				

- Samlet sett oppnår Lødingen som egen kommune en poengscore på 185 av 400 mulige poeng. Det tilsvarer en måloppnåelse på 46,2 prosent. Lødingen scorer over noe middels på lokaldemokrati, og noe under middels på økonomi, samfunnsutvikling og tjenester. På de neste sidene gir vi en oppsummering av hvordan respondentene i spørreundersøkelsen stiller seg til å fortsette som egen kommune. I tillegg presenterer vi fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune på de fire delområdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati.
- Telemarksforsking har også gjennomført slike 0-alternativanalyser for andre kommuner. Til sammenligning redegjør vi for noen av resultatene her:
  - Surnadal kommune – 285/400 poeng – måloppnåelse på 71 %
  - Hitra kommune – 215/400 poeng – måloppnåelse på 54 %
  - Rindal kommune – 205/400 poeng – måloppnåelse på 51 %
  - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61 %
  - Sørreisa kommune – 175/400 poeng – måloppnåelse på 44 %
  - Gratangen kommune – 180/400 poeng – måloppnåelse på 45 %
  - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61%

Lødingen som fortsatt egen kommune – Svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen stille vi spørsmålet «Hvordan stiller du deg til at Lødingen består som fortsatt egen kommune», på en skala fra 1-6, der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv
- Samlet sett får Lødingen som egen kommune en gjennomsnittlig score på 4,4. Det betyr at respondentene stiller seg positive til å fortsette som egen kommune.

Åpne svar fra respondentene – Lødingen som egne kommune

Hvorfor er du positiv til Lødingen som egen kommune?

- Sterk lokal identitet
- Vil være en utkant uavhengig av sammenslåing
- Lokal tilknytting og engasjement
- Nærhet til brukere
- Lange avstander pga geografi hvis sammenslåing

Hvorfor er du negativ til Lødingen som egen kommune?

- Rekrutteringsutfordringer
- Utfordringer med å levere lovpålagte tjenester
- Stor sårbarhet i organisasjonen
- Kommunen er for liten i dag

Oppsummering samfunnsutvikling

Fordeler

- Det er relativt korte avstander internt i kommunen.
- Det er en høy andel av de sysselsatte i kommunen som har både arbeidssted og bosted i Lødingen kommune. Videre er Lødingen definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion.

Ulemper

- Det er noe variasjon i næringsstrukturen i Lødingen, men den bærer preg av å ha en del bransjer som har vært i nedgang sammenliknet med landet. Det har også, siden 2008, vært en negativ utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen.
- Kapasiteten i kommunen til å drive med samfunnsutviklingsarbeid ser ut til å være begrenset. Respondentene i spørreundersøkelsen mener kommunen har lite kapasitet og kompetanse til å arbeide med samfunnsutvikling

Oppsummering økonomi

Fordeler

- Generelt finner vi at de finansielle nøkkeltallene for Lødingen kommune var på et tilfredsstillende nivå i 2014. Tallene fra 2015 (som belyst i vedlegg 3) tegner et bilde av en negativ utvikling når de gjelder de sentrale økonomiske nøkkeltallene.
- Lødingen driver administrasjon rimelig effektivt i dag. Våre beregninger viser derimot at det er et effektiviseringspotensial dersom kommunen hadde hatt utgifter til administrasjon tilsvarende Leirfjord kommune tilsvarende 1,3 prosent av dagens brutto driftsinntekter.
- Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Lødingen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Lødingen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter
- Lødingen synes generelt å bli skjermet for nedgang på basistillegget som følge av innføring av strukturkriteriet pga lang reiseavstand og derav en ufrivillig smådriftsulempe

Ulemper

- Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått gitt med en sats per innbygger. Samtidig har kommunene lav verdi på distriktsindeksen, og er dermed vurdert å ha relativt stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning.
- Dersom utgiftene på de sentrale tjenesteområdene til Lødingen harmoniseres til et nivå tilsvarende landsgjennomsnittet, finner vi et effektiviseringspotensial tilsvarende 5,3 prosent av dagens brutto driftsinntekter.

Oppsummering tjenester

Fordeler

- Det er god kompetanse innen flere av de små tjenesteområdene.
- Innen pleie og omsorg har kommunen kompetanse som er tilnærmet landssnittet.
- Det er et noe økende behov for årsverk innen de store tjenesteområdene frem mot år 2040.
- Svarene fra spørreundersøkelsen tyder på at tjenestene som leveres i Lødingen er gode. De interkommunale samarbeidene Lødingen deltar i oppfattes også som enkle å styre.

Ulemper

- Flere av fagmiljøene under de små/spesialiserte tjenestene er små og sårbare.
- Kommunen har noe mindre kompetanse innen barnehagesektoren og grunnskolen.
-
- Ifølge spørreundersøkelsen og intervjuene er det utfordringer knyttet til rekruttering og små og sårbare fagmiljø i kommunen.
- Lødingen har i dag flere interkommunale tjenester og ved økte oppgaver til kommunen vil trolig behovet for slike samarbeid øke.

Oppsummering lokaldemokrati

Fordeler

- Kommunen har hatt god valgdeltagelse over en lengre periode.
- Lødingen har noen flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte. Kommunen har blant annet et næringsutvalg og en rekke frivillige lag .
- Lokaldemokratiet i kommunen vurderes som godt av respondentene i spørreundersøkelsen.
- Den lokale identiteten vurderes som sterk.

Ulemper

- Det politiske handlingsrommet oppfattes som begrenset.
- Lødingen er etter vår vurdering for liten til å kunne håndtere nye oppgaver selv. Disse må i så fall løses med mer og utvidet interkommunalt samarbeid dersom kommunen fortsetter som egen kommune. Funnene fra spørreundersøkelsen gir økt støtte til dette.

Samlet vurdering – Lødingen som egen kommune

- Samfunnsutvikling: Lødingen er i dag en liten kommune med om lag 2 000 innbyggere. SSBs framskrivninger tilsier ikke at folketallet vil øke betraktelig frem mot 2040. Det har vært en nedgang i antallet arbeidsplasser i kommunen etter 2008, samtidig som næringsstrukturen i kommunen bærer preg av å ha flere bransjer i nedgangsbransjer dersom vi sammenlikner med et landsgjennomsnittlig nivå. Kapasiteten og kompetansen til å drive med samfunnsutvikling blir gjennom svarene i spørreundersøkelsen vurdert som lav.
- Økonomi: Vi har sett på effekten av nytt inntektssystem for Lødingen kommune. Lødingen synes generelt å bli skjermet for nedgang på basistillegget på grunn av relativt lange reiseavstander, og derav en ufrivillig smådriftsulempe. Samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av strukturkriteriet gir en samlet effekt på om lag 0,45 mill kr. Når det gjelder regionalpolitiske tilskudd vil Lødingen fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Da det ikke er fremmet forslag for konkrete satser på det nye Nord-Norgetilskuddet har det ikke vært mulig å beregne effekten av innføringen av dette for Lødingen kommune. Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått fordelt per innbygger. Samtidig har Lødingen lav verdi på distriktsindeksen (tilsvarende en indeksverdi på 3,4 i 2015), og er dermed vurdert til å ha stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning. Lødingens finansielle nøkkeltall var i 2014 på et tilfredsstillende nivå sammenliknet med landsgjennomsnittet. Det har derimot vært en negativ utvikling generelt når vi har sett på tallene for 2015. Vi finner et effektiviseringspotensiale på både administrasjon og tjenester, der potensialet er størst på tjenesteområdene dersom utgiftene til Lødingen blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet.

Samlet vurdering – Lødingen som egen kommune

- Tjenester: Funnene i spørreundersøkelsen viser at respondentene er fornøyd med dagens tjenester. Flere av tjenestene har også god kompetanse, men særlig innen de små/spesialiserte tjenestene er det små og sårbare fagmiljøer. Dette kom også frem i spørreundersøkelsen. Innen de større tjenesteområdene barnehage og grunnskole, har kommunen noe lavere kompetanse enn landssnittet. Innen pleie og omsorg er imidlertid kompetansen noe bedre. Kommunen har også et relativt utbredt tjenestetilbud gjennom interkommunale samarbeid. Dette kan være en indikator på at kommunen ikke klarer å håndtere disse tjenestene selv. Den demografiske utviklingen i kommunen tyder på at det vil være særlig økte demografikostnader knyttet til de eldste aldersgruppene, i tillegg tilsier prognosene at antall årsverk i pleie og omsorg vil øke i fremtiden. Det kan resultere i at Lødingen må vri ressursbruken mer i retning av pleie- og omsorg, og mindre til for eksempel skole og oppvekst.
- Lokaldemokrati: Lødingen har over en lengre perioden hatt en god valgdeltagelse. Kommunen har også flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen de lovpålagte medvirkningsorganene, samt ungdomsråd og et næringsutvalg. Det politiske handlingsrommet ble vurdert som lite, både i spørreundersøkelsen og i intervjuene. Kommunen har i dag flere interkommunale samarbeid og respondentene føler disse er uproblematisk med tanke på demokratisk styring. Lødingen er etter vår vurdering for liten til å kunne håndtere nye oppgaver selv. Disse må i så fall løses med mer og utvidet interkommunalt samarbeid.

Referanser

Referanser

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriterier for god kommunestruktur – delrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Mars 2014.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriteriet for god kommunestruktur – sluttrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Desember 2014.
- Gundersen, F., Juvkam, D. 2013 Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner. NIBR Rapport 2013:1
- Langset, M., og Vinsand, G. 2010 Status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2010:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014 Revidert status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2014:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014. kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene. NIVI Rapport 2014:1.
- Leknes, E., Gjertsen, A., Holmen, A.K.T., Lindeløv, B., Aars, J., Sletnes, I. og Røiseland, A. 2013. Interkommunalt samarbeid – konsekvenser, muligheter og utfordringer. IRIS-rapport 2013/008.
- Meld.St.14 (2014.2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner
- Lødingen kommunes nettsider
- Status, utfordrings og mulighetsbilde: Mulighetsutredning kommunestruktur Evenes, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund

Vedlegg

Vedlegg 1 – oversikt over interkommunale samarbeid

Oversikt over interkommunale samarbeid (1)

- **Mot Vesterålen**
- Barnevern (Vesterålen barnevern – regionalt barnevern for hele Vesterålen)
- PPD (praktisk-psykologisk distriktssenter for Vesterålen og Lødingen)
- Vesterålen regionråd (+ div. samarbeidsordninger under regionrådet)
- RKK (Regionalt kompetansekantor for Vesterålskommunene inkl. Lødingen)
- Vesterålen Fiskeripark AS – medeier sammen med bl.a. øvrige kommuner i V.
- Skattekontor/Skatt Nord – Lødingen underlagt avdeling Sortland
- Skatt – avtale med Sortland k. om ivaretagelse av skattefunksjonen
- Forvaltning av utlån (Husbanklån) – avtale med Øksnes k.
- Lønnsfunksjon (utover vanlig lønnskjøring) – avtale med Øksnes k.
- IKT – felles innkjøp og drift av programvare innafor økonomiområdet
- Reno-Vest IKS – (avfall/miljø) – Lødingen k. deleier sammen med V-kommunene
- Skog og kulturlandskapsforvaltning for Lofoten og Vesterålen i regi av Sortland k.
- Forvaltningsplan for gås i Vesterålen/Lødingen
- Administrative nettverksorgan – en rekke nettverksgrupper, spesielt på ledersida
- Dyrevernsnemnd for Vesterålen (underlagt Mattilsynet)
- Veterinærtjenester – vaktordning - verskommuneordning Sortland
- Vesterålsprodukter AS (arbeidsrettet rehabilitering) eier av Lødingen arbeidssenter
- Møysalen nasjonalpark styre – forv.myndighet, berørte komm Vesterålen/Lofoten
- Lensmann – Midtre Hålogaland, avd. Sortland
- Brann/beredskap – side øst, SørDALstunellen – Sortland brannvesen
- Vannprøver – laboratorieguppen Eurofins, Sortland (mattilsynet er kontrollorgan)
- Krisesenteret i Vesterålen, Sortland som vertskommune

Oversikt over interkommunale samarbeid (2)

- **Mot Harstad/Sør-Troms**
- Hålogaland Kraft – kraftselskap/bredb.– Lødingen k. deleier sammen med 7 andre k.
- Flyplassutvalg – Harstad- og Narvik flyplass, Evenes
- UNN Harstad – lokalsykehus for Lødingen
- Legevaktsamarbeid – interkomm. legevaktordning med Harstad og Kvæfjord k.
- Helsehus Harstad – KAD-plasser – avtale med Harstad kommune
- Psykisk helse – akutthjelp, avtale om bruk av Harstad og/eller Narvik
- BHT (bedriftshelsetjeneste) Avtale med Sør-Troms HMS-tjeneste, Harstad
- Advokatbistand – intensjonsavtale med Eurojuris Harstad
- KomRev Nord IKS Interkommunal revisjon
- K-sekretariat IKS – (kontrollutvalg) interkommunal, avd. Harstad
- Politi – Midtre Hålogaland, Harstad
- **Mot Narvik/Ofoten:**
  - Habiliteringsteam , oppgaver innenfor Miljøarbeidertjenesten UNN, avd. Narvik
  - Rettsinstanser/domstoler – Ofoten tingrett, Narvik
  - Psykisk helse, kf. ovennevnte punkt...
  - Ofoten IUA (interkomm. utvalg for akutt forurensning), adm.enhet ligger i Narvik
- **Mot Vågan/Lofoten:**
  - Konfliktrådet i Midtre Hålogaland, Svolvær
  - Møysalen nasjonalpark styre, kf
  - Brann/beredskap –side vest, Vågan brannvesen
- Kilde: Lødingen kommune.

Vedlegg 2 – Nytt inntektssystem

Strukturkriteriet - effekter

Dokumentasjon. Effektberegninger strukturkriteriet. 1000 kr

Kommune	Reiseavstand (km)	Endring kroner per innb struktur 25,4 km	Endring kroner per innb struktur 16,5 km	Endring kroner per innb struktur 13,2 km	Endring 1000 kroner struktur 25,4 km	Endring 1000 kroner struktur 16,5 km	Endring 1000 kroner struktur 13,3 km
1851 Lødingen	46,2	538	396	333	1 162	856	719

- I høringsforslaget foreslår regjeringen at kommuner over en viss grenseverdi får beholde hele dagens basistilskudd. Tre scenarier skisseres i høringsforslaget: 25,4 kilometer, 16,5 kilometer eller 13,3 kilometer reiseavstand for å nå 5.000 innbyggere. Jo lavere den øvre grenseverdien settes, jo flere kommuner vil beholde full verdi på basiskriteriet.
- Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Frigjorte penger tilbakeføres med et likt beløp per innbygger til alle kommuner.
  - 13,3 km: 1,7 mrd. = 333 kr per innb.
  - 16,5 km: 2,0 mrd. = 396 kr per innb.
  - 25,4 km: 2,8 mrd. = 538 kr per innb.

Endring kostnadsnøkkel

- Høringsnotatets forslag til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig en ren oppdatering av dagens kostnadsnøkler. Det skjer både endring i sektornøkklene og endring i vektning mellom sektorene. Når det gjelder sektornøkklene er det ett nytt kriterium (aleneboende 30-66 år) og to faller bort (urbanitetskriteriet og Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre).

Tabellen under oppsummerer foreslåtte endringer på de ulike sektorområdene:

Sektorområde	Endringer
Grunnskole	Kriteriet norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre (ekskl Skandinavia) tas ut.
Pleie og omsorg	Ingen endringer i kriterier. Innbyggere 0-66 år vektet opp, mens innbyggere 90 år og over og psykisk utviklingshemmede 16 år og over vektes ned. Nedvektingen av psykisk utviklingshemmede vil ventelig redusere innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.
Barnehage	Ingen endring i kriterier. Men det er også skissert en alternativ modell der den viktigste forskjellen er at utdanningskriteriet erstattes med antall heltidsansatte 20-44 år. Den alternative modellen har noe lavere forklaringskraft, men vurderes også som et godt alternativ.
Kommunehelse	Det legges større vekt på kriteriet innbyggere 67 år og over samtidig som kriteriet for dødelighet tas ut.
Barnevern	Ingen endringer i kriterier. Større vekt på kriteriet barn 0-15 år med enslig forsørger og personer med lav inntekt, mens innbyggere 0-22 år får mindre vekt.
Sosialhjelp	Urbanitetskriteriet erstattes med kriteriet aleneboende 30-66 år. Dette gjør også at vektningen mellom kriteriene endres.
Landbruk	Kriteriet areal dyrket mark går ut. Kriteriet antall jordbruksbedrifter vektes betydelig opp.
Administrasjon	Ingen endring i kriterier.

Dokumentasjon utslag ny kostnadsnøkkel – Lødingen kommune

Dokumentasjon samlet utslag ny kostnadsnøkkel (utenom strukturkriteriet). 1000 kr.

		1851 Lødingen
Samlet endring		-410
Endringer i kriterieverdier og vekting av kriteriene		-1 194
Herav:	Pleie og omsorg	-2 085
	Grunnskole	-196
	Barnehage	249
	Administrasjon, miljøvern og landbruk	-252
	Sosialtjeneste	268
	Kommunehelsetjenester	694
	Barnevern	130
Endringer i de ulike tjenestenes andel av samlede utgifter		784
Herav:	Pleie og omsorg	1 109
	Grunnskole	3
	Barnehage	-140
	Administrasjon, miljøvern og landbruk	-550
	Sosialtjeneste	9
	Kommunehelsetjenester	351
	Barnevern	21

Lødingen kommune er samlet sett anslått å få en reduksjon på -0,4 mill. kr som følge av ny oppdatert kostnadsnøkkel. Tabellen viser at endring i kriterieverdier og vekting av kriteriene gir et bidrag på -1,2 mill. kr, mens endring i sektorandel gir et bidrag på 0,8 mill. kr.

Vedlegg 3: Økonomiske nøkkeltall 2015

Økonomiske nøkkeltall 2015

- Som et tillegg til utredningen av «Lødingen som egen kommune» har vi blitt bedt om å belyse aktuelle økonomiske nøkkeltall for 2015.
- Vi har med utgangspunkt i KOSTRA-tall for 2015 sett på utviklingen fra 2014 når det gjelder de sentrale finansielle nøkkeltallene. I tillegg har vi foretatt effektiviseringsberegninger på administrasjon og tjenesteområdene etter samme metodikk som tidligere i rapporten.
- Oppsummert finner vi en negativ utvikling i Lødingens sentrale finansielle nøkkeltall. I tillegg har vi sett på effektiviseringspotensialet innenfor administrasjon og tjenester. Basert på våre beregninger ser det ut til at Lødingen driver administrasjon noe mer effektivt i 2015 sammenliknet med 2014. For å gi en illustrasjon på innsparingspotensialet har vi også sammenliknet Lødingens administrasjonsutgifter med Harstad og Vågan – her er potensialet betydelig større.
- Innenfor tjenesteområdene finner vi fortsatt en betydelig effektiviseringsgevinst dersom Lødingens utgifter, på de sentrale tjenesteområdene, blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet.

Sentrale finansielle nøkkeltall

- Tabellen under gir en oversikt over Lødingens sentrale finansielle nøkkeltall for 2014 og 2015. Som det fremgår av tabellen hadde Lødingen et negativt netto driftsresultat i 2015. Finansutgifter og lånegjelden har også økt i denne perioden. Disposisjonsfondet har blitt mindre. Med unntak av lavere netto lånegjeld er nøkkeltallene svakere sammenliknet med KOSTRA-gruppe 5. Samlet sett finner vi derfor en negativ utvikling dersom vi sammenlikner nøkkeltallene fra 2014 til 2015 for Lødingen kommune.

Sentrale finansielle nøkkeltall. I prosent av sum driftsinntekter. Kilde: KOSTRA 2015 (konsern)

	Lødingen kommune		Kostra-gruppe 5	Landsgjennomsnittet
	2014	2015	2015	2015
Brutto driftsresultat	0,8	-1,2	1,2	2,4
Netto driftsresultat	1,9	-1	2	3,0
Netto finansutgifter	0,1	0,6	0,4	0,6
Netto lånegjeld	45,2	46	61,4	77,1
Disposisjonsfond	4,7	4,4	6	6,6

Effektiviseringsmuligheter administrasjon

- Tabellen til høyre viser administrasjonsutgifter per innbygger og i hele 1000-kroner for Lødingen og to sammenlignbare kommuner mht. innbyggertall. Vi har også inkludert Vågan og Harstad kommune.
- Dersom Lødingen hadde hatt utgifter til administrasjon tilsvarende Sømna eller Leirfjord finner vi et effektiviseringspotensial tilsvarende hhv. 0,67 mill. og 0,9 mill. Vi ser videre at potensialet blir vesentlig større dersom vi sammenlikner mot de større kommunene Vågan og Harstad, hhv. 8,6 mill. og 9,2 mill.
- Potensialet utgjør mellom 0,3 (Sømna) til 4,2 prosent (Harstad) av brutto driftsinntekter i 2015. Dersom vi sammenlikner mot Leirfjord, som gjort tidligere i rapporten er potensialet 0,4 prosent av brutto driftsinntekter basert på 2015-tall.

	Innbyggere (1.1 2016)	Netto driftsutgifter per innbygger	Netto driftsutgifter i 1000 kr
Lødingen	2 144	7997	-
Sømna	-	7683	-
Leirfjord	-	7574	-
Vågan	-	3975	-
Harstad	-	3682	-
Effektiviseringsgevinst tilsvarende:			
Sømna			673
Leirfjord			907
Vågan			8623
Harstad			9251

Netto driftsutgifter i kr per innbygger og mulig effektiviseringspotensiale på administrasjon 2015. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking

Tjenesteområdene – status 2015

- Tabellen til høyre viser netto driftsutgifter i kroner per innbygger i målgruppen innenfor ulike områder i 2015-tall. Målgruppen betyr innbyggere som tjenesten i hovedsak er rettet inn mot.
- Tabellen viser tall for Lødingen, sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 5 og landssnittet.
- I 2015 er det særlig pleie og omsorgssektoren som særlig utmerker seg som med høyere driftsutgifter enn landssnittet. Det samme gjelder for samferdsel og kommunehelse.

2015	Lødingen	KOSTRA-gruppe 5	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	108 688	130 948	131 808
Grunnskole (6-15 år)	112 032	148 176	104 836
Barnevern (0-17 år)	9 150	7 605	8 363
Sosialtjeneste (20-66 år)	3 285	-	3 600
Pleie og omsorg (67 år +)	138 366	126 489	111 343
Kommunehelse	3 579	4 593	2 348
Brann/ulykkesvern	513	1 254	747
Fysisk planlegging	413	716	314
Samferdsel	2 199	1 974	771
Kirke	961	1 233	553
Kultur	1 490	2 070	2 023

Effektiviseringspotensial tjenesteområdene 2015

- Dersom utgiftene blir harmonisert ned på nivå med landssnittet for 2015 på de ulike tjenesteområdene, ser vi fortsatt at det er et effektiviseringspotensial. Etter behovsjusteringen utgjør potensialet 14,6 mill kr.
- I prosent av brutto driftsinntekter i 2015 utgjør potensialet 6,7 prosent av brutto driftsinntekter.
- Basert på vårt vurderingssystem synes Lødingen fortsatt å ha et relativt stort effektiviseringspotensial på tjenesteområdene

	Lødingen
Barnehage (1-5 år)	-2,5
Grunnskole (6-15 år)	1,6
Barnevern (0-17 år)	0,3
Sosialtjeneste (20-66 år)	-0,4
Pleie og omsorg (67 år +)	13,4
Kommunehelse	2,6
Brann/ulykkesvern	-0,5
Fysisk planlegging	1,6
Samferdsel	3,1
Kirke	0,9
Kultur	-1,1
Sum	18,9
Behovsjustering	4,4
Sum etter behovsjustering	14,6

Effektiviseringspotensial i mill. kr på ulike tjenesteområder sammenlignet med landsgjennomsnittet i 2015 i Lødingen kommune. Behovsjustert. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking.

Netto driftsutgifter i % av totale netto driftsutgifter

- Tabellen under viser netto driftsutgifter i kommunen i prosent av totale netto driftsutgifter knyttet til ulike områder. Rød farge indikerer høyeste utgifter, mens grønn indikerer laveste utgifter. Som det fremgår av tabellen, har Lødingen prosentvis større utgifter knyttet til helse og omsorgssektoren enn samtlige av kommunene vi har sammenliknet mot. Prosentvis ligger også utgiftene til administrasjon en del høyere enn kommunene, men noe lavere sammenliknet mot KOSTRA-gruppe 5.

Netto driftsutgifter i % av totale netto driftsutgifter	Lødingen	Vågan	Sortland	Harstad	Kostragruppe 05	Landet
Administrasjon	11,1	7,1	8,1	7	13,4	7,6
Barnehage	6,7	11,2	13,1	13,5	8,3	14,9
Grunnskole	15,2	23,9	23,6	23,5	22,2	23,8
Helse og omsorg	49,0	37,6	31,3	38,2	41,2	34,5
Sosialtjenesten	7,6	5,9	6,4	6,5	2,5	5,8
Barnevern	2,2	3,2	3,1	3,7	2	3,4
Fysisk planlegging	0,7	0,7	1,4	0,9	1,3	1,1
Kultur	2,1	4	4,6	4,2	2,8	3,8
Kirke	1,4	1,0	1,0	1,0	1,7	1,2
Samferdsel	3,0	6,9	3,9	1,4	2,6	1,4
Bolig	0,4	-2,0	-0,2	-0,5	0,1	0,1
Næring	0,7	0,1	0,8	-0,1	0,8	0,3
Brann og lykkesvern	0,7	1,6	1,5	1,8	1,7	1,4

Kilde: KOSTRA 2015

Netto driftsutgifter – sentrale tjenesteområder (i målgruppen)

- Det kan også være interessant å undersøke hvordan utgiftene innenfor hvert område fordeler seg per innbygger. Tabellen nedenfor gir en oversikt over netto driftsutgifter i kroner per innbygger (i målgruppen) for de sentrale tjenesteområdene. Rød farge indikerer høyeste utgifter, mens grønn indikerer laveste utgifter. Lødingen har høyest utgifter innenfor fem av de syv områdene sammenliknet med de andre kommunene. Barnehage og sosialtjenesten i Lødingen har for øvrig de laveste netto driftsutgiftene sammenliknet med de andre kommunene. Særlig utgiftene knyttet til grunnskole, pleie og omsorg og administrasjon ligger en del høyere enn de andre kommunene, og landssnittet.

Netto driftsutgifter per innbygger (i målgruppen)	Lødingen	Vågan	Sortland	Harstad	Landet
Barnehager (1-5 år)	108 688	131 036	132 735	122 091	131 808
Grunnskole (6-15 år)	112 032	102 457	107 306	105 671	104 836
Kommunehelse	3 579	2 952	2 587	2 382	2 348
Pleie- og omsorgstjenesten (67+)	138 366	112 030	109 554	111 368	111 343
sosialtjenesten(20-66 år)	3 285	3 670	4 851	3 501	3 600
Barnevern 0-17 år,	9 150	8 590	8 223	9 261	8 363
Administrasjon og styring	7 997	3 975	4 814	3 682	4 020

Kilde: KOSTRA 2015

Oppsummering økonomi 2015

- De sentrale økonomiske nøkkeltallene fra 2015 for Lødingen viser samlet sett en negativ utvikling
- Våre beregninger viser at det også i 2015 er et effektiviseringspotensial både innenfor administrasjon og tjenester. Dersom vi sammenlikner administrasjonsutgiftene til Lødingen mot Leirfjord, som gjort tidligere i rapporten er potensialet 0,4 prosent av brutto driftsinntekter. Det er en del lavere enn i 2014. Vi bemerker at utgiftene til administrasjon som sådan har økt, både for Lødingen og Leirfjord fra 2014 til 2015. Vi har som en illustrasjon også gjort tilsvarende beregninger mot Harstad og Vågan. Her er potensialet betydelig større.
- Når det gjelder tjenesteområdene er det fortsatt et stort potensial. Dersom Lødingens utgifter blir harmonisert ned på nivå med landssnittet for 2015 finner vi et effektiviseringspotensial på 6,7 prosent av brutto driftsinntekter.
- Vi har også sammenliknet utgiftene innenfor de sentrale tjenesteområdene med andre kommuner og mot landssnittet. Tallene viser at Lødingen, på en del av områdene har høyere utgifter enn sammenlikningskommunene.
- Samlet sett tyder dette på at Lødingen har utfordringer når det gjelder økonomi, også med 2015-tall lagt til grunn.

LØDINGEN KOMMUNE
Kommunestyret

MØTEPROTOKOLL

Møtedato: 16.06.2016

Møtetid:

Kl. 13:00 - 18:00

Møtested: Rådhuset

Saksnr.:

Medlemmer

	Parti
Ann Tove Rølvåg	AP
Atle Andersen	AP
Heidi Taraldsen Rinø	AP
Hugo A Bongard Jacobsen	AP
Jørn Bjarne Johansen	AP
Martinussen, Rachel Elfrid	AP
Trond Viggo Nilssen	AP
Øyvind Pedersen	AP
Anita Marthinussen	H
Marte Renee Valvåg	H
Monica Rolandsen Klæboe	H
Kurt L Olsen	SV
Bjørn Hegstad	V
Rolf Kristensen	V

Forfall

	Parti	Varamedlem	Parti
Dagfinn Olsen	FRP	Harald Leivseth	FRP
Einar Ernstsén	FRP	Thomas Eilertsen	FRP
Anne Marie Guttorm Graven	SV	Fridtjof Nordnes	SV

Møtenotater:

Orienteringer:

Ordfører orienterte om:

1. Utbytte fra Hålogaland Kraft på 21 mill. kr, dvs. ca. 1,8 mill. til Lødingen kommune.
2. Bussruter for Lofotekspresen; bedt om møte med politisk og adm. ledelse på fylket.
3. Vinmonopolet; annonserer etter nye lokaler, sak til k.styret på septembermøtet.
4. Møte med Husbanken 13. juni ang. Hamarøymodellen for boligbygging.

Rådmann/administrasjonen orienterte om:

5. Status sykehjemsutbyggingen
6. Status 1-10-skole
7. Status kunstgressbane på tettstedet
8. Status for planarbeidet
9. Økonomiplanarbeidet

Permisjoner:

Representantene Ann Tove Rølvåg og Kurt L. Olsen ble innvilget permisjon f.o.m. kl. 17.30, og deltok dermed ikke under behandling av sak 38, 39 og 54. Det møtte ingen vararepresentanter i deres sted.

Møteleder:	Atle Andersen
Fra adm. møte:	Rådmann, ass. rådmann, økonomileder, kommunalsjef helse- og omsorg, kommunalsjef oppvekst, kommunalsjef utvikling, NAV-leder
Diverse:	Kommunerevisjonen v/Inge Johansen og Elsa-Leony Larsen deltok under sak 45/16 og 47/16.

Underskrifter:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

_____
Atle Andersen
ordfører

_____
Hugo Jacobsen

_____
Monica R. Klæboe

Saksliste

Sak nr.	Tittel
035/16	Godkjenning av innkalling
036/16	Godkjenning av saksliste
037/16	Referatsaker
038/16	Interpellasjoner
01/16	Interpellasjon fra Lødingen Høyre - bosetting av mindreårige asylsøkere
039/16	Spørsmål
01/16	Grunngitt spørsmål fra Venstre - Offentlig toalettanlegg
02/16	Spørsmål til kommunestyret fra Høyre - etablering av ny lekeplass i Bankfjæra
03/16	Spørsmål fra Lødingen AP - Kommunalt næringsfond
040/16	Valg av forliksråd for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020
041/16	Valg av jordskiftemeddommere for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020
042/16	Valg av lagrettemedlemmer og meddommere til Hålogaland lagmannsrett for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020
043/16	Valg av meddommere til Ofoten tingrett for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020
044/16	Valg av skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020 - forslag fra kommunen
045/16	Kontrollutvalgets sak 21/16: Forvaltningsrevisjonsrapport forebyggende arbeide blant barn og unge
046/16	Alkoholpolitisk prinsippdebatt - retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune 2016 - 2020.
047/16	Årsoppgjør Lødingen havn KF
048/16	Regnskap og årsmelding 2015
049/16	Tertialrapportring 2016 - 1. tertial
050/16	Ferie-/fridagsåpen SFO
051/16	Garantistillelse for finansiering lån - reparasjon tak Vestbygd kirke. Søknad om økt rammeoverføring.
052/16	Søknad om startlånsmidler fra Husbanken 2016 - tilleggsmidler
053/16	Budsjettregulering I/2016
054/16	Videreføring av folkehelseavtale
055/16	Folkeavstemning om kommunesammenslåing - resultat
056/16	Kommunereformen 2016, hva gjør Lødingen kommune videre?

035/16: Godkjenning av innkalling

Rådmannens innstilling:
Innkallingen godkjennes.

Kommunestyret 16.06.2016:
Behandling i møtet:

KS- 035/16 Vedtak:
Innkallingen ble godkjent.

036/16: Godkjenning av saksliste

Rådmannens innstilling:
Sakslisten godkjennes.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

KS- 036/16 Vedtak:
Sakslista ble godkjent.

037/16: Referatsaker

Rådmannens innstilling:
Referatsakene tas til orientering.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

KS- 037/16 Vedtak:
Referatsakene ble tatt til orientering.

038/16: Interpellasjoner

Saken sendes administrasjonen til utredning og fremleggelse for behandling i

kommunestyret senest i desember-møte 2016.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

KS- 038/16 Vedtak:

01/16: Interpellasjon fra Lødingen Høyre - bosetting av mindreårige asylsøkere

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Varaordfører besvarte interpellasjonen, og fremmet forslag i saken som ble satt under votering. Forslaget ble senstemmig vedtatt.

KS- 01/16 Vedtak:

Saken sendes administrasjonen til tredning og fremleggelse for behandling i kommunestyret senest i desember-møte 2016.

039/16: Spørsmål

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

KS- 039/16 Vedtak:

01/16: Grunnlagt spørsmål fra Venstre - Offentlig toalettanlegg

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Ordføreren besvarte spørsmålet.

KS- 01/16 Vedtak:

02/16: Spørsmål til kommunestyret fra Høyre - etablering av ny lekeplass i Bankfjæra

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Ordføreren besvarte spørsmålet.

KS- 02/16 Vedtak:

03/16: Spørsmål fra Lødingen AP - Kommunalt næringsfond

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Ordføreren besvarte spørsmålet.

KS- 03/16 Vedtak:

040/16: Valg av forliksråd for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020

Innstilling:

Som Forliksråd for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

Medlemmer:

1. Trond Viggo Nilsen

Varamedlemmer:

1. Beth Astrid Jensen

2. Trond Are Fenes
3. Torill Svendsen

2. Sølve Berg
3. Einar Gran Ernstsén

Leder. Trond Are Fenes

Som møtefullmektiger for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

1. Sissel Olsen
2. Kurt L. Olsen
3. Eirid Andersen

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 040/16 Vedtak:

Som Forliksråd for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

Medlemmer:

Varamedlemmer:

1. Trond Viggo Nilsen
2. Trond Are Fenes
3. Torill Svendsen

1. Beth Astrid Jensen
2. Sølve Berg
3. Einar Gran Ernstsén

Leder: Trond Are Fenes

Som møtefullmektiger for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

1. Sissel Olsen
2. Kurt L. Olsen
3. Eirid Andersen

041/16: Valg av jordskiftemeddommere for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020

Innstilling:

Som Lødingen kommunes jordskiftemeddommere for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

1. Aud Hegstad (har kunnskap om landbruk)
2. Peder Hansen Buljo (har kunnskap om reindrift)

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 041/16 Vedtak:

Som Lødingen kommunes jordskiftemeddommere for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

1. Aud Hegstad (har kunnskap om landbruk)
2. Peder Hansen Buljo (har kunnskap om reindrift)

042/16: Valg av lagrettemedlemmer og meddommere til Hålogaland lagmannsrett for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020

Innstilling:

Som Lødingen kommunes lagrettemedlemmer og meddommere til Hålogalands lagmannsrett for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

Kvinne

Mann

Ann-Ingrid E. Kanstad

Allan Aronsen

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 042/16 Vedtak:

Som Lødingen kommunes lagrettemedlemmer og meddommere til Hålogalands lagmannsrett for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

Kvinne

Mann

Ann-Ingrid E. Kanstad

Allan Aronsen

043/16: Valg av meddommere til Ofoten tingrett for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020

Innstilling:

Som Lødingen kommunes meddommere til Ofoten tingrett for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

Kvinner (20)

Menn (20)

Dagrun Olavsrud Anthonsen

Even Haugland

Torunn Rinø

Øyvind Pedersen

Grete Myrstad Martinsen

Yngve Nyheim

Karen Slettbakk

Odd Myrlund

Kristin Wabø Ruud

Bjarne Jota

Vibeke Nyheim

Fredrik Farkas

Laila Jota

Jørn Vollen

Audny Strøm

Arnfinn Kirkhaug

Lill Helen Kristiansen

Tore Hay

Elin Magnussen Iliev

Stian Ellingsen

Beth Astrid Jensen

Bengt Are Hansen

Kristine Olsen

Ola Andersen

Ann Kristin Heimly

Øyvind Haugland

Torill Svendsen

Andreas Poleo

Astrid Judith Andersen

Viggo Marthinussen

Eli Fossem

Kurt L. Olsen

Vigdis Øvergård

Almar Hansen

Randi Normann

Roger Tveit

Trine Christensen

Ståle Rinø

Sonja Jeremiassen

Kay Jakobsen

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 043/16 Vedtak:

Som Lødingen kommunes meddommere til Ofoten tingrett for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, velges:

Kvinner (20)

Dagrun Olavsrud Anthonsen

Torunn Rinø

Grete Myrstad Martinsen

Karen Slettbakk

Kristin Wabø Ruud

Vibeke Nyheim

Laila Jota

Audny Strøm

Lill Helen Kristiansen

Elin Magnussen Iliev

Beth Astrid Jensen

Kristine Olsen

Ann Kristin Heimly

Torill Svendsen

Astrid Judith Andersen

Eli Fossem

Vigdis Øvergård

Randi Normann

Menn (20)

Even Haugland

Øyvind Pedersen

Yngve Nyheim

Odd Myrlund

Bjarne Jota

Fredrik Farkas

Jørn Vollen

Arnfinn Kirkhaug

Tore Hay

Stian Ellingsen

Bengt Are Hansen

Ola Andersen

Øyvind Haugland

Andreas Poleo

Viggo Marthinussen

Kurt L. Olsen

Almar Hansen

Roger Tveit

Trine Christensen

Ståle Rinø

Sonja Jeremiassen

Kay Jakobsen

044/16: Valg av skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2017 - 31.12.2020 - forslag fra kommunen

Innstilling:

Som Lødingen kommunes skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

1. Robert Nilsen – kompetanse: Regnskap
2. Øystein Ingebrigtsen – kompetanse: Maskinist
3. Torunn Rinø – kompetanse: Omsorgsarbeid
4. Geir Johansen – kompetanse: Teknisk
5. Randi Normann – kompetanse: Ledelse/administrasjon

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 044/16 Vedtak:

Som Lødingen kommunes skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020, foreslås:

1. Robert Nilsen – kompetanse: Regnskap
2. Øystein Ingebrigtsen – kompetanse: Maskinist
3. Torunn Rinø – kompetanse: Omsorgsarbeid
4. Geir Johansen – kompetanse: Teknisk
5. Randi Normann – kompetanse: Ledelse/administrasjon

045/16: Kontrollutvalgets sak 21/16: Forvaltningsrevisjonsrapport forebyggende arbeide blant barn og unge

Innstilling:

Vedtak:

1. *Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten Forebyggende arbeid blant barn og unge til orientering.*
2. *Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret medfølgende innstilling til vedtak:*
  1. *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Forebyggende arbeid blant barn og unge til orientering.*
  2. *Med henvisning til deforhold hvor revisjonen vurderer revisjonskriteriene i rapportens pkt. 5.5 som ikke fullt ut oppfylte ber kommunestyret rådmannen om å følge opp revisjonens anbefalinger i rapportens pkt. 7.*
  3. *Rådmannen rapporterer av eget tiltak til kontrollutvalget om sin oppfølging av vedtakets pkt. 2 innen. 31.12.2016. »*

Kommunestyret 16.06.2016:**Behandling i møtet:**

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 045/16 Vedtak:

1. *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Forebyggende arbeid blant barn og unge til orientering.*
2. *Med henvisning til de forhold hvor revisjonen vurderer revisjonskriteriene i rapportens pkt. 5.5 som ikke fullt ut oppfylte, ber kommunestyret rådmannen om å følge opp revisjonens anbefalinger i rapportens pkt. 7.*
3. *Rådmannen rapporterer av eget tiltak til kontrollutvalget om sin oppfølging av vedtakets pkt. 2 innen. 31.12.2016. »*

046/16: Alkoholpolitisk prinsippdebatt - retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune 2016 - 2020.**Innstilling:**

Vedlagte retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune, vedtas.

Dette betyr:

- a. *Bevillingsperioden videreføres i hht alkohollovens § 1-6 for nye 4 år, dvs fram til 30. september 2020.*

- b. Gjeldende delegasjon etter alkoholloven videreføres i henhold til retningslinjer for utøvelse av skjenkepolitikken i Lødingen kommune.
- c. Salgstidene endres til å gjelde fra kl. 08.00 – 20.00 på hverdager og kl. 08.00 – 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag.
- d. Skjenketidene videreføres dvs skjenking av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 til kl. 01.00. Bortsett fra fredag/lørdag, dager før bevegelig helligdager og i romjula hvor det kan skjenkes fram til kl. 03.00.
- e. Skjenking i friluft (uteservering) av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 (øl, vin og brennevin) kan skje fram til kl. 23.00.
- f. Lødingen kommunestyre vedtar reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser i tråd med alkoholforskriftens § 10, andre og tredje ledd (prikkssystem gjengitt i retningslinjens punkt 10).
- g. Bevillingsgebyr for ambulerende bevilling (§4-5) fastsettes til kr. 340,- Bevillingsgebyr for en enkelt anledning (§1-6) fastsettes til kr. 2.400,-

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Vedlagte retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune, vedtas.

Dette betyr:

- a. Bevillingsperioden videreføres i hht alkohollovens § 1-6 for nye 4 år, dvs fram til 30. september 2020.
- b. Gjeldende delegasjon etter alkoholloven videreføres i henhold til retningslinjer for utøvelse av skjenkepolitikken i Lødingen kommune.
- c. Salgstidene endres til å gjelde fra kl. 08.00 – 20.00 på hverdager og kl. 08.00 – 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag.
- d. Skjenketidene videreføres dvs skjenking av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 til kl. 01.00. Bortsett fra fredag/lørdag, dager før bevegelig helligdager og i romjula hvor det kan skjenkes fram til kl. 03.00.
- e. Skjenking i friluft (uteservering) av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 (øl, vin og brennevin) kan skje fram til kl. 23.00.

- f. Lødingen kommunestyre vedtar reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser i tråd med alkoholforskriftens § 10, andre og tredje ledd (prikkssystem gjengitt i retningslinjens punkt 10).
- g. Bevillingsgebyr for ambulerende bevilling (§4-5) fastsettes til kr. 340,- Bevillingsgebyr for en enkelt anledning (§1-6) fastsettes til kr. 2.400,-
- h. Eksisterende bevillinger videreføres ut sept. 2016.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Tillegg til innstillingen:, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet
Eksisterende bevillinger videreføres ut sept. 2016.

Innstillingen med tillegg, enstemmig vedtatt.

FS- 050/16 Vedtak:

Innstilling:

Vedlagte retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune, vedtas.

Dette betyr:

- a. Bevillingsperioden videreføres i hht alkohollovens § 1-6 for nye 4 år, dvs fram til 30. september 2020.
- b. Gjeldende delegasjon etter alkoholloven videreføres i henhold til retningslinjer for utøvelse av skjenkepolitikken i Lødingen kommune.
- c. Salgstidene endres til å gjelde fra kl. 08.00 – 20.00 på hverdager og kl. 08.00 – 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag.
- d. Skjenketidene videreføres dvs skjenking av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 til kl. 01.00. Bortsett fra fredag/lørdag, dager før bevegelig helligdager og i romjula hvor det kan skjenkes fram til kl. 03.00.
- e. Skjenking i friluft (uteservering) av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 (øl, vin og brennevin) kan skje fram til kl. 23.00.
- f. Lødingen kommunestyre vedtar reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser i tråd med alkoholforskriftens § 10, andre og tredje ledd (prikkssystem gjengitt i retningslinjens

punkt 10).

- g. Bevillingsgebyr for ambulerende bevilling (§4-5) fastsettes til kr. 340,- Bevillingsgebyr for en enkelt anledning (§1-6) fastsettes til kr. 2.400,-
- h. Eksisterende bevillinger videreføres ut sept. 2016.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 046/16 Vedtak:

Vedlagte retningslinjer for utøvelse av salg- og skjenkepolitikken i Lødingen kommune, vedtas.

Dette betyr:

- a. Bevillingsperioden videreføres i hht alkohollovens § 1-6 for nye 4 år, dvs fram til 30. september 2020.
- b. Gjeldende delegasjon etter alkoholloven videreføres i henhold til retningslinjer for utøvelse av skjenkepolitikken i Lødingen kommune.
- c. Salgstidene endres til å gjelde fra kl. 08.00 – 20.00 på hverdager og kl. 08.00 – 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag.
- d. Skjenketidene videreføres dvs skjenking av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 til kl. 01.00. Bortsett fra fredag/lørdag, dager før bevegelig helligdager og i romjula hvor det kan skjenkes fram til kl. 03.00.
- e. Skjenking i friluft (uteservering) av alkohol i gruppe 1, 2 og 3 (øl, vin og brennevin) kan skje fram til kl. 23.00.
- f. Lødingen kommunestyre vedtar reaksjonsform ved brudd på alkohollovens bestemmelser i tråd med alkoholforskriftens § 10, andre og tredje ledd (prikkssystem gjengitt i retningslinjens punkt 10).
- g. Bevillingsgebyr for ambulerende bevilling (§4-5) fastsettes til kr. 340,- Bevillingsgebyr for en enkelt anledning (§1-6) fastsettes til kr. 2.400,-
- h. Eksisterende bevillinger videreføres ut sept. 2016.

047/16: Årsoppgjør Lødingen havn KF

Innstilling:

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Styret for Lødingen havn KF`innstilling, enstemmig vedtatt.

KS- 047/16 Vedtak:

Lødingen kommunestyre tar Kontrollutvalgets uttalelse om Lødingen Havn KF årsregnskap for 2015, til orientering. Regnskapet for 2015 medtilhørende årsmelding godkjennes. Overskuddet på kr. 851.368,- overføres til havneformål.

048/16: Regnskap og årsmelding 2015

Innstilling:

Regnskap med tilhørende årsmelding for 2015 godkjennes.

Uinndekket negativt driftsresultat 2015, kr. 2.554.304,34 dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond, konto 25699001.

Udekket investering, kr. 2.554.304,34 dekkes inn som følgende:

Ansvar	Ansvar(T)	Konto	Konto(T)	Funksjon	Beløp	Inndekning
03341	Lødingen sykehjem	09800	Udekket investeringsregnskap	261	-561 759,40	Bruk av lån
06304	Vedlikeholdsavdeling	09800	Udekket investeringsregnskap	190	-232 636,60	Bruk av lån
06310	Kommunale veger	09800	Udekket investeringsregnskap	332	-671 040,00	Bruk av lån
08007	Pensjonskassene	09800	Udekket investeringsregnskap	172	-1 320 726,00	Bruk av investeringsfond
					-2 786 162,00	

Vedtatt som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Regnskap med tilhørende årsmelding for 2015 godkjennes.

Uinndekket negativt driftsresultat 2015, kr. 2.554.304,34 dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond, konto 25699001.

Udekket investering, kr. 2.554.304,34 dekkes inn som følgende:

Ansvar	Ansvar(T)	Konto	Konto(T)	Funksjon	Beløp	Inndekning
03341	Lødingen sykehjem	09800	Udekket investeringsregnskap	261	-561 759,40	Bruk av lån
06304	Vedlikeholdsavdeling	09800	Udekket investeringsregnskap	190	-232 636,60	Bruk av lån
06310	Kommunale veger	09800	Udekket investeringsregnskap	332	-671 040,00	Bruk av lån
08007	Pensjonskassene	09800	Udekket investeringsregnskap	172	-1 320 726,00	Bruk av investeringsfond
					-2 786 162,00	

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 051/16 Vedtak:

Innstilling:

Regnskap med tilhørende årsmelding for 2015 godkjennes.

Uinndekket negativt driftsresultat 2015, kr. 2.554.304,34 dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond, konto 25699001.

Udekket investering, kr. 2.554.304,34 dekkes inn som følgende:

Ansvar	Ansvar(T)	Konto	Konto(T)	Funksjon	Beløp	Inndekning
03341	Lødingen sykehjem	09800	Udekket investeringsregnskap	261	-561 759,40	Bruk av lån
06304	Vedlikeholdsavdeling	09800	Udekket investeringsregnskap	190	-232 636,60	Bruk av lån
06310	Kommunale veger	09800	Udekket investeringsregnskap	332	-671 040,00	Bruk av lån
08007	Pensjonskassene	09800	Udekket investeringsregnskap	172	-1 320 726,00	Bruk av investeringsfond
					-2 786 162,00	

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 048/16 Vedtak:

Regnskap med tilhørende årsmelding for 2015 godkjennes.

Uinndekket negativt driftsresultat 2015, kr. 2.554.304,34 dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond, konto 25699001.

Udekket investering, kr. 2.554.304,34 dekkes inn som følgende:

Ansvar	Ansvar(T)	Konto	Konto(T)	Funksjon	Beløp	Inndekning
03341	Lødingen sykehjem	09800	Udekket investeringsregnskap	261	-561 759,40	Bruk av lån
06304	Vedlikeholdsavdeling	09800	Udekket investeringsregnskap	190	-232 636,60	Bruk av lån
06310	Kommunale veger	09800	Udekket investeringsregnskap	332	-671 040,00	Bruk av lån
08007	Pensjonskassene	09800	Udekket investeringsregnskap	172	-1 320 726,00	Bruk av investeringsfond
					-2 786 162,00	

049/16: Tertialrapportring 2016 - 1. tertial

Innstilling:

Tertialrapport for 1. tertial 2016 tas til etterretning.

Alle enheter pålegges å gjennomføre tiltak innenfor egen drift slik at man holder seg innenfor enhetens budsjettamme.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Tertialrapport for 1. tertial 2016 tas til etterretning.

Alle enheter pålegges å gjennomføre tiltak innenfor egen drift slik at man holder seg innenfor enhetens budsjettamme.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 052/16 Vedtak:

Innstilling:

Tertialrapport for 1. tertial 2016 tas til etterretning.

Alle enheter pålegges å gjennomføre tiltak innenfor egen drift slik at man holder seg innenfor enhetens budsjettamme.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 049/16 Vedtak:

Tertialrapport for 1. tertial 2016 tas til etterretning.

Alle enheter pålegges å gjennomføre tiltak innenfor egen drift slik at man holder seg innenfor enhetens budsjettamme.

050/16: Ferie-/fridagsåpen SFO

Innstilling:

1. Åpningstidene for skolefritidsordningen i Lødingen kommune utvides til 11 måneder. SFO har stengt en måned på sommeren. Det vil være mulig å velge plass bare for skoledagene. Tilbudet startes fra skolestart høst 2016.

Egenbetaling for 10 måneders plass (skoledager) settes til 2200,- pr. måned.

Egenbetaling for helårsplass settes til 2900,- pr. måned.

Økte utgifter innarbeides i budsjett 2017. Ved økte utgifter i 2016, må det foretas budsjettregulering.

Saken evalueres høsten 2017.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

1. Åpningstidene for skolefritidsordningen i Lødingen kommune utvides til 11 måneder. SFO har stengt en måned på sommeren. Det vil være mulig å velge plass bare for skoledagene. Tilbudet startes fra skolestart høst 2016.

Egenbetaling for 10 måneders plass (skoledager) settes til 2200,- pr. måned.

Egenbetaling for helårsplass settes til 2900,- pr. måned.

Økte utgifter innarbeides i budsjett 2017. Ved økte utgifter i 2016, må det foretas budsjettregulering.

Saken evalueres høsten 2017.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 053/16 Vedtak:

Innstilling:

1. Åpningstidene for skolefritidsordningen i Lødingen kommune utvides til 11 måneder. SFO har stengt en måned på sommeren. Det vil være mulig å velge plass bare for skoledagene. Tilbudet startes fra skolestart høst 2016.

Egenbetaling for 10 måneders plass (skoledager) settes til 2200,- pr. måned.

Egenbetaling for helårsplass settes til 2900,- pr. måned.

Økte utgifter innarbeides i budsjett 2017. Ved økte utgifter i 2016, må det foretas budsjettregulering.

Saken evalueres høsten 2017.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

SFO åpent fri- og feriedager, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet
Åpningstidene som er avgjort for sommer-SFO 2016 tas til etterretning.
Eventuell åpen SFO på skolefridager høst 2016 avgjøres av rektor ved Lødingen barneskole, etter samme norm som hittil har vært brukt, minimum 5 barn. Dagene tilbys også småskolebarn som ikke har SFO-plass til vanlig.
Administrasjonen arbeider frem alternative forslag på nye modeller for SFO-åpent på fri- og feriedager, som legges frem i forbindelse med budsjettprosess for budsjett 2017.

Alternativ til innstillingen - omforent forslag:, foreslått av Hugo A Bongard Jacobsen, Arbeiderpartiet
Åpningstidene som er avgjort for sommer-SFO 2016 tas til etterretning.

Eventuell åpen SFO på skolefridager høst 2016 av rektor ved Lødingen barneskole, etter samme norm som hittil har vært brukt, minimum 5 barn. Dagene tilbys også småskolebarn som ikke har SFO-plass til vanlig.

SFO-tilbudet på fridager skal åpnes opp for påmelding til de som kun har behov for SFO på fridager. SFO-tilbudet ses nærmere på ved bruk av arbeidsgruppe.

Omforent forslag fremsatt av Hugo Jacobsen, enstemmig vedtatt.

Innstillingen er dermed falt.

KS- 050/16 Vedtak:

Åpningstidene som er avgjort for sommer-SFO 2016 tas til etterretning.

Eventuell åpen SFO på skolefridager høst 2016 avgjøres av rektor ved Lødingen barneskole, etter samme norm som hittil har vært brukt, minimum 5 barn. Dagene tilbys også småskolebarn som ikke har SFO-plass til vanlig.

SFO-tilbudet på fridager skal åpnes opp for påmelding til de som kun har behov for SFO på fridager. SFO-tilbudet ses nærmere på ved bruk av arbeidsgruppe.

051/16: Garantistillelse for finansiering lån - reparasjon tak Vestbygd kirke. Søknad om økt rammeoverføring.

Innstilling:

Lødingen kommune stiller garanti for låneopptak for reparasjon av tak Vestbygd kirke med inntil NOK kr. 500.000,- Det forutsettes at formål er i henhold til retningslinjer for rentekompensasjon i Husbanken.

Lødingen kommune avslår søknad om økning i rammeoverføring fra Lødingen kommune for 2016.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Lødingen kommune stiller garanti for låneopptak for reparasjon av tak Vestbygd kirke med inntil NOK kr. 500.000,- Det forutsettes at formål er i henhold til retningslinjer for rentekompensasjon i Husbanken.

Lødingen kommune avslår søknad om økning i rammeoverføring fra Lødingen kommune for 2016.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 054/16 Vedtak:

Innstilling:

Lødingen kommune stiller garanti for låneopptak for reparasjon av tak Vestbygd kirke med inntil NOK kr. 500.000,- Det forutsettes at formål er i henhold til retningslinjer for rentekompensasjon i Husbanken.

Lødingen kommune avslår søknad om økning i rammeoverføring fra Lødingen kommune for 2016.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 051/16 Vedtak:

Lødingen kommune stiller garanti for låneopptak for reparasjon av tak Vestbygd kirke med inntil NOK kr. 500.000,- Det forutsettes at formål er i henhold til retningslinjer for

rentekompensasjon i Husbanken.

Lødingen kommune avslår søknad om økning i rammeoverføring fra Lødingen kommune for 2016.

052/16: Søknad om startlånsmidler fra Husbanken 2016 - tilleggsmidler

Innstilling:

Kommunestyret godkjenner opptak av tilleggs lån med kr. 10. mill. (lån til videre utlån)

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Kommunestyret godkjenner opptak av tilleggs lån med kr. 10. mill. (lån til videre utlån)

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 055/16 Vedtak:

Innstilling:

Kommunestyret godkjenner opptak av tilleggs lån med kr. 10. mill. (lån til videre utlån)

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 052/16 Vedtak:

Kommunestyret godkjenner opptak av tilleggs lån med kr. 10. mill. (lån til videre utlån)

053/16: Budsjetregulering I/2016

Innstilling:

Budsjettregulering I/2016 tas til etterretning. Enhetene pålegges å komme med tiltak for driftstilpasninger innenfor vedtatte budsjetttrammer til neste møte i

kommunestyret.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Budsjettregulering I/2016 tas til etterretning. Enhetene pålegges å komme med tiltak for driftstilpasninger innenfor vedtatte budsjetttrammer til neste møte i kommunestyret.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 056/16 Vedtak:

Innstilling:

Budsjettregulering I/2016 tas til etterretning. Enhetene pålegges å komme med tiltak for driftstilpasninger innenfor vedtatte budsjetttrammer til neste møte i kommunestyret.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

KS- 053/16 Vedtak:

Budsjettregulering I/2016 tas til etterretning. Enhetene pålegges å komme med tiltak for driftstilpasninger innenfor vedtatte budsjetttrammer til neste møte i kommunestyret.

054/16: Videreføring av folkehelseavtale

Innstilling:

Lødingen kommune godkjenner videreføring av samarbeidsavtalen mellom kommunen og Nordland fylkeskommune i et år, ut 2017.

Rådmannens ledergruppe fortsetter som styringsgruppe for prosjektet.

Kommunens egenandel innarbeides i budsjett 2017.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Innstilling:

Lødingen kommune godkjenner videreføring av samarbeidsavtalen mellom kommunen og Nordland fylkeskommune i et år, ut 2017.

Rådmannens ledergruppe fortsetter som styringsgruppe for prosjektet.

Kommunens egenandel innarbeides i budsjett 2017.

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 057/16 Vedtak:

Innstilling:

Lødingen kommune godkjenner videreføring av samarbeidsavtalen mellom kommunen og Nordland fylkeskommune i et år, ut 2017.

Rådmannens ledergruppe fortsetter som styringsgruppe for prosjektet.

Kommunens egenandel innarbeides i budsjett 2017.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingen enstemmig vedtatt-

KS- 054/16 Vedtak:

Lødingen kommune godkjenner videreføring av samarbeidsavtalen mellom kommunen og Nordland fylkeskommune i et år, ut 2017.

Rådmannens ledergruppe fortsetter som styringsgruppe for prosjektet.

Kommunens egenandel innarbeides i budsjett 2017.

055/16: Folkeavstemning om kommunesammenslåing - resultat

Innstilling:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til orientering.

Kommunestyret 16.06.2016:**Behandling i møtet:**

Innstillingn enstemmig vedtatt.

KS- 055/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til orientering.

056/16: Kommunereformen 2016, hva gjør Lødingen kommune videre?**Innstilling:**

Lødingen kommune ønsker på det nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Vågan og Lødingen kommuner viderefører by-/regionprosjektet som er etablert i mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Vågan og Lødingen kommune i forbindelse med utredning og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune, og angitt retningsvalg av innbyggerne ved folkeavstemning, fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidige behov for samarbeidsløsninger for kommunene som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Når det gjelder eksisterende samarbeidsløsninger som Lødingen kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres de med dagens samarbeidspartnere.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 09.06.2016

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Formannskapet 09.06.2016:**Behandling i møtet:**

Alternativ til innstillingen, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Tillegg til innstillingen, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Innstillingen falt enstemmig. Ordførerens forslag på vegne av Ap/SV/V, vedtatt med 4 mot 1 stemme.

FS- 058/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Alternativ til innstillingen:, foreslått av Anita Marthinussen, Høyre
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og sier derfor nei til å slå seg sammen med annen/andre kommuner.

Blir det et krav enten fra Fylkesmannen eller
Stortinget om at Lødingen må slå seg sammen med en annen kommune, så er valget fra Kommunestyret Vågan.

Ved alternativ votering fikk innstillingen 12 stemmer og forslaget fra Anita Marthinussen 5 stemmer.

Innstillingen er dermed vedtatt.

KS- 056/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Kommunereformen 2016, hva gjør Lødingen kommune videre?

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
058/16	Formannskapet	09.06.2016
056/16	Kommunestyret	16.06.2016

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Lødingen kommune ønsker på det nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Vågan og Lødingen kommuner viderefører by-/regionprosjektet som er etablert i mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Vågan og Lødingen kommune i forbindelse med utredning og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune, og angitt retningsvalg av innbyggerne ved folkeavstemning, fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidige behov for samarbeidsløsninger for kommunene som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Når det gjelder eksisterende samarbeidsløsninger som Lødingen kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenestoområder videreføres de med dagens samarbeidspartnere.

Vedtak som innstilling fra Acos.Møte.Domain.Model.Møter.Møte - 09.06.2016
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Lødingen, den 10.06.2016

Kjetil Skjeie
rådmann

Formannskapet 09.06.2016:

Behandling i møtet:

Alternativ til innstillingen, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Tillegg til innstillingen, foreslått av Atle Andersen, Arbeiderpartiet
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Innstillingen falt enstemmig. Ordførerens forslag på vegne av Ap/SV/V, vedtatt med 4 mot 1 stemme.

FS- 058/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Alternativ til innstillingen:, foreslått av Anita Marthinussen, Høyre
Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og sier derfor nei til å slå seg sammen med annen/andre kommuner.

Bli det et krav enten fra Fylkesmannen eller
Stortinget om at Lødingen må slå seg sammen med en annen kommune, så er valget fra Kommunestyret Vågan.

Ved alternativ votering fikk innstillingen 12 stemmer og forslaget fra Anita Marthinussen 5 stemmer.

Innstillingen er dermed vedtatt.

KS- 056/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til etterretning, og avviser derfor at Lødingen kommune skal slås sammen med annen/andre kommuner.

Bakgrunn:

Stortinget har gjennom kommunereformen gitt alle kommuner i landet en utredningsplikt for å vurdere framtidig kommunestruktur og eventuell endring for egen kommune.

Saken har vært til behandling i kommunestyret i Lødingen flere ganger.
I møte 18.06.2015 fattet man følgende vedtak:

Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med Harstad i

*utredningsarbeidet med ny kommunestruktur.
Samtidig utredes nullalternativet (Lødingen som egen kommune).
Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann, kommunalsjef
enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.
Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om ikke å utrede sammenslåing med andre
kommuner, vil Lødingen kommunestyre ha egen utredning av en eventuell sammenslåing
med Vågan.»*

I møte 11.02.16 fattet man følgende vedtak:

*Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. februar 2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner, med følgende endring:
Intensjonsavtalens pkt. 4.
Hvilken fylkeskommune den nye kommunen skal tilhøre, skal vedtas når en har hatt en gjennomgang av pluss og minus med Nordland og Troms fylke.
Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.*

Disse vedtak har vært retningsgivende for det arbeid som administrasjonen har arbeidet med det siste året i prosjektet.

Beskrivelse:

Lødingen har tidligere deltatt i utredning av kommunestruktur i Vesterålen (BDO 2014) bestående av **Lødingen**, Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland og Andøy. Denne ble ikke fulgt opp med videre samtaler mellom kommunene om sammenslåing da ingen andre kommuner enn Lødingen viste interesse for dette.

Videre har Lødingen også deltatt i utredningen av «7 kommuners alternativet»: lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Harstad og **Lødingen**. Utredningsarbeidet her ble avsluttet høsten 2015. Dette arbeidet har resultert i en intensjonsavtale om sammenslåing mellom Harstad og de andre kommunene. Avtalen ble signert av ordførerne i kommunene den 29.02.2016.

I tillegg har Lødingen siden januar 2016 vært involvert i utredningsarbeid om fremtidig kommunesammenslåing med Vågan. Det utredningsarbeidet ble avsluttet i april 2016 og endte med at kommunen inngikk en intensjonsavtale om kommunesammenslåing signert av ordførerne 18.05.2016.

Lødingen kommune har bedt om en særskilt vurdering av 0-alternativet, det vil si Lødingen som fortsatt egen kommune. Telemarksforskning har hatt ansvaret for denne utredningen.

Regjeringen har satt fire mål for kommunereformen:

1. **Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne**
2. **Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling**
3. **Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner**
4. **Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver**

Videre har regjeringens ekspertutvalg anbefalt 10 kriterier som angir, hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler, demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene er;

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse

4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Regjeringen foreslår i Stortingsmelding nr. 14/16 at følgende 30 nye oppgaver kan bli tillagt kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk
- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

Lødingen avholdt rådgivende folkeavstemning mandag 30. mai om den skal fortsette som egen kommune eller ikke. Folk skulle også svare på hvilket alternativ for eventuell

sammenslåing man ønsker uavhengig av hva man mener om sammenslåing.

Rådmannen legger i den videre saksfremstilling til grunn at det har vært foretatt grundige analyser i de forannevnte prosesser, og vil kun trekke ut hovedkonklusjoner og hovedtrekk fra de rapporter og andre dokument som er laget.

Rådmannen legger i den videre saksfremstilling til grunn at det har vært foretatt grundige analyser i de forannevnte prosesser, og vil kun trekke ut hovedkonklusjoner og hovedtrekk fra de rapporter og andre dokument som er laget.

Vurdering:

0-alternativet

Rådmannen mener at i dagens situasjon så løser Lødingen kommune de fleste av sine lovpålagte oppgaver på en god og tilfredsstillende måte. Ser en på driften det siste året har utfordringene i hovedsak vært knyttet til manglende økonomistyring innenfor deler av helse- og omsorgssektoren samt saksbehandlingstid innenfor teknisk sektor. Skal kommunen få orden på egen drift vil dette kreve både administrativ og politisk vilje og evne til tydelige og muligens upopulære prioriteringer og tiltak. Telemarkforskning viser i sin rapport til at kommunen synes å ha et effektiviseringspotensial både på administrasjon og generell drift. Innbyggerne gir i hovedtrekk uttrykk for at de er tilfreds med kommunens tjenester. Når det gjelder næringslivet kommer det klart frem, at de hadde ønsket at kommunen var mer aktiv i forhold til næringsarbeidet.

Den analyse som Telemarkforskning har gjort bygger på de mål og forutsetninger som er gjort for kommunereformen. Analysen viser hvordan Lødingen kommune vil klare seg som egen kommune i et fremtidig tidsperspektiv på 20-40 år. Utredningen tar for seg områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati.

I Telemarkforskning sin rapport kommer Lødingen kommune ut slik;

Oppsummering poengscore – Lødingen som egen kommune

Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
45/100	45/100	35/100	60/100	185/400
☹️	☹️	☹️	☹️	

- Samlet sett oppnår Lødingen som egen kommune en poengscore på 185 av 400 mulige poeng. Det tilsvarer en måloppnåelse på 46,2 prosent. Lødingen scorer over noe middels på lokaldemokrati, og noe under middels på økonomi, samfunnsutvikling og tjenester. På de neste sidene gir vi en oppsummering av hvordan respondentene i spørreundersøkelsen stiller seg til å fortsette som egen kommune. I tillegg presenterer vi fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune på de fire delområdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati.
- Telemarkforskning har også gjennomført slike 0-alternativanalyser for andre kommuner. Til sammenligning redegjør vi for noen av resultatene her:
  - Surnadal kommune – 285/400 poeng – måloppnåelse på 71 %
  - Hitra kommune – 215/400 poeng – måloppnåelse på 54 %
  - Rindal kommune – 205/400 poeng – måloppnåelse på 51 %
  - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61 %
  - Sørreisa kommune – 175/400 poeng – måloppnåelse på 44 %
  - Gratangen kommune – 180/400 poeng – måloppnåelse på 45 %
  - Målselv kommune – 245/400 poeng – måloppnåelse på 61%

Totalt sett kommer Lødingen som egen kommune ut med en score på 186/400 dvs 46,2 prosent. Dette indikerer at kommunen samlet sett vil ha store utfordringer med å løse fremtidens oppgaver på en like god måte som i dag.

Harstad alternativet

Den intensjonsavtale som er fremforhandlet med Harstad er likelydende for alle kommuner som vurderer å slå seg sammen med Harstad i en ny kommune. Den åpenbare fordel med Harstad- alternativet i forhold til andre sammenslåingsalternativer som har vært omtalt, er at blir man med i den kommunen, så blir man del av en bykommune med alle samfunnsfasiliteter internt i kommunen. Dette gjelder sykehus, videregående skole, høyere

utdanning og et bredt kulturtilbud. Kommunen vil være stor nok til at den kan ta på seg alle de oppgaver som eventuelt måtte bli overført til kommunene i fremtiden. Avstanden til nytt kommunesenter i Harstad vil i fremtiden bli redusert ved utbygging av Hålogalandsveien, og vil da være 69 km. Til Svolvær i en «Aust-Lofoten» kommune vil man ha en avstand på ca. 105 km. For å ivareta en hvis styring i forhold til geografisk struktur vil en i Harstad alternativet ha kommunedelsutvalg for deler av den nye kommunen. Lødingen vil nok være et slikt område. Et spørsmål ved Harstad alternativet kontra alternativet med en «Aust-Lofoten» kommune mellom Vågan og Lødingen, er i hvilken grad Lødingen sine interesser vil bli ivaretatt i en kommune, hvor man risikerer å bli en av seks nye «bydeler» som alle har sine særegne ønsker og behov.

Rådmannen vurderer innholdet i den fremforhandlede intensjonsavtale med Harstad som likeverdig med den som er med Vågan kommune om en «Aust-Lofoten» kommune.

Vågan alternativet- «Aust-Lofoten» kommune

Intensjonsavtalen som er fremforhandlet mellom Vågan og Lødingen kommune er noe mer detaljrik enn den man har med Harstad. Avtalen fastslår at man skal ha kommunedelsutvalg i Lødingen. Den inneholder en prinsippskisse for fordeling av de ekstramidler man får og de midler man beholder dersom man før 30.06.1016 vedtar sammenslåing av de to kommunene. Etablering av en ny «Aust-Lofoten» kommune vil gi Lødingen tilgang til «Lofoten» begrepet. Dette vil ha en positiv effekt særlig for den reiselivsbaserte delen av næringslivet i kommunen. Ved etablering av en ny kommune med kommunesenter i Svolvær vil avstanden fra Lødingen til kommunesenteret bli på ca. 105 km. Etablerer Vågan og Lødingen «Aust-Lofoten» kommune sammen vil dette bli en nyskapning som hvis det blir gjort på riktig måte, kan gi en positiv inspirasjon til ansatte og innbyggere. Det vil kun være to kommuner som skal inn og forhandle i en sammenslåingsprosess. På denne bakgrunn må det kunne antas at det blir en mer oversiktlig forhandlingsprosess og færre interessekonflikter enn med flere kommuner involvert.

Folkeavstemning i Lødingen 30.05.2016

Under folkeavstemningen i Lødingen 30.05.16 stemte 72,3 % av velgerne i Lødingen kommune nei til kommunesammenslåing. Samtidig stemte 47,6 % av velgerne for Vågan, dvs «Aust-Lofoten» alternativet og 23,9 % for Harstad på andreplass dersom det skulle bli kommunesammenslåing. Valgdeltakelsen var 55,3 %. Vi må derfor kunne si at resultatene er representative og gir klare signaler til kommunens politikere og ledelse om hva de mener om de gitte spørsmål.

Samlet vurdering

Sett ut fra de utredninger som er foretatt så er det fra et administrativt synspunkt klart at kommunen i fremtiden vil få store utfordringer med å løse de oppgaver den har ansvar for i dag. Særlig vil den demografisk utvikling vi kan forvente å få skape utfordringer. Videre er det innenfor flere fagfelt allerede i dag utfordringer med å løse oppgavene på en tilfredsstillende måte. Med bakgrunn i dette er det rådmannens oppfatning at arbeidet med kommunesammenslåing bør gjennomføres nå og innenfor den prosess som er lagt opp til av sentrale myndigheter.

Det er imidlertid på det nåværende tidspunkt mange uklarheter om hva som blir en fremtidig kommunes nye oppgaver. Rådmannen vil bemerke at det er beklagelig, at sentrale myndigheter ikke definerte disse i starten av kommunereformprosjektet. Politiske og administrative aktører i kommunene hadde da hatt noe konkret å forholde seg til som man kunne vurdert, sammen med aktuelle samarbeids-/sammenslåingspartnere. I dag finner rådmannen at det er så stor usikkerhet knyttet til hva som kommer av nye oppgaver til kommunene, at dette taler for at man er avventende med å trekke konklusjon på hva som er riktig samarbeidsløsning/-modell for fremtiden.

Rådmannens anbefaling og innstilling i saken skal være faglig begrunnet og ta utgangspunkt i de utredninger som er gjort og konklusjoner som gjøres der. Rådmannen er dog av den formening at innbyggernes oppfatning av kommunens virksomhet også bør tillegges en hvis

betydning. Det er overveldende flertall for at Lødingen kommune skal fortsette som egen kommune. Dette, mener rådmannen, at man kan må kunne forstå som at kommunens innbyggere i hovedsak er fornøyd med måten kommunen og dens ansatte yter tjenester på. Resultatet av folkeavstemningen sammenholdt med de faglige vurderinger vedr kommunesammenslåing taler for at man inntar en avventende holdning til spørsmålet om sammenslåing.

Samtidig med at man på nåværende tidspunkt beslutter og ikke slå seg sammen med andre kommuner, mener rådmannen, at man bør gå i en videre dialog med Vågan kommune om å videreutvikle samarbeidet med dem. Man har allerede det pågående by/regionprosjektet. I tillegg har den prosess som har vært rundt utredning og forhandlinger vedr kommunereform avdekket en del mulighetsområder som kan utvikles til begge parter felles beste. Rådmannen mener at det er viktig at by/regionprosjektet med Vågan kommune og næringslivet i de to kommunene videreføres i den form som det pågår. Det vil være naturlig, at når sentrale myndigheter har besluttet hvilke nye oppgaver som skal utføres av kommunene i fremtiden, så kan man raskt ta opp diskusjonen med Vågan for å finne felles løsninger for ta hånd om disse oppgaver. Et annet moment som taler for å videreføre dialogen med Vågan på høyt politisk og administrativt nivå er at man da bygger et sterkere fundament for tilgang til «Lofoten» merkevaren.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Ingen særlig økonomiske og administrative konsekvenser ut over at by-/regionprosjektet videreføres som planlagt.

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
13.04.2016	Utredning Lødingen - ferdig dokument 12.04.16.docx	81700
23.09.2015	Nytt statusbilde og utfordringsbilde Felles 7 kommuner.docx	74719
05.04.2016	INTENSJONSAVTALE KOMMUNESAMMENSLÅING revidert utgave 160208	79264
05.04.2016	Lødingen utredning av 0-alternativet	81323
19.05.2016	Intensjonsavtale Vågan - Lødingen signert.pdf	82681

Folkeavstemning om kommunesammenslåing - resultat

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
055/16	Kommunestyret	16.06.2016

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til orientering.

Lødingen, den 31.05.2016

Kjetil Skjeie
rådmann

Kommunestyret 16.06.2016:

Behandling i møtet:

Innstillingn enstemmig vedtatt.

KS- 055/16 Vedtak:

Kommunestyret tar resultatet av folkeavstemningen til orientering.

Bakgrunn:

Med bakgrunn i kommunestyrets vedtak av 11.02.2016, sak K 11/16, er det avholdt lokal, rådgivende folkeavstemning om eiendomsskatt i medhold av kommunelovens § 39 b.

Folkeavstemninga blei gjennomført 30. mai, med forutgående forhåndsstemmegivning fra 18. mai.

Stemmeberettigete var alle kommunes innbyggere med stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg, i tillegg til de som fylte 16 og 17 år og i løpet av 2016.

Velgerne ble stilt 2 spørsmål:

1. Si JA eller NEI, alternativt VET IKKE, til spørsmålet om kommunesammenslåing.
2. Si hvilken kommune/kommunealternativ Lødingen bør sammenslås med, dersom det blir sammenslåing.

Alternativene var:

- Harstad + 6 andre kommuner
- Vågan
- Vesterålen
- Vet ikke

Beskrivelse:

Resultatet av folkeavstemninga blei som følger:

Stemmer og frammøte

Antall stemmeberettigede	1772
Sum avgitte stemmer	980
Frammøteprosent	55,3%

Ugyldige stemmer	15
Godkjente stemmer	965
Avgitte stemmer på valgdagen	780
Forhåndsstemmer	200

Spørsmål 1

	Antall:	Prosent:
JA	249	25,8%
NEI	698	72,3%
Vet ikke	18	1,9%

Spørsmål 2

	Antall:	Prosent:
Sum Harstad +	231	23,9%
Sum Vågan	459	47,6%
Sum Vesterålen	123	12,7%
Sun vet ikke	152	15,8%

Vurdering:

Resultatet av folkeavstemninga er med dette presentert for Kommunestyret.

Intensjonsavtale med Vågan kommune

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
039/16	Formannskapet	12.05.2016

Klageadgang	Ja	Unntatt offentlighet	Ja
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent/Lukket møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Legges frem uten innstilling.

Lødingen, den 04.05.2016

Kjetil Skjeie
rådmann

Formannskapet 12.05.2016:

Behandling i møtet:

Forslag, foreslått av Anita Marthinussen, Høyre
Intensjonsavtalen godkjennes.

Tillegg til forslag fra Anita Marthinussen, foreslått av Bjørn Hegstad, Venstre
Til intensjonsavtalen - tettstedsutvikling, tilføyes: "Stimulere til spredt bosetting der det måtte være ønskelig".

Forslaget fra Anita Marthinussen: Enstemmig vedtatt.

Forslaget fra Bjørn Hegstad falt med 3 mot 2 stemmer.

FS- 039/16 Vedtak:

Intensjonsavtalen godkjennes.

Bakgrunn:

I kommunestyremøte 2. mai vedtok Vågan kommune at de ønsker å gå videre med en dialog med Lødingen kommune og forhandle politisk om en intensjonsavtale som kan danne grunnlag i den videre prosess frem mot endelig behandling i de to kommunene kommunestyret i juni.

Beskrivelse:

Formannskapet sammen med representanter for organisasjonene vil mandag 9. mai gjennomføre forhandlinger med oppnevnte forhandlingsutvalg fra Vågan for å få på plass en intensjonsavtale. Utgangspunkt for forhandlingene vil være det administrativt utarbeidete avtaleutkast som er kjent og presentert gjennom ulike kanaler. Blir man enige om en intensjonsavtale legges den frem for formannskapet for godkjenning, slik at den vil være politisk behandlet før folkemøter og folkeavstemming.

Vurdering:

En intensjonsavtale vil som i tilfelle med tilsvarende avtale med Harstad ikke være noe bindende i forhold til endelig vedtak i kommunestyret vedr kommunesammenslåing. Rådmannen anbefaler derfor at formannskapet godkjenner intensjonsavtale med Vågan, forutsatt at man kommer frem til enighet med dem i forhandlinger mandag 9. mai.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Ny Kommunereform- veien videre for Lødingen kommune

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
014/16	Formannskapet	04.02.2016
011/16	Kommunestyret	11.02.2016

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent.			

Innstilling:

Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til videre prosess for å fremskaffe beslutningsgrunnlag for vedtak om endelig valg av kommunesammenslåing eller å fortsette som egen kommune.

Formannskapet fortsetter som styringsgruppe for prosjektet og forutsettes å følge prosessen tett frem til kommunestyrets møte i juni.

04.02.2016 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

FS-014/16 Formannskapets innstilling:

Innstillingen vedtas.

.....

11.02.2016 KOMMUNESTYRET

Behandling i møtet:

Forslag fra Kurt L Olsen, Sv:

Tillegg til innstillingen:

«Innbyggerhøring gjøres gjennom en folkeavstemming»

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra Kurt L Olsen vedtatt med 14 mot 3 stemmer.

KS-011/16 Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til videre prosess for å fremskaffe beslutningsgrunnlag for vedtak om endelig valg av kommunesammenslåing eller å fortsette som egen kommune.

Formannskapet fortsetter som styringsgruppe for prosjektet og forutsettes å følge prosessen tett frem til kommunestyrets møte i juni.

Innbyggerhøring gjøres gjennom en folkeavstemming

.....

Lødingen, den 14. mars 2016

Kjetil Skjeie
rådmann

Bakgrunn:

I sak 30/15 av 18. juni 2015 ble følgende vedtak gjort av Kommunestyret:
«Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med Harstad i utredningsarbeidet med ny kommunestruktur. Samtidig utredes nullalternativet (Lødingen som egen kommune). Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann, kommunalsjef enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om ikke å utrede sammenslåing med andre kommuner, vil Lødingen kommunestyre ha egen utredning av en eventuell sammenslåing med Vågan.»

Vågan har nå invitert Lødingen til samarbeid om kommunestruktur. Det har i denne sammenheng vært avholdt et administrativt arbeidsmøte for å avklare mulig videre dialog mellom kommunene. Det kan være aktuelt at Hadsel ønsker å slutte seg til dette arbeidet, Hadsel vil ta stilling til dette primo mars.

Basert på denne bakgrunn har nedsatt arbeidsgruppe nå utformet et forslag til videre arbeid i kommunen for å fremskaffe et faktagrunnlag for beslutning rundt spørsmålet om kommunesammenslåing. Forslaget hensyntar også den administrative bestilling som kommunen har fått fra fylkesmannen som et minimum av utredningskrav når det gjelder 0-alternativet, dvs fortsette som egen kommune.

Beskrivelse:

Hele høsten 2015 har det i praksis ikke vært noen fremgang i arbeidet med kommunereformprosjektet hverken internt i Lødingen eller hos andre aktuelle samarbeidspartnere ihht KS-vedtak av 18/6-16. Dette skyldes blant annet valg, konstituering av nye kommunestyre etc som har gjort at politiske prosesser har stoppet opp i denne periode.

Ultimo desember ble det sendt ut et høringsnotat vedr nytt inntektssystem for kommunene. Slik det fremstår vil det gi liten endring for Lødingen kommune inntekter i forhold til dagens. Høringsnotatet ligger vedlagt.

I dag driver Lødingen kommune et utstrakt samarbeid med en eller flere kommuner for å ivareta sine oppgaver. Totalt dreier det seg om ca 35 ulike fagoppgaver.

I forhold til de tre alternativer som Lødingen kommunestyre tidligere har vedtatt at man skal utrede er status som følger:

7-kommuner prosjekt med Harstad

De 7 kommunene Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad har alle gjennom vedtak i kommunestyrene uttrykt vilje til å utrede de 7 kommunene som en ny, framtidig kommune. Ikke bare Lødingen, men også flere av kommunene har andre alternativer som de i ulik grad er involvert i og i prosess med. Prosessen kom i gang i juni 2014 etter et fellesmøte mellom ordførere og rådmenn i de 7 kommunene. Kommunestyret i Lødingen besluttet i vedtak 30. november 2014 at Lødingen skulle delta i utredningen av dette alternativet. Formannskapet ble oppnevnt som styringsgruppe for det samlede kommunereform-arbeidet, mens styringsgruppen for Harstad-alternativet har bestått av ordfører, varaordfører og opposisjonsleder. Styringsgruppen har vært ledet av ordføreren i Harstad. Rådmennene har hatt møte- og talerett i styringsgruppens møter.

En *prosjekt- og prosessplan* kom tidlig på plass. Det ble vedtatt milepælsplan som innebar stor aktivitet og hyppige samarbeidsmøter fram til endelig beslutning om sammenslåing. Planen ble i det alt vesentlige fulgt fram til juni 2015. Deretter har det vært avbrekk i møteprogrammet fram til at styringsgruppen møttes 8. januar. Årsaken synes å være at det har vært et kommunestyrevalg i perioden, samt usikkerhet omkring nytt inntektssystem og hvilke nye oppgaver kommunene skulle få. I styringsgruppens siste møte (8. januar 2016) ble utkast til en intensjonsavtale behandlet – se egen sak til kommunestyret 11. februar. Styringsgruppens møte 8. januar hadde særlig fokus på framdrifta i prosessen, imot et endelig vedtak juni 2016. Tida er knapp, og det er fortsatt mye utredningsarbeid som gjenstår i de fleste kommunene. De av kommunene- som ikke allerede har gjort det må ta stilling til folkemøter, innbyggerhøringer og/eller folkeavstemning - som skal være avholdt innen 1. mai.

Den samme fristen gjelder for sammensetningen av *Fellesnemnda*, som har det overordnede ansvar for planlegging og gjennomføring av sammenslåingen. Vedtatte *prosjekt- og prosessplan* legger opp til at kommunene innen utgangen av mai 2016 skal ha besluttet om kommunesammenslåing skal gjennomføres. For Lødingen kommune vil slikt vedtak fattes i juni. Dernest skal søknad om kommunesammenslåing utarbeides, basert på vedtak i de respektive kommunestyrer.

Neste møte i styringsgruppen er berammet til 8. februar. Med andre ord noen dager før kommunestyret møtes for behandling av foreliggende sak. Ny, oppdatert informasjon vil da kunne foreligge.

Sammenslåing av Vågan, Lødingen og eventuelt Hadsel kommuner.

I utredningsarbeidet mot Vågan kommune legges det opp til en aktiv og intensiv prosess mellom politikere, administrasjonen og ansatte som skal konkludere med en faktabasert saksutredning om temaer som eksisterende og fremtidig:

1. *Lokaldemokrati*

Økt lokalpolitisk innflytelse over saker av betydning for kommunen og innbyggerne skal sikres uansett utfall av valg av alternativ. Tydelige medvirkningsorganer skal defineres og iverksettes.

2. *Tjenesteproduksjon*

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud skal sikres. Tjenestene skal være brukerorienterte med tilstrekkelig kapasitet. Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehager, grunnskole, kultur og fritid skal produseres geografisk nært der folk bor. Administrasjonen skal ha kapasitet og kompetanse til å yte service til å yte service til innbyggerne. Det skal utvikles sterke fagmiljøer, skapes tilstrekkelig avstand mellom saksbehandler og innbygger for god objektivitet og integritet samt fokuseres på god ledelse og god internkontroll. Frigjorte ressurser i administrasjonen grunnet økt effektivitet, skal kunne brukes til tjenesteproduksjon.

3. *Rammer for ressursbruk til tjenesteproduksjon*

Rammebetingelser for inntekter og kostnader for tjenesteproduksjon og administrasjonen skal undersøkes. Det må skapes klarhet i fremtidig inntektsnivå og opprettholdelse av tilfredsstillende kvalitet og bredde i tjenestetilbudet.

4. *Samordning av samfunnsplanleggingen*

Eksisterende samfunnsplaner (f.eks. kommuneplan, trafikksikkerhetsplan,

folkehelseplan, beredskapsplan, næringsplan og boligsosial handlingsplan) samt alkoholpolitiske retningslinjer må samordnes.

5. *Innbyggerhøring*

Innen utgangen av april skal det være gjennomført en undersøkelse (innbyggerhøring) for å kartlegge innbyggernes synspunkter på Lødingen kommunes 3 alternativer (0-alternativet, Harstad+ og Vågan)

Intensjonsavtale

Innen utgangen av mars skal intensjonsavtale mellom kommunene være undertegnet. Avtalen vil i form tilsvare avtalen kommunen har med Harstad og uttrykker intensjon om samarbeid i utredningsfasen.

Suksessfaktorer

For at mulig kommunesammenslåing skal kunne gjennomføres, må det være enighet om at skoletilbud, barnehager, hjemmebaserte tjenester, kultur- og fritidstjenester, omsorgs- og legetjenester samt brannfunksjoner lokaliseres desentralisert i den nye kommunen. Nye kommunale tjenester skal lokaliseres desentralt. Den nye kommunen må lykkes med å skape/etablere:

- a) gode identitetsskapende holdninger i befolkningen
- b) trygghet mot tap av arbeidsplasser blant ansatte
- c) Forståelse for regionale og lokale utfordringer
- d) Gode kulturer i kommunene
- e) Gode strategier for involvering av befolkningen
- f) Gode veger og gode kollektivløsninger (ferge, båt og buss)
- g) Vilje til næringsutvikling
- h) Gode elektroniske kommunikasjonsløsninger

Rammer

Inndelingslova av 2001 ligger til grunn for hvordan sammenslåingen skal gjennomføres. Det opprettes en Fellesnemnd som har overordnet ansvar for planlegging og gjennomføring. Fellesnemndas sammensetning avklares innen utgangen av mai 2016.

Nemnda skal velges av og blant kommunestyremedlemmene og sammensetningen bør avspeile innbyggertallet i de enkelte kommunene, jfr. inndelingslovens § 26.

Det operative administrative arbeidet skal utføres av en prosjektorganisasjon, for Lødingens vedkommende Rådmannen, Assisterende rådmann og Kommunalsjef Utvikling, og beskrives i denne utredningen. Politikere, administrasjonen og tillitsvalgte skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen.

Organisering av den nye kommunen

Det skal legges til rette for kostnadseffektiv og enkel administrativ struktur med politisk demokratisk forankring etter formannskapsmodellen. Politiske utvalg og kommunedelsutvalg skal utredes og foreslås. Utvalg og administrasjonen skal være utviklingsorienterte og bidra gjennom løsningsorientering og fleksibilitet til bibehold og rekruttering av kompetente medarbeidere. Nedbemanning skal skje ved naturlig avgang og omplassering. Ansatte som må bytte arbeidssted skal tilbys pendler- og arbeidstidsløsninger.

Økonomi

Disponibel formue fra kommunene skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggere i den nye kommunen. I perioden frem til en endelig sammen-slåing skal begge kommunene orientere hverandre så tidlig som mulig gjennom en fremtidig fellesnemnd om aktuelle investeringsprosjekt som kommunene arbeider med. Dette gjelder prosjekter med en kostnadsramme på over kr 1,0 mill. eller som går ut over vedtatte budsjett for 2016. Informasjon skal komme senest 14 dager i forkant av et eventuelt vedtak i kommunestyret.

Utredning av 0- alternativet

Rådmannen har med bakgrunn både i tidligere kommunestyrevedtak og bestilling fra Fylkesmannen startet arbeidet med å utrede hvilke konsekvenser det vil få for Lødingen å fortsette som egen kommune. Telemarksforskning er engasjert til å bistå oss med dette arbeidet. Arbeidets form tar utgangspunkt i den ramme som er gitt i bestilling av utredning fra fylkesmannen og gjennomgående her er de ti kriterier for robuste kommuner som er satt opp av sentrale myndigheter. Disse er;

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Nærmere om kriteriene

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagområdene.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad tilrette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene

har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Vurdering:

Det er rådmannens vurdering at det på det nåværende tidspunkt ikke er riktig å konkludere med hvilke av de tre foreliggende alternativer som vil være det beste for Lødingen kommunes innbyggere i fremtiden. Dette basert på at man mangler mye informasjon om hva som vil være konsekvenser av de ulike løsninger. Basert på tidligere vedtak og de fakta man kjenner i dag legger rådmannen opp til en ansvarlig prosess der vi jobber videre med de tre alternativene for å få frem et best mulig grunnlag for et endelig vedtak i saken om kommunesammenslåing i kommunestyret i juni slik som de nasjonale tidsfrister er.

Den foreslåtte prosess vil bestå av 3 hovedelement:

- a) følge arbeidet i 7 kommuners alternativet med Harstad, dvs inngå Intensjonsavtale, ref egen sak, og delta i den videre dialog her frem til KS-møte i juni
- b) utrede i samarbeid med Vågan, eventuelt Hadsel, en Øst-Lofoten-kommune
- c) utrede 0-alternativet

Vedlagt følger en milepælplan hvor de ulike oppgaver som skal gjøres fremgår:

Av forslaget ser man at det legges opp til både folkemøte med informasjon om de ulike alternativer primo april hvor man forventer å ha fullført planlagt utredningsarbeid.

Videre legges det opp til å gjennomføre innbyggerhøring i form av spørreundersøkelse medio april. Det foreslås å gjennomføre innbyggerhøring i form av spørreundersøkelse da dette er anbefalt bl.a. i møte hos fylkesmannen i desember i fjor. KS har fremforhandlet en rammeavtale for denne type undersøkelse som er et godt verktøy for den enkelte kommune å bruke. Kommunene bestemmer

selv omfanget og innholdet i undersøkelsen. Som argument for å benytte denne type undersøkelse i innbyggerhøring kan nevnes; man kan få svar på flere spørsmål og vurdere flere alternativ løsninger, mulighet til å få nyanserte svar, man kan kartlegge ulike meninger i ulike folkegrupper, alder, kjønn, geografi osv.

Rådmannen foreslår med bakgrunn følgende prosjektplan:

Tiltak, handling	2016 ukenummer																		Merknad
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
0-ALTERNATIV																			
a. Finansierte utred.																			
b. Bestill utred.																			
c. Analysere				10		12													
d. Ferdigstille inst.																			
VÅGAN																			
Etabl. pol. S-gruppe																			
Int.avt. Vågan																			
Dialog, utred. (adm)																			
Møte pol. s-gruppe																			
HARSTAD																			
Utredn ihht. Int. avt.																			
Møte pol. s-gruppe																			
Sluttrapport																			
INFO-MØTER FAGORG																			
INNBYGGERHØRING																			
Avtale med lev.																		Opinion	
Utarbeide undersøk.																			
Beh. forsl styringsgr																			
Gjennomføring																			
Analyse og saksutred.																			
Administrativ anbefal																			
ENDELIG VEDTAK KS																			

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Arbeidet vil kreve økonomiske ressurser ved innleie av bistand fra Telemarksforskning og til gjennomførelse av spørreundersøkelse.

Administrativt vil arbeidet i hovedsak belaste medlemmende i nedsatt ressursgruppe. Det kan og bli aktuelt å innkalle styringsgruppe til møter ut over det som fremgår av prosjektplan

Vedlegg:

Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Ny kommunereform - Intensjonsavtale 7-kommuneralternativet Harstad med flere

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
013/16	Formannskapet	04.02.2016
010/16	Kommunestyret	11.02.2016

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent møte etter paragraf 31 i KL.			

Alternativ innstilling:

- A) Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. januar 2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

- B) Lødingen kommune finner ikke å kunne slutte seg til fremlagte intensjonsavtale for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune avslutter den videre dialogen om kommunesammenslåing

04.02.2016 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Rådmannens innstilling alt. A, ble enstemmig vedtatt.

FS-013/16 Formannskapetets innstilling:

Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. januar 2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

.....

010/16: Ny kommunereform - Intensjonsavtale 7-kommuneralternativet Harstad med flere

Alternativ innstilling:

- C) Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. januar 2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

- D) Lødingen kommune finner ikke å kunne slutte seg til fremlagte intensjonsavtale for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune avslutter den videre dialogen om kommunesammenslåing

04.02.2016 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Rådmannens innstilling alt. A, ble enstemmig vedtatt.

FS-013/16 Formannskapetets innstilling:

Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. februar.2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

.....

11.02.2016 KOMMUNESTYRET

Behandling i møtet:

Forslag fra Kurt L Olsen (Sv):

Alternativ til innstillingen:

«Lødingen kommune finner ikke å kunne slutte seg til fremlagte intensjonsavtale for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.»

Forslag fra Dagfinn Olsen, (Frp):

Tillegg til innstillingen:

Intensjonsavtalens pkt. 4

«Hvilken fylkeskommune den nye kommunen skal tilhøre, skal vedtas når en har hatt en gjennomgang av pluss og minus med Nordland og Troms fylke»

Votering:

Forslag fra Dagfinn Olsen: Enstemmig vedtatt.

Ved alternativ votering mellom innstillingen og forslag fra Kurt L Olsen fikk:

Innstillingen 14 stemmer

Forslaget fra Kurt L Olsen: 3 stemmer

KS-010/16 Vedtak:

Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. februar 2016 for kommunereformprosjektet mellom lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner, med følgende endring:

Intensjonsavtalens pkt. 4

Hvilken fylkeskommune den nye kommunen skal tilhøre, skal vedtas når en har hatt en gjennomgang av pluss og minus med Nordland og Troms fylke

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

.....

Lødingen, den 14. mars 2016

Kjetil Skjeie
rådmann

Bakgrunn:

Styringsgruppa for kommunereformprosjektet mellom Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner avholdt møte i Harstad 8. januar 2016. Fra Lødingen kommune deltok varaordfører Rachel Martinussen, formannskapsmedlem Bjørn Hegstad og opposisjonspolitiker Anita Marthinussen. Administrasjonen var representert ved ass. rådmann Arne Mæhre.

Tema for møtet var status og videre framdrift på kommunereformprosessen i kommunene. Et utkast til intensjonsavtale ble presentert og drøftet i plenum. Etter debatt og innspill til endringer, samlet styringsgruppa seg om et omforent utkast til intensjonsavtale.

Intensjonsavtalen følger i sin helhet som vedlegg til saken.

Beskrivelse:

Intensjonsavtalen trår i kraft når to eller flere kommuner har vedtatt likelydende avtaler. Den enkelte kommune bestemmer selv hvordan behandlingen av avtalen skal være. Kommunene er bedt om å si ja eller nei til foreliggende avtaleutkast. Frist er satt til neste møte i styringsgruppa, som er berammet til 8. februar 2018.

Innholdet i intensjonsavtalen bygger i det alt vesentlige på de konklusjoner som er trukket opp gjennom forutgående prosessarbeid i 2015.

Intensjonsavtalens innhold

Avtaleteksten er inndelt i 11 punkter og er over 4 sider. Innholdet tar for seg hovedmål, rammer og prinsipper for den nye kommunen. Ved å si ja til intensjonsavtalen befester den enkelte kommune at man tar sikte på å slå seg sammen innen 1. januar 2020, gitt at kommunestyrene i de respektive kommunene vedtar sammenslåing. Alle deltakende kommuner er innforstått med at flere av kommunene vurderer andre sammenslåings-alternativer, også å fortsette som egen kommune.

De uttrykte hovedmål er:

1. et sterkt lokaldemokrati
2. et godt tilgjengelig tjenestetilbud
3. effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting
4. mer samordnet samfunnsplanlegging

Primæroppgavene skal ivaretas desentralisert i den nye kommunen. Det samme skal ny oppgaver og funksjoner som måtte komme til, der dette er hensiktsmessig.

Når vedtaket om sammenslåing er fattet, skal det oppnevnes ei fellesnemnd med eget mandat i forhold til hvordan sammenslåingen skal gjennomføres. Fellesnemnda velges av og blant kommunestyremedlemmene. Om sammensetningen heter det at denne bør avspeile innbyggertallet i berørte kommuner. Spørsmålet om sammensetning avklares innen utgangen av mai måned 2016.

Det operative arbeidet skal ivaretas av en prosjektorganisasjon, der politikere, administrasjon og tillitsvalgte skal ha definerte roller.

Det forutsettes at den nye kommunen skal tilhøre Troms fylke, og at kommunesenteret og rådhuset skal ligge i Harstad.

Navnet på den nye storkommunen skal man komme tilbake til etter en prosess der innbyggerne involveres. Spørsmålet om valg av kommunevåpen og ordførerkjede tillegges fellesnemnda å avgjøre.

Den politiske organiseringen skal baseres ut ifra:

- formannskapsmodellen
- politiske utvalg inndelt etter saksområder som hovedmodell, og at det
- etableres en geografisk struktur med kommunedelsutvalg

Den administrative omorganiseringen skal skje i en prosess i nært samarbeid med tillitsvalgte og medarbeidere. Dette arbeidet starter opp når rådmannen for den nye kommunen er tilsatt. Det skal vurderes en desentralisert lokalisering av de administrative tjenester der dette er hensiktsmessig.

Nedbemanning skal søkes løst gjennom omplassering og naturlig avgang. Inge skal sies opp som følge av sammenslåingen. Det legges til rette for gode pendler- og arbeidstidsløsninger.

Kommunestyrets medlemstall for første valgperiode fastsettes innen utgangen av mai 2016.

Når det gjelder bruk av disponibel formue i kommunen, skal alle kommuner i tida fram til sammenslåing orientere hverandre så tidlig som mulig om aktuelle investeringsobjekt.

Innbyggerundersøkelser eller folkeavstemninger er opp til den enkelte kommune å beslutte. Dette forutsettes gjennomført innen 1. mai 2016.

Vurdering:

Framlagte intensjonsavtale legges med dette fram for kommunestyret til behandling. Ei tilslutning til avtalen betyr grønt lys for å fortsette prosessen med dette alternativet. Mens et nei betyr at Lødingen kommune hopper av samarbeidsprosjektet.

Vedlegg: Utkast til intensjonsavtale av 8. januar 2016

**Lødingen kommune, prosess med ny kommunestruktur.
Utredningsbehovet og valg av geografisk retning.**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
040/15	Formannskapet	11.06.2015
030/15	Kommunestyret	18.06.2015

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med
.....i utredningsarbeidet med ny kommunestruktur.

Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann,
kommunalsjef enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.

For å kunne frigjøre ressurser til kommunestrukturarbeidet, nedprioriteres følgende
oppgaver inntil konstituerende møte i kommunestyret er avholdt, oktober 2015:

1. Kommuneplanens arealdel
2. Ny sykehjemsfløy
3. Nytt oppvekstsenter
4. Beredskapsplan

11.06.2015 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Forslag fra Kurt L Olsen, Sv:

Alternativ til innstillingen:

«Lødingen kommune skal bestå som egen kommune. Kommunen stopper videre utredninger i forhold til ev. kommunesammenslåing.

Vedtaket er ikke til hinder for å vurdere ev. grensejusteringer og for å diskutere samarbeid med andre kommuner nå eller når ev. andre kommuner har avklart at de vil fortsette som egne kommuner eller har avklart sammenslåingsstrukturer.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om å ikke utrede sammenslåing med andre kommuner vil kommunestyret i Lødingen ha en egen vurdering av en ev. sammenslåing med Vågan.»

Forslag fra Anita H Marthinussen på vegne av H, Frp og V:

«Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med Harstad i utredningsarbeidet med ny kommunestruktur.

Samtidig utredes nullalternativet (Lødingen som egen kommune).

Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann, kommunalsjef enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om ikke å utrede sammenslåing med andre kommuner, vil Lødingen kommunestyre ha egen utredning av en eventuell sammenslåing med Vågan.»

«Forslag fra Vibeke Tveit (Ap):

« Som ordførerens (H, Frp, V) forslag med tillegg:

Dersom kommunene i Vesterålen ønsker videre dialog om eventuell kommunesammenslåing, så tas det opp til vurdering på daværende tidspunkt.»

Votering:

Forslaget fra Kurt L Olsen falt med 4 mot 1 stemme

Forslaget fra Vibeke Tveit falt med 4 mot 1 stemme

Forslaget fra Anita H Marthinussen på vegne av H, Frp og V: Vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

FS-040/15 Formannskapetets innstilling:

Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med Harstad i utredningsarbeidet med ny kommunestruktur.

Samtidig utredes nullalternativet (Lødingen som egen kommune).

Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann, kommunalsjef enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om ikke å utrede sammenslåing med andre kommuner, vil Lødingen kommunestyre ha egen utredning av en eventuell sammenslåing med Vågan.»

.....

18.06.2015 KOMMUNESTYRET

Behandling i møtet:

Forslag fra Kurt L Olsen, Sv:

«Alternativ til innstillingen:

«Lødingen kommune skal bestå som egen kommune. Kommunen stopper videre utredninger i forhold til ev. kommunesammenslåing.

Vedtaket er ikke til hinder for å vurdere ev. grensejusteringer og for å diskutere samarbeid med andre kommuner nå eller når ev. andre kommuner har avklart at de vil fortsette som egne kommuner eller har avklart sammenslåingsstrukturer.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om å ikke utrede sammenslåing med andre kommuner vil kommunestyret i Lødingen ha en egen vurdering av en ev. sammenslåing med Vågan.»

Utsettelsesforslag fra Atle Andersen, Ap:

Det vises til saksutredningen side 35;

«Hvilken geografisk retning gjør oss bedre rustet til å løse oppgavene i framtida?»

Det foreligger ikke tilstrekkelige utredninger for konsekvenser og oppgaveløsning, lokaldemokrati og økonomi for retningsvalgene Lødingen kommune står ovenfor»

Videre vises det til referat fra siste møtet i styringsgruppen for Harstad-prosjektet.

«**Konklusjon:** Der er få kommuner som i løpet av prosessen så langt har realisert målsettingen om reduksjon i antall utredningsalternativer.

Kommunen bør bruke høsten for reduksjon av alternativer.»

Notat med oppsummering av resultatene fra fase 1 i dette prosjektet er heller ikke ferdigstilt pr. dags dato (skal foreligge i løpet av juni).

På denne bakgrunn foreslås det at saken utsettes. Det utarbeides en samlet oversikt over konsekvenser for oppgaveløsning, lokaldemokrati og økonomi for retningsvalgene Lødingen kommune står ovenfor, i henhold til de utredninger kommunestyret tidligere har vedtatt.»

Votering utsettelsesforslag:

Utsettelsesforslaget falt med 11 mot 6 stemmer.

Forslag fra Vibeke Tveit, Ap:

«Som ordførerens (H, Frp, V) forslag med tillegg:

Dersom kommunene i Vesterålen ønsker videre dialog om eventuell kommunesammenslåing, så tas det opp til vurdering på daværende tidspunkt.»

Votering:

Forslag fra Kurt L Olsen: Falt med 11 mot 6 stemmer.

Forslag fra Vibeke Tveit: Falt med 13 mot 4 stemmer

Innstillingen: Vedtatt med 16 mot 1 stemme.

KS-030/15 Vedtak:

Lødingen kommunestyre velger å arbeide videre i samarbeid med Harstad i utredningsarbeidet med ny kommunestruktur.

Samtidig utredes nullalternativet (Lødingen som egen kommune).

Det nedsettes en intern ressursgruppe bestående av rådmann, ass rådmann, kommunalsjef enhet utvikling som sammen leder utredningsarbeidet.

Hvis Vågan kommune endrer sitt vedtak om ikke å utrede sammenslåing med andre kommuner, vil Lødingen kommunestyre ha egen utredning av en eventuell sammenslåing med Vågan.»

.....

Lødingen, den 16. juli 2015

Tone Larsen
rådmann

Bakgrunn:

Regjeringen beskriver dagens kommuner som generalistkommuner. Dette innebærer blant annet at alle kommuner har de samme kravene når det gjelder å gi tjenester til innbyggerne, samt planlegging og utviklingsoppgaver i lokalsamfunnet. Kommunestørrelsen har derfor ingen betydning for hvilke oppgaver en kommune er forventet å løse. Ettersom halvparten av de 428 kommunene som finnes pr. dato er kommuner <5000 innbyggere, mener Regjeringen at et flertall av kommunene ikke er store eller robuste nok til å håndtere de oppgavene de er forventet å løse.

Med bakgrunn i dette pågår et landsomfattende arbeid med ny kommunestruktur. I den forbindelse har Lødingen kommune vedtatt:

Lødingen kommune deltar i prosessen med kommunereform i tråd med konklusjonene fra møte i juni med de syv kommunene: Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen.

Arbeidet med kommunestruktur prosjektet i Vesterålen går videre, jfr. Kommunestyrets vedtak i sak 26/13 av 20.06.2013.

Formannskapet er utredningsprosessens styringsgruppe. Lødingen kommunestyre ber administrasjonen besørge at arbeidstakerorganisasjon er representert i arbeidet.

Lødingen kommune deltar også i en overordnet utredning når det gjelder kommunestruktur for Vågan/ Lofotregionen, Hadsel og Lødingen.

Det er 2 hovedgrunner til at kommunestyret får denne saken til behandling i sitt møte juni 2015:

1. 7- kommunesamarbeidet (*Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen*) har i sin arbeidsplan satt juni 2015 som milepel for kommunene. Kommunene må bestemme seg for om de går videre med å utarbeide intensjonsavtale etter at det nå er gjennomført innledende fase.
2. Nå har vi fått et halvt års erfaring fra innledende fase i kommunestrukturarbeidet. Det kan forventes at det vil skje ukentlige møter med oppgaveløsning mellom møtene, dersom vi skal delta i 3 retningsvalg for kommunereformen. Hittil er administrative ressurser fordelt slik:

Rådmann:	Vesterålen
Ass Rådmann:	Sør-Troms, det såkalte 7-kommune samarbeidet
Kom.sjef enhet utvikling:	Aust Lofoten (by regionsamarbeidet som kan utvikles til kommunestrukturarbeid)

Denne løsningen anbefales ikke videreført, da samme saksbehandler / ressursgruppe bør delta i og ha oversikt over alle aktuelle geografiske utredningsalternativ. Ikke minst er dette viktig for å følge regjeringens tempoplan. Tilsvarene vil også gjelde politisk samhandling.

Saken fremmes som et retningsvalg for hvordan Lødingen frem til våren 2016 skal bruke sine administrative ressurser for å arbeide med kommunestrukturprosessene.

Fylkesmannen i Nordland forventer at kommunestruktur prioriteres fremfor andre oppgaver.

Beskrivelse:

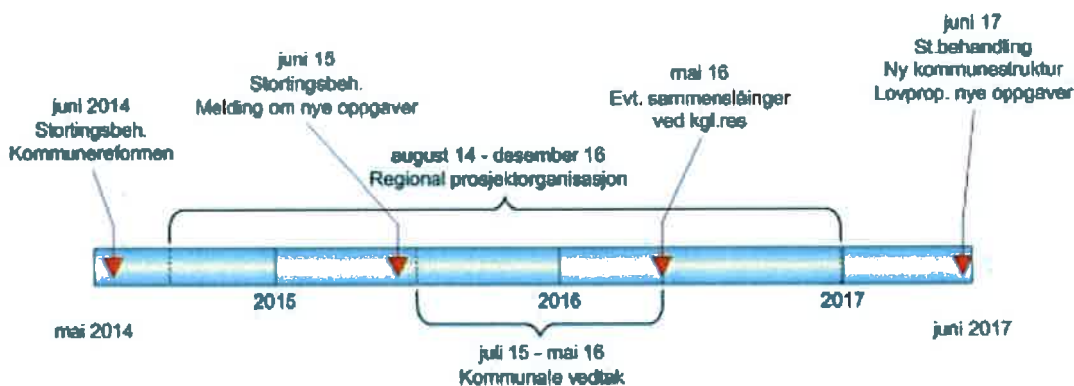
Regjeringens tempoplan:

Kommuner som ønsker å slå seg sammen må gjøre 2 vedtak innen mai 2016.

1. Vedtak om at kommunene ønsker å slå seg sammen

Fylkesmannen i samråd med departementet, kaller inn til felles kommunestyremøte.

2. De enkelte kommunestyrene stadfester enigheten i nye vedtak.

Administrativ utredningskapasitet, politisk styringskapasitet:

Det pågår mange prosesser i kommunal regi, regional regi og vi har ordinær oppgaveløsning i arbeidshverdagen. Organisasjonen er lenge redusert til et minimum og rådmann ber kommunestyret ta et tydelig valg for ressursbruken fram til våren 2016. Lødingen kommunes administrasjon makter ikke følge opp, kvalitetssikre, igangsette, gjennomføre følgende oppgaver samtidig, tillegg til ny kommunestruktur;

- Nytt oppvekstsenter
- Nybygg for sykehjem
- Beredskapsplan (skal være ferdig desember 2015)
- Innarbeiding av KF eiendom
- Innarbeiding av ny rådmann
- Avvikling av kommunevalget sept 2015, inkl konstituering og nye valg/utvalg
- Kommuneplanens arealdel

Det er likeledes behov for politisk involvering i samtlige geografiske retningsvalg for kommunestruktur og i styringsgrupper for nytt sykehjem, oppvekstsenter, deltakelse i Tryggere Vesterålen/beredskapsplan fram mot des 2015, aktiv deltakelse fra planutvalget i kommuneplanens arealdel osv.

Status i aktuelle samarbeidskommuner

For å gi status for aktuelle samarbeidskommuner er følgende tabell utarbeidet : Tabellen viser at retningsvalg Vesterålen og 7-kommuners samarbeidet har nogenlunde samme fremdrift:

Kommune	Kommune / Foreliggende vedtak	Status i arbeidet
Vågan	Vedtak «Kommunestyret signaliserer derfor allerede nå at Vågan med sin kommunistørrelse vil være i stand til å kunne gi innbyggerne tjenester av god kvalitet, og samtidig sikre gode demokratiske prosesser. Kommunestyret ber likevel et forhandlings- utvalg om å drøfte mulige grensejusteringer med Hadsel og Lødingen»	Bedt om samtaler med representanter fra Lødingen og Hadsel for å diskutere ulike samarbeidsmodeller og behov for grensejusteringer i forbindelse med kommunereformen
Hadsel	K-styret 27.05.15 Juni 2015 - Foreløpig faktagrunnlag August 2015 – Folkemøter September 2015- Mars 2016 – Forhandling om intensjonsavtaler Februar 2016 - Endelig faktagrunnlag Mars 2016 – Høring intensjonsavtaler – folkemøter Mai 2016 – Folkeavstemming Juni 2016 – Kommunestyrevedtak om evt sammenslåing Kommunikasjonsplan	Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen. Denne benyttes som faktagrunnlag i det videre arbeid.
Bø	K-styret 23.04.15 Kommunestyret har slutta seg til vedtaket i siste AU-møte om at videre prosess skjer i regi av regionrådet. -folkeavstemning, stemmerettsalder 16 år -folkemøter -informasjonsmateriell - Folkeavstemming 14. september. "Skal Bø slå seg sammen med andre kommuner?"	Første folkemøte avholdt 12. mai. Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen. Denne benyttes som faktagrunnlag i det videre arbeid.
Øksnes	K-styret 23.04.15. Øksnes har vedtak vedr -åpen og demokratisk prosess -fatte beslutning på et solid grunnlag, der lokale og regionale behov skal være avgjørende. -inviterer til engasjement og debatt politisk styringsgruppe -få fram innbyggernes forventninger med tanke på hva som bør være avklart før innbyggere inviteres til å ta stilling til eventuell sammenslåing i rådgivende folkeavstemning. -ta i bruk ulike verktøy for å innhente innbyggernes synspunkter -kommunestyret skal ha rapportering i hvert møte -sak til f-skap i hvert møte -egen kommunikasjonsstrategi. -utvikle nye og sterkere regionalt samarbeid -Sammenslåing med 1 eller flere kommuner i Vesterålen" -informere, involvert og høre ansatte -framdriftsplan K-styret 25.08.15; sak om hvem Øksnes kommune eventuelt skal ha samtaler med om mulighetene for sammenslåing (eller utvidet samarbeid). K-styret våren 2016; egen sak	Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen. Denne benyttes som faktagrunnlag i det videre arbeid.
Andøy	K-styret 23.03.15 1. Kommunestyret godkjenner vedlagte skisse til prosess i forbindelse med kommunereformen. 2. Formannskapet og representanter fra øvrige partier som ikke er representert i formannskapet	Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen. Denne benyttes som faktagrunnlag i det videre arbeid.

	<p>ivaretar rollen som styringsgruppe i prosessen. Dette er planlagt så langt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Folkemøter juni ✓ Utredning (juni – august) ✓ Politisk behandling (august) – beslutning om veien videre ✓ Utredning/prosess ✓ Folkeavstemning (våren 2016) ✓ Politisk behandling – endelig vedtak (juni 2016) <p>Innspill fra folkemøtene vil, sammen med blant annet BDO-rapporten, danne grunnlaget for rådmannens utredning til kommunestyret i august 2015</p>	
Sortland	<p>K-styret 16.04.2015</p> <ul style="list-style-type: none"> - Folkemøte i mai/juni 2015 - Innbyggerdialog - Framdriftsplan - Planutvalget er styringsgruppe, kommunestyret blir løpende orientert <p>Ut fra en gjensidig respekt må det interkommunale samarbeidet i regionen vurderes, som et mulig alternativ til sammen- slåing. Dersom det kommer henvendelse fra en eller flere andre kommuner skal følgende være ramme for arbeidet gjennom vedtatt forhandlingsutvalg:</p> <p>a. Ivaretagelse av likeverdighet mellom kommunene b. Ivaretagelse av kulturforståelse og utvikling (organisasjonskultur og by/-bygdekultur) c. Ivaretagelse av nærdemokrati, lokale kommunale tjenester og service til innbyggerne d. Ivaretagelse av kommunale arbeidstagers rettigheter e. Gjeldende planverk i kommunene skal gjelde som kommunedelplaner inntil nytt felles planverk er vedtatt</p> <p>Utrede på overordnet nivå, kortfattet kunnskapsinnhenting (fakta grunnlag), utfordringer, muligheter, strukturelle og kulturelle alternative løsninger ved å slå sammen Hadsel, Sortland, Øksnes, Bø, Andøy og Lødingen.</p> <p>b. Utrede samhandlingsregler og overgangsordninger.</p> <p>Rådmannen utarbeider fakta grunnlag i samarbeid med rådmennene i de øvrige kommunene som bygger videre på BDO rapporten. Fakta grunnlaget skal sammenstille kommunene på tjenesteproduksjon m.m.</p>	<p>Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen. Denne benyttes som fakta grunnlag i det videre arbeid</p> <p>Har tatt initiativ til felles formannskapsmøte. Venter på initiativ fra andre Vesterålskommuner.</p>
Kvæfjord	<p>K-styret 4.11.14</p> <p>Tilslutning til 7-kommuners samarbeidet</p> <p>Åpner for samarbeid også med andre kommuner evt et mindre antall enn de 7.</p> <p>Rådgivende Folkeavstemning</p> <p>Gullesfjordområdet i særstilling og befolkningens mening der er avgjørende for evt oppdeling av kommunen</p> <p>De retter kritikk mot Statlig prosess og kriterier.</p>	<p>7-kommuners samarbeidet felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Harstad	<p>K-styret 04.09.14</p> <p>Tilslutning til 7-kommuners samarbeidet</p>	<p>7-kommuners samarbeidet felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Tjeldsund	<p>K-styret 16.09.14. og 10.03.15</p> <p>Det utredes 2 alternativ:</p>	<p>Informasjonsmøter med tillitsvalgte avholdt 28.05.15.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • 7-kommunerssamarbeidet • ETS. <p>Har nedsatt et utvalg bestående av ordf, varaordf, opposisj, rådm, adm.</p>	<p>Informasjonsmøter med ansatte og innbyggere er planlagt til august/september 2015.</p> <p>7-kommuners samarbeidet felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Evenes	<p>K-styret okt.-14</p> <p>Vedtatt utredning slik:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ETS-kommune ☐ Harstad m.fl. ☐ Narvik m.fl. ☐ Evenes som selvstendig kommune <p>informasjons- og dialogmøter med innbyggerne</p> <p>befolkningsundersøke</p> <p>Utvalg: Ordfører, rådmann pluss en representant oppnevnt av hvert parti i kommunestyret.</p> <p>Kommunestyret orienters løpende, de ønsker en prosessplan. Har kommunikasjonsplan</p>	<p>http://www.evenes.kommune.no/sartsiden-kommunereformen</p> <p>Flere nettsider opprettet</p> <p>7-kommuners samarbeidet felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Skånland	<p>K-styret 16.09.14. og 10.03.15</p> <p>Det utredes 2 alternativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7-kommunerssamarbeidet • ETS. <p>Har nedsatt et utvalg bestående av ordf, varaordf, opposisj, rådm, adm</p>	<p>4 Folkemøter gjennomført</p> <p>7-kommuners samarbeidet felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Ibestad	<p>K-styret 04.09.14.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7-kommunerssamarbeidet • åpen for å delta i prosessen med kommunereformen også med andre kommuner 	<p>Gjennomført møter med Salangen/Sjøvegan. Nedsatt styringsgruppe. Nedsatt referansegruppe der alle parti deltar. Jevnlige informasjonsmøter med befolkningen, der det orienteres om prosessen og status. Arbeider med utarbeidelse av statusbilde for kommunen</p> <p>7-kommuners samarbeidet: felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p>
Lødingen	<p>K-styret 20.06.13, 30.10.14, 07.05.15.</p> <p>Utredning Vesterålen</p> <p>Slutter seg til 7-kommuners samarbeidet</p> <p>Deltar også i en overordnet utredning når det gjelder kommunestruktur for Vågan/ Lofotregionen, Hadsel og Lødingen</p> <p>Vedtatt kommunikasjonsplan for innbyggermedvirkning</p>	<p>7-kommuners samarbeidet: felles formannskapsmøte, vedtatt en prosjekt/prosessplan</p> <p>Vesterålen: Utarbeidelse av BDO rapporten: Utredning kommunestruktur Vesterålen.</p> <p>Folkemøte 03.06.15</p>

Hvem samhandler vi med i dag for å løse våre oppgaver:

Fra NIVIs arbeid med kartlegging av interkommunale samarbeid (2014):

Kommune	Høyere nivå	Regionrådsnivå	Lavere nivå	Sum 2014	Sum 2010
Lødingen	14	18	2	34	36

Fordelt slik:

Vesterålen (6 kommuner)	17 samarbeidsoppgaver (reg.råd, barnevern, næringsfond, PPD, RKK, friluftsråd, reiseliv, fiskeri, kultur, musam, sceneinstr, RenoVest, Vesterålsprodukter, IKT)
-------------------------	---

Lødingen-Harstad-Kvæfjord	3 samarbeidsoppgaver (lege)
Vesterålen og/eller Kvæfjord, Lofoten	2 samarbeidsoppgaver (LøVe, Skog/SMIL)
Vesterålen, Evenes Tjeldsund	1 samarbeidsoppgave (arbeidssenter)
Harstad/Sør-Troms kommunene	3 samarbeidsoppgaver (kraft/IKT)
Mer enn 10 samarbeidskommuner spredt i flere regioner	6 samarbeidsoppgaver (110 sentral, arkiv, KomRevNord, K sekt, flyplassutv, innkjøp)
Ofoten/Vestfjorden	2 (IUA og bygdebok)

Vesterålskommunene har i tillegg utredet samarbeidsmuligheter innen : skatt, brann, tekniske arkiver, IKT, arkiv, advokat, geodata, vann og avløp, landbruk.

Kriterier fra Ekspertutvalget og regjeringens oppgavemelding:

Ekspertutvalget for kommunereform har satt opp ti kriterier for om en kommune er robust:

1. Tilstrekkelig kapasitet	2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse(er vi ofte inhabile?)	4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet	6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring	10. Lokal identitet

Det skal vurderes hvordan kommunen vil være som

- ✓ Tjenesteyter
- ✓ Myndighetsutøver
- ✓ Samfunnsutvikler
- ✓ Demokratisk arena

Ekspertutvalget har vurdert:

- Hensynet til brukerne
- Hensynet til lokalt selvstyre og deltakelse
- Hensynet til nasjonale mål

Det myndighetsorgan som er tillagt ansvar og beslutningskompetanse for en oppgave skal også ha ansvaret for å finansiere utgiftene til oppgaveløsningen

Nye oppgave til kommunene	Kommunestørrelse. Anbefalt innbyggertall for å kunne makte å løse oppgaven:
Psykisk helsevern	Minimum 15 000-20 000 innb
Rusbehandling	Minimum 50 000 innb
Habilitering/rehabilitering	Minimum 15 000-20 000 innb
Hjelpemidler	Minimum 15 000-20 000 innb
Barnevern (Statlig del)	Minimum 15 000-20 000 innb
Arbeidsmarkedstiltak	Minimum 15 000-20 000 innb
Videregående opplæring	Minimum 100 000 innb
Kollektivtransport	Minimum 100 000 innb
Fylkeveger	Minimum 15 000-20 000 innb
Lokal samfunns og næringsutvikling	Minimum 15 000-20 000 innb

Ny kommune	Antall innbyggere (2014)
7-kommunesamarbeidet (Harstad/Sør-Troms)	Ca 36.000 innbyggere, hvorav Harstad har ca 24.000
Vesterålen, 6 kommuner	Ca 32.000 innbyggere, hvorav Sortland har ca 10.000
Aust-Lofoten (Vågan-Hadsel-Lødingen)	Ca 19.500 innbyggere, hvorav Vågan har ca 10.000

Vurdering:

Administrativ kapasitet:

Hvis omfanget av utredningsarbeidet frem til avgjørelse vår/sommer 2016, vil være tilsvarende eller mer omfattende enn innledende fase som er gjennomført, vil det som nevnt i bakgrunn for saken, være behov for å utpeke personalressurser til arbeidet. Og la disse få tilstrekkelig med tid til å utføre oppgaven.

Rådmannen mener det beste valget av personellressurs er å nedsette en administrativ ressursgruppe bestående av assisterende rådmann, kommunalsjef enhet utvikling i tillegg til rådmann. Disse 3 er også sentrale saksbehandlere eller medspillere i utbyggings- og plansaker. Rådmann ser det svært vanskelig å kombinere utredningsarbeidet med å samtidig følge opp de store oppgavene, jfr rådmannens innstilling.

Hvilken geografisk retning gjør oss bedre rustet til å løse oppgavene i framtida?

Det foreligger ikke tilstrekkelige utredninger for konsekvenser av oppgaveløsning, lokaldemokrati og økonomi for retningsvalgene Lødingen kommune står ovenfor. Det som foreligger er presentert nedenfor eller finnes i vedlegg enten i denne saken eller på www.lodingen.kommune.no under kommunestruktur/kommunesammenslåing.

Egen kommune/ingen sammenslåing:

Rådmannen erfarer i dag at Lødingen kommune som selvstendig organisasjon ikke maktet å innfri de krav som stilles til tjenesteproduksjon og saksutredning fra :

- Statlige myndigheter
- Lødingen kommunestyre
- Administrasjonens egne behov for utvikling og endring inkl «orden i eget hus»

Noe av dette vises i Årsmelding 2014. Vedlagt følger utklipp av denne.

Rådmannen anbefaler derfor ikke å bruke ressurser på å utrede hvilken fremtid Lødingen kommune får dersom kommunen opprettholdes som selvstendig kommune.

Rådmannen legger her fram noen vurderinger som er gjort:

Vesterålen

Det eneste utredningen som er gjennomført, er BDO-rapport; UTREDNING KOMMUNESTRUKTUR VESTERÅLEN.

BDO-rapporten presenterer bakgrunnen for og innholdet i kommuneformen. Kommunestrukturen i Vesterålen gjennomgås, og dagens situasjon og utviklingstrekk blir gjennomgått.

Dagens kommunestruktur i Vesterålen er etter BDOs vurdering ikke et reelt alternativ fordi den ikke vil ha tilstrekkelig økonomi, kompetanse og kapasitet til å ivareta de overnevnte fem beslutningskriterier. Spesielt mener vi at disse forholdene er de mest sårbare i dagens struktur, der den enkelte kommune alene:

- Har lav evne til å finansiere fremtidige investeringsbehov
- Har sårbar næringsstruktur
- Ikke er robuste nok til å ivareta tjenestebehovet innenfor kapitalintensive tjenester
- Er lite egnet til å sikre nødvendig tiltak for å skape funksjonelle helhetlige planprosesser for å videreutvikle regionen

Forholdet til de ansatte er i liten grad berørt i utredningen til BDO.

BDO rapporten oppsummerer slik: «5.9. Oppsummering kommunestruktur

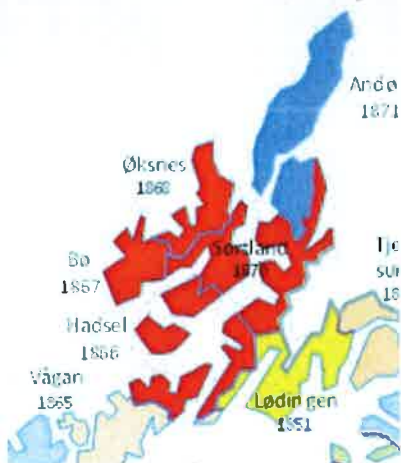
Dagens kommuner i Vesterålen er i ulik økonomisk situasjon. Flere av kommunene har svært høy gjeldsgrad, og det er ingen av kommunene i Vesterålen som har klart å holde et stabilt netto driftsresultat over tid. Analysene av kommunenes samlede økonomiske status viser derfor at ingen av kommunene kan sies å være økonomisk robuste.

Til tross for at kommunene har relativt god dekningsgrad innenfor noen av de viktigste tjenesteområdene så viser analyser av befolkningsutvikling at kommunene vil ha store utfordringer knyttet til blant annet pleie- og omsorgstjenester. Våre analyser viser at alle kommunene vil ha vesentlige investeringsbehov, enten innenfor barnehager, skole og spesielt innenfor eldreomsorgen. Noen har sågar et forventet investeringsbehov innenfor alle disse områdene. Vi ser at det er en nedgang på 34 % for Vesterålen samlet i antall voksne som antas å være i arbeid sett opp mot antall pensjonister. Dette viser at hele regionen har et omstillingsbehov for å tiltrekke og øke sysselsettingen.

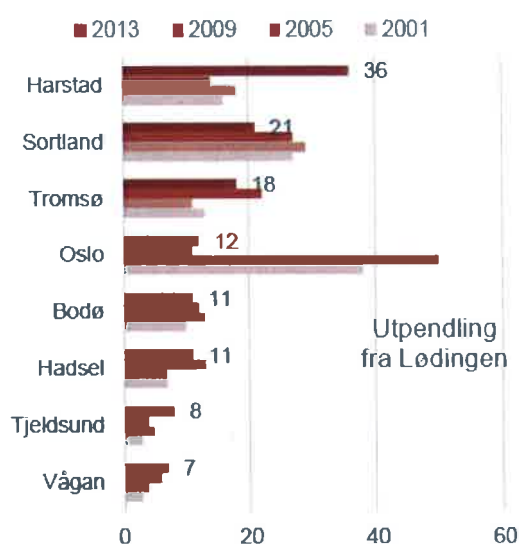
Analyser av næringsstrukturer viser at alle kommunene er svært avhengig av offentlig sektor. Andøy kommune er i tillegg svært avhengig av bygge- og anleggsvirksomhet, og kommuner som Hadsel og Øksnes er industri avhengige. Sortland kommune er svært avhengig av varehandel i tillegg til offentlig sektor. I tillegg har enkelte kommuner som Bø relativt liten utpendling. Det er svært få kommuner som derfor kan sies å være robuste.

Oppsummert mener vi derfor at dagens kommunestruktur ikke er egnet til å møte de utfordringene som regionen står ovenfor.»

Arbeidet videre i Vesterålen vil skje etter noen lunde sammen mal som det som legges fram for 7-kommuners samarbeidet.

Norsk institutt for by - og regionforskning (NIBR, 2013): inndelingen av norske kommuner i bo- og arbeidsmarkedsregioner. De sier at kommunene merket med rødt er en slik bo og arbeidsregion, mens Andøy (blå) og Lødingen (gul) er i hver sin egen region hvor det er ingen andre norske kommuner.

I regional analyse for Vågan og Lødingen, Telemarksforskning 2015, kom følgende fram hva gjelder pendling

Figur 47: Antall pendlere fra Lødingen til de åtte kommunene let pendles mest til.

7-kommuners samarbeidet / retning Harstad og Sør-Troms.

Kommunene har bestemt at det skal utarbeides et felles statusbilde for de 7 kommunene basert på analysen til Fylkesmannen i Troms og kommunenes eget arbeid.

- Kommunen som tjenesteyter
- Kommunen som myndighetsutøver
- Kommunen som samfunnsutvikler
- Kommunen som demokratisk arena/modeller for fremtidig politisk organisering
- Fremtidig administrativ organisering
- Overordnede retningslinjer for personalbehandling
- Økonomisk potensial for en fremtidig kommune
- Formalia
  - Navn på ny kommune
  - Kommunevåpen

- Kommunesenter/Administrasjonssted
- Hva må/bør avklares i implementeringsfasen juni 2017 – 31.12. 2019, dvs etter at kongelig resolusjon foreligger (juni 2017)

Vågan – Hadsel – Lødingen

Dette er det samarbeidet hvor det gjenstår mest avklaring i forhold til regjeringens tempoplan. Utredning er foretatt gjennom by og regionsarbeid og Telemarksforskning har lagt fram en rapport som viser samhandling mellom Vågan og Lødingen innen næringsliv og fritid. Rapporten er ikke utviklet for å tilfredstille kriteriene i kommunereformen.

En kan se for seg en ytterligere utvikling av Vesterålen – Lofoten, dersom veiforbindelse under Hadselfjorden realiseres.

Økonomiske konsekvenser

Det er ikke gitt komplett økonomisk oversikt fra regjeringen. BDO rapporten viser følgende:

Antall kommuner og innbyggere	0- 19 999	20 000 - 49 999	50000 - 99 999	Over 100 000
2 kommuner	20 mill.kr.	25 mill.kr.	30 mill.kr.	35 mill.kr.
3 kommuner	30 mill.kr.	35 mill.kr.	40 mill.kr.	45 mill.kr.
4 kommuner	40 mill.kr.	45 mill.kr.	50 mill.kr.	55 mill.kr.
5 kommuner	50 mill.kr.	55 mill.kr.	60 mill.kr.	65 mill.kr.

Tabell 2: Tabellen viser hvor mye man vil motta til dekning av engangskostnader. Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Engangs-tildeling:

b) Reformstøtte

Reformstøtte er et engangsbeløp som den nye kommunen får til fri benyttelse på sammenslåingstidspunktet, og er basert på antall innbyggere i den sammenslåtte kommunen.

Antall innbyggere etter sammenslåingen	Reformstøtte
0 - 14 999	5 mill.kr.
15 000 - 29 999	20 mill.kr.
30 000 - 49 999	25 mill.kr.

I utgangspunktet hadde ikke KMD foreslått at kommuner som etter en sammenslåing ble under 10 000 innbyggere skulle motta noen reformstøtte. Dette har man gått tilbake på og det er nå avklart at også kommuner som ikke når 10 000 innbyggere vil motta reformstøtte på 5 millioner kroner.

Lokal økonomi

Rådmannen vil stille spørsmålsteget ved hvorvidt Lødingen kommunes økonomi, er fordelt riktig på våre oppgaver/enhetene/avdelingene, slik at det er en mal vi kan og ønsker vidreføre i utredningsarbeidet og den endelige sammenslåingen.

Vi vet at de tekniske anleggene våre, bygningsmassen, arkiv, vei og saksbehandlerkompetansen er nedprioritert til fordel for lønnsmidler og arbeid med de svakeste i samfunnet.

Rådmannen erfarer at organisasjonens restarbeidskraft til å iverksette organisasjonsendringer og interne analyser, bedre målstyring og kvalitetsvurderinger,

er svært begrenset. Dette er også forhold som vi må forsøke balansere inn i forhandlingene og intensjonsavtalene som skal utarbeides.

Vedlegg via internett:

Foreliggende utredninger og retningslinjer er lagt på
www.kommunereform.no

BDO rapporten og Statusbilde og utfordringsbilde for kommunene Evenes, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund, ligger på kommunens hjemmeside, under fane «kommunestruktur/kommunesammenslåing»

Trykte vedlegg:**2 vedlegg her:**

1. Ekspertutvalgets innhenting av interkommunale samarbeidsformer som vedrører Lødingen kommune (2014);

1		
1	IUA Ofoten	7k: Ballangen, Evenes, Hamarøy, Lødingen, Narvik, Tjeldsund, Tysfjord
2	110-sentralen i Salten	34 k, hvorav 27 i Nordland, Rødøy, 9k i Salten, 5k i Ofoten, 6k i Vesterålen og 6k i Lofoten, med tillegg av 7k i Sør-Troms
3	Interkommunalt arkivsamarbeid Nordland (IKAN)	31k: Alstahaug, Ballangen, Beiarn, Bindal, Bodø, Brønnøy, Bø, Dønna, Evenes, Fauske, Gildeskål, Grane, Hamarøy, Leirfjord, Lurøy, Lødingen, Meløy, Moskenes, Nesna, Rødøy, Røst, Saltdal, Steigen, Sømna, Sørfold, Tjeldsund, Træna, Tysfjord, Vega, Vevelstad, Værøy
4	KomRev NORD IKS	Eid av 8 k i Nordland og 17 k i Troms + Troms fk. I Nordland: Narvik, Ballangen, Tysfjord, Tjeldsund, Evenes, Sortland, Bø, Lødingen. I Troms: Tromsø, Balsfjord, Berg, Harstad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvænangen, Kåfjord, Lenvik, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Torsken, Tranøy
5	K-sekretariatet IKS	Eid av 5 k i Nordland og 17 k i Troms + Troms fk. I Nordland: Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland, Øksnes. I Troms: Tromsø, Balsfjord, Berg, Harstad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvænangen, Kåfjord, Lenvik, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Torsken, Tranøy
6	Flyplassutvalget for Harstad og Narvik Lufthavn	11 kom: Narvik, Ballangen, Evenes, Tjeldsund, Skånland, Lødingen, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Bjarkøy
7	Hålogaland Kraft AS	7 kom, hvorav 2 i Nordland: Lødingen, Tjeldsund, Harstad, Skånland, Kvæfjord, Ibestad, Gratangen
8	Hålogaland IKT AS	7 kom, hvorav 2 i Nordland: Lødingen, Tjeldsund, Harstad, Skånland, Kvæfjord, Ibestad, Gratangen
9	Nordkraft AS	Narvik med tillegg av kommunene som eier Hålogaland Kraft AS, Lødingen, Tjeldsund, Harstad, Skånland, Kvæfjord, Ibestad og Gratangen
10	Felles skogbrukstjenester og SMIL-forvaltning i Vesterålen-Lofoten	6 kom i Vesterålen og 4 i Lofoten: Sortland, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen, Hadsel, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
11	Innkjøpsamarbeid fylkeskommunen (avviklet 2014/15)	18k: Alstahaug, Brønnøy, Dønna, Flakstad, Grane, Hadsel, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lødingen, Moskenes, Rana, Sortland, Vefsn, Vestvågøy, Vågan, Værøy
12	Driftsassistansen i Nordre	Alle kommuner i Salten, Ofoten, Vesterålen og Lofoten,

	Nordland og Fylkeskommunen	med unntak for Vestvågøy, til sammen 25 kommuner
13	Lødingen Arbeidssenter AS	6 kom i Vesterålen med tillegg av Evenes og Tjeldsund
14	Vesterålen regionråd	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
15	Vesterålen barnevern	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
16	Regionalt næringsfond Vesterålen	6k: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
17	PPD for Vesterålen og Lødingen	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes og fylkeskommunen
18	RKK Vesterålen	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
19	Vesterålen Friluftsråd	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
20	Vesterålen Reiseliv (VR)	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
21	Fiskerisamarbeidet i Vesterålen	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
22	Kultursamarbeidet i Vesterålen	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
23	Musikksamarbeidet i Vesterålen (MUSAM)	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
24	Sceneinstruktør Vesterålen	6 kom: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
25	Reno-Vest IKS	Alle 6: Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen
26	Vesterålsprodukter AS	Alle 6: Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen
27	Krisesenteret Vesterålen	10k: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes
28	Hadsel IKT	5k: Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Lødingen
29	LøVe-samarbeidet i Vesterålen	5k med tillegg av Kvæfjord: Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Lødingen, Kvæfjord
30	Felles utlånsforvaltning Vesterålen	Alle 6: Sortland, Hadsel, Andøy, Øksnes, Bø, Lødingen
31	Felles legevakt Harstad, Kvæfjord og Lødingen	Harstad, Kvæfjord, Lødingen
32	Sortland/Vesterålen veterinærvaktdistrikt	Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes
33	Ø-hjelp Harstad, Kvæfjord, Lødingen	Harstad, Kvæfjord, Lødingen
34	Geodatasamarbeid Vesterålen	6k: Sortland, Hadsel, Lødingen, Bø, Øksnes, Andøy
35	Bygdebokkontor for Lødingen, Tjeldsund og Tysfjord	Lødingen, Tjeldsund, Tysfjord

2. Årsmelding 2014, utklipp;

KOMMUNESAMMENSLÅING?	
Enhetsleder Oppveksts bemerkninger til:	
Oppgaver enheten håndterer godt innenfor Lødingen som selvstendig kommune	<u>Svært godt:</u> Drift av grunnskole voksenopplæring <u>Godt:</u> Bosetting <u>Tilfredsstillende:</u> Barnehagen
Oppgaver som løses i fellesskap med andre kommuner	Vi har regionsamarbeid med Vesterålen, og har felles PP-Tjeneste. Vi har også et samarbeid innen avviking av muntlig eksamen med denne regionen.
Oppgaver vi ser vil løses mer robust i fellesskap med andre, men pr i dag ikke er knyttet til slikt samarbeid	Administrasjonen innen oppvekst ligger i underkant av det marginale. Dette medfører at man opererer i grenseland av lovpålagte oppgaver. Lovpålagte krav er like store i en liten kommune som i en stor.

KOMMUNESAMMENSLÅING ?	
Enhetsleder Utvikling bemerkninger til følgende	
Oppgaver EU håndterer godt innenfor Lødingen som selvstendig kommune	<u>Svært godt:</u> a) Fakturakontroll (ubetydelig kostnader knyttet til purregebyrer eller morarenter). b) Vann- og avløpsforvaltning c) Budsjettdisiplin d) Beredskap innenfor brann og redning <u>Godt:</u> Drift av vei. <u>Tilfredsstillende:</u> Øvrige oppgaver gitt gjeldende rammebetingelser
Oppgaver som løses i fellesskap med andre kommuner	<u>Regionstilørighet :</u> a) Brannsamareid med Sortland og Vågan kommuner om Særdals-tunnelen. b) Konkurransetsetting veivedlikehold i samareid med Narvik kommune c) Gatefeiling i samareid med Harstad kommune d) Skogbrukssamarbeid (Vesterålen) e) RKK f) Oljevernssamarbeid med Ofoten-kommunene
Oppgaver vi ser vil løses mer robust i fellesskap med andre, men pr i dag ikke er knyttet til slikt samarbeid	Brann/beredskap og forebyggende

KOMMUNESAMMENSLÅING ?	
Enhetsleder NAV , bemerkninger til følgende	
Oppgaver NAV Lødingen håndterer godt som selvstendig kommune	<p>Svært godt</p> <ul style="list-style-type: none"> - arbeidsmarkedsbistand - oppfølging av brukere med ulike livsoppholdsytelser med mål om arbeid <p>Godt</p> <ul style="list-style-type: none"> - generell informasjon om velferdsytelser (statlige) som også er tilgjengelig på nett
Oppgaver som løses i fellesskap med	Gjeldsrådgivning
andre kommuner (Vesterålen)	Sentrale forvaltningsenheter som saksbehandler søknader om statlige ytelser (dagpenger, sykepenger, arbeidsavklaringspenger m.m.)
Oppgaver vi ser vil løses mer robust i fellesskap med andre, men pr i dag ikke er knyttet til slikt samarbeid	Det bør vurderes om søknad om startlån/ boligtilskudd bør legges til en større enhet enn Lødingen kommune
Kommunalsjef Helse og omsorg bemerkninger til følgende	
Oppgaver enheten håndterer godt innenfor Lødingen som selvstendig kommune	<p>Lødingen helse og omsorg har en god tjeneste som selvstendig enhet på feltene hjemmetjeneste, sykehjemstjeneste, lege, helsesøster, fysioterapi.</p> <p>Det er god hjemmehjelpstjeneste/renhold innenfor institusjoner. God miljøarbeidertjeneste. Har tynt tilbud innenfor psykiatri. Det mangler rehabilitering, kost og ernæring. Det mangler vedtaks kontor og det er tynt med merkantile ressurser.</p> <p>Alt i alt: Godt</p>
Oppgaver som løses i fellesskap med andre kommuner	Barnevern som løses sammen med Vesterålen barnevern. Samhandling med UNN – Harstad. Psykiatri Narvik.
Oppgaver vi ser vil løses mer robust i fellesskap med andre, men pr i dag ikke er knyttet til slikt samarbeid	Høyere innflytelse i OSO. Nettverk med helse og omsorgsledere tilknyttet UNN – Harstad.

Innbyggermedvirkning i arbeidet med ny kommunestruktur, kommunesammenslåing.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
029/15	Formannskapet	07.05.2015

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:	Hjemmel:		
Åpent møte			

Innstilling:

1. Kommunikasjon med innbyggere i den pågående kommunestrukturprosessen i Lødingen, skal foregå i henhold til styringsgruppens kommunikasjonsplan:

Styringsgruppens kommunikasjonsplan.

Kommunikasjonsplan	Feb-juni 2015	April Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Jan 2016	Vår 2016
Info, på initiativ av andre; tema: Grunnlaget for reformen	X	X	X	X	X	X					
Egne folkemøtearr Formannskapet som arrangerer Utdeling av spørreskjema, opprette tilbakemeldingsportal (sms, nett)			X	HELE PERIODEN							
Kommunestyrets retningsvalg			18/6								
Informasjon vedr							X	X	X		X

innholdet i retningsvalget (evt opp mot å bestå som egen kommune)												
Vår info prosess koordineres med samarb kommunene							X					
Vedtak om hvordan videre medvirkning skal foregå									X			
Valgte metode praktiseres												X
Folkeavstemning, rådgivende												?

2. Relevante dokumenter og informasjon om reformprosessen skal fortløpende legges ut på kommunens hjemmeside.

3. Styringsgruppen inviterer til 1. folkemøte:

Dato: 3. juni kl 18:00-21:30

Sted: Teatersalen, Lødingen barneskole, evt. annet lokale

Felles møte for hele kommunen

Møtet annonseres gjennom avis, facebook, oppslagstavler.

Ansvar: ordfører

Det skal tilrettelegges at folkemøtet kringkastes på nett, tilsvarende kommunestyremøtene.

4. Lødingen kommunes nettside administreres av: LKs Fellestjeneste; fakta, nøytral informasjon

Egen facebookside opprettes og administreres av: Ordfører

5. Styringsgruppen v/ repr. Kurt Olsen får ansvar for å involvere ungdomsskoleelever

6. Styringsgruppen v/ repr. Kurt Olsen får mandat til å utarbeide forslag til spørreskjema til bruk på folkemøte og som innbyggerhøring.

07.05.2015 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Forslag fra Vibeke Tveit, Ap:

Som innstillingen med følgende endringer:

«

Kommunikasjonsplan	Feb-juni 2015	April Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Jan 2016	Vår 2016
Info, på initiativ av andre; tema: Grunnlaget for reformen	X	X	X	X	X	X					
Egne folkemøtearr Formannskapet som arrangør Utdeling av spørreskjema, opprette tilbake-meldingsportal (sms, nett)		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Involvering ungdom		X									
Fokusgruppe		Innen 9/6									
Kommunestyrets retningsvalg							X				
Informasjon vedr innholdet i retningsvalget (evt opp mot å bestå som egen kommune)							X	X	X		X
Vår info prosess koordineres med samarb kommunene							X	X	X		
Vedtak om hvordan videre medvirkning skal foregå									X		
Valgte metode praktiseres											X
Folkeavstemning, rådgivende											

Metodikken i slutfasen kan være slik: Når den offentlige høringen er gjennomført, blir merknadene behandlet inn i intensjonsavtalen. Når intensjonsavtalen er ferdig saksbehandlet, er det kommunestyret som tar stilling til om man skal gå inn for den.»

Votering:

Revidert innstilling fikk 3 stemmer.

Forslaget fra Vibeke Tveit fikk 2 stemmer.

FS-029/15 Vedtak:

Revidert innstilling ble vedtatt.

Lødingen, den 16. juli 2015

Tone Larsen
rådmann

Bakgrunn og beskrivelse:

Inndelingsloven regulerer fastsettelse og endring av kommunene.

Inndelingslova § 10 sier at innbyggerne bør høres før kommunestyrene gjør vedtak om en eventuell sammenslåing.

Slike høringer kan skje ved folkeavstemning, opinionsundersøkelser, møte eller lignende. Juridisk sett pålegges altså ikke kommunene å holde innbyggerhøring, og kommunene står i tilfelle fritt til å velge høringsmetode. Det er videre klart at en innbyggerhøring kun vil være rådgivende for kommunene.

I veiledningsmaterialet for utredning og prosess står det at vi skal vurdere hvorvidt den aktuelle høringsmåten bidrar til

- a. å frembringe representativ informasjon
- b. å skape dialog
- c. at innbyggernes standpunkter bygger på kunnskap og innsikt
- d. å gi informasjon om styrken i innbyggernes standpunkter og hvilke
- e. argumenter som er utslagsgivende

Kommunestyret i Lødingen får i sitt møte 18. juni, fremlagt sak vedr vårt retningsvalg for samarbeidskommuner. Styringsgruppen, jfra kommunestyrets vedtak 30.10.2014 om «Formannskapet er utredningsprosessens styringsgruppe», anbefales å vedta en kommunikasjonsplan som viser hvordan Lødingen kommune skal arbeide med pkt a-e ovenfor.

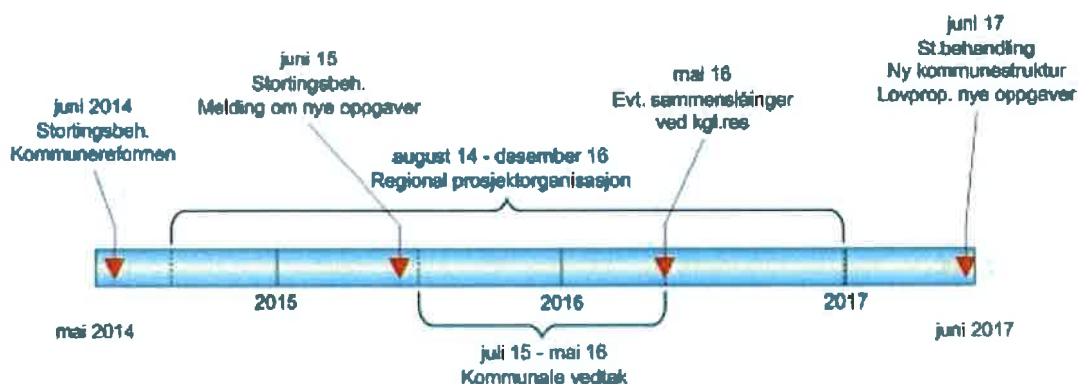
Regjeringens tempoplan:

Det er flere milepeler i valg av samarbeidskommuner. Kommuner som ønsker å slå seg sammen må gjøre 2 vedtak innen mai 2016.

1. Vedtak om at kommunene ønsker å slå seg sammen

Fylkesmannen i samråd med departementet, kaller inn til felles kommunestyremøte.

2. De enkelte kommunestyrene stadfester enigheten i nye vedtak.

Lødingen kommune har 3 vedtatte retningsvalg for ny kommunestruktur:

- Vesterålen (Bø, Øksnes, Andøy, Hadsel, Sortland, Lødingen)
- 7 kommune sammenslåing (Ibestad, Harstad, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Kvæfjord, Lødingen)
- Aust-Lofoten (Vågan, Hadsel, Lødingen)

Å utrede alternativet å bestå som egen kommune, har ikke vært behandlet.

Vesterålen, kort om status

Vesterålen regionråd har fått utredet alternativet med sammenslåing i Vesterålen. Utredningsrapporten konkluderer med at kommunesammenslåing er den beste løsningen. De anbefaler utforming av intensjonsavtalen.

Sortland kommune har tatt initiativ til et samarbeid i Vesterålen. Sortland kommunestyret vedtok 16.4.2015 opprettelse av forhandlingsutvalg og dets mandat, samt punkter som ville være gjenstand for forhandling i en intensjonsavtale med de andre Vesterålskommunene.

7- kommunesamarbeidet

De 7 kommunene har hatt fellesmøter for å enes om prosess og innhold.

Lødingen kommune skal, i hht tidsplan i kommunestrukturarbeidet for

De 7 kommunene ta et valg på kommunestyrets junimøte 2015. Kommunene skal behandle forslag til hva som skal utredes i en felles intensjonsavtale.

Aust-Lofoten

I Aust-Lofoten er status pr skrivende stund at ordførere i kommunene Hadsel, Vågan og Lødingen kommuniserer om dette alternativet, jfr vedtak i hver kommune.

Ekspertutvalget for kommunereform har satt opp ti kriterier som alle kommuner må vurdere:

1. Tilstrekkelig kapasitet	2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse	4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet	6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring	10. Lokal identitet

Det skal vurderes hvordan kommunen vil være som

- ✓ Tjenesteyter
- ✓ Myndighetsutøver
- ✓ Samfunnsutvikler
- ✓ Demokratisk arena

Innbyggermedvirkning skal derfor ha fokus på dette.

Valg av metode, hentet fra regjeringens veiledningsmateriell:

Folkeavstemming

Det har vært mest vanlig med rådgivende folkeavstemming ved sammenslåing, fordi spørsmålet er viktig for folk flest. Velgeren kan utføre sin deltakelse alene og for seg selv, uten en debatterende deltakelse. I spørsmål om kommunesammenslutninger er alternativet ja eller nei. Folkeavstemminger kan være

mindre egnet for å få fram meninger og bakgrunn for synspunkter samt styrken i disse.

Opinionsundersøkelser

Slike undersøkelser gir muligheter for å fange opp mer nyansert synspunkter blant innbyggerne, f.eks. grad av sikkerhet, hvorfor de stemmer det ene eller andre, styrken i standpunktene, forutsetninger for

å endre standpunkt o.l. Sånn sett kan en opinionsundersøkelse gi et mer representativt uttrykk for folkemeningen enn en folkeavstemming.

En ulempe kan være at spørsmålene i stor grad vil være forhåndsdefinerte, noe som kan medføre at undersøkelsen fokuserer på spørsmål som ikke innbyggerne er opptatt av. Spørsmål kommunen kan stille til innbyggerne er blant annet:

- Hvilke forventninger er det til det framtidige tjenestetilbudet?
- Hvilke forventninger er det til kommunens utvikling?
- Hva er viktig å ta med videre (tjenester) i en ny kommune?
- Hva er du mest redd for å miste i en ny kommune?

Utvidede folkehøring, søkekonferanser og visjonsseminar

Her samler man en tilfeldig utvalgte representative mennesker i en gruppe. Denne gruppen blir presentert for synspunkter og argumenter *for* og *mot* et tiltak. En slik samling kan starte med en paneldebatt der representanter med ulike synspunkter deltar. Hoveddelen av samlingen bør imidlertid brukes til gruppearbeid. En fordel med utvidede folkehøringer, er at de lettere kan fange opp synspunkter til personer og

grupper som for øvrig er lite representert i den offentlige debatten.

Fokusgrupper

En fokusgruppe på 8-10 personer med fellestrekk når det gjelder alder, bosted, yrkesgruppe. I forhold til utvida folkehøringer blir det pekt på at fokusgrupper kan være et bedre virkemiddel for mer inngående kartlegging av holdninger blant ulike befolkningsgrupper. Ved at man observerer samtalen i en slik gruppe, kan man få inntrykk av hvilke argumenter og synspunkter som har størst gjennomslagskraft.

Høring

Høring er også en måte å samle inn innbyggernes synspunkter på, men det vil på samme måte som ved folkeavstemming være opp til den enkelte å engasjere seg. En høring gir imidlertid også muligheter til å komme med mer begrunnede syn og kommentarer. Høringen kan gjennomføres med bruk av ulike metoder. Innbyggerne kan f.eks. gis anledning til å tilkjenne sine synspunkter gjennom internett, brev til kommunen, telefon eller personlig kontakt

Referansegrupper og innbyggerpanel

Med referansegrupper og innbyggerpanel menes fora hvor man oppnevner faste representanter for brukerne til å komme med innspill til hele eller deler av virksomheten/prosessen i en mer eller mindre avgrenset periode. Formålet vil da være å sikre at prosessen legges opp slik at den involverer og tar hensyn til innbyggerne, fanger opp deres synspunkter og behov, og at disse blir fulgt opp på en hensiktsmessig måte.

Vurdering:

Innbyggerinvolvering må ha et mål og et innhold som samsvarer med den utredningsplikt/utredningsanbefaling kommunene har fått fra Staten.

Vi erfarer at temaet engasjerer og at ordfører er forespurt om å delta med foredrag i ulike lag og foreninger. Styringsgruppen anbefales å ha en omforent informasjonsstrategi, slik at innbyggerne får riktig svar på hvordan de kan få informasjon og hvordan deres synspunkt blir ivare tatt i prosessen.

Tiden mellom styringsgruppens møte 7. mai og formannskapsmøte 11. juni/ kommunestyremøte 18. juni, anbefales brukt intensivt for å oppnå det formålet som styringsgruppen definerer.

Forslag til mål for folkemøtene i første fase, innen 9/6-2015, er å

- Informere om kommunereformen, generelt
- Informere om Lødingens alternativ
- Kommunestyremedlemmene får tilbakemeldinger fra innbyggerne til bruk i deres beslutning om retningsvalg 18/6-2015.

Tabell 1 Ulike høringsmåter vurdert ut fra aktuelle kriterier. 5 betyr at kriteriet er godt ivare tatt. 1 betyr at kriteriet er dårlig ivare tatt.

Høringsmåter	Kriterier				
	Repre- sentativitet	Kunnskap og innsikt om konse- kvenser	Be- tydning for dialog	Innbyggernes muligheter til å fremme sine synspunkter	Politikernes muligheter til å ta en selvstendig avgjørelse
Rådgivende folke- avstemming	4	1	1	1	1
Opinionsunder- søkelse ved telefonintervju	5	1	2	2	3
Opinionsundersøkelse ved postale eller nettbaserte skjema	4	1	2	3	3
Utvida folkehøringer	3	3	4	4	4
Fokusgrupper	2	4	5	5	4
Høring	2	2	2	3	4

(tabell fra Regjeringens veiledningsmateriell)

Ut i fra ovenstående tabell anbefaler rådmannen gjennomføring av utvidet folkehøring og opprettelse av 1 fokusgruppe med ungdom

. Dvs høringer, slik i allerede har erfaringer med fra andre saker, men med utvidelse til bruk av nett, sms, kontakt via ulike møteplasser (delta på de arenaer en blir invitert inn og anmode lag/foreninger om å ta opp temaet og invitere styringsgruppen) i tillegg til brev.

Lødingen kommune har vedtak og praksis på å ikke administrere offentlige facebooksider eller Twitter eller andre sosiale medier. Styringsgruppen må ta stilling til hvorvidt denne praksisen også skal gjelde for kommunestrukturarbeidet. Rådmannen anbefaler at det åpnes for aktiv innbyggermedvirkning via sosiale medier, avt ms og mail. Dette må administreres av styringsgruppen selv. Dvs å respondere på innlegg/mail/sms og gjøre dette tilgjengelig for samtlige som deltar i beslutningsprosessen.

Forslag:

Kommunikasjonsplan	Feb-juni 2015	April Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Jan 2016	Vår 2016
Info, på initiativ av andre; tema: Grunnlaget for reformen	X	X	X	X	X	X					
Egne folkemøtearr Formannskapet som arrangør Utdeling av spørreskjema, opprette tilbake-meldingsportal (sms, nett)		X	X								
Involvering ungdom Fokusgruppe		X Innen 9/6									
Kommunestyrets retningsvalg			18/6								
Informasjon vedr innholdet i retningsvalget (evt opp mot å bestå som egen kommune)							X	X	X		X
Vår info prosess koordineres med samarb kommunene							X				
Vedtak om hvordan videre medvirkning skal foregå									X		
Valgte metode praktiseres											X

Metodikken i slutfasen kan være slik: Når den offentlige høringen er gjennomført, blir merknadene behandlet inn i intensjonsavtalen. Når intensjonsavtalen er ferdig saksbehandlet, er det kommunestyret som tar stilling til om man skal gå inn for den eller ikke. Da blir kravet fra departementet om et vedtak om å slå seg sammen, ivaretatt.

Vedr egne folkemøter hvor Formannskapet er arrangør, må det bestemmes hvor disse skal avholdes. Og det må tas stilling til hvorvidt ordførerens møte med bygdelaget i Vestbygd er tilstrekkelig som folkemøte i denne delen av kommunen.

Det må utformes spørreskjema og evt tilbakemeldingsportal. Kanskje en «tilbakemeldingsportal» vil være slik:

Ordfører er deltakende i regionmøter og samarbeidsgrupper både i Vesterålen og de 7 samarbeidskommunene. Hun, både i kraft av ordførerrollen og som heltidsengasjert folkevalgt, anbefales ha en sentral rolle i arbeidet med fokusgruppe ungdom og utforming av spørreundersøkelse. Administrasjonen gir ingen innstilling hva gjelder øvrige representanter.

Nettsider som foreslås benyttet:

Lødingensida, Vestbygdsida, Lødingen kommunes nettside, Egen facebookside

Relevante dokumenter og informasjon om reformprosessen skal fortløpende legges ut på kommunens hjemmeside.

Ny kommunestruktur, kommunealternativet Harstad m.fl. - prosjekt- og prosessplan

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
010/15	Formannskapet	09.02.2015

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Formannskapet vedtar foreliggende forslag til prosjekt- og prosessplan for kommunealternativet Harstad m.fl.

Lødingen, den 1. september 2015

Tone Larsen
rådmann

Bakgrunn:

Kommunene Evenes, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund har siden juni 2014 gjennomført flere møter (ordførere og rådmenn) for å drøfte dette kommunealternativet, jf. vedlagte vedtak i de respektive kommuner.

Når det gjelder kommunereformen som sådan, forutsettes at denne er kjent. Representanter fra Fylkesmannen i Nordland og Troms vil innledningsvis i møtet orientere slik at informasjonsbehovet dekkes gjennom dette.

De fleste kommuner som inngår i dette alternativet har andre alternativer:

	7 kommune-samarbeidet	ETS	Ofoten	Vesterålen	Annet
Harstad	X				
Kvæfjord	X				X (for deler av kommunen)
Ibestad	X				X (samtaler med Salangen)
Skånland	X	X			
Tjeldsund	X	X	X		
Evenes	X	X	X		
Lødingen	X			X	X (også aktuelt å vurdere sammenslåing mot Vågan og Hadsel)

Vurdering:

Som det fremkommer har flere av andre alternativer som er til vurdering, og dette gir i utgangspunktet en noe komplisert prosess. Noen er i gang med politiske samtaler ved at det er vedtatt framdriftsplaner for dette (ETS-kommunene), andre kommuner er i gang med samtaler mens noen igjen avventer en utredning.

Forslag til prosjekt- og prosessplan imøtekommer dette ved at det er lagt til rette for å foreta et retningsvalg tidlig i prosessen for de kommuner som ønsker det. Utkast til prosjekt- og prosessplan er utarbeidet av rådmennene i fellesskap og justert i fellesmøte mellom ordførere og rådmenn 26. januar i år. I henhold til enighet i dette møtet legges saken likelydende frem for de 7 formannskapene til felles formannskapsmøte 9. februar 2015.

Rådmannen anser foreliggende prosjekt- og prosessplan som et tjenlig redskap for den videre prosessen, og anbefaler denne vedtatt.

Vedlegg:

1. Prosjekt- og prosessplan
2. Kommunenes vedtak
3. Statusbilde og utfordringsbilde for kommunene...

**Utredning av kommunesammenslåing retning Sør-Troms / Harstad.
Ny kommunestruktur.**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
080/14	Formannskapet	23.10.2014
068/14	Kommunestyret	30.10.2014

Klageadgang	Ja/Nei	Unntatt offentlighet	Ja/Nei
Hjemmel:		Hjemmel:	
Åpent/Lukket møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Lødingen kommunestyre vedtar å inngå i arbeidet med kommunestruktur, i tråd med de føringer som kommuneproposisjonen 2014 legger opp til, slik:

1. Lødingen kommune deltar i prosessen med kommunereform i tråd med konklusjonene fra møte i juni med de syv kommunene: Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen.
2. Arbeidet med kommunestruktur prosjektet i Vesterålen går videre, jfr. Kommunestyrets vedtak i sak 26/13 av 20.06.2013.
3. Formannskapet er utredningsprosessens styringsgruppe. Lødingen kommunestyre ber administrasjonen besørge at arbeidstakerorganisasjon er representert i arbeidet.

23.10.2014 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Forslag fra ordfører Anita H Marthinussen (H):
Tillegg til innstillingen, nytt pkt. 4:

«Lødingen kommune deltar også i en overordnet utredning når det gjelder kommunestruktur for Vågan/ Lofotregionen, Hadsel og Lødingen»

Votering:

Innstillingen med tillegg enstemmig vedtatt.

FS-080/14 Formannskapetets innstilling:

Lødingen kommunestyre vedtar å inngå i arbeidet med kommunestruktur, i tråd med de føringer som kommuneproposisjonen 2014 legger opp til, slik:

1. Lødingen kommune deltar i prosessen med kommunereform i tråd med konklusjonene fra møte i juni med de syv kommunene: Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen.
2. Arbeidet med kommunestruktur prosjektet i Vesterålen går videre, jfr. Kommunestyrets vedtak i sak 26/13 av 20.06.2013.
3. Formannskapet er utredningsprosessens styringsgruppe. Lødingen kommunestyre ber administrasjonen besørge at arbeidstakerorganisasjon er representert i arbeidet.
4. Lødingen kommune deltar også i en overordnet utredning når det gjelder kommunestruktur for Vågan/ Lofotregionen, Hadsel og Lødingen.

.....

30.10.2014 KOMMUNESTYRET

Behandling i møtet:

Forslag fra Geir Ellingsen (Ap):

1. Lødingen kommune deltar ikke i forsøk på utredningsarbeid om kommunestruktur før det foreligger oversikt over hvilke oppgaver nye kommuner skal ha, og hvilke inntekter nye kommuner skal mota for å finansiere disse oppgavene i årene etter at nye strukturer er på plass.
2. Lødingen kommune deltar ikke i prosessen med kommunereform med Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes og Tjeldsund.
3. Arbeidet med kommunestruktur-prosjekt i Vesterålen legges på is.

Votering:

Forslag fra Geir Ellingsen falt med 15 mot 1 stemme.

Innstillingen (punktvis votering):

- Pkt. 1: Vedtatt med 15 mot 1 stemme
« 2: Vedtatt med 12 mot 4 stemmer
« 3: Enstemmig vedtatt.
« 4: Enstemmig vedtatt.

KS-068/14 Vedtak:

1. Lødingen kommune deltar i prosessen med kommunereform i tråd med konklusjonene fra møte i juni med de syv kommunene: Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen.
- 2 Arbeidet med kommunestruktur prosjektet i Vesterålen går videre, jfr. Kommunestyrets vedtak i sak 26/13 av 20.06.2013.
- 3 Formannskapet er utredningsprosessens styringsgruppe. Lødingen kommunestyre ber administrasjonen besørge at arbeidstakerorganisasjon er representert i arbeidet.
- 4 Lødingen kommune deltar også i en overordnet utredning når det gjelder kommunestruktur for Vågan/ Lofotregionen, Hadsel og Lødingen.

.....

Lødingen, den 16. februar 2015

Tone Larsen
rådmann

Regjeringen presenterte i kommuneproposisjonen (Prop.95 S) våren 2014 et opplegg for en kommunereform. Merknadene fra Stortingsbehandlingen viser at reformen har oppslutning fra et flertall i Stortinget.

Kommunene har fått utredningsplikt i forhold til framtidig kommunestruktur, og fylkesmennene er gitt et særlig ansvar for å igangsette prosesser i de ulike fylkene.

26. juni i år ble det avholdt et møte mellom Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund og Lødingen der kommunereform var tema.

Det ble enighet om at de enkelte kommuner innen utgangen av oktober 2014 avklarer om de ønsker å fortsette en prosess med tanke på å etablere en felles kommune.

Flytting av fylkesgrensen vil bli et tema i den videre prosessen. Kommunene samles til nytt møte i november 2014 etter at kommunene har behandlet saken i, og fått mandat fra sine respektive kommunestyrer.

En mer detaljert prosessplan og organisering fastsettes høsten 2014 når det er avklart hvilke kommuner som vil delta i den videre prosess.

Kommunestyret vil regelmessig bli orientert om framdriften i prosessen med omkringliggende kommuner.

Begrunnelse for en kommunereform

Regjeringen viser til at det er 50 år siden forrige kommunereform i Norge, og det fremgår av kommuneproposisjonen 2015 at norske kommuners ansvar for velferdsoppgaver har økt betydelig siden den tid. Regjeringen argumenterer med at de med kommunereformen ønsker å sikre kommuner som er bedre rustet til å håndtere dagens oppgaver. Kommunene skal også gjøres robuste for fremtidige oppgaveendringer og reformer. Det blir vist til at det er utfordrende for kommunene at den statlige detaljstyringen av kommunene har økt. Det fremgår også at flere kommuner de senere år har flyttet oppgaver inn i interkommunale samarbeid, og at dette er gjort blant annet for å ivareta lovpålagte tjenester med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet.

Mål med kommunereformen

1) Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne:

Det er et mål at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse skal legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Det vises videre til at større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetanse og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester, som psykiske helsetjenester og barnevern.

2) Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling:

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Planen er at reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet. Dette gjelder både arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det ble videre vist til at det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3) Bærekraftige og økonomiske robuste kommuner:

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag, og kan også ha en mer variert

befolknings- og næringssammensetning. Dette er noe som kan gjøre kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og endringer i befolkningsammensetningen.

Bærekraftige og økonomiske robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske midler

4) Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

Større og mer robuste kommuner skal kunne få flere oppgaver. Økte oppgaver vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, skal også redusere behovet for statlig detaljstyring. En konsekvens av dette vil være at kommunene vil få større frihet til å prioritere å tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Økonomiske virkemidler

I kommuneproposisjonen 2015 presenteres en modell for økonomiske virkemidler. De økonomiske virkemidlene skal gjøres gjeldende for kommuner som velger å slå seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1. januar 2018.

Engangskostnader

Det er lagt opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden skal få dekket engangskostnader (harmonisering av datasystemer, prosesser for sammenslåing praktisk og fysisk, skilt, navn osv.) etter en standardisert modell. 20 millioner kr. er satt som et grunnbeløp per kommunesammenslåing, men støtten til dekning av engangskostnader differensieres etter antall innbyggere i sammenslåingen.

Modell for dekning av engangskostnader:

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 innbyggere	20- 49 999 innbyggere	50- 99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 mill.	25 mill.	30 mill.	35 mill.
3 kommuner	30 mill.	35 mill.	40 mill.	45 mill.
4 kommuner	40 mill.	45 mill.	50 mill.	55 mill.
5 kommuner eller flere	50 mill.	55 mill.	60 mill.	65 mill.

Reformstøtte:

Kommuner som slår seg sammen i reformperioden kan få reformstøtte som kan benyttes der kommunen mener det er mest hensiktsmessig. Reformstøtten vil gå til alle sammenslåtte kommuner som etter sammenslåingen har mer enn 10 000 innbyggere, med et minstebeløp på 5 mill. kroner per sammenslåing.

Modell for reformstøtte:

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 -10 000 innbyggere	0
10-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000 -29 999 innbyggere	20 mill.

30 000– 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Inndelingstilskudd

Dagens ordning med inndelingstilskudd planlegges videreført. Med dagens inndelingstilskudd får den nye sammenslåtte kommunen beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen.

Inndelingstilskuddet trappes ned over 5 år. Dagens ordning med inndelingstilskudd videreføres bare for kommuner som slår seg sammen i reformperioden. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn.

Viktig å understreke at dette gjelder innenfor dagens inntektssystem. Regjeringen varsler en omfattende gjennomgang av hele inntektssystemet for kommunen i kommuneproposisjonen som legges frem til neste år.

Fremdrift og milepæler

Det er lagt opp til at alle landets kommuner fra høsten 2014 skal inviteres til å delta i prosesser/utredninger der det skal vurderes om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Det er Fylkesmannen som vil få ansvar sammen med KS regionalt for å lede og igangsette

de regionale prosessene. Disse skal avsluttes ved utgangen av 2016.

Parallelt med dette vil sluttrapporten fra ekspertutvalget bli lagt frem i desember 2014. Utvalget vil der legge frem kriteriene de mener kommunene bør oppfylle for å ivareta mulige nye oppgaver.

Våren 2015 skal regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvilke nye oppgaver man eventuelt ønsker å overføre til kommunene.

Departementet har utarbeidet standardiserte fakta oppsett om kommunesammenslåing. Disse tar utgangspunkt i kriteriene som er utarbeidet av ekspertutvalget og annen relevant tilgjengelig informasjon. Dette skal være et alternativ til større utredninger i kommunene.

Fakta oppsettet vil kunne suppleres ut fra lokale og regionale behov og utredninger. (se www.nykommune.no)

Departementet vil utarbeide et opplegg for spørreundersøkelser som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen av innbyggerne. Departementet vil dekke inntil 100.000 kroner til hver kommune til informasjon og høringer. Kommunene velger selv om de vil bruke spørreundersøkelsene eller ha folkeavstemninger, eller gjøre begge deler. Det er viktig at innbyggerne blir hørt.

Etter fremleggelsen av stortingsmeldingen om nye oppgaver våren 2015, legger Departementet opp til to ulike løp i reformperioden:

a) *Kommuner som vedtar sammenslåing senest høsten 2015: Kongelig resolusjon.* Kongen i statsråd har myndighet til å vedta sammenslåinger der kommuner er enige. For kommuner som gjør kommunestyrevedtak i løpet av høsten 2015, vil departementet legge til rette for at sammenslåing skal kunne vedtas på nasjonalt nivå i løpet av våren 2016. Disse sammenslåingene vil kunne tre i kraft fra 1.januar 2018.

b) Proposisjon om en helhetlig kommunestruktur til Stortinget våren 2017.

I reformen leges det opp til at kommunene fatter vedtak innen sommeren 2016. Regjeringen planlegger å fremme en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017. Kommunale vedtak som fattes høsten 2015, men som ikke følges opp av kongelig resolusjon våren 2016, vil også bli inkludert i proposisjonen. I beslutningsgrunnlaget for Stortinget vil det bli lagt til grunn at enkeltkommuner ikke skal kunne stanse endringer som er ønsket og hensiktsmessig ut fra regionale og nasjonale hensyn. I proposisjonen vil det dermed kunne foreslås sammenslåinger av kommuner som avviker fra de lokale vedtakene.

c) Departementet legges til grunn at sammenslåingene som et utgangspunkt vil iverksettes senest fra 1. januar 2020.

Øvrige tiltak:

Lånegodkjenning

Departementet har sendt ut et lovforslag på høring om at kommunenes låneopptak og langsiktige leieavtaler må godkjennes av fylkesmannen for å være gyldige. Etter denne høringen har nå Kommunal og Moderniserings Dep. sagt at det ikke skal være godkjenning av Fylkesmannen for lån til kommunene.

Hjemmel om pålagt interkommunalt samarbeid

Departementet vil utrede en generell hjemmel i kommuneloven som gir anledning for å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller kommunene på grunn av avstander ikke ønsker å slå seg sammen. En slik hjemmel kan erstatte hjemlene i særlovene (finnes i dag blant annet i plan- og bygningsloven, helse- og omsorgsloven, folkehelsesloven, kommuneloven og brann- og eksplosjonsvernloven)

Avvikling av samkommunen

Regjeringen tar sikte på å utvikle den muligheten for interkommunalt samarbeid som ligger i samkommune. Dersom kommunene har behov for et så omfattende samarbeid, bør de slå seg sammen.

Vurdering:

Rådmannen finner det ikke riktig å vurdere hvorvidt vi skal rette oss den ene eller andre geografiske veien hva gjelder kommunesammenslåing.

Det er derimot en vurderingssak om vi skal avsette ressurser for å engasjere oss i utredningsarbeidet inkl arbeidsprosesser og møtevirksomhet i flere omkringliggende regioner.

Lødingen kommune har i dag 35 fagområder hvor det arbeides med interkommunale løsninger. De eldste samarbeidene ble etablert på -70 tallet. Vi deltar i vertskommuneordninger, hvor vertskommunene er spredt fra Bodø til Tromsø. 19 av de 35 samarbeidsområdene er rene Vesterålssamarbeid, mens 3 er Vesterålssamarbeid inkludert andre kommuner. Vi er med i ca 10 samarbeidsoppgaver geografisk plassert retning nordover; innen kraft og bredbånd, flyplassutvalg, akutt forurensning, legevakt, nødsentral 113, sykehus og psykiatri. kontrollutvalgsekreteriat og revisjon. Det er også samarbeidsfelt hvor Salten har hovedkontoret; brannalarmsentral 110, arkiv, innkjøp. Og bygdeboka var utarbeidet i samarbeid Lødingen/Tjeldsund/Tysfjord.

Med rette er vi kalt «vippekommune» av ekspertutvalget som ble nedsatt av Kommunal og moderniseringsdepartementet.

Kommunesamarbeidet i Vesterålen har på tjenesteområdene barnevern, PPD, opplæring, økonomi, IKT, utlån, geodata, fungert slik regjeringen ønsker ved å gjøre oss mer robuste hva gjelder kompetanse og driftskapasitet. Samarbeidsområdene i Vesterålen er på dagsorden i våre nettverksmøter gjennom Vesterålen regionråd.

Administrasjonen erfarer at det er krevende å representere Lødingen kommune i flere nettverk innenfor samme tema; særlig gjelder dette samhandlingsreformen, beredskap, psykiatri- og helserelaterte oppgaver. Der vi skal ha like stort engasjement i Ofoten og Sør-Troms, mens samme tema drøftes bland våre kollegaer i Vesterålen på våre ordinære regionsmøter. I praksis skal vi tre ut av møtene når disse sakene diskuteres i Vesterålen. Også skal vi møte i Sør-Troms og i Ofoten på relevant enkeltsak på sakslista deres. Det er således ressurs sparende å samarbeide i en retning.

Vi ser også fordelene av å kunne velge samarbeidsområde med de samarbeidsparter som gir oss beste tilbud. Uten å utrede mulighetene, får vi ikke kunnskapsgrunnlag nok til å velge beste strukturgruppe.

Jfr kommunens overordna planstrategi, skal vi ikke igangsette krevende prosesser uten å prioritere de nye oppgavene i forhold til allerede vedtatte planoppgaver. Rådmannen foreslår at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel nedprioriteres, og at arbeidet med kommunesamarbeidet går inn som oppgave i stedet. Det vil sette noe større krav til kommuneplanens arealdel. Den må inneha et større datagrunnlag for samfunnsutvikling, enn det som ellers ville vært utarbeidet i arealplanen.

Fylkesmannen har uttalt at hun forventer kommunene prioriterer arbeidet med kommunesammenslåing og nedprioriterer andre oppgaver til fordel for dette. Hun har også uttalt at arbeid over fylkesgrensene ikke står på dagsorden.

Utykte vedlegg: Kriterier for god kommunestruktur, ekspertutvalget 2014

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	18.02.2013	KS Nordland	Endring i kommunestruktur - forventninger og krav.

Regionalt samarbeid om utredning Kunnskap om konsekvenser av kommunesammenslåing, Vesterålen.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
030/13	Formannskapet	13.06.2013
026/13	Kommunestyret	20.06.2013

Klageadgang	Nei	Unntatt offentlighet	Nei
Hjemmel: tidligere vedtak om reg samarb		Hjemmel:	
Åpent/Lukket møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling:

Kommunestyret i Lødingen gir sin tilslutning til deltakelse i en regionalt faktabasert utredning som skal beskrive fordeler og ulemper ved en eventuell kommunesammenslåing i Vesterålen.

13.06.2013 FORMANNSKAPET

Behandling i møtet:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

FS-030/13 Formannskapets innstilling:

Innstillingen vedtas.

.....

Regionalt samarbeid om utredning kunnskap om konsekvenser av kommunesammenslåing, Vesterålen.

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
030/13	Formannskapet	13.06.2013
026/13	Kommunestyret	20.06.2013

Klageadgang	Nei	Untatt offentlighet	Nei
Hjemmel: tidligere vedtak om reg samarbeid	Hjemmel:		
Apert/Lukket møte etter paragraf 31 i KL.			

Innstilling: Kommunestyret i Lødingen gir sin tilslutning til deltakelse i en regionalt faktabasert utredning som skal beskrive fordelene og ulemper ved en eventuell kommunesammenslåing i Vesterålen.

13.06.2013 FORMANNSKAPET

Behandling i møte:
Voting:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

FS-030/13 Formannskapets innstilling:
 Innstillingen vedtas.

20.06.2013 KOMMUNESTYRET

Behandling i møte:

Voting:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

KS-026/13 Vedtak:

Innstillingen ble vedtatt.

.....

Lødingen, den 4. juli 2013

Tone Larsen
rådmann

Bakgrunn: Årsmøtet i Vesterålen regionråd vedtok i april 2012 under saken «Regionrådets hovedfokus og prioriteteringer for inneværende valgperiode (2011 – 2015)» følgende;

«Regionrådet godkjenner de tiltak som er foreslått for hver av de 8 områdene som skal ha hovedfokus og prioritert i denne valgperioden. Årsmøtet i Vesterålen regionråd støtter arbeidsutvalgets initiativ til å få utredet mulige samarbeidsformer mellom kommunene i Vesterålen, herunder også kunnskap om konsekvensene av kommunesammenslåing. Vesterålen regionråd tar initiativ til et dialogmøte med landbruks/skogbruksnæringsa. Videre utarbeides det et strategidokument for landbruks-/skogbruksnæringsa». Regionrådet har utformet saksstramlegg som bes forelagt kommunestyret i hver av samarbeidskommunene.

Beskrivelse: Samtlige vesterålskommuner har fattet positive vedtak i saken Regionalt samarbeid om kommunale tjenester og arbeidet med utredning av tjenestesamarbeid innenfor flere aktuelle områder er i gang. I tillegg til samarbeid om tjenesteproduksjon, var det ifølge årsmøtets vedtak viktig å utarbeide et grunnlag for en diskusjon om dagens kommunestruktur i Vesterålen er egnet til å løse de felles utfordringene regionen står overfor. Til grunn for årsmøtevedtaket ligger det ikke noen særskilt utredning, men som det fremgår av vedtaket er det to hovedelementer:

- Utrede – og i neste omgang ta stilling til mulige samarbeidsformer for kommunene i Vesterålen
- Utrede og få frem kunnskap om konsekvensene av kommunesammenslåing.

Dette siste punktet forutsetter behandling i det enkelte kommunestyre og en tilslutning til, før en utredningsprosess kan starte. Prosessen, omfanget, organisering og deltakelse må en komme tilbake til etter at vedtak er fattet om å igangsette slik utredning.

Vurdering: Hovedanliggende nå er hvorvidt kommunene ønsker å utføre en utredning om fordel og uløp med endring i kommuneinndelingen i regionen. Ved tilslutning til slik utredning i de enkelte kommunestyrene, vil det være mulig og aktuelt å søke Fylkesmannen om skjønnsmidler til dette.

Selv om en region gjennom prosjektet regionalt samarbeid om kommunale tjenester sterkt vektlegger regionalt samarbeid om kommunal tjenesteproduksjon, har årsmøtet i Vesterålen regionråd også gitt sin støtte til kunnskapsinnhenting om konsekvensene av kommunesammenslåing. På denne bakgrunn legges det frem en felles saksutredning for kommunestyrene i Vesterålskommunene med en anbefaling om å delta i en regionalt faktabasert utredning som skal beskrive fordel og uløp ved en eventuell kommunesammenslåing i Vesterålen.

Status, utfordrings- og intensjonsbilde

Mulighetsutredning kommunestruktur Evenes, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund

Innhold

Sammendrag	7
1 Regjeringens mål for kommunereformen.....	9
2 Regjeringens kriterier for god kommunestruktur	10
3 Styringsgruppens mål og intensjon for 7 kommuneutredningen	10
4 Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold	11
4.1 Befolkningsutvikling	11
4.2 Befolknings sammensetning	13
4.3 Privat og offentlig sysselsetting.....	15
4.4 Nærings sammensetning	16
4.5 Flyttemønster i kommunene	20
4.6 Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner.....	22
4.7 Lokalisering og arealbruk	23
5 Kartlegging og analyse kommuneøkonomi	24
5.1 Økonomisk status og utvikling	24
5.2 Enhetskostnader innenfor tjenestene.....	28
5.3 Eiendomsskatt, gebyrer og avgifter	30
5.4 Fremtidig investeringsbehov for den nye kommunen	33
5.4.1 Skånland:	33
5.4.2 Evenes:.....	33
5.4.3 Tjeldsund:	34
5.4.4 Harstad:	34
5.4.5 Lødingen:	34
5.4.6 Ibestad:.....	34
5.4.7 Kvæfjord:	34
6 Kartlegging og analyse av kommunenes rolle som tjenesteyter og organisasjon	35
6.1 Styringsgruppens mål 2: Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud og administrasjon.....	35
6.2 Kommunealternativet: organisering, tjenester, utfordringer og forventninger til ny kommune	36
6.2.1 Harstad kommune.....	36

6.2.2	Ibestad kommune.....	36
6.2.3	Lødingen kommune.....	36
6.2.4	Kvæfjord kommune.....	36
6.2.5	Evenes kommune	36
6.2.6	Tjeldsund kommune.....	36
6.2.7	Skånland kommune.....	36
6.3	Barnehager	36
6.4	Grunnskole	37
6.5	Helse og Omsorg	37
6.6	Kultur	38
6.7	Administrasjon.....	38
6.8	Styringsgruppens konklusjon: tjenester/funksjoner som må lokaliseres i et lokalsamfunn av en viss størrelse	38
6.9	Styringsgruppens konklusjon: fordelene med en ny kommune	38
6.10	Styringsgruppens konklusjon: KSF kritiske suksessfaktorer - hva må kommunealternativet lykkes med ?	39
7	Kartlegging og analyse kommunens rolle som myndighetsutøver	39
7.1	Harstad	39
7.2	Ibestad.....	40
7.3	Lødingen	41
7.4	Kvæfjord	41
7.5	Evenes.....	42
7.6	Tjeldsund	43
7.7	Skånland	44
7.8	Oppsummering.....	44
8	Kartlegging og analyse kommunens rolle som samfunnsutvikler	45
8.1	Styringsgruppens mål 4: Mer samordnet samfunnsplanlegging	45
8.2	Kartlegging og analyse	45
8.2.1	Harstad	46
8.2.2	Ibestad	46
8.2.3	Lødingen	47
8.2.4	Kvæfjord	47
8.2.5	Evenes.....	49
8.2.6	Tjeldsund	49
8.2.7	Skånland	49

8.3	Styringsgruppens konklusjon om samfunnsutviklerollen i den nye kommunen	51
9	Kartlegging og analyse kommunen som demokratisk arena	51
9.1	Styringsgruppens mål 1: Styrking av lokaldemokratiet	51
9.2	Alternative modeller for politisk styring i kommunene	51
9.3	Styringsgruppens konklusjon: «Kommunen som demokratisk arena/modeller for fremtidig politisk organisering»	52
10	Økonomisk potensial for kommunealternativet	53
10.1	Kostnader til administrasjon og styring med innsparingspotensiale	53
10.2	Styringsgruppens mål 3: Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting	53
10.2.1	På kort sikt	54
10.2.2	På lengre sikt	54
10.3	Innsparingspotensiale tjenester	54
10.4	Statlige økonomiske virkemidler	55
11	Nytt inntektssystem	56
12	Styringsgruppens konklusjon om fremtidig fylkestilknytning	56
13	Formalia nytt kommunealternativ (gjennomgås og avklares i senere prosessfaser)	57
13.1	Navn på ny kommune	57
13.2	Kommunevåpen	57
13.3	Kommunesenter	57
13.4	Samisk språk og kultur.....	57
14	Lokalisering av fellesadministrative funksjoner (gjennomgås og avklares i senere prosessfaser) 57	
14.1	Tjenestetilbud i ny kommune.....	58
15	Politisk organisering nytt kommunealternativ	60
15.1	Styringsgruppens konklusjon politisk styringsmodell	60
16	Administrativ organisering - nytt kommunealternativ.....	60
17	Vurderinger av nye oppgaver	60
17.1	Nye oppgaver i stortingsmeldingen	61
18	Informasjon og kommunikasjon.....	62
18.1	Innbyggerhøring på sammenslåingsalternativene	62
19	Retningslinjer for personalbehandling	62
19.1.1	På kort sikt	63
19.1.2	På lengre sikt	63
20	Styringsgruppens oppsummering og konklusjoner	63
20.1	Vurdering om grunnlag for felles intensjon jfr. mål i prosessplan milepæl 1	64

20.2	Styringsgruppens konklusjon om prosess videre	66
21	Kilder.....	66
	Vedlegg : Generelt om kriteriene for god kommunestruktur	67

Merk at overskrifter i dokumentet som er skravert og blåfarget er avsnitt som inneholder konklusjoner og bestemmelser fra Styringsgruppa.

Innledning

Regjeringen Solberg la 14. mai 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015. Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Et første steg i prosessen med å utrede mulige sammenslåinger vil være å skaffe en oversikt over hvor kommunen selv står og å kartlegge styrker, svakheter og de viktigste utfordringene som kommunen står overfor.

Formålet med status- og intensjonsbildet er å gi en oversikt over hvor kommunen(e) står i dag når det gjelder demografisk utvikling, økonomisk status og kommunens rolle som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Malen inneholder sentrale spørsmål som kommunen bør ta stilling til, og relevant statistikk for den enkelte kommune.

Styringsgruppen for 7 kommunersalternativet legger med dette frem sin utredning i form av dette fakta- og intensjonsgrunnlaget som skal danne grunnlag for den videre prosessen med kommunereformarbeidet.

Fakta- og intensjonsgrunnlaget for kommunealternativet omfatter ikke spørsmål om deling eller grensejusteringer for kommunene. Denne problemstillingen overlates til den enkelte kommune å vurdere.

Regjeringen har pålagt alle kommuner i Norge en utredningsplikt. Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner har alle gjennom vedtak i kommunestyrene uttrykt vilje til å utrede de 7 kommunene som en ny fremtidig kommune.

Kommunene som inngår i dette alternativet har også andre alternativer som de i ulik grad er involvert i og er i prosess med.

Styringsgruppen består av ordfører, varaordfører og opposisjonsleder fra deltakerkommunene. Ordførerne i de 7 kommunene, med varaordførerne som varamedlemmer utgjør styringsgruppens arbeidsutvalg. Styringsgruppen ledes av ordføreren i Harstad kommune. Rådmennene har møte- og uttalerett i styringsgruppens møter, men ikke stemmerett.

Styringsgruppens hovedoppgave er å føre politiske forhandlinger om dannelsen av en eventuell ny kommune. Styringsgruppen skal også sikre god politisk forankring av prosessen i den enkelte kommune.

Prosjektgruppen består av rådmennene i de 7 kommunene. Rådmannen i Harstad kommune leder prosjektgruppen.

Prosessmålsetting for strukturarbeidet

Milepæl 1: Innen 1. juli 2015 å ha et intensjonsgrunnlag som gir grunnlag for valg av utredningsalternativ for de kommuner som ønsker å begrense antall strukturalternativ.

Milepæl 2: Innen utgang av mars 2016 å ha grunnlag for endelig beslutning i den enkelte kommune om etablering av en eventuell ny felles kommune.

Målet er å gi best mulig beslutningsgrunnlag for en ny felles kommune bestående av dagens lbestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner.

Beslutningsfasen

Mars – mai 2016: Beslutning om kommunesammenslåing i den enkelte kommune. I denne tidsperioden skal den enkelte kommune beslutte om de ønsker å være med å danne en ny felles kommune. Målet er å sende en søknad om danning av en ny felles kommune innen juni 2016.

Mai-Juni 2016: Utarbeidelse av søknad om kommunesammenslåing basert på vedtak i de respektive kommunestyre. Ved positive vedtak om sammenslåing i kommunestyrene vil søknad om sammenslåing bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden gjennom kongelig resolusjon, etableres den nye kommunen fra 1. januar 2020.

Fase 4 – Implementering, strekker seg fra høsten 2016 til en ny kommune trer i funksjon 01.01. 2020.

Sammendrag

Oppsummering av rapportens hovedkonklusjoner så langt.

Alle 7 kommunene er så langt enige om å fortsette sammenslåingsprosessen som et reelt alternativ. Ingen kommuner har så langt sagt at Harstad alternativet er det eneste de vurderer og få har redusert sine utredningsalternativ. Kommunestyrene i Skånland og Tjeldsund har signalisert preferanse for ETS alternativet som ny kommune. Intensjonsgrunnlaget for ETS kommunene gir en preferanse for dette alternativet.

Den nye kommunen vil få 55 mill. til dekking av engangskostnader. Tilskuddet skal dekke kostnader i forbindelse med omorganiseringen. Kommunene vil også motta 25 millioner i reformstøtte. Reformstøtte kan fritt benyttes av ny kommune.

Hvis den nye kommunen klarer å operere med et nivå på administrasjonsutgiftene tilsvarende landet for øvrig vil gevinsten teoretisk kunne bli om lag 43 mill. kr sammenlignet mot summen for dagens 7 kommuner.

Inndelingstilskuddet for de 7 kommunene kan ihht. KS sin beregningsmodell ut fra 2014 tall fastslås til ca. kr 99 mill. kr. Da under forutsetning av at Nordlandskommunene får Nord-Norgestilskudd som for Tromskommune. Den nye kommunen må derfor i løpet av tidshorisonten på 15-20 år etter kommunesammenslåing tilpasse seg de nye vesentlig lavere årlige inntektsforutsetningene for

kommunene. I praksis må den nye kommunen over tidsperioden tilpasse seg dette ved å avsette frigjorte midler på fond til sparing. Dette gjelder også frigjorte administrative midler og evt. midler frigjort ved effektivisering av tjenester.

Regjeringen varslet i årets kommuneproposisjon at de kommunene som vedtar sammenslåing innen våren 2016, vil beholde tilskuddene slik de er i dag i 15–20 år. De som ikke slår seg sammen, får merke endringene i inntektssystemet fra 2017.

Regjeringen varsler en gjennomgang av hvilke oppgaver nye og større kommuner kan få ansvar for, og har foreslått 30 nye oppgaver til kommunene i meldingen som ble lagt fram 20.3.15. Større robuste kommuner vil være best egnet til å ivareta disse oppgavene. Ny sammenslått 7 kommuner vil være særlig godt egnet til å ivareta slike oppgaver. Mindre kommuner vil ikke være i like stor grad være i stand til dette og vil måtte vurdere nye interkommunale løsninger rundt dette.

Befolkningsutviklingen i regionen vurderes som urovekkende. Regionen har samlet sett opplevd stor reduksjon i folketallet over tid. Befolkningsprognosene fremover i tid øker kun litt og betydelig lavere enn landet forøvrig. En annen tendens er en stadig aldrende befolkning. Dette slår ut på brøken som viser hvor mange som jobber og hvor mange som er pleie/omsorgstrengende. Regionen har hatt begrenset kapasitet til å imøtegå denne situasjonen.

7 kommunestrukturalternativet med Harstad anses som et realistisk og robust alternativ.

Den nye kommunen skal legge til rette for å sikre gode tjenester, gjennom å ha tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt der det er forutsetninger for dette.

Den nye kommunen skal videreføre satsning og tilrettelegging for samisk språk og kultur.

I tillegg til en politisk struktur bygd på formannskapsmodellen, skal kommunen også legge til rette for etablering av kommunedelsutvalg der dette finnes hensiktsmessig.

Den nye kommunen skal være det foretrukne alternativet som funksjonelt bo-, arbeids- og serviceområde og det forutsettes at kommunealternativet har gode forutsetninger til å utvikle dette.

Kommunene vil i fellesskap legge til rette for gode prosesser slik at nødvendige organisasjonsendringene kan gjennomføres. Jevnlige samarbeidsmøter, informasjonsmøter og god partsmedvirkning vil det bli lagt opp til i perioden mellom vedtak om sammenslåing blir gjort og frem til den nye kommunen skal etableres fra 1.1.2020.

Omstillingsavtale og prinsipper for nedbemanning skal utarbeides og foreligge i god tid før den nye kommunen etableres. Fremtidige reduksjoner i bemanningen forutsettes i hovedsak å skje ved naturlig avgang og sluttavtaler. Etter at et eventuelt vedtak om sammenslåing er fattet vil strategi for personalbehandling utarbeides i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene.

1 Regjeringens mål for kommunereformen

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og næringssammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Ved behandlingen av kommunereformen 18. juni 2014 sluttet Stortinget seg til Regjeringens mål.

Stortingsflertallet har understreket at det er et utredningsansvar for alle kommuner. Dette er å forstå slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak innen våren 2016, i tråd med det tidsløp som er skissert i kommuneproposisjonen.

Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt ti kriterier for god kommunestruktur som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og er anbefalt som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

2 Regjeringens kriterier for god kommunestruktur

Kriterier rettet mot kommunene er som følger:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Med bakgrunn i disse kriteriene kom utvalget med tre anbefalinger for en god kommunestruktur. For det første sier utvalget at kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning. Dette er blant annet begrunnet med at kommunene skal løse mer spesialiserte oppgaver med mindre bruk av interkommunalt samarbeid. Den største utfordringa knyttet til dette er avstander og demokrati. Mange kommuner med lavt innbyggertall, har store arealer.

3 Styringsgruppens mål og intensjon for 7 kommuneutredningen

Bakgrunn

Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner har alle gjennom vedtak i kommunestyrene uttrykt vilje til å utrede de 7 kommunene som en ny fremtidig kommune. Kommunene som inngår i dette alternativet har også andre alternativer/egenalternativ som de i ulik grad er involvert i og er i prosess med.

PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROSESSEN

Kommunene er ulike, men likeverdige.

Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner utgjør en sentral del av landsdelenes tettest befolkede område, Midtre Hålogaland. Fylkesgrensen oppleves i dag som en hindring for samarbeid og integrasjon mellom kommunene. Justering av fylkesgrensen er derfor en absolutt forutsetning av etablering av en ny kommune.

En ny kommune skal bygges med utgangspunkt befolkningens og arbeidslivets behov, og på basis av de gamle kommunenes fortrinn og sterke sider. Utvikling av lokaldemokratiet skal gis høy prioritet i den nye kommunen. I arbeidet med organisering av ledelsesfunksjoner og administrative funksjoner for øvrig skal bygging av struktur, systemer og organisasjonskultur vektlegges.

STYRINGSGRUPPENS MÅL FOR DEN NYE KOMMUNEN ER:

1. *Et sterkt lokaldemokrati*
2. *Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud*
3. *Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting*
4. *Mer samordnet samfunnsplanlegging*

Med dette forstås:

Et sterkt lokaldemokrati

- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne
- Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage og skole skal være geografisk nær der folk bor
- En administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver

Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

- Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveoppfølgningen/tjenesteproduksjonen
- Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon

Mer samordnet samfunnsplanlegging

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet
- Styrket regional konkurransekraft
- Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger

4 Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold

4.1 Befolkningsutvikling

Per 1. januar 2014 er samlet befolkning i den nye kommunen 36 830.

Kommune	1972	1980	2000	2014
SAMLET			37 307	36 830
HARSTAD			23 627	24 441
KVÆFJORD	3 734	3 688	3 287	3 107
IBESTAD	2 903	2 705	1 763	1 436
EVENES	1 733	1 893	1 523	1 391
TJELDSUND	1 972	1 927	1 527	1 256
LØDINGEN	3 077	3 100	2 471	2 248
SKÅNLAND	2 943	3 211	3 109	2 951

Samlet er folketallet i kommunene redusert med ca. 1,3 % i løpet av 4 år. Det er kun Harstad som øker folketallet. For kommunene ekskl. Harstad har folketallet de siste 40 år redusert seg med 24 %. Dette utgjør en av de største samfunnsmessige utfordringene for regionen. Forklaringen på dette er lave fødselstall og netto utflytting fra kommunene.

Harstad kommune har ved inngangen til 2015, 24.676 innbyggere. Det er 235 flere enn ved sist årsskifte. Dette er den største årlige befolkningsveksten i kommunen på mange år. Tallene bekrefter den positive trenden kommunen er inne i. Det er sjette året på rad med fin befolkningsvekst. Harstad har med dette en posisjon som Nord-Norges fjerde største kommune og tredje største by. Hovedårsaken til veksten i folketallet er fødselsoverskudd og netto innflytting fra utlandet. I fjor ble det født 266 barn i Harstad. Folketallsveksten i 2014 vokste med 0,96 %. Folketallet i landet har til sammenligning vokst med 1,11 %. Harstad vokser med andre ord litt mindre enn landsgjennomsnittet. Det forteller at utviklingen i Harstad ikke skiller seg nevneverdig fra nasjonal utvikling, men også at veksten i Harstad må ses som moderat i nasjonal sammenheng. Av de seks største byene i Nord-Norge er det bare Tromsø som relativt sett vokser mer enn Harstad.

Fremskrivninger

2020

Kommune	LAVT	MIDDELS	HØYT
SAMLET	37 396	38 138	38 958
HARSTAD	25 026	25 508	26 058
KVÆFJORD	3 142	3 211	3 270
IBESTAD	1 416	1 450	1 477
EVENES	1 402	1 439	1 473
TJELDSUND	1 138	1 161	1 190
LØDINGEN	2 267	2 311	2 378
SKÅNLAND	3 005	3 058	3 112

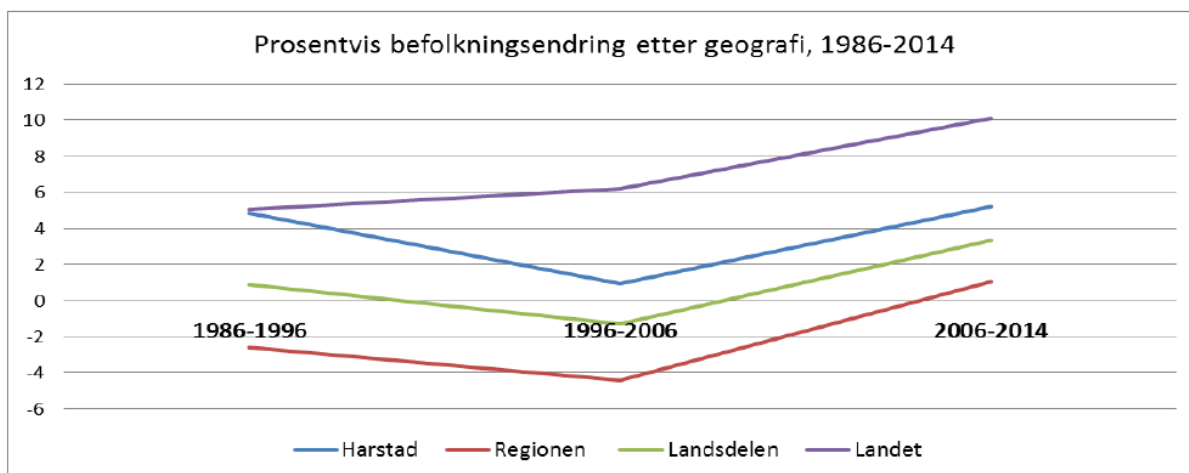
Harstad vokser kun med 3,3 % i forhold til middels vekst prognose fra SSB i neste 5 års periode. Prognosen for øvrige kommuner er vekst på ca. 1,9 %. Prognosene for landet er i samme periode på 6,1 % økning.

Det er en svak stigning i folketallet for Harstad fremover mot år 2020. Fra 2020 øker tallene men usikkerheten blir større jo lenger ut i tid. Tallene viser en lavere befolkningsutvikling for Sør Tromsregionen enn for Harstad og betydelig lavere enn for landet totalt.

Sør Troms regionen har hatt en stor tilbakegang i folketallet i siste 30-årsperiode. Endringen i landsdelen har i perioder vært negativ, og fra 2006-2014 er befolkningsveksten nokså mye lavere i Nord-Norge enn for landet som helhet.

	1986	1996	2006	2014
Harstad	21 947	23 009	23 228	24 441
Region ³	39 149	38 131	36 455	36 830
Landsdel	464 610	468 768	462 779	478 134
Landet	4 159 187	4 369 957	4 640 219	5 109 056

Tabell: Befolkningstall på fire geografiske nivå. Tall fra SSB.

Både Harstad-regionen og landsdelen opplevde befolkningsnedgang fra 1996-2006. Harstad har ikke hatt negativ folketallsutvikling i disse periodene, men vekstraten har vært lav. Fra 1996-2006 økte befolkningen med mindre enn én prosent.

Midtre-Hålogaland er en effektiv arbeidsmarkedsregion og relativt tett befolket med flere byer/regionsentre innenfor en to-tre-timers radius; Sortland i Vesterålen, Leknes og Svolvær i Lofoten, Narvik i Ofoten og Harstad i Sør- Troms. Alle disse stedene/bykommunene har hatt et stabilt folketall i den samme 30-årsperioden.

4.2 Befolknings sammensetning

Aldersgrupper

Framskrevet utvikling for 6 ulike aldersgrupper. Framskrivningene er basert på SSBs mellomalternativ.

2014

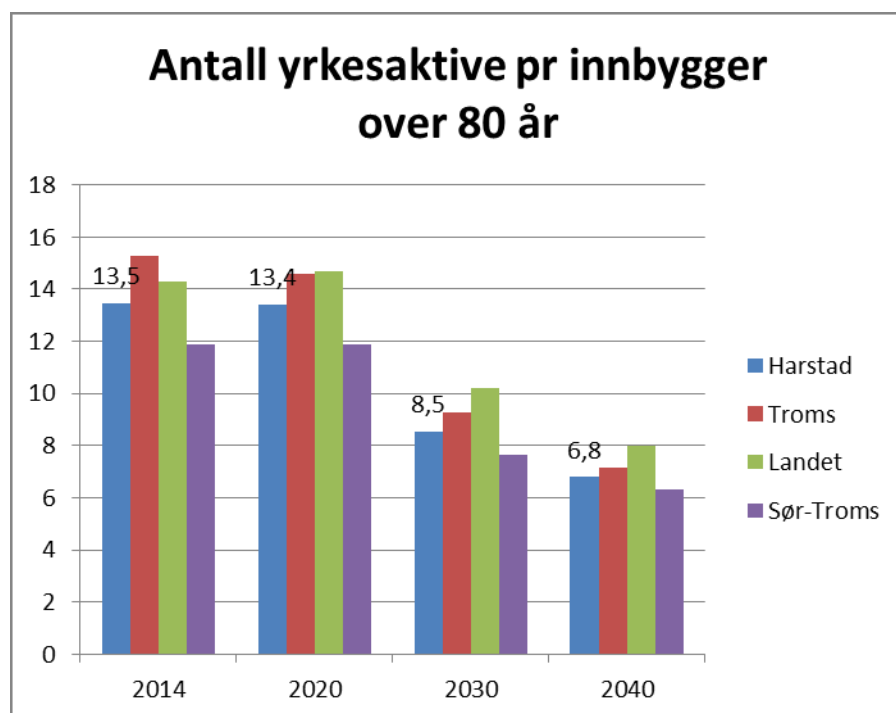
KOMMUNE	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
SAMLET	2 395	4 207	1 995	22 095	4 196	1 942
HARSTAD	1 676	2 873	1 339	14 926	2 519	1 108
KVÆFJORD	198	353	216	1 828	344	168
IBESTAD	62	137	77	786	236	138
EVENES	86	168	59	784	198	96
TJELDSUND	70	124	56	705	197	104
LØDINGEN	120	231	120	1 297	320	160
SKÅNLAND	183	321	128	1 769	382	168

2040

KOMMUNE	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
SAMLET	2 602	4 796	1 999	22 670	5 657	3 689
HARSTAD	1 803	3 303	1 362	15 714	3 804	2 314
KVÆFJORD	236	457	197	1 873	459	321
IBESTAD	92	186	84	775	197	165
EVENES	101	179	70	804	202	161
TJELDSUND	36	60	28	430	199	145
LØDINGEN	144	262	112	1 283	353	251
SKÅNLAND	190	349	146	1 791	443	332

Tabellene over viser at den største demografiske utfordringen for alle kommunene er økningen i antall eldre over 80 år pga. at folketallet i denne gruppen nesten dobler seg i perioden. Veksten i eldre vil være sentral i forbindelse med dimensjonering av pleie og omsorgstjenesten i den nye kommunen.

Figuren under viser antall yrkesaktive pr innbygger over 80 år i dag og prognosene frem til 2040.

Figur 1: Antall yrkesaktive pr innbygger over 80 år

Befolkningsstrukturen er en stor framtidig utfordring for alle 7 kommunene i strukturalternativet.

Antall yrkesaktive pr. innbygger over 80 år blir vesentlig lavere i prognosene fremover i tid. Dette gjelder for alle kommuner i Norge, men reduksjonen kommer særlig sterkt i vår region.

Harstad kommune rammes relativt hardere av eldrebølgen enn andre norske kommuner (NIBR rapport 2010). Prognoser viser over 66 % økning av innbyggere over 67 år frem mot 2040, og en økning på over 100 % i gruppen eldre over 80 år. Fram til 2020 er utviklingen stabil for denne eldregruppen men i perioden etterpå til 2040 doubles tallene.

Prognosene viser at den yrkesaktive befolkningen får en gradvis økning, men likevel ikke stor nok til å demme opp for den økende eldregruppen. Den yrkesaktive befolkning mellom 20 – 66 år er den alderskategorien kommunene trenger for å fylle barnehager med barn og skoler med elever, samt hender for å ta seg av økt tjenestefang i helse og omsorgstjenestene. Hvordan skal kommunene møte denne utfordringen?

Konklusjon demografiske utfordringer: Teori og praksis viser at det er to ting som skaper innflytting til et sted – stedlig attraktivitet og arbeidsplasser. Målet bør derfor være befolkningsvekst og økt innflytting gjennom regional stedsutvikling og tilrettelegging for næringslivet. Skal regionen styrke seg i forhold til dette målet er det en forutsetning at kommunene organiserer seg slik at dette er mulig.

4.3 Privat og offentlig sysselsetting

Andel sysselsatte i privat og offentlig sektor

2013

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	41,00%	59,00%
HARSTAD	37,00%	63,00%
KVÆFJORD	65,00%	35,00%
IBESTAD	45,00%	55,00%
EVENES	34,00%	66,00%
TJELDSUND	68,00%	32,00%
LØDINGEN	42,00%	58,00%
SKÅNLAND	46,00%	54,00%

4.4 Nærings sammensetting

Disse tallene viser nærings sammensetningen fordelt på primær, sekundær og tertiær næring i kommunene i 2013. Tall fra SSB.

Kommune	PRIMÆRNÆRING	SEKUNDÆRNÆRING	TÆRTIÆRNÆRING
SAMLET	3%	16%	81%
HARSTAD	2%	18%	81%
KVÆFJORD	6%	4%	90%
IBESTAD	18%	14%	68%
EVENES	3%	11%	86%
TJELDSUND	5%	11%	83%
LØDINGEN	8%	16%	76%
SKÅNLAND	7%	16%	77%

For å si noe om sysselsettingsstrukturen, er det hentet inn næringsfordelte sysselsettingsregisteringer for Harstad, Harstad-regionen, Landsdelen og Landet

Denne inndelingen er gjort for å synliggjøre likhetstrekk og forskjeller i sysselsettingsstrukturen på de ulike geografiske nivåene. Generelt er det strukturforskjeller mellom by og mer rurale områder. Konkrete eksempler på det er de relative andelen sysselsatt i primærnæringene vs. for eksempel forskning og undervisning. Tabellen under viser også at den prosentvise andelen sysselsatt i primærnæringene er mer enn dobbelt så høy i Nord-Norge sammenlikna med Harstad by.

	Harstad, antall	Harstad, %-vis	Region, antall	Region, %-vis	Landsdel, %-vis	Norge, %-vis
SN01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	236	1,91	598	3,33	4,68	2,44
SN05-09 Bergverksdrift og utvinning	531	4,30	612	3,40	1,75	2,49
SN10-33 Industri	517	4,19	859	4,78	6,65	8,82
SN35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	160	1,30	248	1,38	1,51	1,13
SN41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	843	6,83	1.278	7,11	8,19	7,95
SN45-47 Varehandel, motorvognrep.	1.918	15,54	2.455	13,65	12,39	13,87
SN49-53 Transport og lagring	798	6,46	1.294	7,20	6,58	5,44
SN55-56 Overn.- og servering	399	3,23	518	2,88	3,35	3,27
SN58-63 Informasjon og kommunikasjon	305	2,47	412	2,29	1,74	3,47
SN64-66 Finansiering og forsikring	127	1,03	156	0,87	0,99	1,84
SN68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendom	541	4,38	690	3,84	3,91	6,27
SN77-82 Forr.messig tjenesteyting	508	4,12	632	3,51	3,54	5,05
SN84 Offentlig adm., forsvar, sos.forsikr.	1.003	8,13	1.499	8,34	8,46	6,15
SN85 Undervisning	928	7,52	1436	7,98	9,45	7,86
SN86-88 Helse- og sosialtjenester	3.054	24,74	4.646	25,83	23,17	19,75
SN90-99 Personlig tjenesteyting	441	3,57	594	3,30	3,22	3,69
SN00 Uoppgitt	35	0,28	57	0,32	0,40	0,51
SUM	12.344	100	17.984	100	100	100

Tabell: Registerbasert sysselsetting 4. kvartal 2013. Næringsfordelt. Kilde: SSB,

Sysselsettingen innen «Bergverksdrift og utvinning» i Harstad er 4,3 %, noe som er godt over landsdels- og landsgjennomsnittet. Ansatte i offshore/olje- og gassnæringen er bosatt i hele landet fordi operatør- og driftsselskaper pendler inn arbeidskraft til rigg- og driftsoperasjoner. Årsaken til næringens høye sysselsetting i Harstad, er primært på grunn av lokaliseringen av oljeselskapers driftsavdelinger i Harstad. Disse miljøene utgjør en spesialisert næringsklynge, og slike er det relativt sett få av i landet. Det er også innpendling fra regionen til disse arbeidsplassene i Harstad, jfr. samme nærings sysselsettingsandel i regionen.

Det er grunn til å anta at sysselsatte i Harstad og regionen innen «Bergverksdrift og utvinning» i relativt stor grad representerer kompetansearbeidsplasser (Statoil, Aibel, DNO, andre).

I Norge representerer kunnskapsnæringene mellom en femtedel og en sjettedel av sysselsettingen. KIFT Kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting er en samlebetegnelse for yrkesgrupper som selger informasjon og kunnskap – og representerer ofte U'en i FoU-sammenheng. Næringsgruppene 58-82 inkluderer profesjonelle rådgivningstjenester: Juss, økonomi, utviklingsbistand, ledelse tekniske tjenester og utviklingsbistand inkl. reklame/markedsbistand operative tjenester og bistand: utleie og formidling av arbeidskraft, kontorservice, annet.

Begrepet kreative næringer er brukt av Nordisk Råd for deler av denne sektoren. For Harstad kan betegnelsen også være beskrivende for de deler av KIFT-næringene som inkluderer kunstnerisk aktivitet, reklame og design, arkitektur, musikk og annen utøvende kunst, m.v.

KIFT-næringene er relativt sett mindre i Harstad og Harstad-regionen enn landsgjennomsnittet. En årsak til dette kan være at rådgivningstjenester i økende grad tilbys gjennom store selskaper, ofte konsern, som heller ikke trenger være norske. Eksempler på slike er de store rådgivningsfirmaene som PWC, KPMG, Norconsult og andre.

Tabell 1 viser andel av de sysselsatte i kommunen som har arbeidssted i kommunen, andel som pendler ut fra kommunen og andel som pendler inn til kommunen.

Det kan være nyttig for å si noe om interaksjonen på tvers av kommunegrensene og om kommunene er en del av et felles bo- og arbeidsmarked. Dersom kommunene utgjør et felles bo- og arbeidsmarked, tilsier dette at det blir lettere å hente ut potensielle gevinster av en eventuell kommunesammenslåing.

Kommune	Andel av de sysselsatte innbyggerne i kommunen som ikke pendler ut	Andel av de sysselsatte innbyggerne i kommunen som pendler ut	Andel av de med arbeidssted i kommunen som pendler inn
Lødingen	82 %	18 %	13 %
Tjeldsund	63 %	37 %	27 %
Evenes	62 %	38 %	41 %
Tromsø	92 %	8 %	12 %
Harstad	85 %	15 %	15 %
Kvæfjord	58 %	42 %	33 %
Skånland	53 %	47 %	20 %
Ibestad	79 %	21 %	9 %
Gratangen	70 %	30 %	14 %
Lavangen	61 %	39 %	21 %
Bardu	80 %	20 %	13 %
Salangen	75 %	25 %	18 %
Målselv	83 %	17 %	22 %
Sørreisa	52 %	48 %	17 %
Dyrøy	61 %	39 %	15 %
Tranøy	53 %	47 %	34 %
Torsken	76 %	24 %	10 %
Berg	83 %	17 %	18 %
Lenvik	82 %	18 %	22 %
Balsfjord	72 %	28 %	20 %
Karlsøy	74 %	26 %	12 %
Lyngen	77 %	23 %	14 %
Omasvuotna Storfjord			
Omasvuonon	63 %	37 %	18 %
Gáivuotna Kåfjord	64 %	36 %	8 %
Skjervøy	81 %	19 %	13 %
Nordreisa	79 %	21 %	11 %
Kvænangen	75 %	25 %	12 %

Tabell 1: Andel av sysselsatte som arbeider i kommunen og andel inn- og utpendling

Kvæfjord og Evenes utmerker seg som kommuner som har mange som pendler inn til kommunen (arbeidsted).

Tabell 2 viser antall og andel pendlere totalt og hvor stor andel av pendlerne i kommunen som pendler til andre kommuner i regionen.

Bostedskommune	Arbeidstakere totalt bosatt i kommunen	Antall arbeidstakere som ikke pendler	Antall utpendlere totalt i kommunen	Andel utpendlere	Antall som pendler til kommuner i regionen	Prosentandel av alle arbeidstakere i kommunen som pendler i regionen	Prosentandel av pendlerne som pendler i regionen
Harstad	12 344	10 487	1 857	15,0 %	602	4,9 %	32,4 %
Kvæfjord	1 434	826	608	42,4 %	448	31,2 %	73,7 %
Skånland	1 395	744	651	46,7 %	503	36,1 %	77,3 %
Ibestad	656	517	139	21,2 %	74	11,3 %	53,2 %
Gratangen	523	365	158	30,2 %	34	6,5 %	21,5 %
Lavangen	441	271	170	38,5 %	77	17,5 %	45,3 %
Salangen	1 062	796	266	25,0 %	53	5,0 %	19,9 %
Lødingen	1 000	823	177	17,7 %	47	4,7 %	26,6 %
Tjeldsund	573	363	210	36,6 %	158	27,6 %	75,2 %
Evenes	580	362	218	37,6 %	104	17,9 %	47,7 %
SUM	20 008	15 554	4 454	22,3 %	2 100	10,5 %	47,1 %

Tabell 2: Pendling i kommunen og regionen

Det er relativt liten andel utpendlere fra Harstad. Kommunene rundt har en langt større andel utpendling.

I tabellen under er det en oversikt over antall sysselsatte som pendler i regionen. Tall er for 2013.

Bostedskommune	Arbeidskommune (utpendling til disse kommunene)										Sum utpendling (rad)
	Harstad	Kvæfjord	Skånland	Ibestad	Gratangen	Lavangen	Salangen	Lødingen	Tjeldsund	Evenes	
Harstad		330	78	55	7	3	7	27	32	63	602
Kvæfjord	430		4	0	1	2	0	6	4	1	448
Skånland	323	5		0	8	0	1	5	51	110	503
Ibestad	55	2	0		2	0	14	0	0	1	74
Gratangen	11	0	8	1		9	4	0	0	1	34
Lavangen	8	1	0	1	11		55	0	0	1	77
Salangen	16	0	0	2	3	29		0	2	1	53
Lødingen	36	1	1	1	0	0	0		8	0	47
Tjeldsund	76	1	26	0	0	0	0	14		41	158
Evenes	46	1	40	0	2	1	0		14		104
(kolonne)	1001	341	157	60	34	44	81	52	111	219	

Tabell 3: Detaljoversikt inn- og utpendling i regionen

Som input i vurderingene av hvor Harstad og regionen kan ha et potensial for vekst, brukes lokaliseringkvotienter for å si noe om forskjeller mellom Harstad, regionen og resten av landet.

Lokaliseringkvotient er et kvantitativt mål på styrkeforhold mtp sysselsetting i henholdsvis kommunen (Harstad) og regionen relativt til landet. LQ>1 indikerer det at regionen er relativt spesialisert innenfor et område. Lokaliseringkvotient kan således si noe om regionens konkurransekraft og/eller potensialet for utvikling.

Sektor	Harstad vs. Norge	Regionen vs. Norge
SN01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	0,78	1,36
SN05-09 Bergverksdrift og utvinning	1,72	1,36
SN10-33 Industri	0,47	0,54
SN35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1,14	1,22
SN41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	0,86	0,89
SN45-47 Varehandel, motorvognrep.	1,12	0,98
SN49-53 Transport og lagring	1,19	1,32
SN55-56 Overn.- og serveringsvirksomhet	0,99	0,88

SN58-63 Informasjon og kommunikasjon	0,71	0,66
SN64-66 Finansiering og forsikring	0,56	0,47
SN68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	0,70	0,61
SN77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	0,81	0,70
SN84 Off. adm., forsvar, sosialforsikring	1,32	1,36
SN85 Undervisning	0,96	1,02
SN86-88 Helse- og sosialtjenester	1,25	1,31
SN90-99 Personlig tjenesteyting	0,97	0,89
SN00 Uoppgitt	0,55	0,62

Utrechnet LQ for 2013 viser at Harstad har en styrke innenfor bergverks/utvinningssektoren. Dette henger sammen med driftsfunksjonene for olje- og gassnæringen som er lokalisert i Harstad, i tillegg til større leverandører; Statoil, DNO, Aibel, andre.

Regionen har i tillegg til bergverks/utvinningssektoren styrke innenfor jordbruk, fiske, skogbruk samt off. adm. /forsvar.

Harstad har en forholdsmessig stor offentlig sektor. To av fylkets største videregående skoler er lokalisert her, i tillegg til Høgskolen i Harstad, UNN Harstad (Harstad sykehus), Forsvaret, m.fl.

Utrekning av LQ for både Harstad kommune og regionen, tyder på at det er relativt stor innpendling til Harstad fra regionen. Regionen er relativt kompakt med få flaskehalsar som fjelloverganger eller rasutsatte (les: ofte stengte) vegstrekninger. Hurtigbåtforbindelsene gjør det mulig å dagpendle mellom Harstad og Bjarkøy.

Områder/sektorer hvor både Harstad og regionen har en forholdsmessig stor «underrepresentasjon» i forhold til LQ=1, er innenfor «Industri» og «Bygg- og anlegg». Det fremkommer også over hvor prosentvis sysselsetting sammenliknes med landsgjennomsnittet.

Hvor skal arbeidsplassene skapes? Harstads og regionens utviklings- og vekstpotensial synes å ligge i:

- Varehandel og service
- Konkurransutsatt (privat) sektor / KIFT-sektoren: Finans og forsikring, teknisk tjenesteyting, forretningsmessig tjenesteyting
- Reiselivsnæringen (sorterer både under overnatting og servering, og tjenesteprodusenter)

Med befolkningsvekst vil det være rom for flere aktører innen detaljhandel, i tillegg kan det arbeides for å redusere handelslekkasje både ut av regionen og til netthandel. Dersom regionen satser på vekst i reiselivsnæringen, kan synergien til varehandel og service være positiv.

4.5 Flyttemønster i kommunene

Tabellen under viser innflytting til og utflytting fra kommunene i perioden 2000-2013, både totalt og internt i regionen.

Kommune	Totalt for årene 2000-2013 sett under ett				Internt i regionen for årene 2000-2013 sett under ett				
	Innflytting	Utflytting	Nettoinnflytting	Endring i folketallet	Innflytting	Utflytting	Nettoinnflytting	Andel av total innflytting fra kommuner i regionen	Andel av total utflytting til kommuner i regionen
Harstad	12 880	14 480	-1 600	1 403	2 748	2 404	344	21 %	17 %
Kvæfjord	1 852	2 528	-676	-183	976	1 074	-98	53 %	42 %
Skånland	1 814	2 213	-399	-170	843	877	-34	46 %	40 %
Ibestad	785	930	-145	-327	283	335	-52	36 %	36 %
Gratangen	734	974	-240	-208	123	151	-28	17 %	16 %
Lavangen	528	554	-26	-41	143	94	49	27 %	17 %
Salangen	1 231	1 984	-753	-129	195	245	-50	16 %	12 %
Lødingen	1 122	1 789	-667	-218	172	224	-52	15 %	13 %
Tjeldsund	952	1 204	-252	-273	439	471	-32	46 %	39 %
Evenes	891	1 083	-192	-129	215	262	-47	24 %	24 %
SUM	22 789	27 739	-4 950	-275	6 137	6 137	0	27 %	22 %

Tabell 4: Flyttemønster i kommunen og regionen

Tabellen over viser at folketallet totalt sett i regionen er litt redusert i perioden. Harstad kommune har en relativt stabil folketallsvekst mens kommunene rundt reduserer sitt folketall relativt mye i perioden. Netto innflytting er negativt for alle kommunene i regionen.

Dette indikerer en sterk grad av sentralisering, hvor flere og flere ønsker å bo i byer med gode tjenestetilbud, arbeidstilbud og kulturtilbud. En kommunesammenslåing med sterkt regionsenter og god regional samfunnsplanlegging, næringsutvikling og samfunnsutvikling kan motvirke slike tendenser og skape økt konkurransekraft i forhold til andre regioner.

4.6 Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner

Nedenfor vises gjennomsnittlig reisetid til de respektive kommunesentrene i Troms i minutter.

Kommune	Reisetid til kommunesent
Lødingen	6,5
Tjeldsund	21,2
Evenes	7,4
Tromsø	8,5
Harstad	7,6
Kvæfjord	9,3
Skånland	12,3
Ibestad	16,9
Gratangen	7,5
Lavangen	3,3
Bardu	5,8
Salangen	4,9
Målselv	14,0
Sørreisa	4,3
Dyrøy	5,2
Tranøy	17,3
Torsken	23,7
Berg	10,6
Lenvik	11,9
Balsfjord	15,1
Karlsøy	36,4
Lyngen	16,9
Omasvuotna Storfjord	
Omasvuonon	12,6
Gáivuotna Kåfjord	17,5
Skjervøy	9,4
Nordreisa	9,0
Kvænangen	19,7
Troms	10,0
Landet uten Oslo	7,3

Tabell 5: Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i minutter

Tabellen under viser reisetid i minutter mellom kommunesentrene i kommunene i regionen.

Kommune	Harstad	Kvæfjord	Skånland	Ibestad	Gratangen	Lavangen	Salangen	Lødingen	Tjeldsund	Evenes
Harstad		22	34	89	89	114	132	75	60	53
Kvæfjord	22		49	110	105	129	147	91	76	69
Skånland	34	49		112	67	86	104	58	32	26
Ibestad	89	110	112		99	67	47	154	139	142
Gratangen	89	105	67	99		34	52	113	88	48
Lavangen	114	129	86	67	34		19	138	100	61
Salangen	132	147	104	47	52	19		156	118	79
Lødingen	75	91	58	154	113	138	156		84	77
Tjeldsund	60	76	32	139	88	100	118	84		40
Evenes	53	69	26	142	48	61	79	77	40	

Tabell 6: Reisetid i minutter mellom kommunesentre i regionen (kilde: Visveg på vegvesen.no)

- Tabellen viser reiseavstander til Harstad som det naturlige kommunesenter for de fleste kommunene i 7 kommuners samarbeidet.
- Alle 7 kommuner som er med i strukturalternativet har under 1 time i reisetid

4.7 Lokalisering og arealbruk

Kommunene har til dels store avstander mellom yttergrendene og kommunesentrene. Selv om dagens kommuner har en relativt desentralisert tjenestestruktur, er likevel reiseavstanden fra eget hjem til offentlige og private tjenestetilbud lang for mange. Dersom en kommunesammenslåing medfører endringer i dagens lokaliseringsstruktur – for eksempel gjennom sentralisering og/eller samlokalisering av ulike offentlige tjenester – vil dette utvilsomt føre til større geografisk avstand mellom brukerne og de offentlige tjenestene. Utbedring av det kollektive transporttilbudet vil til en viss grad kunne redusere ulempene ved en sentralisering/ samlokalisering, men gitt standarden på dagens transporttilbud og befolkningsgrunnet i kommunene, vil dette sannsynligvis være så kostnadskrevenne at det ikke lar seg realisere reint økonomisk.

Før en eventuell endring av tjenestelokaliseringen gjennomføres, bør det uansett foretas analyser av hvilke tjenester som oppfattes som nødvendig i lokalmiljøene og hvilke som uten for store omkostninger kan eller bør lokaliseres til et større tettsted/kommunesenteret.

Moderne teknologi legger forholdene til rette for flere lokaliseringalternativer enn tidligere, uten at dette nødvendigvis går på bekostning av kvalitet og effektivitet. Særlig vil dette kunne være tilfellet dersom fokus rettes mot effektivisering av de administrative leddene i tjenesteproduksjonen.

I forbindelse med vurderinger av kommunesammenslåinger vil særlig tre arealrelaterte problemstillinger være sentrale:

- Er det arealknapphet i de berørte kommunene som lettere kan finne sin løsning ved endringer i kommunestrukturen eller et utvidet samarbeid?
- Er det andre typer arealkonflikter som lettere kan løses ved endringer i kommunestrukturen evt. vanskeliggjøre kommunesammenslåing ?
- Vil en sammenslåing bedre kommunenes planfaglige kapasitet og kompetanse?

I motsetning til Harstad kommune har de andre utredningskommunene i utgangspunktet ikke knapphet på areal verken til friluftsmål, boligbygging eller næringsutvikling. Dette også i sammenheng med prognosene for befolkningsutviklingen som legges til grunn for vurderingene av arealbehovet. En kommunesammenslåing kan styrke regionens utviklingskraft i forhold til bolig, næring, transport/kommunikasjoner.

5 Kartlegging og analyse kommuneøkonomi

Beskrivelse av kommunenes økonomiske situasjon.

5.1 Økonomisk status og utvikling

Harstad kommune har som de andre Troms-kommunene et høyere inntektsnivå pr innbygger enn landsgjennomsnittet. Kommunens frie inntekter er 6 % høyere enn landsgjennomsnittet, korrigert for de lavere overføringene kommunene får som følge av at den har et relativt lavt utgiftsbehov (som er 4,6 % lavere enn landsgjennomsnittet).

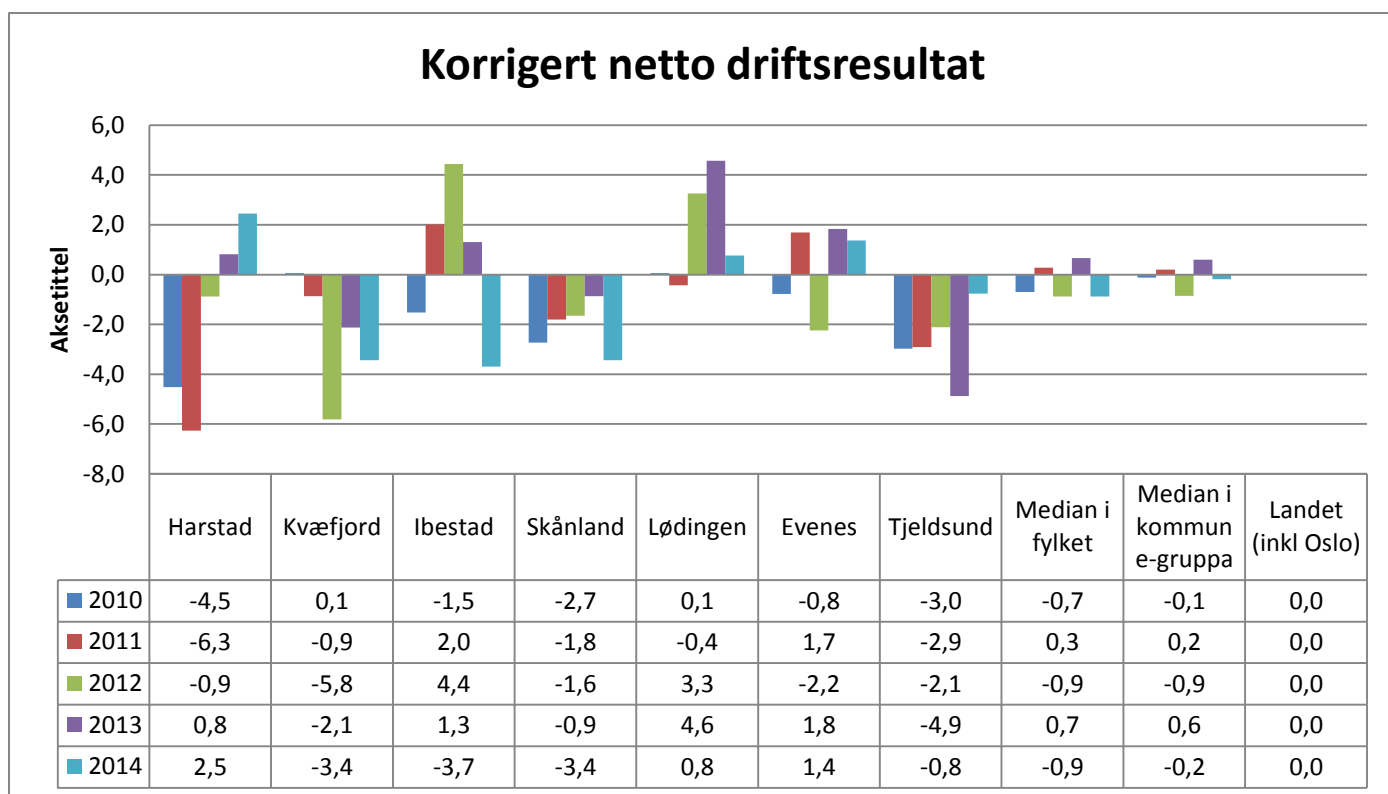
Harstad kommune har i 2014 en skatteinngang pr innbygger (før inntektsutjevning) som er 83,3 % av landsgjennomsnittet. Gjennom inntektsutjevningen heves skatteinntektene til kommunen til 94,5 % av landsgjennomsnittet. Samlet har Troms-kommunene skatteinntekter før og etter inntektsutjevning på henholdsvis 85,3 % og 95,1 % av landsgjennomsnittet.

Utgifter 2013– fordeling pr sektor

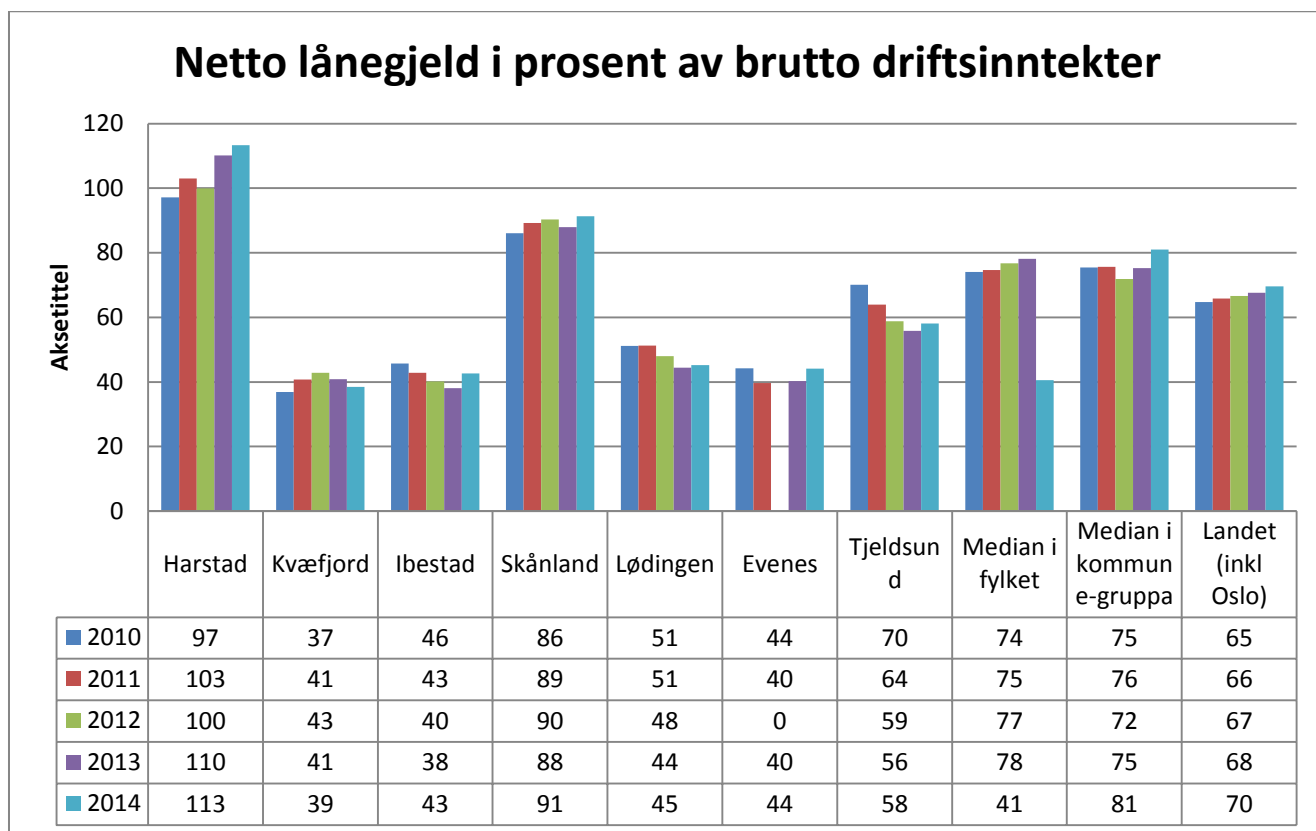
Økonomisk soliditet – netto driftsresultat, lånegjeld, disposisjonsfond

I dette avsnittet vises utviklingen i netto driftsresultat, netto lånegjeld og disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter. For årene 2009-2013 er det benyttet KOSTRA-tall for kommunen som konsern (dvs. inkl. kommunale foretak og IKS), mens evt. tall for 2014-2018 er hentet fra kommunens budsjett og økonomiplan som kun har i seg «kommunekassen».

Netto driftsresultat: blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunenes økonomiske handlefrihet. Regjeringen mener at netto driftsresultat over tid bør ligge på rundt 1,75 % av brutto driftsinntekter for å ha en sunn og robust kommuneøkonomi. Måltallet ble nedjustert fra 3 % i 2014 som følge av at momskompensasjon fra investering ikke lenger kan føres i driftsregnskapet.

Figur 2 viser utvikling i netto lånegjeld.

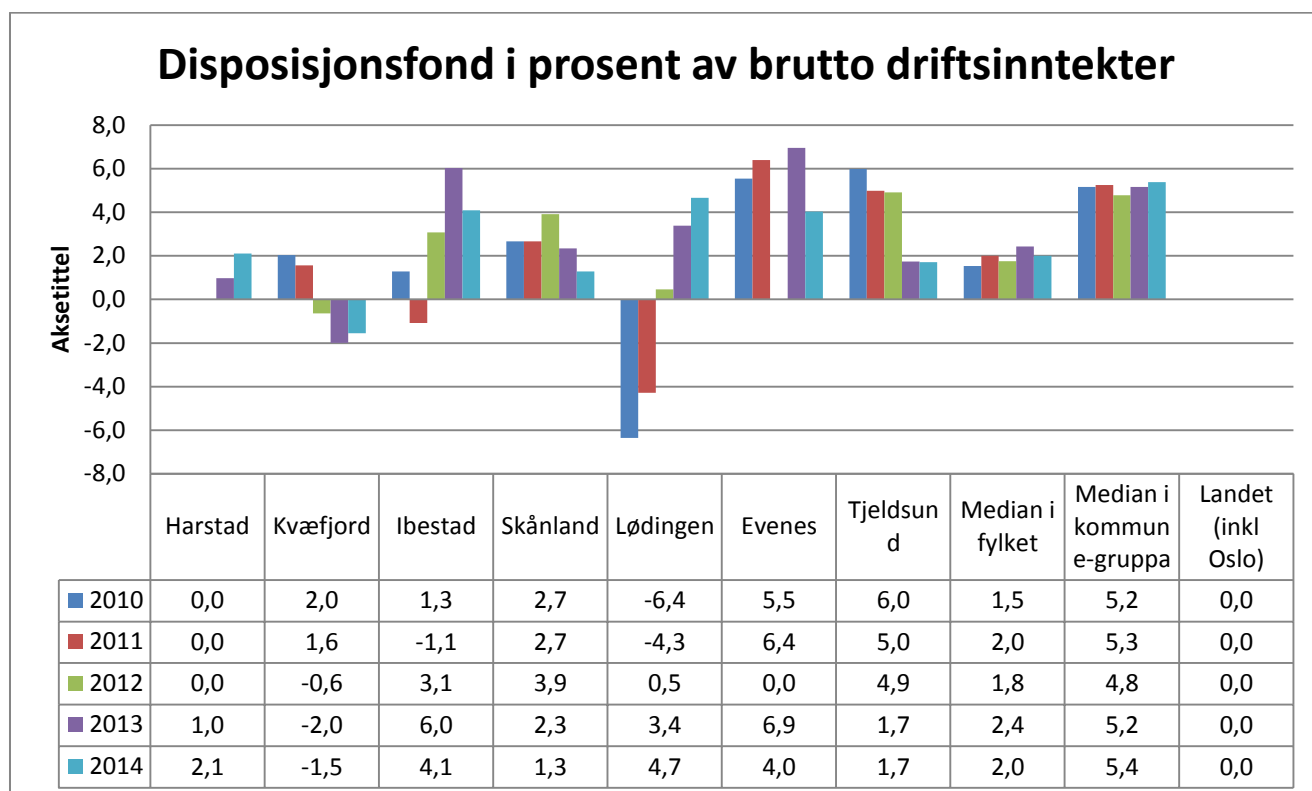
Figur 2: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter 2009-2018

I KOSTRA er netto lånegjeld definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren inkluderer også selvfinansierende lån i VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon) og lånegjeld knyttet til rentekompensasjonsordninger.

I kommunenes budsjett og økonomiplan er det satt opp bruk av lånemidler, og det skilles ikke mellom tidligere opptatt, men ubrukte lånemidler og nytt låneopptak. Dette gjør at netto lånegjeld for årene 2014-2018 ikke tar hensyn til dette.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er ansett som et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden.

Figur 3 viser disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter.

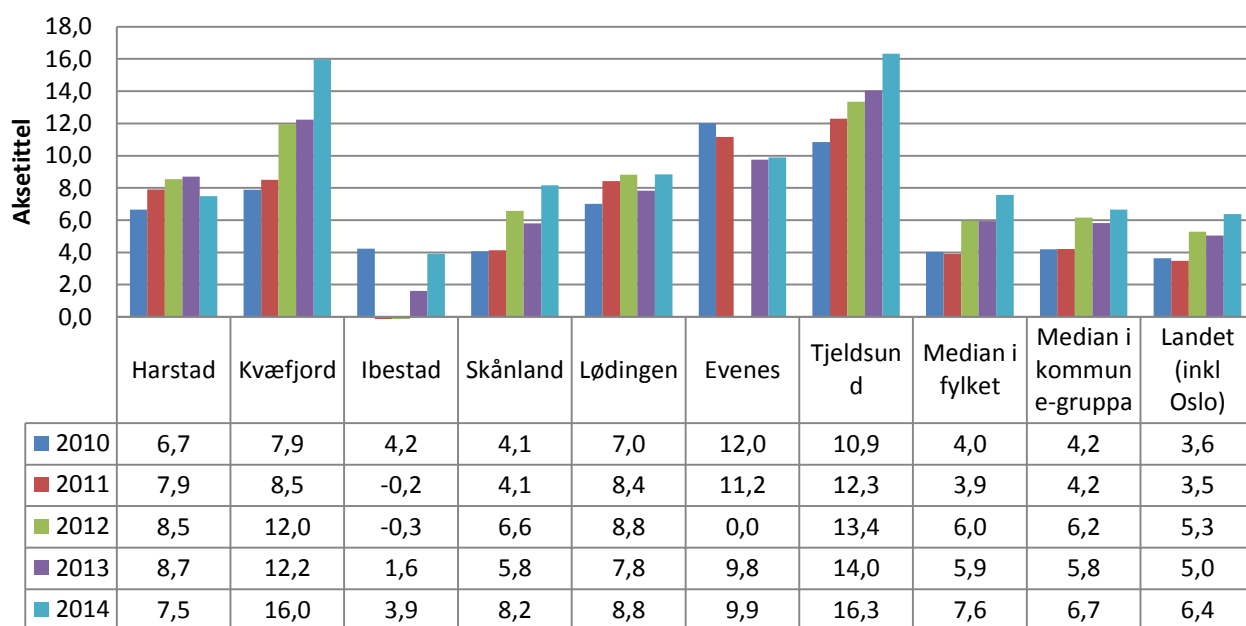
Figur 3: Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter 2009-2018

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

Tabell 7: Premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter

Dersom kommunene over tid har betalt en pensjonspremie som er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, vil de bygge opp et positivt premieavvik i balansen som skal dekkes inn/utgiftsføres i regnskapet. Flertallet av kommunene har valgt å gjøre dette over de neste 15/10/7 årene (amortiseringstiden er redusert som følge av endringer i regnskapsreglene). Dette med unntak av Ibestad kommune, som har valgt å gjøre det over 1 år.

Oppsamlet premieavvik i balansen - i prosent av brutto driftsinntekter

Tabell 8 viser kommunenes garantiansvar pr. utgangen av 2014.

Kommune	Garantiansvar pr. 31.12. 2014	Herunder IKS	Herunder eiendomsselskaper	Garantiansvar i % av brt. driftsinntekter
Harstad*	94 366 592	3 177 020		5,07% (23,88%*)
Kvæfjord	10 577 382	2 097 026	853 600	2,74%
Evenes	3 386 332	481 407		2,22%
Tjeldsund	9 632 407	481 407	262 500	7,25%
Skånland	11 489 779	481 407		4,51%
Ibestad	28 835 282	481 407	26 249 875	18,58%
Lødingen**	6 526 000	4 676 000		3,00%

*Vedtatt selvskyldnerkausjon på 350 mill kroner i Harstadpakken. Lån ikke opptatt i 2014

**Reno-Vest har en låneramme på 70 mill hvor Lødingen hefter for 6,68% samt at kommunen har garantert for lån som Lødingen sokn har med restverdi 1.850.000,-.

Tabell 8: Garantiansvar pr 31.12.2014

5.2 Enhetskostnader innenfor tjenestene

5.3 Eiendomsskatt, gebyrer og avgifter

Kommune	Satser eiendomsskatt 2015		Inntekt eiendomsskatt 2013		
	Eiendomsskatt, verker og bruk/næring (promille)	Eiendomsskatt, bolig (promille)	Eiendomsskatt, totalt (1000 kr)	Eiendomsskatt, annen eiendom (1000 kr)	Eiendomsskatt, boliger og fritidseiendommer (1000 kr)
Lødingen	0	0	-	-	-
Tjeldsund	7	0	701	701	-
Evenes	7	0	2 670	2 670	-
Tromsø	5,4	3	134 359	36 277	98 082
Harstad	7	4,66	66 315	24 060	42 255
Kvæfjord	4	4	-	-	-
Skånland	7	0	1 167	1 167	-
Ibestad	2	2	1 771	561	1 210
Gratangen	7	0	269	269	-
Lavangen	6	0	141	141	-
Bardu	7	5	24 601	22 997	1 604
Salangen	6	6	4 463	474	3 989
Målselv	7	7	22 833	9 059	13 774
Sørreisa	0	0	-	-	-
Dyrøy	0	0	-	-	-
Tranøy	3	3	2 375	411	1 964
Torsken	7	5,5	2 180	974	1 206
Berg	7	5,5	3 571	2 679	892
Lenvik	5,5	5	13 775	3 236	10 539
Balsfjord	7	7	22 141	7 408	14 733
Karlsøy	7	7	8 810	6 666	2 144
Lyngen	5	5	6 326	1 387	4 939
Storfjord	7	0	8 256	8 256	-
Gáivuotna Kåfjord	7	0	6 680	6 680	-
Skjervøy	7	7	7 399	960	6 439
Nordreisa	7	7	15 289	3 660	11 629
Kvænangen	7	0	6 227	6 227	-

Tabell 10: Eiendomsskatt- satser og inntekter

I Harstad er satsen for eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer endret til 3,11 promille i 2015. Dette som følge av overgang til nytt takstsystem. I Ibestad kommune har eiendomsskatten vært uforandret siden den ble innført i 2012.

Fylke	Kommune	Vannavgift	Kloakkavgift	Renovasjonsavgift	Feieavgift	Eiendomsskatt	Sum avgift
Troms	Kvæfjord	2044	2166	3383	540	0	8133
Nordland	Lødingen	3711	1648	2554	490	0	8403
Nordland	Tjeldsund	3318	2544	3105	635	0	9602
Troms	Ibestad	2419	2134	3123	510	1584	9770
Troms	Skånland	5800	2152	3460	650	0	12062
Nordland	Evenes	4560	3379	4249	698	0	12886
Troms	Harstad	3532	3131	2769	432	4241	14105

Tabellene på de neste sidene viser variasjon i gebyr for ulike tjenester i kommunene i Troms samt Lødingen, Tjeldsund og Evenes.

Merk at det kan være forskjeller og ulikheter fra kommune til kommune på hva som ligger i gebyrene når det gjelder faktiske gitte tjenester.

Foreldrebetaling barnehage, 2013 (Rapporteringsår + 1)			Foreldrebetaling SFO, 2013		
	Månedssats	Kostpenger per måned 100 % fulltidsopphold		Ukentlig oppholdstid 20 timer (kr/mnd)	Ukentlig oppholdstid 10 timer (kr/mnd)
1851 Lødingen	2 330	300	1851 Lødingen	1 857	400
1852 Tjeldsund	2 405	200	1852 Tjeldsund	..	782
1853 Evenes	2 208	197	1853 Evenes	2 351	1 800
1902 Tromsø	2 405	250	1902 Tromsø	2 467	1 615
1903 Harstad	2 405	246	1903 Harstad	2 249	1 239
1911 Kvæfjord	2 180	225	1911 Kvæfjord	1 945	705
1913 Skånland	2 405	170	1913 Skånland	1 900	1 270
1917 Ibestad	2 405	200	1917 Ibestad	..	542
1919 Gratangen	2 052	278	1919 Gratangen	2 185	1 120
1920 Lavangen	1 921	258	1920 Lavangen	1 522	787
1922 Bardu	2 405	284	1922 Bardu	1 774	769
1923 Salangen	2 405	400	1923 Salangen	1 965	1 180
1924 Målselv	2 405	250	1924 Målselv	1 873	1 204
1925 Sørreisa	2 405	125	1925 Sørreisa	2 330	1 600
1926 Dyrøy	2 405	310	1926 Dyrøy	..	1 000
1927 Tranøy	2 405	273	1927 Tranøy	1 680	840
1928 Torsken	2 405	250	1928 Torsken	..	1 160
1929 Berg	1 750	250	1929 Berg	1 200	800
1931 Lenvik	2 405	270	1931 Lenvik	2 275	1 560
1933 Balsfjord	2 405	320	1933 Balsfjord	2 282	1 663
1936 Karlsøy	2 405	300	1936 Karlsøy	1 635	845
1938 Lyngen	2 330	303	1938 Lyngen	1 917	1 052
1939 Omasvuotna Storfjord Omasvuonon	2 105	300	1939 Omasvuotna Storfjord Omasvuonon	1 776	888
1940 Gáivuotna Kåfjord	2 330	300	1940 Gáivuotna Kåfjord	1 617	764
1941 Skjervøy	2 405	300	1941 Skjervøy	1 770	570
1942 Nordreisa	2 330	253	1942 Nordreisa	1 712	1 081
1943 Kvænangen	2 330	220	1943 Kvænangen	1 172	686

Tabell 11: Satser for foreldrebetaling i barnehage og SFO

Brukerbetaling pleie og omsorgstjenester (praktisk bistand) 2013										
	Abonnementspris, ved skattbar inntekt under 2 G, i kroner per mnd	Abonnementspris, ved skattbar inntekt 2-3 G, i kroner per mnd	Abonnementspris, ved skattbar inntekt 3-4 G, i kroner per mnd	Abonnementspris, ved skattbar inntekt 4-5 G, i kroner per mnd	Abonnementspris, ved skattbar inntekt over 5 G, i kroner per mnd	Timepris, ved skattbar inntekt under 2 G, i kroner	Timepris, ved skattbar inntekt 2-3 G, i kroner	Timepris, ved skattbar inntekt 3-4 G, i kroner	Timepris, ved skattbar inntekt 4-5 G, i kroner	Timepris, ved skattbar inntekt over 5 G, i kroner
1851 Lødningen	175	662	1 324	1 997	1 997	..	..	..	..	..
1852 Tjeldsund	165	216	433	691	691	..	..	..	..	..
1853 Evenes	172	589	882	980	1 453	..	..	..	..	..
1902 Tromsø	..	..	..	..	..	175	373	373	373	373
1903 Harstad	175	432	864	1 383	1 383	..	..	..	..	..
1911 Kvæfjord	175	286	333	446	547	..	..	..	..	..
1913 Skånland	..	..	..	..	..	67	73	147	147	212
1917 Ibestad	165	..	..	..	..	..	98	138	163	178
1919 Gratangen	165	650	983	1 361	175	..	..	..	..	..
1920 Lavangen	175	..	..	..	..	..	112	134	160	186
1922 Bardu	..	..	..	..	..	59	118	142	164	198
1923 Salangen	175	600	935	1 260	2 044	175	190	190	190	190
1924 Målselv	175	500	825	1 025	1 425	175	175	175	175	175
1925 Sørreisa	175	814	1 375	1 875	2 371	..	..	..	..	..
1926 Dyrøy	175	550	700	1 100	1 500	..	..	..	..	..
1927 Tranøy	155	680	1 080	1 415	1 770	..	200	200	200	200
1928 Torsken	175	600	900	1 500	1 800	..	..	..	..	..
1929 Berg	175	514	808	1 101	1 469	..	80	92	109	109
1931 Lenvik	175	630	840	1 050	1 680	..	210	210	210	210
1933 Balsfjord	..	..	..	..	..	175	207	207	207	207
1936 Karlsøy	175	545	745	945	1 245	..	..	..	..	..
1938 Lyngen	175	514	856	1 220	1 712	175	175	175	175	175
1939 Omasvuotna Storfjord	175	715	1 176	1 250	2 090	..	..	..	..	..
1940 Gáivuotna Kåfjord	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
1941 Skjervøy	175	..	..	..	..	..	155	155	210	260
1942 Nordreisa	175	607	1 011	1 416	2 023	..	203	203	203	203
1943 Kvænangen	170	..	..	..	..	..	115	150	185	220

Tabell 12: Brukerbetaling pleie- og omsorgstjenester, 2013

Års og engangsgebyr for vann, avløp og renovasjon , 2013 (gjelder rapporteringsåret +1)							
Kommune	Årsgebyr for avfallstjenesten	Årsbegyr for septiktømming	Årsgebyr for feiing og tilsyn	Årsgebyr avløp	Tilknytningsgebyr avløp 1 sats	Stipulert årsgebyr vann	Tilknytningsgebyr vann- en sats
Lødningen	2485		460	2140	8000	3440	8000
Tjeldsund	2958	960	614	2420	3007	3201	2886
Evenes	4105	1485	674	2720	12000	3542	12000
Harstad	2769	1383	419	2846	1889	3046	2080
Kvæfjord	3759	826	600	3094	3094	2271	2939
Skånland	3400	750	600	2152	5000	4460	11000
Ibestad	3123	1004	469	1303	7330	2033	7400

Tabell 13: Års- og engangsgebyr for vann, avløp og renovasjon, 2013

Saksbehandlingsgebyrer 2013			
	Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2
1851 Lødingen	..	..	..
1852 Tjeldsund	35 300	11 778	15 597
1853 Evenes	35 100	12 190	16 143
1902 Tromsø	147 000	16 250	20 920
1903 Harstad	50 100	16 079	14 814
1911 Kvæfjord	-	14 742	21 000
1913 Skånland	60 000	9 840	15 120
1917 Ibestad	..	4 892	15 600
1919 Gratangen	6 619	4 730	10 716
1920 Lavangen	3 448	5 182	10 768
1922 Bardu	12 000	5 200	11 915
1923 Salangen	3 453	4 089	11 252
1924 Målselv	37 171	8 159	11 440
1925 Sørreisa	14 490	5 165	11 828
1926 Dyrøy	45 000	3 416	15 939
1927 Tranøy	30 000	3 000	7 500
1928 Torsken	6 316	1 844	15 372
1929 Berg	30 000	..	..
1931 Lenvik	52 750	9 900	11 150
1933 Balsfjord	25 000	10 000	13 000
1936 Karlsøy	..	6 200	17 500
1938 Lyngen	..	957	9 250
1939 Omasvuotna Storfjord	-	5 676	8 502
1940 Gáivuotna Kåfjord	12 000	4 000	11 375
1941 Skjervøy	13 000	10 730	9 650
1942 Nordreisa	17 250	7 125	11 766
1943 Kvænangen	17 325	4 271	..

Tabell 14: Saksbehandlingsgebyrer 2013

Saksbehandlergebyret for privat reguleringsplan, boligformål. Jfr. PBL-08 §33-1 for Ibestad kommune er ikke kommet med i tabell 16. Beløpet skal være kr. 16.300,-.

5.4 Fremtidig investeringsbehov for den nye kommunen

Det vedtatte investeringsbehovet ser slik ut:

5.4.1 Skånland:

Generelle investeringer: 31,4 mill (oppvekstsenter, barnehage, infrastruktur)

VAR-sektoren (selvfinansierende): 11,8 mill

5.4.2 Evenes:

Generelle investeringer: 121,8 mill (oppvekstsenter, kirken, brannbil)

VAR-sektoren (selvfinansierende):

Boligutvikling (selvfinansierende): 5,5 mill

5.4.3 Tjeldsund:

Generelle investeringer: 52,8 mill (skole)

VAR-sektoren (selvfinansierende): 3,8 mill

5.4.4 Harstad:

Generelle investeringer: 475 mill (**helsehus, barnehager, skole**)

VAR-sektoren (selvfinansierende): 772 mill

Veipakkeprosjekter (selvfinansierende): 150 mill

5.4.5 Lødingen:

Generelle investeringer 61,1 mill kr

VAR-sektoren (selvfinansierende): 12,8 mill kr

5.4.6 Ibestad:

Generelle investeringer: 175 millioner (skole, sykehjem, bredbånd)

VAR-sektoren (selvfinansierende):

5.4.7 Kvæfjord:

Sum vedtatte investeringer i økonomiplan 2015-2018 er 46 mill kr.

VAR-sektoren (selvfinansierende):

6 Kartlegging og analyse av kommunenes rolle som tjenesteyter og organisasjon

Regjeringens kriterier:

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitet i tjenestene • Effektiv bruk av samfunnets ressurser • Likeverdighet	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstrekkelig kapasitet • Relevant kompetanse • Effektiv tjenesteproduksjon • Økonomisk soliditet • Valgfrihet

Ny kommune vil levere kvalitetsmessige gode tjenester til riktig tid. En ny kommune vil måtte være fleksibel for å kunne levere tjenester stedsuavhengig. Det legges opp til at ny kommune etablerer et stabilt og vedvarende tjenestetilbud så snart vedtak er gjort, slik at det ikke blir brukt ressurser på midlertidige tiltak. Det er en målsetning at tjenestene skal kunne bli levert objektivt, til jevn god kvalitet og til riktig tid.

Ny kommune vil kombinere det den enkelte kommune er god på, slik at man får frem det beste i de 7 kommunale organisasjonene for å kunne produsere bedre tjenester for innbyggerne. En ny kommune vil kunne styrke sine fagmiljøer. Alle fagmiljøer vil kunne bli styrkes i en større organisasjon.

Et rasjonelt og effektivt tjenestetilbud skal opprettholdes lokalt og det legges vekt på at innbyggerne skal få dekket de kommunale basistjenestene nært der de bor. Ledige ressurser vil bli brukt for å utvikle bedre tjenester.

Samkjøring av organisasjonene som leverer tjenestetilbudet vil iverksettes så snart ny kommune er en realitet. Det vil måtte bli gjort en stor jobb for å samkjøre forskrifter, reglementer og kulturelle forhold til måten tjenestene blir produsert.

Utvikling av digitalisering og omsorgsteknologi vil bli viktig for å opprettholde et moderne tilbud i fremtiden.

Styringsgruppen for 7 kommunes alternativet har vedtatt slikt mål:

6.1 Styringsgruppens mål 2: Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud og administrasjon

Med dette forstås at en kommunesammenslåing skal bidra til:

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage og skole skal være geografisk nær der folk bor
- God tilgjengelig kommunal administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne.
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere

- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver

Før en eventuell endring av tjenestelokaliseringen gjennomføres, må det derfor foretas analyser av hvilke tjenester som oppfattes som nødvendig i lokalmiljøene og hvilke som uten for store omkostninger kan eller bør lokaliseres til et større tettsted/kommunesenter.

6.2 Kommunealternativet: organisering, tjenester, utfordringer og forventninger til ny kommune

6.2.1 Harstad kommune

[Harstad kommune.pdf](#)

6.2.2 Ibestad kommune

6.2.3 Lødingen kommune

[Lødingen kommune.pdf](#)

6.2.4 Kvæfjord kommune

[Kvæfjord kommune.pdf](#)

6.2.5 Evenes kommune

[Evenes kommune.pdf](#)

6.2.6 Tjeldsund kommune

[Tjeldsund kommune.pdf](#)

6.2.7 Skånland kommune

[Skånland kommune.pdf](#)

6.3 Barnehager

	Deknings- grad 1-5 år	Andel av NTO DU	Ant. Barn i barnehage (beregnet)	Korr. BTO DU per barn i komm. barnehage	Antall kommunale barnehager
Evenes	74,6	7,5	53	158 226	2

Tjeldsund	87,9	9,5	59	182 310	3
Skånland	90,8	11,1	138	178 828	3
Lødingen	88,4	8,2	84	185 583	1
Harstad	93,0	12,9	1331	160 210	7
Kvæfjord	78,4	6,7	128	174 469	4
Ibestad	86,5	6,0	45	186 489	2

6.4 Grunnskole

	Andel av NTO DU	Elever i kommunale skoler (beregnet)	Korr. BTO DU per elev	Antall kommunale skoler
Evenes	21,1	160 (98,1%)	110 401	1
Tjeldsund	21,0	124 (94,2%)	168 579	3
Skånland	22,6	317 (100%)	132 596	3
Lødingen	17,0	231 (107,1%)	124 336	3
Harstad	23,4	2 824 (100,4%)	111 912	13
Kvæfjord	16,9	355 (102,9%)	148 803	3
Ibestad	16,8	108 (77,6%)	160 216	

6.5 Helse og Omsorg

	Andel av NTO DU	NTO DU Pleie og omsorg pr. innbygger	Plasser institusjon (beregnet)	Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon	Plasser institusjon i % av innbyggere over 80
Evenes	48,4	30 763	20	3 393	20,6
Tjeldsund	38,0	24 526	18	2 727	18,2
Skånland	42,9	24 179	50	2 955	28,1
Lødingen	46,2	28 930	32	2 490	20,6
Harstad	37,3	17 119	202	3 156	18,2
Kvæfjord	58,6	53 390	41	2 993	24,7
Ibestad	43,0	31 491	32	3 398	24,1

Andel av netto driftsutgifter til PLO	Evenes	Tjeldsund	Skånland	Lødingen	Harstad	Kvæfjord	Ibestad
Institusjoner	42,9	56,7	54,2	32,5	41,8	21,0	71,4
Hjemmetjeneste	55,9	46,6	41,4	67,1	55,5	74,1	28,1

Aktivisering	1,2	-3,3	4,4	0,1	2,6	5,0	0,4
--------------	-----	------	-----	-----	-----	-----	-----

6.6 Kultur

	Andel av NTO DU
Evenes	1,6
Tjeldsund	3,2
Skånland	2,5
Lødingen	2,7
Harstad	4,1
Kvæfjord	2,1
Ibestad	3,7

6.7 Administrasjon

Funksjon	1903 Harstad	1911 Kvæfjord	1853 Evenes	1852 Tjeldsund	1913 Skånland	1917 Ibestad	1851 Lødingen	Landet u/Oslo
100	259	562	2 962	1 760	706	1 218	645	370
110	127	309	230	228	219	281	291	112
120	2 995	7 806	8 385	11 638	4 955	10 079	6 676	3 579
121	320	162	150	52	110	116	0	236
130	256	316	1 108	1 138	385	592	569	384
sum	3 957	9 155	12 835	14 816	6 375	12 286	8 181	4 681

KOSTRA-funksjoner: 100 Politisk styring, 110 Kontroll og revisjon, 120 Administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og 130 Administrasjonslokaler.

Harstad kommune har svært lave adm. kostnader pr innbygger sett i forhold til de andre kommunene og landet.

En sammenslåing vil medføre effektivisering og bortfall av dobbeltarbeid/funksjoner i kommunene slik at det vil kunne være betydelige besparelser. Dersom man legger Landets kostnader til politikk og administrasjon til grunn, vil netto kostnader for alle kommunene reduseres med 46 millioner.

6.8 Styringsgruppens konklusjon: tjenester/funksjoner som må lokaliseres i et lokalsamfunn av en viss størrelse

Det er viktig med skoletilbud, barnehager, hjemmebaserte tjenester, legetjenester og brannfunksjoner lokalisert desentralisert i den nye kommunen. Det er viktig med tilrettelegging for god elektronisk kommunikasjon og god kollektivtransport. De fleste ønsker seg også desentraliserte kulturtilbud.

6.9 Styringsgruppens konklusjon: fordelene med en ny kommune

Større utviklingskraft, økt kompetanse/ sterkere fagmiljøer, mindre sårbar, bedre kommunikasjoner, større enheter, tilgang til bedre ressurser, utstyr, personell, robust til nye oppgaver, større plan og utviklingskraft, bedre karriere muligheter for ansatte, rasjonell drift, bedre nærings og samfunnsutvikling, større gjennomslagskraft samt bedre beredskap.

6.10 Styringsgruppens konklusjon: KSF kritiske suksessfaktorer - hva må kommunealternativet lykkes med ?

Skape gode identitetsskapende holdninger i befolkningen, skape trygghet mot tap av arbeidsplasser blant ansatte, forståelse for regionale og lokale utfordringer, forskjellige kulturer i kommunene er en utfordring – kulturbygging er derfor viktig, gode strategier for involvering av befolkningen, gode veier, kollektivløsninger, digitale strukturer, lokalkunnskap og vilje til næringsutvikling.

7 Kartlegging og analyse kommunens rolle som myndighetsutøver

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
<ul style="list-style-type: none"> • Rettssikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstrekkelig kapasitet • Relevant kompetanse • Tilstrekkelig distanse

Kommunene utøver myndighet på flere områder. Det innebærer at kommunen fatter vedtak i medhold av lover og forskrifter og bestemmelser i kommunens egne planer.

Saksbehandlingen skal både være forsvarlig og effektiv. Kravet til forsvarlig saksbehandling er et grunnleggende forvaltningsrettslig prinsipp, og skal ivareta partenes interesser i alle faser av saksbehandlingen. Formålet er at saker som tas opp til behandling skal få et mest mulig riktig utfall. Effektivitet er grunnleggende i kommunens myndighetsutøvelse. Både innbyggerne, kommunen, næringslivet og samfunnet for øvrig er avhengig av at forvaltningssaker behandles innen en fornuftig tidsramme, og med en grundighet som står i forhold til sakens omfang og kompleksitet, og slik at innbyggerne får avgjort sine rettskrav innen rimelig tid.

7.1 Harstad

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - på det generelle plan er det en god kvalitet, men kapasiteten på myndighetsområdene er til tider for liten.
  - på byggesak-plan-oppmåling ble Harstad tilført 230 saker fra Bjarkøy. Mange slike saker er ikke ferdigbehandlet ennå
  - kommunen er involvert i få rettslige tvister med utspring i myndighetsutøvelse. Kommunen opplever i liten grad å få omgjøringer av vedtak ifm klageprosesser etter forvaltningsloven
  - det burde vært høyere kapasitet til myndighetsutøvelse på barnehageområdet
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Kommunen vil ha gode muligheter for å ivareta denne rollen, men må forsterke kapasitet og kompetanse
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?

- Kommunen har i forhold til størrelsen få jurister tilsatt. Dette medfører lav intern kapasitet til juridiske utredninger. Kompetanse må evt. kjøpes eksternt.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Det kjøpes bistand ift barnevern, samt off. anskaffelser samt regulerings saker og eiendomssaker
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - *Antall klager forvaltningsvedtak*

Tjeneste-område	Forvaltningslov /særlov		Avviks-system	
	2013	2014	2013	2014
Støtte	0	0	1	0
Drift- og utbyggingstjenesten	224	-	0	0
Bygg- og eiendomstjenesten	0	3	0	1
Areal- og byggesakstjenesten	61	53	0	0
NAV kommune	4	Få	0	0
Barnehager	4	12	7	7
Skoler	21	8	1	10
Helse og omsorg	17	0	16	9
Øvrige	6	-	0	0
Sum	337		25	27

- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - det er jevnt over stor bevissthet rundt habilitetsproblematikk i kommunen

7.2 Ibestad

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Kommunen har god kompetanse for å ivareta sin rolle som myndighetsutøver, det vil likevel oppstå utfordringer i forhold til kapasitet.
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Det forventes ikke noen endring i forhold til hvordan det har vært tidligere, slik at man har alle forutsetninger for å ivareta myndighetsutøvelsen på en god måte også i framtiden.
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - Tilgangen på juridisk kompetanse er god. I den grad det er nødvendig kjøpes denne.

- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - Migrasjon: 1 klage
  - Barnevern: 1 klage
  - Plan & Bygningsloven: 2 klager
  - Pleie, rehabilitering og omsorg: 3 klager
  - Legekontoret: 9 klager
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Ibestad kommune har ingen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger.

7.3 Lødingen

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Kommunen har hatt for liten kapasitet i planavdeling. Innenfor øvrige fagfelt har kapasitet vært tilstrekkelig men har ikke mulighet til å drive utvikling. Innenfor barnehage er det full dekning og god kompetanse. Mesteparten av barnehagedriften går fra 1/1-2016 over til privat driver og eier. Innenfor helse og omsorg sliter med en å rekruttere fagkompetanse slik at vi kan ivareta våre oppgaver.
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Ressurssituasjon både i forhold til økonomi og skaffe personale med rett kompetanse er en utfordring
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - Vi kjøper dette ved behov, dvs konkrete kompliserte saker.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Arbeidsrettslig, innkjøpsfaglig
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - 2-3 saker i året de fleste kommer innenfor Helse og omsorg
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Dette forekommer, men en klarer å håndtere ihht lov forskrift og det har ikke vært avdekket hendelser.

7.4 Kvæfjord

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Kvæfjord kommune har knapp men tilstrekkelig kompetanse og kapasitet innenfor sektorene helse, omsorg, skole, barnehage, byggesak og landbruk. Generelt sliter kommunene mer med kapasitet enn med kompetanse. På helse- og omsorgssektoren har Kvæfjord kompetanse- og kapasitetsmessig styrke i forhold til andre kommuner på samme innbyggernivå. Miljø- og forurensning er fra 2014

delegert til Harstad vertskommunesamarbeidet, mye ut fra egne erfarte utfordringer med å ha tilstrekkelig løpende kapasitet og kompetanse på området. Innenfor byggesaksbehandlingen har Kvæfjord over år vært rangert blant de beste kommunene i landet, men vi er likevel sårbar for personalmessige endringer på området. På landbruk har kommunens kompetanse bidratt til og støttet opp en positiv utvikling, men også på dette området er kommunens tjenesteproduksjon i stor grad personavhengig. Kommunen har de siste årene hatt problemer med myndighetsutøvelsen innen barnevernområdet, situasjonen er sommeren 2015 noe bedret og i positiv utvikling men dette er et område som fordrer særskilt oppmerksomhet. Dersom ikke kommunen oppnår tilfredsstillende situasjon innenfor dette myndighetsområde må interkommunalt samarbeid vurderes.

- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Kommunen bør ha gode muligheter for også i fremtiden å kunne ivareta myndighetsrollen tilfredsstillende. Men, dette beror på flere usikre faktorer og hvor endringer i krav og rammevilkår kan bli avgjørende. Svekket kommuneøkonomi med derav følgende innsparingstiltak i bemanningen vil øke sårbarheten. Ytterligere og forsterkede krav til kommunenes kapasitet og kompetanse vil gjøre det samme. I tillegg vil endringer i tilgang på arbeidskraft eller endringer i kommunens attraktivitet som arbeidsgiver influere.
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - To av kommunens ledere er jurister; administrasjonssjefen og Nav-lederen. Kommunen har også avtale med advokatfirma Eurojuris Harstad om juridisk bistand. Det er etablert innkjøpsamarbeid med Harstad kommune og Troms fylkeskommune hvor vi har tilgang på juridisk kompetanse.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Kontraktsrett i form av oppfølging av kontraktsforhold ved nybygg. Sak mot pensjonsleverandøren KLP hvor kommunen ved feil er avkrevd og har betalt for mye i pensjonspremie, foreløpig anslått å utgjøre betydelige 18 mill kr. Noen klientsaker innenfor flere av fagområdene.
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - Kommunen står samlet med få klagesaker, både mot egen klagenemnd og som videreformidles til fylkesmannen. Vi har foreløpig ikke satt opp noen samlet oversikt over dette.
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Ingen utfordringer som vi ikke har løst i henhold til forvaltningslovens regler

7.5 Evenes

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Kapasitet og kompetanse er ivaretatt gjennom utstrakt interkommunalt samarbeid. Vi har svært få klagesaker, og har ikke vært involvert i rettsstvier på mange år. Det er likevel en utfordring ved fravær og ved «topp» i mange saker samtidig

- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Vi vil kunne få en utfordring etter hvert som krav til kompetanse øker og ved overføring av myndighet fra statlig nivå.
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - Vi har ikke jurist tilsatt i egen organisasjon, og kjøper kompetanse og kapasitet ved behov. Dette gjelder i særlig grad for barneverntjenesten.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Barnevern
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - De siste årene har vi ikke hatt noen bortsett fra en klage på opptak til barnehage.
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Vi har høy bevissthet på området for å unngå dette. Det er likevel et åpent spørsmål om innbyggerne opplever det på samme måte ettersom det er relativt små forhold.

7.6 Tjeldsund

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Vi har allerede utfordringer knyttet til de oppgaver som kommunen har i dag. Kompetansen er tilstede, men vi er sårbare i forhold til at en ansatt kan ha flere ansvarsområder. Vi har svært få klagesaker og opplever i liten grad å få omgjøringer av vedtak i forbindelse med klageprosesser etter forvaltningsloven.
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Dersom kommunen skal kunne ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden må vi øke kapasiteten betraktelig.
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - Kommunen har ikke tilsatt egen jurist og kjøper kompetanse eksternt ved behov. Dette gjelder særlig i barnevernssaker, som administreres gjennom et interkommunalt samarbeid.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Barnevern og eiendomsskatt.
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - Kommunen har få klagesaker, både mot egen klagenemd og fylkesmannen. Vi har ikke satt opp noen samlet oversikt over dette.
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Nei, ingen registrerte administrative habilitetsavvik.

7.7 Skånland

- Hvordan vurderer kommunen sin kapasitet og kompetanse når det gjelder sin oppgave som myndighetsutøver innenfor de ulike myndighetsområder? (Plan- og bygningsloven, miljø/forurensning, landbruk, barnehage etc.)
  - Generelt leverer vi tjenester av gjennomgående god kvalitet. Kommunens størrelse tatt i betraktning utgjør kompetanse og kapasitet i all hovedsak tilstrekkelig til håndtering av løpende saker og myndighetsutøvelse. Ved uforutsette vakanser og fravær blir kapasiteten til tider for liten.
  - Kommunen er involvert i få rettslige tvister med utspring i myndighetsutøvelse. Kommunen opplever i liten grad å få omgjøringer av vedtak ifm klageprosesser etter forvaltningsloven.
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta myndighetsrollen på en god måte i fremtiden?
  - Kommunen vil ha gode muligheter for å ivareta denne rollen, men må sannsynligvis forsterke kapasitet og kompetanse Innen plan/miljø.
- Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse i dag?
  - Kommunen har ikke tilsatt egen jurist. Det kjøpes juridisk bistand ved behov.
- På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2014?
  - Offentlige anskaffelser, eiendomssaker.
- Hva er omfang av klagesaker, og fordeling pr. forvaltningsområde?
  - 2 -3 saker i året.
- Har kommunen utfordringer knyttet til habilitetsrelaterte problemstillinger?
  - Nei, ingen registrerte administrative habilitetsavvik.

7.8 Oppsummering

I hovedtrekk beskriver de fleste samarbeidskommunene at de har god kompetanse i egen organisasjon, evt. ved å kjøpe tjenester eksternt, men beskriver også at det oppleves utfordringer med manglende kapasitet og ressurser. Det bør være en målsetting at dette bedres ved en evt. ny kommunestruktur.

8 Kartlegging og analyse kommunens rolle som samfunnsutvikler

Styringsgruppen for kommunestrukturalternativet har vedtatt slikt mål for dette området:

8.1 Styringsgruppens mål 4: Mer samordnet samfunnsplanlegging

Med dette forstås at en kommunesammenslåing skal bidra til:

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte.
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling av eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet.
- Styrket regional konkurransekraft
- Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger

8.2 Kartlegging og analyse

Grunnlag for analyse - mal fra Fylkesmannen

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
<ul style="list-style-type: none"> • Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn • Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • Funksjonelle samfunnsutviklingsområder • Tilstrekkelig kapasitet • Relevant kompetanse

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler dreier seg om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand.

Rollen favner videre enn de oppgavene en kommune er pålagt å utføre gjennom lover og forskrifter, og er i stor grad basert på samarbeid med og mobilisering av aktører i og utenfor egen kommune.

- Hvordan er arbeidet med samfunnsutvikling organisert i kommunen i dag?
- I hvilken grad har kommunen kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling?
- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta samfunnsutviklerrollen på en god måte i fremtiden?
- På hvilke samfunnsutviklingsområder har kommunen kjøpt konsulenttenester i 2014?
- Hvordan er situasjonen i kommunen når det gjelder næringsutvikling og sysselsetting, og hvor ser man sitt utviklingspotensial på disse områdene?
- Hvordan utfører kommunen sin rolle som tilrettelegger for næringsvirksomhet? Klarer kommunen å etablere samarbeid, og støtte lokale initiativer, med innbyggere, bedrifter, entreprenører, ildsjeler og frivillige organisasjoner i kommunens samfunnsutviklingsarbeid?
- Hvordan er markedet for boliger og fritidsboliger i kommunen?
- Hva gjør kommunen med hensyn til stedsutvikling og det å skape attraktivitet i egen kommune (areal og bygninger, ulike typer stedlige tilbud, stedlig identitet, kultur og omdømme)?

8.2.1 Harstad

Arbeidet med samfunnsutvikling er organisert hos rådmann (næringsfunksjon), kommuneplanlegger og miljørådgiver i økonomi- og utviklingsenheten og arealplanfunksjoner i Areal- og byggesakstjenesten i kommunen.

Ny planstrategi skal utarbeides høst 2015.

Ny arealplan og ny sentrumsplan er under utvikling.

Kapasitet for samfunnsutvikling er begrenset. Kapasiteten kan og bør styrkes ved kommunesammenslåing.

Harstad kommune har over tid hatt lav arbeidsledighet. Den siste tiden har det vært noe reduksjon i oljerelaterte næringsaktiviteter noe som har resultert i nedbemanninger i leverandørindustrien.

Se eget kapittel om næringsutvikling.

Antall tilgjengelige bolig- og fritidstomter i Harstad er god.

8.2.2 Ibestad

I Ibestad kommune er samfunnsutvikling et tverrsektorielt samarbeid. De formelle, lovpålagte arbeidsoppgavene som arealplaner og lignende er lagt til Plan Næring og Utvikling. Lavterskeltilbud og støtte til entreprenører/gründere samt regionale samarbeidsprosjekt er lagt til IDE-ministeren. I tillegg arbeider både Rådmann og Ordfører inn mot næringslivet.

Ibestad kommune har tilstrekkelig kompetanse, men mangler kapasitet. Konsekvensen blir at kommunen må kjøpe inn ekstern kapasitet når store planarbeid skal utarbeides. Vi tror ikke det er kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling som er den største flaskehalsen for å få til en positiv samfunnsutvikling. En mye større utfordring er tilgang på personer med gode forretningsideer, som også greier å fremskaffe kapital til å utvikle sine prosjekt.

Ibestad kommune er historisk sett en fiskeri- og landbrukskommune. I de senere år har aquakultur blitt en stor næring. Opplevelsesturisme er også en næring som er i vekst. Kommunen har i tillegg store uutnyttede mineralforekomster.

Med lang strandlinje, gode havneforhold, tilgang på store mengder ferskvann samt rent sjøvann burde utviklingspotensialet innenfor de samme næringene være betydelig.

Ibestad kommune gjør en god innsats for det lokale næringslivet. Kort vei mellom næringsaktørene og beslutningstakerne gjør at kommunen oppfattes som en god medspiller. I samarbeid med fylkeskommunen etablerte Ibestad kommune også et lavterskeltilbud for lokale entreprenører. Ide-prosjektet med egen Ide-minister jobber for å etablere samarbeid mellom aktører, rettlede nyetablerere og ildsjeler.

Det er for få boliger på det åpne markedet i lbestad. Dette skyldes i stor grad at ved utflytting og/eller dødsfall blir disse «ledige» boligene tatt i bruk som fritidshus. Ledige boliger og fritidsboliger (hus/hytter) omsettes forholdsvis raskt. Prisene er på et normalt, landlig nivå.

lbestad Eiendomsselskap AS (IE) er et 100 % eid kommunalt foretak. I selskapet er det en daglig leder i hel stilling. Selskapet har overtatt de fleste kommunale boligene og har i tillegg bygd totalt 10 nye boligenheter i de siste 3 årene. IE driver med utleie, både i det private og det kommunale marked. Pågangen på disse boligene er god og stort sett stabil. I de senere år har lbestad kommune, i samarbeid med regionale og statlige utviklingsprogram, kommet på banen og virkelig satset for å skape stedlig identitet og bolyst. Fabelparken på Sørrollnes, merking av turløyper og utvikling av Hamnvik sentrum er eksempler på tiltak.

8.2.3 Lødingen

- Samfunnsutvikling
  - Arbeidet med disse spørsmål ligger i enhet utvikling under kommunalsjef her. Kommunen har hatt for liten kapasitet og ansetter nå(høst2015) en planlegg som skal inn på dette fagfelt. I fremtiden vil kommunen ha behov for samhandling med omkringliggende kommuner fordi at en ser en blir en del av en større bo- og arbeidsregion uavhengig av kommunegrenser. Arbeidsledigheten ligger litt over fylkessnitt. Det har vært en aktivitetsøkning innenfor både privat og kommunal virksomhet knyttet til mottak av flyktninger/asylsøkere. Det har vært jobbet med sterkt fokus på å få etablert et havneområde som kan betjene godstrafikk og relaterte oppgaver til dette. Det har også de senere år blitt bygget ut flere hytteområder i kommunen. Tilgangen på fritidsboliger er god og boligmarkedet har vært preget av lite nybygging og tidvis lav omsetning. Kommune har prøvd å bygge opp identiteten «Bygda som sykler». Kommunen prøver videre å stimulere lag og foreninger bl.a. ved lav leie på bruk av anlegg og bygninger. Det som har vært gjort innenfor fysisk stedsutvikling har vært relatert til kystsiden. Andre elementer har vært tilrettelegging/støtte til utvikling av turstier, (Ti på Topp), Folkehelseprosjekt, etablering av Kunstgressbane, godt kinotilbud, gode fasiliteter for fritidsbåtliv.

8.2.4 Kvæfjord

- Hvordan er arbeidet med samfunnsutvikling organisert i kommunen i dag?

All kommunal virksomhet er med på å påvirke lokalsamfunnet. Kommunens målrettede arbeid med samfunnsutvikling ivaretas i hovedsak av ordfører, administrasjonssjef, administrasjonssjefens stab og strategiske ledergruppe.

Kommunens viktigste styringsdokumenter er: 1)planstrategien, 2)arealplanen og 3)kommuneplanens samfunnsdel. Andre relevante planer er næringsplanen og landbruksplanen. Det er foretatt folkehelsekartlegging med strategisk valg om at denne skal tas hensyn til og inngå som del av grunnlaget for all annen kommunal planlegging. I Kvæfjord er helse- og omsorgsplanen en vesentlig og prioritert del av samfunnsplanleggingen.

- I hvilken grad har kommunen kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling?

- Hvordan ser kommunen på mulighetene for å ivareta samfunnsutviklerrollen på en god måte i fremtiden?

Kommunen har over det seneste tiåret slitt med rekruttering av og stabilitet med hensyn til ingeniørfaglig kapasitet på deler av plansiden, både på grunn av økte krav og mindre bemanning. I dette ligger også kravet om at planene skal være mere integrert i hverandre.

En av kommunens styrker er god kompetanse og kapasitet på den helse- og omsorgsfaglige delen av samfunnsplanleggingen. Vi registrerer imidlertid at dette fagområdet i mindre grad er etterspurt i grunnlaget for statusbildet. Kvæfjord har et løpende omstillingsbehov knyttet til nedbyggingen av deler av tjenesten.

- På hvilke samfunnsutviklingsområder har kommunen kjøpt konsulenttenester i 2014?

Ingen

- Hvordan er situasjonen i kommunen når det gjelder næringsutvikling og sysselsetting, og hvor ser man sitt utviklingspotensial på disse områdene?

Det er tilnærmet full sysselsetting i kommunen.

Stor sysselsettingsandel i det offentlige medfører sårbarhet overfor strammere kommuneøkonomi.

Både inn- og utpendlingen til Kvæfjord er i lokal sammenheng stor.

Det er en positiv utvikling i landbruket, med et titalls nybygde eller oppgraderte gårdsbruk. Det er iverksatt et prosjekt for nydyrking av landbruksareal i kommunen som også understøttes av næringsfondet, høsten 2015 etableres også et pilotprosjekt for næringsutvikling i kommunen.

Se også under punkt 5.2. i Statusbildet for Kvæfjord kommune.

- Hvordan utfører kommunen sin rolle som tilrettelegger for næringsvirksomhet? Klarer kommunen å etablere samarbeid, og støtte lokale initiativer, med innbyggere, bedrifter, entreprenører, ildsjeler og frivillige organisasjoner i kommunens samfunnsutviklingsarbeid?

Vi har god og tverretattlig beredskap på å møte nye initiativ.

- Hvordan er markedet for boliger og fritidsboliger i kommunen?

Markedet ser ut til å være greit. Trenden ser ut til å være god omsetning til gode priser for selger.

- Hva gjør kommunen med hensyn til stedsutvikling og det å skape attraktivitet i egen kommune (areal og bygninger, ulike typer stedlige tilbud, stedlig identitet, kultur og omdømme)?

Kommunen støtter opp under lokale initiativ og aktiviteter. Det er stor frivillighet i alle deler av kommunen. Vi har et rikt og mangfoldig kultur- og foreningsliv. Kommunen var tidlig ute med etablering av Frivilligsentral. Kvæfjord blir frontet som identitet på alle de arenaer hvor det kan være mulig og naturlig. Kvæfjord har mange merkevarer, som også knyttes til godt omdømme: Kvæfjordkake, Kvæfjordpotet, Kvæfjordjordbær, Trastad samlinger/Outsiders art, Kvæfjordløyper og Nupen – Norges mest romantiske sted. Vi samarbeider og samhandler med eksterne

kulturinstitusjoner. Bruken av lokale kulturmidler og næringsfond har også fokus på å skape lokal attraktivitet.

8.2.5 Evenes

Evenes har et oppdatert planverk med kommuneplanens samfunnsdel (revidert utkast skal til ettersyn til høsten), arealdel samt kommuneplanens handlingsdel hvor økonomiplan og budsjett er integrert.

Bortsett fra stilling som planlegger som deles med Tjeldsund, har vi ikke egne ressurser avsatt til formålet. Vi opplever derfor at samfunns- og næringsutvikling taper i konkurranse med drift.

Vi har god tilgang på byggeklare tomter, men mangler likevel boliger.

8.2.6 Tjeldsund

Arbeidet med samfunnsutvikling foregår stort sett gjennom ordfører og dedikerte prosjekter med eksterne prosjektledere. I tillegg setter vi vår lit til det frivillige arbeid ved å bidra økonomisk til lag og foreninger samt ulike arrangementer.

Kapasiteten for samfunnsutvikling er på fast basis meget begrenset og veldig personavhengig i og med at vi ikke har ansatte på området. Kommunen har ikke kjøpt konsulenttenester på dette området i 2014.

Når det gjelder næringsutvikling og sysselsetting er det i hovedsak de store offentlige arbeidsplassene vi legger fokus på. Det er de som skaffer arbeid til de små. Fremover nå vil det være økt aktivitet ved Norges Brannskole og Forsvaret i Ramsund. Hvor vi ender er for tidlig å si.

Ordfører er næringssjef i Tjeldsund kommune. Mye blir ad hoc. Gjennom ordfører holder kommunen kontakt med de store bedriftene som Forsvaret, Norges Brannskole og Sigma Nord. Utover dette forsøker vi å nyttiggjøre oss Ofoten regionråd og Friluftsrådet.

Boligmarkedet i kommunen er labert med lave priser, men vi ser positive endringer. Fritidsmarkedet er stort med stor pågang på de rette stedene.

8.2.7 Skånland

I Skånland er arbeidet med samfunnsutvikling organisert i rådmannens stab med næringssjef samt prosjektleder næring. Øvrig planlegging gjennomføres i stab og linje. Kommunen har ikke egen kommuneplanlegger, og samfunnsdel er ikke utarbeidet. Arealdelen i planfunksjon er etablert i driftsenhet for tekniske tjenester. Ressurser til planarbeid håndterer kommunens planstrategi. Ved en kommunesammenslåing vil kapasiteten kunne økes ved alle alternativer. Det som fremfor alt vil være viktig, vil bli å samorganisere ressurser til plan, utvikling og næring, slik at mål og retning om utvikling og vekst underbygges, og ikke opereres atskilt slik tilfelle i kommunene er i dag.

Skånland har kjøpt konsulenttenester til reguleringsplanarbeid/-prosess gjennom rammeavtale med Norconsult.

Skånland kommune ligger sentralt plassert i regionen og har store arealer tilgjengelig for utvikling. Vi opplever vekst i næringsliv, handel og folketall. Det er gledelig å konstatere at interessen for boligbygging er økende og at flere familier fra Harstad finner det attraktivt å bosette seg i Skånland.

Boligsituasjonen er en begrensende faktor for å få rekruttert fagpersonale til industrien og andre bedrifter i alle deler av kommunen. Kommunens tilrettelegging for næringsutvikling og økt tilflytting, med utvikling av boligfelt (i Grovfjord og på Evenskjer), tilrettelegging for bygging av leiligheter er prioriterte innsatsområder fremover. Evenskjer syd som er under regulering og Rissan boligfelt som er ferdig regulert og boligutviklingstiltak i Grov vil være viktige i kommunens satsning for tilrettelegging for økt boligbygging i fremtiden. Kommunen har god tilgang på tomter i nord, midt og sørkommunen.

Kommunen har pågående to næringsutviklingsprosjekter;

Arbeidet med å utvikle Evenskjer som handelssentrum og tilrettelegging av næringsarealer på Elvemo (Hålogaland Næringspark) og Utviklingsprosjektet i Astafjorden (industrirettet inkubatortilbud)

Kommunen har en aktiv tilnærming til tilrettelegging og samarbeid med næringslivet gjennom disse prosjektene spesielt. Det er stor aktivitet i alle deler av kommunen med aktive næringsforeninger, lag, frivillige foreninger mv. En god motor i samfunnsutviklingene og relasjonsbyggingen mellom kommunen og frivillig sektor skjer gjennom en av regionens beste Frivillighetsentraler.

Skånland er heldig, svært heldig, som har så mye engasjerte frivillige, lag og foreninger som står for så mye aktiviteter og arrangementer som hver til sin tid, på sitt sted og med sin deltakelse skaper positive opplevelser som gjør Skånland kommune til et attraktivt sted å bo og leve sine liv.

Skånland bruker størst andel på plan og utvikling, mens Harstad bruker mest på tilrettelegging for næringsliv.

Dette området er trolig noe av det mest sentrale når man skal vurdere kommunestruktur. I hvilken utstrekning vil nykommunen ha forutsetninger for å kunne skape vekst og utvikling i hele den nye kommunen. I utgangspunktet blir det ikke mer midler til dette gjennom en sammenslåing, det må frigjøres fra øvrige områder – (administrasjon, barnehage, skoler, helse og omsorg).

En ny kommune vil ha en svært høy netto lånegjeld som kan medføre problemer med å gjennomføre grunnlagsinvesteringer på kort sikt.

Innenfor tjenstedelen vil en sammenslåing ikke utløse noen umiddelbare bygningsbehov. En samlokalisering av administrative ressurser vil trolig ikke kunne løses innenfor dagens bygningsmasse. Alternativene er da å foreta utbygging for å kunne samlokalisere, eller en fordeling av funksjoner innenfor dagens "rådhus". Kostnadene med fordeling vil være at det kan være vanskelig å oppnå effektiviseringsgevinster, samt å bygge gode servicetjenester knyttet til et kommunesenter, mens gevinstene vil være å unngå bygningsmessige investeringer og «støy».

8.3 Styringsgruppens konklusjon om samfunnsutviklerrollen i den nye kommunen

Styringsgruppen for kommunereformprosjektet behandlet temaet på møte 16.3.15.

Hva er viktigst i samfunnsutviklerrollen?

- *Offentlige investeringer og drift av samfunnsmessig infrastruktur*
- *Næringsutvikling*
- *Lobbyisme for utvikling av regionen*
- *Arealplanlegging*
- *Tjenester og forvaltningsvirksomhet som legger til rette for samfunnsutvikling*

Hva vil en ny kommune bety for samfunnsutviklerrollen?

- *Større og mer «proff» administrasjon*
- *Viktig å sikre tilstrekkelig politisk kapasitet og beredskap*
- *Større gjennomslagskraft utad*

Hvordan bør samspillet mellom politikk og administrasjon være i samfunnsutviklerrollen?

Administrasjon

- *Forvaltningsmessig og planfaglig håndverk*
- *Foreslå strategier og tiltak*
- *Legge til rette og «spille politikerne god»*

Politikken

- *Velge strategier og tiltak*
- *Selge kommunen utad*

9 Kartlegging og analyse kommunen som demokratisk arena

Styringsgruppen for kommunestrukturalternativet har vedtatt slikt mål for dette området:

9.1 Styringsgruppens mål 1: Styrking av lokaldemokratiet

Med dette forstås at en kommunesammenslåing skal bidra til:

- *Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne.*
- *Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer*

9.2 Alternative modeller for politisk styring i kommunene

Formannskapsmodellen

- *Kommunestyrets sammensetning gjenspeiles i formannskapet (forholdstallsprinsippet)*
- *Politikerne beslutter, mens rådmannen er utøvende/ iverksettende organ*

- Rådmannen utreder saker på fritt grunnlag og har talerett og forslagsrett i formannskapet

Parlamentarisme

- Formannskap/ byråd/ kommuneregjering dannes av kommunestyrets flertall
- Det utøvende organ er altså folkevalgt og har instruksjonsrett over administrasjonen
- Politikerne er ledere for administrasjonen og det finnes ingen rådmann. Parlamentarisme som styringsform er primært praktisert i de store bykommunene.

9.3 Styringsgruppens konklusjon: «Kommunen som demokratisk arena/modeller for fremtidig politisk organisering»

Styringsgruppen for kommunestrukturprosjektet behandlet temaet «Kommunen som demokratisk arena/modeller for fremtidig politisk organisering» på møte 16.3.15.

Politisk organisering

En ny sammenslått kommune bør basere sin politiske organisering på:

- *Formannskapsmodellen*
- *Politiske utvalg inndelt etter saksområder som hovedmodell*
- *Det etableres en geografisk struktur med kommunedelsutvalg.*

Kommunedelsutvalgene bør:

- *være utviklingsorientert*
- *ha uttalerett i alle saker (budsjett mv), og særskilt uttalerett i saker som gjelder kommunedelen*
- *Kan sette saker på «dagsorden» saker som gjelder kommunens virksomhet – planlegging, drift, forvaltning og i samfunnsmessige spørsmål/politiske spørsmål for øvrig som gjelder kommunedelen*
- *Bør formelt utnevnes av kommunestyret etter prosesser i kommunedelen som sikrer lokal forankring og legitimitet*

Administrativ organisering

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnads-besparende. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeid med tillitsvalgte og medarbeiderne. Denne prosessen starter først når rådmann for den nye kommunen er rekruttert.

10 Økonomisk potensial for kommunealternativet

10.1 Kostnader til administrasjon og styring med innsparingspotensiale

Styringsgruppen for kommunestrukturalternativet har vedtatt slikt mål for dette området:

10.2 Styringsgruppens mål 3: Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

Med dette forstås at en kommunesammenslåing skal bidra til:

- *Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveoppaveløsningen/tjenesteproduksjonen*
- *Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon.*

Det forutsettes et innsparingspotensiale innenfor administrasjon, styring og fellesutgifter ved sammenslåing. Å realisere et innsparingspotensiale etter en sammenslåing vil måtte ta noe tid. Harstad kommune bruker i dag lite ressurser til administrasjon pr. innbygger.

Den omstillingsprosess som nødvendigvis må følge av en sammenslåing, vil generelt kunne legge til rette for endringer som bidrar til en mer effektiv tjenesteproduksjon og/eller bedre kvalitet på tjenesteproduksjonen. Det å realisere en slik mer effektiv tjenesteproduksjon kan erfaringsmessig ta noe tid. Tjenester i den nye kommunen må over tid tilpasse seg et felles kriteriesett for ressurstildeling/finansiering i hele den nye kommunen.

En kommunesammenslåing kan gi grunnlag for å hente ut stordriftsfordeler gjennom mer effektiv administrasjon og tjenesteproduksjon. Erfaringene fra tidligere kommunesammenslåinger viser at det er størst effektiviseringspotensiale knyttet til administrasjon. Dette fordi man gjennom en sammenslåing får én administrativ og én politisk organisasjon, og at man unngår doble funksjoner, oppgaver, rutiner og systemer på ulike områder.

De minste kommunene har klart høyere utgifter pr. innbygger, noe som viser at det er et klart effektiviseringspotensial i forhold til å slå sammen små kommuner. Når man nærmer seg kommunestørrelser på 15-20 000 tusen innbyggere, ser vi at stordriftsfordelene knyttet til administrasjon i stor grad er realisert.

Vi har derfor heller forsøkt å finne fram til mulige innsparingsgevinster ved å analysere KOSTRA-data. Dette vil være en metode som gir et bilde av mulige innsparingsgevinster. Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner: 100 Politisk styring, 110 Kontroll og revisjon, 120 Administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og 130 Administrasjonslokaler.

Harstad har i dag lavest administrasjonskostnader av de 7 kommunene med 3.957,- kr per innbygger i 2014. Hvis den nye kommunen klarer å operere med et tilsvarende nivå på administrasjonsutgiftene, vil gevinsten kunne bli om lag 72 mill. kr sammenlignet mot summen for dagens 7 kommuner. Det antas at det er mer realistisk å sammenligne med gjennomsnittskostnader for landet på kr 4.681,-. Dette vil medføre en mulig innsparing på kr. 46 mill kr.

Det må understrekes at dette bare er teoretiske potensialer basert på noen grove forutsetninger. Det kan være særlige forhold i kommunene som gjør at innsparingspotensialet vanskelig kan realiseres i sin helhet. En grundigere gjennomgang og analyse av utgiftene til administrasjon og forutsetningene for disse, vil være nødvendig for å få sikrere anslag på mulighetene for innsparing. En slik innsparing forutsetter færre årsverk innenfor administrasjon etc. Det vil ta noe tid etter en sammenslåing før innsparingspotensialet er realisert. Jfr sammenslåing Bjarkøy Harstad. Det forutsettes da at ingen skal sies opp, men at en baserer seg på at enkelte vil få nye oppgaver og naturlig avgang.

10.2.1 På kort sikt

Kommunens vurdering: På kort sikt vil administrative stillinger innplasseres i stillingsfunksjoner de er kvalifisert for i den nye kommunen ut fra deres kompetanse og praksis. Disse stillingene vil også kunne anvendes til nødvendige utrednings, plan og utviklingsoppgaver for den nye kommunen.

10.2.2 På lengre sikt

På lang sikt vil antall adm. stillinger bli redusert ved naturlig avgang. Adm. kostnader vil da bli redusert tilsvarende, jfr kommunesammenslåing med Harstad Bjarkøy. Det antas likevel at det ikke vil være mulig å administrere den nye sammenslåtte kommunen med samme administrative ressurser som i dagens Harstad kommune.

10.3 Innsparingspotensiale tjenester

Ut fra mer generelle vurderinger og erfaringer vil vi trekke fram følgende momenter som har relevans for utvidet samarbeid eller sammenslåing:

Generelt antas det å være et effektiviseringspotensial i kommunal tjenesteproduksjon. Men det er ikke gitt at kommunesammenslåing (dvs. at kommunene er store) er nødvendig for å realisere slike potensialer. En del av effektiviseringspotensialene kan sannsynligvis realiseres internt i kommunene eller gjennom interkommunalt samarbeid. Empirisk er det vanskelig å fastslå hvilken tilleggsgevinst ift. effektivisering som kan oppnås gjennom sammenslåing. Likevel taler følgende for at sammenslåing vil gi større muligheter for effektivisering enn det som kan oppnås internt og gjennom samarbeid:

- Det er påvist stordriftsfordeler eller smådriftsulemper innenfor administrasjon, institusjonsbasert omsorg, grunnskole og tekniske tjenester.
- Den omstillingsprosess som nødvendigvis må følge av en sammenslåing, vil generelt kunne legge til rette for endringer som bidrar til en mer effektiv tjenesteproduksjon og/eller bedre kvalitet på tjenesteproduksjonen
- Større og mer kompetansetunge fagmiljøer vil sannsynligvis bidra til større kvalitet i tjenesteproduksjonen, evt. også høyere produktivitet.
- Skolestrukturen tilsier at økonomiske effektiviseringsgevinster kan vurderes oppnådd ved å slå sammen skoler. Et slikt effektiviseringspotensiale kan imidlertid realiseres innenfor hver av kommunene uavhengig av kommunesammenslåing. Den isolerte økonomiske gevinsten ved evt. sammenslåing av skoler må imidlertid vurderes opp mot negative konsekvenser som lengre skolevei for flere og dermed større behov for skoleskyss, forringing av lokalmiljø og store muligheter for redusert elev- og foreldretrivsel

- Samarbeid og sammenslåing vil i større grad kunne rettferdiggjøre større satsinger og investeringer og bidra til mer effektiv drift gjennom sambruk innenfor ulike tjenesteområder, f.eks. helse, kultur, teknisk sektor.

Følgende kan oppsummeres ang. forskjeller mellom interkommunalt samarbeid og kommunesammenslåing:

- For å realisere innsparingspotensialet innenfor administrasjon, styring og fellesutgifter er sammenslåing nødvendig.
- Effektiviseringspotensialer innenfor de sentrale områdene for tjenesteproduksjon kan langt på vei realiseres gjennom interkommunalt samarbeid, men for å oppnå optimal effekt (mht. effektivitet og kvalitet) er det sannsynligvis nødvendig med en kommunesammenslåing.

10.4 Statlige økonomiske virkemidler

Departementet vil, i henhold til bestemmelsene i inndelingsloven, dekke engangskostnader ved sammenslåing etter en fast modell hvor det ytes mellom 20 – 60 millioner kroner avhengig av antall innbyggere og antall kommuner i de ulike sammenslåingene. Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser. Det legges opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. (§ 15 Ved samanslåing av kommunar eller fylke og deling som nemt i § 3 andre ledd bokstav b, gir staten delvis kompensasjon for eingangskostnader som er direkte knytte til desse prosessane. I ein overgangsperiode gir staten også kompensasjon for bortfall av rammetilskot.)

Kommuner som får nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden får reformstøtte fra staten. Dette for å lette overgangen til ny og større kommune. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene. Reformstøtten varierer fra 5-30 millioner kroner avhengig av den nye kommunestørrelsen og tildeles etter en standardisert modell.

Nye sammenslåtte kommuner beholder inndelingstilskuddet i noen år. Det vil si at basistilskudd og regionalpolitiske tilskudd i rammeoverføringene beholdes som om det fortsatt er samme antall kommuner som før sammenslåingen. Dette beholdes i 15 år før det trappes ned over 5 år.

Inndelingstilskuddet for de 7 kommunene kan ihht. dept. beregningsmodell ut fra 2014 tall fastslås til ca. kr 99 mill. kr. Da under forutsetning av at Nordlandskommunene får Nord-Norgestilskudd som for Tromskommuner.

Effekten av dette for kommunene/regionen etter 15-20 år medfører tilsvarende reduksjon i rammetilskudd (gitt dagens forutsetninger for innt. systemet.) Den nye kommunen må derfor i løpet av tidshorizonten på 15-20 år etter kommunesammenslåing tilpasse seg de nye vesentlig lavere årlige inntektsforutsetningene for kommunene. I praksis må den nye kommunen over tidsperioden tilpasse seg dette ved å avsette midler på fond.

Regjeringen har bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016.

Regjeringen varslet i årets kommuneproposisjon at de kommunene som vedtar sammenslåing innen våren 2016, vil beholde tilskuddene slik de er i dag i 15–20 år. De som ikke slår seg sammen, får merke endringene i inntektssystemet fra 2017.

Dersom alle 7 kommuner i utredningsalternativ Sør Troms regionen slår seg sammen betyr dette:

Engangsstøtte kr 55 000 000

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser. Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell. Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2015.

Reformstøtte kr 25 000 000

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen. Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell.

11 Nytt inntektssystem

Forslag til nytt inntektssystem kommer i kommuneproposisjonen våren 2016. Det er gitt signaler om at inntektssystemet blir lagt om slik at dette er med å underbygge regjeringens målsetting om færre, større og mer robuste kommuner. Man kan derfor ikke tillegge dagens inntektssystem avgjørende betydning inn i vurderingen av hvilke kommuner som bør slå seg sammen.

Kommuner som slår seg sammen mottar kompensasjon for en reduksjon i rammetilskuddet som følge av sammenslåingen. Kommunene gis full kompensasjon for tap av basistilskuddet, som er et fast beløp per kommune, og netto nedgang i samlede regionalpolitiske tilskudd. Kommuner som får høyere arbeidsgiveravgift som følge av sammenslåing kan i tillegg få kompensasjon for dette. Kompensasjonen for tap av rammetilskudd gis i sin helhet gjennom inndelingstilskuddet, og dette vil også inngå i grunnlaget for beregning av inntektsgarantiordningen i inntektssystemet. Inndelingstilskuddet har en virkeperiode på totalt 20 år hvor de 5 siste er nedtrappingstid.

12 Styringsgruppens konklusjon om fremtidig fylkestilknytning

Styringsgruppen for kommunestrukturalternativet Ibestad, Kvæfjord, Evenes, Tjeldsund, Skånland, Lødingen og Harstad kommuner er enige om at disse 7 kommunene må tilhøre Troms fylkeskommune/region i fremtiden. Dette uavhengig av hvordan kommunestrukturen i området blir seende ut i fremtiden. Dette for å skape grenser som samsvarer med hvordan folk i området lever sine liv og hvor de etterspør offentlige tjenester.

Rent økonomisk vil det med dagens rammetilskuddsordninger også være fordelaktig å tilhøre Troms fordi det er høyere satser på Nord Norgestilskuddet i Troms enn Nordland.

13 Formalia nytt kommunealternativ (gjennomgås og avklares i senere prosessfaser)

13.1 Navn på ny kommune

(Kriterium: Best egnet for profilering av ny kommune)

Besluttes på felles kommunestyremøte.

13.2 Kommunevåpen

Etter at eventuelle vedtak om kommunesammenslåing er vedtatt i de respektive kommunestyre og søknad er sendt, igangsettes det en prosess for utarbeidelse av nytt kommunevåpen, nytt ordførerkjede og kommunens øvrige symboler avklares. Alternativene vil enten være å samle seg om ett av de eksisterende eller å lage et helt nytt.

Besluttes på felles kommunestyremøte.

13.3 Kommunesenter

Harstad vil være kommunesenter for den nye kommunen.

13.4 Samisk språk og kultur

Reformprosessen skal sikre en god ivaretagelse og fokus på å ta vare på samisk språk og kultur.

Evenes og Skånland har en sammenhengende markesamisk bosetting i Markebygdene. I tillegg er det spredt samisk bosetting i flere kommuner. Hvorvidt enkelte kommuner skal inngå i det samiske forvaltningsområdet vil være noe en ny kommune må ta stilling til, og er ikke vurdert i denne prosessen. Det pågår for tiden et utredningsarbeid i Sametinget vedrørende kommunereformen. Det vil være naturlig å ta dette inn i den videre prosessen.

14 Lokalisering av fellesadministrative funksjoner (gjennomgås og avklares i senere prosessfaser)

Telemarksforskning presenterer 3 modeller for hvordan administrative funksjoner kan organiseres.

Samlokaliseringsmodell

I denne modellen blir de fleste av kommunenes administrative oppgaver lokalisert til et sted. En slik modell vil i størst grad sikre økonomiske stordriftsfordeler og større fagmiljø. Samtidig vil det være modellen som gir minst fysisk tilgjengelighet til innbyggerne, med unntak av dem som bor der samlokaliseringen skjer. For samhandling mellom ulike sektorer vil dette og være en positiv modell. Vi forutsetter at ikke alle tjenester vil samlokaliseres i en slik modell, eksempelvis vil tjenester som skoler og barnehager fortsatt måtte ha en struktur som sikrer fysisk tilgjengelighet for innbyggerne. Når det gjelder spesialiserte tjenester som arealplanlegging, byggesaksbehandling, landbrukskontor

og så videre, er det ikke lenger så viktig for innbyggerne å ha fysisk tilgang til kontoret. Gode nettsider, med eksempelvis godt tilgjengelige søknader, er vel så viktig. Dersom det for eksempel skal behandles en konsesjonssøknad i landbruket, vil det være den ansatte i kommunene som drar ut på befarung.

Desentralisert modell

I en desentralisert modell ser vi for oss at tjenestetilbudet på mange måter blir videreført som i dag, med unntak av de mest sentrale lederstillingene. I en slik modell vil en fortsatt ha «kommunehus» med et bredt spekter av funksjoner i hver av de gamle kommunene. Dette alternativet vil i størst grad ivareta ønsket om fysisk tilgjengelighet for innbyggerne, men samtidig vil en verken oppnå større fagmiljø, økonomiske gevinster eller bedre samhandling i noen særlig grad ved en sammenslåing.

Funksjonsdelingsmodell

I en funksjonsdelingsmodell ser vi for oss at en samler oppgaver som naturlig hører sammen, eller kan dra nytte av hverandre, på et sted. Eksempelvis:

- lønningskontor
- post og arkiv
- sentralbord
- fakturamottak
- regnskap
- landbruksforvaltning
- geodata
- kommunal innfordring
- innkjøp

Dette betyr at man samler enkelte oppgaver som naturlig hører sammen på en plass. En eventuell ny kommune vil lokalisere fellesadministrative funksjoner etter en funksjonsdelingsmodell, og vil ta stilling til lokalisering når det er avklart hvilke kommuner som vil inngå.

Flere av de frivillige sammenslåingene som har blitt gjennomført de seneste årene har hatt en form for funksjonsdelingsmodell. I sammenslåingen mellom Frei og Kristiansund ble det gamle rådhuset til Frei omgjort til et familie- og helsehus for barnevern, helsestasjon, skolehelsetjeneste og legesenter. I sammenslåingen mellom Skjerstad og Bodø, ble hele landbrukskontoret i Bodø flyttet til Skjerstad. Vi har derimot ikke sett på erfaringer med tidligere sammenslåinger og hva som skjer på lang sikt med en slik modell.

14.1 Tjenestetilbud i ny kommune

Det vises til tidligere gjennomgang av utvalgte tjenesteområder.

Innbyggerne skal etter en sammenslåing ha minst like gode tjenester fra kommunen som det de har i dag.

Den nye kommunen skal sikre gode tjenester gjennom å ha tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt. En del av effektiviseringsgevinstene tas ut i form av bedre tjenester til innbyggerne.

Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.

Rådhusene søkes utnyttet til egnet virksomhet. I en overgangsfase kan det bli aktuelt med servicekontorer med noe kapasitet.

Øvrige lokaliseringsspørsmål og prioriteringer avklares i den videre prosessen.

Skolestruktur

Nåværende og gjeldende vedtak om skolestruktur videreføres fra sammenslåingstidspunktet. Endringer i skolestruktur må vurderes i egen sak når dette eventuelt aktualiseres. Skolekretsgrenser følger nærskoleprinsippet.

Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning i hht krav i barnehagelov der familiene skal tilbys barnehageplass med så langt som mulig der de bor.

Nye barnehager skal tilpasses befolkningsveksten slik at nærhet til tjenestene og kostnadseffektiv drift sikres.

Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet og kvalitet til tjenestene for innbyggerne.

Sykehjemsplasser og omsorgsboliger mv. må dimensjoneres i forhold til faktiske behov, effektivitet og kvalitet. Hjemmetjenester skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best tjeneste til brukerne.

Spesialistfunksjoner skal videreutvikles i tråd med de oppgaver har/får ansvar for, og de utfordringer som er i kommunen.

Synergier av etablering av ambulanshelikoptertjeneste på Harstad/Narvik lufthavn Evenes utvikles for å gi en best mulig akuttberedskap for den nye kommunen og regionen rundt.

Kultur, frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til frivillighet.

Bibliotek og lokale servicekontor

Dagens biblioteker videreføres inntil videre. Videre samorganisering tas opp senere i prosessen. I tilknytning til bibliotekene kommunene vurderes opprettet midlertidige servicefunksjoner for innbyggerne. Hvilke servicetjenester som skal utføres avklares på et senere tidspunkt.

Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner og øvelser.

Miljøvern og arealutnyttelse

Gjennom en helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealplanlegging, hvor hensyn til prioritering av vekst- og utviklingsområder synliggjøres for all type næring, boligområder kan utvikles og hvor miljø og friluftsliv ivaretas.

15 Politisk organisering nytt kommunealternativ

15.1 Styringsgruppens konklusjon politisk styringsmodell

Styringsgruppen har konkludert med at en ny sammenslått kommune bør basere sin politiske organisering på:

- *Formannskapsmodellen*
- *Politiske utvalg inndelt etter saksområder som hovedmodell*
- *Det etableres en geografisk struktur med kommunedelsutvalg for deler av kommunen. Medlemmer til kommunedelsutvalg kan velges av kommunestyret selv, eller ved direkte valg samtidig som valg til kommunestyret. Kommunedelsutvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet.*

16 Administrativ organisering - nytt kommunealternativ

Fastsettes i en egen definert prosess etter at rådmann for den nye kommunen er rekruttert.

17 Vurderinger av nye oppgaver

Ekspertutvalget for kommunereformen ble satt ned i januar 2014 og har foreslått prinsipper og kriterier for en ny nasjonal kommuneinndeling. Utvalget er satt sammen av erfarne forskere og praktikere, som til sammen representerer en allsidig og god kompetanse på hele kommunesektoren.

Ekspertutvalget har levert sin sluttrapport til regjeringen i desember 2014. Rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i hvilke type oppgaver. Dette er nå lagt fram i Stortingsmelding 14 (2014-15) våren 2015.

17.1 Nye oppgaver i stortingsmeldingen

Regjeringen legger til rette for at kommuner som slår seg sammen skal få flere og større oppgaver.

Regjeringen foreslår 30 nye oppgaver til kommunene i meldingen som ble lagt fram 20.3.15.

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk
- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

18 Informasjon og kommunikasjon

God informasjon, dialog og medvirkning er en svært viktig suksessfaktor i reformen. Det er viktig og riktig at lokalsamfunnet får muligheten til å delta i og medvirke til planleggingen av fremtidens kommune, og uansett utfallet skal man ha opplevd prosessen som åpen og inkluderende. Dette gjelder blant annet folkevalgte, ansatte, tillitsvalgte, innbyggerne, næringsliv, frivillige organisasjoner nabokommuner med mer. Informasjonsarbeidet må tilpasses framdriften i prosjektet. Det er viktig at relevant informasjon gjøres tilgjengelig så fort den foreligger. Involvering forutsetter informasjon og innbyggerne må møtes gjennom de kanaler de benytter.

Tillitsvalgte og ansatte involveres og informeres gjennom hele prosessen.

Når det gjelder innbyggerne er kommunikasjon, informasjon og møter/arrangement på ulike måter viktig. Av paragraf 10 i inndelingsloven går det fram at innbyggerne bør høres før kommunestyrene gjør vedtak om sammenslåing. Slike høringer kan skje ved folkeavstemming, opinions-undersøkelser, folkemøter eller lignende.

18.1 Innbyggerhøring på sammenslåingsalternativene

Når sammenslåingsalternativene er klare bør kommunene gjennomføre en innbyggerundersøkelse, alternativt en folkeavstemming. KMD skal utarbeide en innbyggerundersøkelse som kommunene kan velge å bruke i arbeidet. Å bruke denne som utgangspunkt, vil etter departementets syn gi kommunestyrene et bredere og bedre beslutningsgrunnlag enn hva som er mulig i en rådgivende folkeavstemming. (Inndelingsloven § 10. Innbyggjarhøyring - Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.) En innbyggerundersøkelse er å foretrekke framfor en rådgivende folkeavstemming i denne reformen.

19 Retningslinjer for personalbehandling

Det er et mål å gjennomføre kommunesammenslåingen uten oppsigelser. Bortfall av arbeidsplasser impliserer at overflødige ansatte vil få andre tilbud i organisasjonen. En nedbemanningsordning vil arbeide for at overtallige ansatte får tilbud om annet passende arbeid. Ny kommune vil etterleve lov- og avtaleverk, og vil tilstrebe godt samarbeid med tillitsvalgte.

Gjeldende rett: Den nye kommunen skal videreføre de lovpålagte oppgavene som tidligere lå i den enkelte kommune. Kommunesammenslåingen innebærer en virksomhetsoverdragelse fra alle de opprinnelige kommuner til den nye kommunen og arbeidsmiljøloven kapittel 16 om virksomhetsoverdragelse kommer til anvendelse overfor alle ansatte. Arbeidsforholdet til de ansatte i de enkelte kommunene, blir overført til den nye kommunen som blir ny arbeidsgiver.

En kommunesammenslåing vil utløse overtallighet som kan tilsi behov for endringer i ansattes arbeidsoppgaver og en reell nedbemanning. I tillegg vil ny arbeidsgiver ha behov for å harmonisere de ulike ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

I forhold til dette spørsmålet vil en egen personalstrategi bli utviklet i samarbeid med de ansattes organisasjoner.

Det vises for øvrig til KS veileder: Arbeidsrettslige spørsmål som oppstår ved kommunesammenslåinger - Et juridisk verktøy for de kommuner som omfattes av en sammenslåing.

Det må utarbeides en omstillingsavtale som felles plattform for etablering av den nye kommunen. Avtalen skal ivareta likheter og ulikheter i nye og felles avtaler som grunnlag for lik forvaltning av ansatte i forkant og etter kommunesammenslåing.

Avtalen skal bl.a. ivareta at ansatte og tillitsvalgte skal ivaretas på en felles og omforent måte.

- Felles personalpolitikk bør være utarbeidet og kjent så snart som mulig og senest 6 mnd. før sammenslåing
- Må omfatte rettigheter og plikter ifh til organisasjon, ledelse og like stillinger
- Fra 6 mnd før sammenslåing, bør kommunene forvalte ansatte etter disse retningslinjene
- Ingen ansatte sies opp som følge av sammenslåing de 2 første år.
- Driftstilpasning gjennomføres ved naturlig avgang i denne perioden.
- Informasjon, samtale og kompetansekartlegging med hver eneste ansatt skal gjennomføres og dokumenteres.
- Prosessen krever omfattende styring og ledelse.

19.1.1 På kort sikt

Kommunens vurdering: På kort sikt vil administrative stillinger innplasseres i stillingsfunksjoner de er kvalifisert for i den nye kommunen ut fra deres kompetanse og praksis. Disse stillingene vil også kunne anvendes til nødvendige utrednings, plan og utviklingsoppgaver for den nye kommunen.

19.1.2 På lengre sikt

På lengre sikt vil antall adm. stillinger bli redusert ved naturlig avgang. Adm. kostnader vil da bli redusert tilsvarende, jfr kommunesammenslåing med Harstad Bjarkøy. Det antas likevel at det ikke vil være mulig å administrere den nye sammenslåtte kommunen med samme administrative ressurser som i dagens Harstad kommune.

20 Styringsgruppens oppsummering og konklusjoner

Styringsgruppen beskriver at det er viktig og en forutsetning at skoletilbud, barnehager, hjemmebaserte tjenester, legetjenester og brannfunksjoner lokaliseres desentralisert i den nye kommunen. Det er viktig med tilrettelegging for god elektronisk kommunikasjon og god kollektivtransport. Styringsgruppen ønsker seg også desentraliserte kulturskoletilbud.

Fordelene med en ny kommune er større utviklingskraft, økt kompetanse/ sterkere fagmiljøer, mindre sårbar, bedre kommunikasjoner, større enheter, tilgang til bedre ressurser, utstyr, personell, robust til

nye oppgaver, større plan og utviklingskraft, bedre karriere muligheter for ansatte, rasjonell drift, bedre nærings og samfunnsutvikling, større gjennomslagskraft samt bedre beredskap.

Kommunealternativet må lykkes med å skape gode identitetsskapende holdninger i befolkningen, skape trygghet mot tap av arbeidsplasser blant ansatte, forståelse for regionale og lokale utfordringer, forskjellige kulturer i kommunene er en utfordring – kulturbygging er derfor viktig, gode strategier for involvering av befolkningen, gode veier, kollektivløsninger, digitale strukturer, lokalkunnskap og vilje til næringsutvikling.

20.1 Vurdering om grunnlag for felles intensjon jfr. mål i prosessplan milepæl 1

I prosessplan som alle kommunene har sluttet seg til for dette utredningsalternativet heter det;

Målsetting milepæl 1: «Innen 1. juli 2015 å ha et intensjonsgrunnlag som gir grunnlag for valg av utredningsalternativ for de kommuner som ønsker å begrense antall strukturalternativ.»

Problemstillingen blir derfor om kommunene i denne perioden har redusert antall utredningsalternativer. Det er ønskelig med reduksjon av antall utredningsalternativer for at prosessen videre skal bli realistisk og konkret for de kommuner som reelt ønsker dette alternativet mot Harstad.

Tilbakemelding fra den enkelte kommune om hvilke alternativer som foreligger for deres kommune:

Tjeldsund – 3 alternativ

- ETS
- Harstad med flere

Ingen avgjørelse før valget. Avventer kunnskapsutredning. ETS og Harstad alternativet er aktuell fortsatt. Avklares etter kommunevalget. Kan ikke binde fremtidig kommunestyre. Avsluttet Ofoten alternativet.

Kvæfjord – 2 alternativ

- Egen kommune
- Harstad med flere

Skal avholde folkeavstemning våren 2016. Statusbildet er under slutføring. Behandles 19.6.15 i Kommunestyret. Alene alternativ og 7 kommunealternativet står fremdeles. Folkeavstemming planlegges vår 2016. Kan være aktuelt å dele kommunen.

Ibestad – 3 alternativ

- Egen kommune
- Mot innlandet/Salangen (Ingen prosess/utredning)
- Harstad med flere

Åpen for flere muligheter. Forventning om at vi i videre prosess må ned på mer konkret nivå. Hvor skal ting være lokalisert? tjenester og funksjoner. Avventer folkemøte i august.

Lødingen – 3-4 alternativ

- Egen kommune
- Vesterålen
- Vågan (men der er ingen prosess)
- Harstad med flere

Ved sak 18.6.15 til kommunestyret søkes avklart vegvalg i utredningsprosessen videre.

Skånland – 3 alternativer

- Egen kommune
- ETS
- Harstad med flere

Velger alternativ våren 2016. Det jobbes videre med ETS og Harstad med flere. Må skje forhandlinger i forhold til disse alternativene. Harstad må konkret vise hva de kan tilby kommunen før valg gjøres. Innbyggerinvolvering til høsten.

Skånland kommunestyre fattet slikt vedtak 10.6.15.

«2. Kommunestyret legger opp til følgende videre prosess om kommunereformen:

Videre arbeid med alternativene:

3. ETS-kommune som foretrukket alternativ

4. Storkommune med Harstad som alternativ dersom ETS-kommunen ikke lar seg

realisere.»

- Oktober – desember 2015 gjennomføres det informasjonsmøter om alternativene
- for innbyggere, næringsliv, tillitsvalgte og politikere.
- Januar – februar 2016 gjennomføres det en innbyggerhøring.
- Februar – juni 2016 fokus på politiske prosesser og vedtak.
- Juni 2016 eventuelt vedtak om sammenslåing.

Evenes – 4 alternativer

- Egen kommune
- ETS
- Ofoten
- Harstad med flere

ETS, Ofoten og Harstad med flere er alternativene til å fortsette som egen kommune. Prosessen går ikke for sakte. Kommunen må få mer konkret frem i forhold til alle alternativer. Kommunen kan ikke binde seg politisk nå. Før 1.7.15 behandles fakta og intensjonsgrunnlag.

Harstad – to alternativ

- Harstad med flere
- Egen kommune

Det vurderes en oppsummering til kommunestyret med anbefaling om å gå videre med sammenslåingsprosessen for de kommuner som ønsker dette.

Konklusjon: Der er få kommuner som i løpet av prosessen så langt har realisert målsettingen om reduksjon i antall utredningsalternativer.

Kommunene bør bruke høsten for reduksjon av alternativer. Dette bør avklares så snart som mulig for at prosessen videre skal bli realistisk og meningsfullt for de kommuner som reelt ønsker kommunesammenslåing. Det kan være et alternativ at enkeltkommuner som reelt ønsker sammenslåing går inn i dialog med Harstad kommune uavhengig av de øvrige kommuner.

20.2 Styringsgruppens konklusjon om prosess videre

Kommunene bør bruke høsten for reduksjon av alternativer. Dette bør avklares så snart som mulig for at prosessen videre skal bli realistisk og meningsfullt for de kommuner som reelt ønsker kommunesammenslåing. Det kan være et alternativ at enkeltkommuner som reelt ønsker sammenslåing går inn i dialog med Harstad kommune uavhengig av de øvrige kommuner. Dette må skje i åpenhet overfor de andre kommunene.

Styringsgruppen har gjennom mange møter og utredning kjørt en lengere prosess med dette alternativet. Samtalene har bidratt til å klargjøre kommunestrukturprosessen med status, utfordringer og forventninger. Slik som prosessen står i dag, forventes det at den enkelte kommune behandler Fakta- og intensjonsgrunnlaget i det enkelte kommunestyre. Faktadelen gjenspeiler det bilde som man har tilgjengelige statistikker for i dag.

De politiske intensjoner som er nedfelt i intensjonsgrunnlaget vil bli et utgangspunkt for videre forhandlinger mellom kommunene. Fakta- og intensjonsgrunnlaget vil også gi et innblikk i fremtiden siden det beskriver hvordan en ny kommune blir seende ut både politisk, organisasjonsmessig og hvordan den vil ivareta lokaldemokratiet innenfor en ny struktur.

21 Kilder

Statistikk er hentet fra:

- SSB
- KOSTRA (KOMmune –Stat- RApportering)
- Utdanningsdirektoratet
- Folkehelseinstituttet
- Visveg.no
- Nykommune.no

Vedlegg : Generelt om kriteriene for god kommunestruktur

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Tjenesteyting	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring
Myndighetsutøvelse	
Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse
Samfunnsutvikling	
Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
Demokratisk arena	
Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

Ekspertutvalget har anbefalt ti kriterier som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kriterier rettet mot kommunene:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse

4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Kriterier rettet mot staten:

1. Bred oppgaveportefølje
2. Statlig rammestyring

Nærmere om kriteriene

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også kapasitet til å behandle en viss mengde saker, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagområdene.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet. Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad tilrette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

11. Bred oppgaveportefølje

Utvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.

12. Statlig rammestyring

Etter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurdering redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

Lødingen

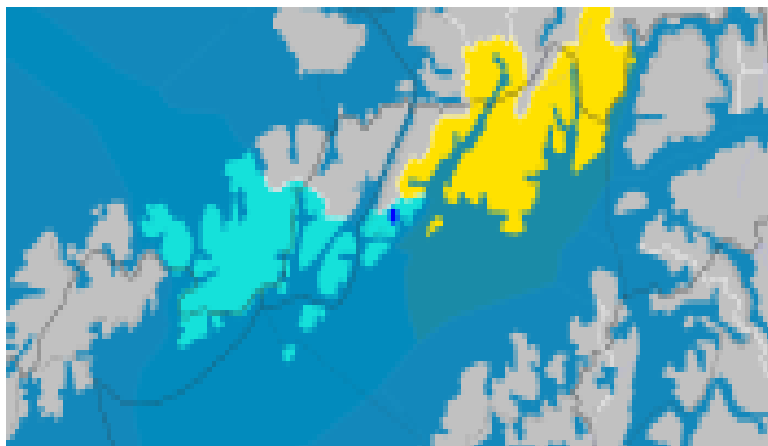

Vågan

Foreløpig rapport Status- og faktagrunnlag

Lødingen og Vågan

Arbeidstittel «Aust-Lofoten kommune»

12.04.16

Innhold

1.	Faktaopplysninger om Kommunereformen	4
1.1.	Oppbygging av rapporten.....	4
1.2.	Kommuneproposisjonen 2015	4
1.3.	Regjeringens mål for kommunereformen.....	4
1.4.	Regjeringens kriterier for god kommunestruktur	5
1.5.	Nye oppgaver til kommunene	6
2.	Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - vedtak	7
2.1.	Vedtak i Lødingen og Vågan	7
2.2.	Grensejusteringer	8
3.	Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen	8
3.1.	Engangsstøtte	8
3.2.	Reformstøtte	9
3.3.	Inndelingstilskudd	9
3.4.	Nytt inntektssystem	10
3.5.	Konsekvenser av nytt inntektssystem – 0- alternativet	11
4.	Utredning.....	12
4.1.	Prinsipper for sammenslåingsprosessen – Lødingen og Vågan	13
4.2.	Mål for den nye kommunen.....	13
5.	Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold	14
5.1.	Befolkningsutvikling	14
5.2.	Framskrivninger	14
5.3.	Framskrivninger - Aldersgrupper.....	15
5.4.	Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere	16
5.5.	Befolkningssammensetning	18
5.6.	Privat og offentlig sysselsetting.....	18
5.7.	Næringssammensetting	19
5.8.	Sårbarhetsindikator	20
5.9.	Arbeidspendling.....	20
6.	Areal og bosettingsmønster	21
6.1.	Areal	21
6.2.	Bosettingsmønster i kommunene	21
6.3.	Grunnkretser i Vågan.....	22
6.4.	Grunnkretser i Lødingen.....	22
6.5.	Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner.....	23
7.	Økonomisk status i Lødingen og Vågan.....	24
7.1.	Kommunenes inntekter.....	24
7.2.	Driftsinntekter	24

7.3.	Vågan.....	24
7.4.	Lødingen	24
7.5.	Økonomisk soliditet – netto driftsresultat	25
7.6.	Lånegjeld	26
7.7.	Disposisjonsfond.....	28
7.8.	Premieavvik	29
7.9.	Pensjonsforpliktelser	29
7.10.	Eiendomsskatt	30
7.11.	Fremtidig investeringsbehov i Lødingen og Vågan.....	31
8.	Enhetene	33
8.1.	Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Vågan kommune	33
8.2.	Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Lødingen kommune	33
8.3.	Enhetskostnader innenfor tjenestene.....	34
8.4.	Barnehager	34
8.5.	Grunnskole	36
8.6.	Nøkkeltall Helse- og sosial	37
8.7.	Pleie og omsorg	38
9.	Vurdering – kommunesammenslåing	42
9.1.	Telemarksforskings vurderinger – 0 alternativet	42
9.2.	Ny kommune – noen faktatall	43
9.3.	Ny kommune Lødingen og Vågan – foreløpig kort vurdering	43

1. Faktaopplysninger om Kommunereformen

1.1. Oppbygging av rapporten

Rapporten beskriver hovedtrekkene i Kommunereformen samt faktaopplysninger om den enkelte kommune, herunder økonomi, befolkning og befolkningsframskriving og status på tjenesteområdene. Det er ikke gjort inngående vurderinger i forhold til måloppnåelse og robusthet i en eventuell ny kommune sett i forhold til Kommunereformens målsettinger. Dette vil bli inngående vurdert dersom det settes ned et politisk forhandlingsutvalg som skal arbeide videre med en kommunesammenslåing.

Av hensyn til leservennlighet gis her en kort oversikt over oppbygging av rapporten:

Kapittel 1: Faktaopplysninger om Kommunereformen

Kapittel 2: Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - Vedtak om kommuneutredning

Kapittel 3: Økonomiske konsekvenser av Kommunereformen

Kapittel 4: Utredning – Lødingen og Vågan

Kapittel 5: Kartlegging og analyse av demografiske og sosioøkonomiske forhold i Lødingen og Vågan

Kapittel 6: Areal og bosettingsmønster

Kapittel 7: Økonomisk status i Lødingen og Vågan

Kapittel 8: Enhetene i kommunene - status

Kapittel 9: Vurdering - kommunesammenslåing

1.2. Kommuneproposisjonen 2015

Regjeringen Solberg la 14. mai 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskaping og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Et første steg i prosessen med å utrede mulige sammenslåinger vil være å skaffe en oversikt over hvor kommunen selv står og å kartlegge styrker, svakheter og de viktigste utfordringene som kommunen står ovenfor i et 30 til 40 års perspektiv.

Regjeringen har pålagt alle kommuner i Norge en utredningsplikt.

1.3. Regjeringens mål for kommunereformen

Regjeringen har 4 overordnede mål for kommunereformen:

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Ved behandlingen av kommunereformen 18. juni 2014 sluttet Stortinget seg til Regjeringens mål. Stortingsflertallet har understreket at det er et utredningsansvar for alle kommuner. Dette er å forstå slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak innen våren 2016, i tråd med det tidsløp som er skissert i kommuneproposisjonen.

1.4. Regjeringens kriterier for god kommunestruktur

Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt ti kriterier for god kommunestruktur som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og er anbefalt som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kriterier rettet mot kommunene er som følger:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Med bakgrunn i disse kriteriene kom utvalget med tre anbefalinger for en god kommunestruktur:

- For det første sier utvalget at kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning. Dette er blant annet begrunnet med at kommunene skal løse mer spesialiserte oppgaver med mindre bruk av interkommunalt samarbeid. Den største utfordringa knyttet til dette er avstander og demokrati. Mange kommuner med lavt innbyggertall, har store arealer.
- Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Staten bør redusere detaljstyringen og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer

1.5. Nye oppgaver til kommunene

Regjeringen vil overføre oppgaver til kommunene på en rekke områder i forbindelse med kommunereformen. Større og mer robuste kommuner legges til grunn som en forutsetning for overføring av oppgavene. Generalistkommunesystemet skal fortsatt være hovedmodellen for kommunesektoren, og nye oppgaver skal som hovedregel overføres til alle kommuner. Det vil likevel kunne være gevinster å hente på å gi enkelte oppgaver kun til de største kommunene. Dette vil kunne gi et mer helhetlig tjenestetilbud for innbyggerne i disse kommunene ved at oppgaver som nå er splittet av forvaltningsmessige skiller kan ses i sammenheng på lokalt nivå.

Ekspertutvalget for kommunereformen ble satt ned i januar 2014 og har foreslått prinsipper og kriterier for en ny nasjonal kommuneinndeling. Utvalget er satt sammen av erfarne forskere og praktikere, som til sammen representerer en allsidig og god kompetanse på hele kommunesektoren.

Ekspertutvalget har levert sin sluttrapport til regjeringen i desember 2014. Rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i hvilke type oppgaver. Dette er nå lagt fram i Stortingsmelding 14 (2014-15) våren 2015.

Regjeringen legger til rette for at kommuner som slår seg sammen skal få flere og større oppgaver. Regjeringen foreslår 30 nye oppgaver til kommunene i meldingen som ble lagt fram 20.3.15.

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk
- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

2. Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - vedtak

2.1. Vedtak i Lødingen og Vågan

Lødingen og Vågan utreder begge flere alternativer i forbindelse med kommunereformen.

Lødingen utreder, i tillegg til Vågan, et alternativ med Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad som en kommune.

Vågan utreder et alternativ med Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan som en kommune.

Nedenfor følger siste vedtak fra kommunene.

Vågan:

Kommunestyret i Vågan har fattet følgende vedtak:

KS- 111/15 Vedtak:

1. Det utredes en mulig sammenslåing med våre nabokommuner i Vest-Lofoten, og en sammenslåing med Lødingen og Hadsel Kommune i øst
2. Utredningen skal kort drøfte fordeler og ulemper med en Lofoten og Vesterålen kommune
3. I utredningen utredes alternativet med å bestå som egen kommune
4. Det nedsettes en utredningsgruppe bestående av strategisk ledelse, som ledes av rådmannen
5. Formannskapet er styringsgruppe for utredningen

Hadsel kommune har vært invitert inn i et utredningssamarbeid med Lødingen og Vågan, men de vurderer at det ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Hadsel vurderer at en eventuell kommunesammenslåing med Vågan forutsetter tunell under Hadselfjorden, noe som ikke er ferdig utredet ennå.

Lødingen:

Kommunestyret i Lødingen har fattet følgende vedtak:

KS-010/16 Vedtak:

Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. februar 2016 for kommunereformprosjektet mellom Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner, med følgende endring:

Intensjonsavtalens pkt. 4.

Hvilken fylkeskommune den nye kommunen skal tilhøre, skal vedtas når en har hatt en gjennomgang av pluss og minus med Nordland og Troms fylke.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

2.2. Grensejusteringer

Vågan vurderer at det i forbindelse med kommunereformen er naturlig å ta opp temaer om grensejusteringer med Hadsel kommune, om de nåværende grensene er hensiktsmessige i forhold til effektiv tjenesteproduksjon.

Hadsel kommunes areal omfatter deler av Austvågøya, og kommunikasjon mellom innbyggerne på Austvågøya som tilhører Hadsel, er avhengig av ferge (eller kjøre Lofast) for å komme inn til kommunesenteret. En følge av avstandene er at flere av Hadsels innbyggere på «vår» side av Hadselfjorden etterspør tjenester fra Vågan kommune fordi disse er lettere tilgjengelig for dem. Dette gjelder spesielt på helse- og omsorgssiden. I 2015 var det det for eksempel 152 gjestepasienter hos fastlegene i Vågan med bostedsadresse i Hadsel kommune.

Ved en eventuell kommunesammenslåing mellom Lødingen og Vågan er det også naturlig å se på grensejusteringer mot Kvæfjord kommune i områder indre Gullsfjord, blant annet går elever fra området på skole i Lødingen.

3. Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen

3.1. Engangsstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser.

Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell.

Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2016.

Det gis engangsstøtte til kommuner som velger å slå seg sammen etter antall kommuner og innbyggere.

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 Innbyggere	20-49 999 innbyggere	20-99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
3 kommuner	30 000 000	35 000 000	40 000 000	45 000 000
4 kommuner	40 000 000	45 000 000	50 000 000	55 000 000
5 eller flere kommuner	50 000 000	55 000 000	60 000 000	65 000 000

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 20 000 000 i engangsstøtte.

3.2. Reformstøtte

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen. Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 5 000 000 i reformstøtte.

3.3. Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år.

Kommuner	Innbyggere 1.01.14
1865 Vågan	9 223
1851 Lødingen	2 248
Beregning knyttet til inndelingstilskudd	1000 kr
Tap av basistilskudd (del av kostnadsutj)	-12 837
Tap småkommunetilskudd	-5 475
Tap/gevinst distriktstilskudd Sør-Norge	0
Tap/gevinst tilskudd Nord-Norge/Namdalen	505
Kompensasjon ved inndelingstilskudd	17 807
Netto utslag etter inndelingstilskudd	0

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 17.800.000 i inndelingstilskudd.

Samlet vil utbetalingene etter nåværende forslag basert på befolkningstall per 1.01.14 bli ca. 42,8 mill. dersom Lødingen og Vågan blir en ny kommune. Dette med forbehold om eventuelle endringer fra Regjeringens side.

3.4. Nytt inntektssystem

Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet for kommunene, saken har vært ute på høring og det forventes at det kommer nærmere avklaringer i forbindelse med at kommuneproposisjonen for 2017 legges fram i mai.

Fra høringsnotatet:

«Regjeringen vil at prinsippene om økonomisk rammestyring fortsatt skal ligge til grunn for den statlige styringen av kommunesektoren. Staten styrer kommunene gjennom inntektene, ikke gjennom detaljstyring av utgiftene. Rammefinansiering er viktig for lokaldemokratiet, og fremmer effektivitet ved at det gir kommunene handlingsrom til å prioritere ressursbruken i tråd med lokale forhold og behov. Det er et mål for denne regjeringen at innbyggere over hele landet skal ha et likeverdig tjenestetilbud. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet bidrar til dette, og omfordeler rammetilskudd mellom kommunene etter deres varierende utgiftsbehov. Den demografiske utviklingen og endringer i tjenestebehov krever jevnlig revidering av kostnadsnøklene, slik at utjevningen på best mulig måte gjenspeiler de reelle forskjellene i utgiftsbehov mellom kommunene. Forslaget til ny kostnadsnøkkel, som regjeringen legger fram i dette høringsnotatet, er basert på en faglig oppdatering av kostnadsnøkkelen fra 2011, og reflekterer de senere års endringer i befolkningssammensetning og utgiftsbehov. Fra og med 2016, med virkning i budsjettet for 2017, tilbakeføres en del av selskapsskatten til kommunene gjennom en ny inntekt basert på vekst i lønnssum i privat sektor slik at verdier tilbakeføres til lokalsamfunnet. Endelig modell for dette vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2017».

Regjeringen foreslår å fortsatt gi kompensasjon for utgifter til tjenester som skyldes lange avstander og spredt bosetting, for eksempel til grunnskole og hjemmetjeneste. Kommuner som er ufrivillig små vil fortsatt få fullt basistilskudd, som i hovedsak dekker administrasjon. Dersom det er

kort avstand til nabokommunen, er kommunen frivillig liten. Slike kommuner vil få et lavere basistilskudd.

I forslaget til nytt inntektssystem foreslår regjeringen å videreføre, men målrette de regionalpolitiske tilskuddene. Regjeringen vil slå sammen de regionalpolitiske tilskuddene til ett distriktstilskudd for Sør-Norge og ett distriktstilskudd for Nord-Norge/Namdalen.

Småkommunetilskuddet blir videreført, men vil bli mer målrettet mot kommuner som har reelle distriktspolitiske utfordringer. I tillegg ønsker regjeringen at en større del av tilskuddene skal gis per innbygger, og noe mindre per kommune (Regjeringen).

3.5. Konsekvenser av nytt inntektssystem – 0- alternativet

Netto omfordeling av strukturkriteriet vil gi følgende utslag for Lødingen og Vågan:

Strukturkriterium:

Kommune	Gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innbyggere	Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 25,4 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 16,5 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 13,3 km	
		1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger
	Km						
1851 Lødingen	46,2	1 162	538	856	396	719	333
1865 Vågan	9,4	-3 984	-429	-2 466	-266	-1 109	-119

Ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel		Revidert kostnadsnøkkel. Bruk av strukturkriteriet ved beregning av basis (grenseverdi 25,3 km)		Samlet ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium	
	1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger
Lødingen	-410	-190	1 162	538	750	348
Vågan	-4 277	-259	-3 984	-429	-8 261	-887

Vågan kommune:

Telemarksforsking har gjort en vurdering av fordeler og ulemper dersom Vågan velger å bestå som egen kommune. De har gjort en vurdering i forhold til nytt inntektssystem for Vågan kommune:

«I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten ved innføring av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Vågan synes generelt å få en reduksjon som følge av lav verdi på strukturkriteriet, og dermed en frivillig smådriftsulempe.

Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -6,7 mill. kr (med grenseverdi 16,4 km) Vågan kommune mottar i dag Nord-Norgetilskudd. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.»

Lødingen kommune:

Telemarkforskning har gjort tilsvarende utredning for Lødingen.

Lødingen synes å bli skjermet for reduksjon i basistillegget, pga. lange reiseavstander og dermed ufrivillige smådriftsulemper. Samlet effekt for Lødingen ved innføring av strukturkriteriet (grenseverdi lik 16,5 km) anslås til 0,85 mill. kr.

Som følge av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel beregnes en effekt for Lødingen på - 0,4 mill. kr. Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Lødingen på rundt 0,4 mill. kr.

Lødingen mottar Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd i 2016. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått gitt med en sats per innbygger. Samtidig har kommunene lav verdi på distriktsindeksen, og er dermed vurdert å ha relativt stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.

4. Utredning

Formålet med status- og utfordringsbildet i Lødingen og Vågan er å gi en oversikt over hvor kommunene står i dag og i et langsiktig perspektiv når det gjelder demografisk utvikling, økonomisk status og kommunens rolle som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

4.1. Prinsipper for sammenslåingsprosessen – Lødingen og Vågan

Hovedprinsippet ved en eventuell kommunesammenslåing mellom Lødingen og Vågan er at:

- Kommunene er ulike, men likeverdige.

En ny kommune skal bygges med utgangspunkt i:

- Befolkningens og arbeidslivets behov, og på basis av de gamle kommunenes fortrinn og sterke sider.
- Utvikling av lokaldemokratiet skal gis høy prioritet i den nye kommunen.
- I arbeidet med organisering av ledelsesfunksjoner og administrative funksjoner for øvrig skal bygging av struktur, systemer og organisasjonskultur vektlegges.
- Teknologiske løsninger (kommunikasjon) og nye løsninger innenfor tjenesteproduksjon (for eksempel velferdsteknologi)

4.2. Mål for den nye kommunen

Mål for den nye kommunen er:

1. Et sterkt lokaldemokrati
2. Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud
3. Effektiv ressursbruk som frigjør ressurser til tjenesteyting
4. Samordnet samfunnsplanlegging/samfunnsutvikling

Med dette forstås:

Et sterkt lokaldemokrati

- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne, f.eks. ved lokal- eller bygdedelsutvalg.
- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne ved at kommunen overtar oppgaver fra overordnet forvaltningsorgan.
- Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage og skole skal være geografisk nær der folk bor
- En administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver

Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

- Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveoppaveløsningen/tjenesteproduksjonen
- Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon

Mer samordnet samfunnsplanlegging

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte

- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet:
  - Mer attraktiv for næringsetablering
  - Tilrettelegge for vekst og bosetting
  - Satse på attraksjonsutvikling og turisme
- Styrket regional konkurransekraft
- Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger

5. Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold

5.1. Befolkningsutvikling

Vågan hadde en nedgang i befolkningen fra 1980 til 2000 med 537 innbyggere, men innbyggertallet har økt igjen de siste årene og er pr. 1.01.16 på 9 350.

Lødingen har hatt en markant nedgang fra 1980 til 2016 med 956 innbyggere og har pr. 1.01.16 2 144 innbyggere.

Per 1.01.16 er samlet befolkningen i en eventuelt ny kommunen 11 494.

Per 1.01.16

Kommune	1972	1980	2000	2015	2016
SAMLET	12 678	12 866	11 700	11 445	11 494
VÅGAN	9 601	9 766	9 229	9 285	9 350
LØDINGEN	3 077	3 100	2 471	2 160	2 144

Kilde: Ny kommune

5.2. Framskrivninger

Befolkningsframskrivingene viser at innbyggertallet øker både i Lødingen og Vågan fram mot 2020.

En eventuell ny kommune bestående av Lødingen og Vågan vil etter SSBs framskrivninger, i 2020 har 11 895 innbyggere (middel vekst).

2020

Kommune	LAVT	MIDDELS	HØYT
SAMLET	11 650	11 895	12 185
VÅGAN	9 383	9 584	9 807
LØDINGEN	2 267	2 311	2 378

Kilde: Ny kommune

I 2040 vil innbyggertallet etter SSBs framskrivninger være på 12 708, innbyggertallet øker både i Lødingen og Vågan (middels vekst).

2040

Kommune	LAVT	MIDDELS	HØYT
SAMLET	11 429	12 708	14 724
VÅGAN	9 270	10 303	11 922
LØDINGEN	2 159	2 405	2 802

5.3. Framskrivninger - Aldersgrupper

Framskrevet utvikling for 6 ulike aldersgrupper i en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan. Framskrivningene er basert på SSBs mellomalternativ.

I perioden fra 2015 til 2040 er det relativt små endringer: aldersgruppen 0-5 år øker med 87, 6-16 år øker med 69, 16-19 år forblir uendret og 20-66 år øker med 55.

I aldersgruppen 67-79 år øker antallet jevnt med 270 fra 2015 fram mot 2020, for deretter å øke med ytterligere med 209 fram mot 2040. Aldersgruppen 80 år og eldre er nesten uendret fram mot 2020 (-8), men får deretter en markant økning på 581 fram mot 2040.

De demografiske utfordringene for kommunene vil bli en stor utfordring og er alene beregnet av Telemarksforskning å utgjøre ca. 160 mill. kroner for Lødingen og Vågan (130 mill. for Vågan og ca. 30 mill. for Lødingen).

Vågan:

Ut i fra 0-alternativet for Vågan kommune (Telemarksforskning: Tall fra 2014) er det lagt inn et effektiviseringspotensial innenfor pleie- og omsorg (1,9 mill.), grunnskole (11,2 mill.), sosialtjenesten (1,4 mill), kommunehelse (8 mill.), brann/ulykkesvern (2,3 mill.) og samferdsel (16,3 mill.). Til sammen er det et effektiviseringspotensialet på ca. 28 mill. kroner, beløpet er korrigert for områder der kommunen drifter billigere enn landsgjennomsnittet (barnevern, barnehage, fysisk planlegging, administrative tjenester).

Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette ca. 3,95 %.

Lødingen:

Ut i fra 0-alternativet for Lødingen kommune (Telemarksforskning: Tall fra 2014) er det lagt inn et effektiviseringspotensial innenfor barnehage (0,1 mill.), grunnskole (4,2 mill.), barnevern (0,4 mill), kommunehelse (3 mill), brann/ulykkesvern (0,2 mill.), samferdsel (2,6 mill.) og kirke (0,9 mill). Til sammen er det et effektiviseringspotensialet på ca. 11,7 mill. kroner, beløpet er korrigert for områder der kommunen drifter billigere enn landsgjennomsnittet (kultur, sosialtjeneste og fysisk planlegging).

Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette ca. 5,3 %.

2015

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	668	1 341	586	6 902	1 328	620
VÅGAN	559	1 126	473	5 664	998	465
LØDINGEN	109	215	113	1 238	330	155

Kilde: Ny kommune

2020

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	768	1 360	547	7 010	1 598	612
VÅGAN	631	1 110	439	5 700	1 243	461
LØDINGEN	137	250	108	1 310	355	151

Kilde: Ny kommune

2040

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	755	1 410	586	6 957	1 807	1 193
VÅGAN	611	1 148	474	5 674	1 454	942
LØDINGEN	144	262	112	1 283	353	251

Kilde: Ny kommune

5.4. Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere

Tabellene nedenfor viser antall personer i arbeidsfør alder i forhold til to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040.

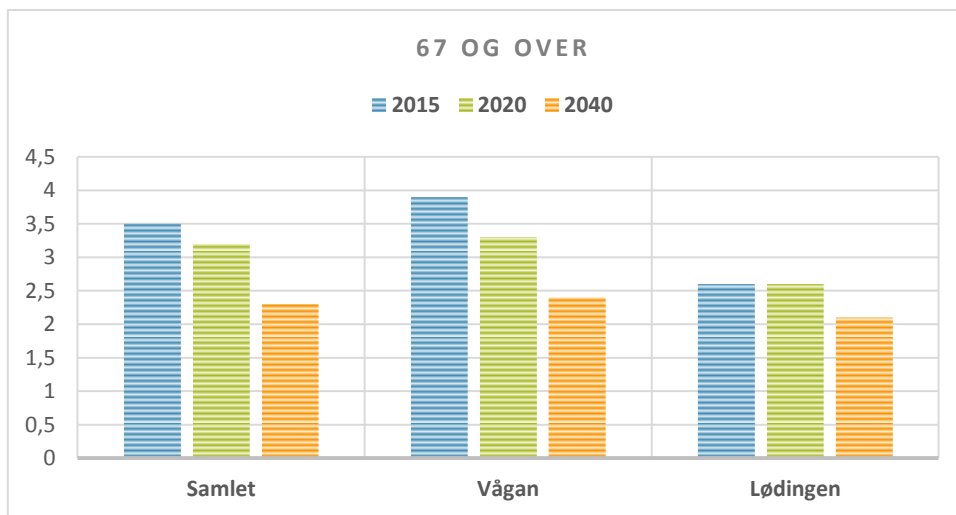
Arbeidsfør alder er 20- 66 år mens de eldre aldersgruppene er 67 år og over, og 80 år og over. En reduksjon i forholdstallet mellom de to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggere i yrkesaktiv alder per innbygger i den eldre aldersgruppen, yrkesaktive er de som blant annet bidrar til å finansiere opprettholdelse av velferdstilbudet til befolkningen.

67 år og over (antall personer)

Kommune	2015	2020	2040
SAMLET	3,5	3,2	2,3
VÅGAN	3,9	3,3	2,4
LØDINGEN	2,6	2,6	2,1

Kilde: Ny kommune

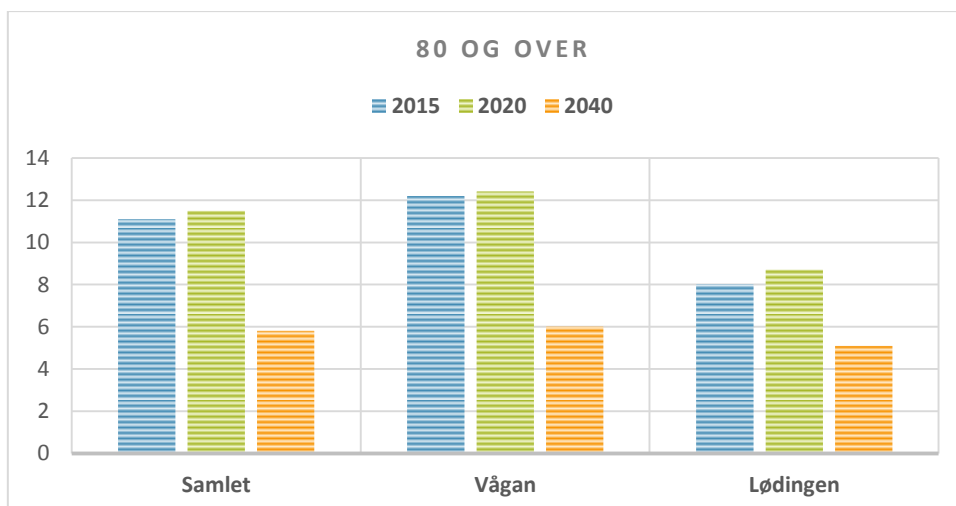

Kilde: Ny kommune

80 år og over

Kommune	2015	2020	2040
SAMLET	11,1	11,5	5,8
VÅGAN	12,2	12,4	6,0
LØDINGEN	8,0	8,7	5,1

Kilde: Ny kommune

Kilde: Ny kommune

5.5. Befolknings sammensetning

Kommunenes inntekter (rammeoverføringer) er i stor grad avhengig av befolkningsstørrelse og befolknings sammensetning og framtidig befolkningsstruktur vil dermed påvirke kommuneøkonomien.

I dagens inntektssystem er det kun deler av distriktstilskuddet, samt småkommunetilskuddet og skjønnskommunetilskuddet som er befolkningsuavhengig.

Befolkningsstrukturen er en stor framtidig utfordring for både Vågan og Lødingen kommunen fram mot 2040. Antall yrkesaktive pr. innbygger over 67 og over vil i en ny kommune være 2,3 i 2040, til sammenligning var den 3,5 i 2015. For aldersgruppen 80 år og over vil den i 2040 være 5,8 mot 11,1 i 2015.

Prognosene viser at den yrkesaktive befolkningen øker noe fra 2015 til 2020, deretter går den noe ned igjen mot 2040 slik at den da ligger noe over 2020 nivå. Den svake økningen i antall yrkesaktive er imidlertid ikke stor nok til å demme opp for den økende eldregruppen. Den yrkesaktive befolkning mellom 20 – 66 år er den alderskategorien kommunene trenger for å fylle barnehager med barn og skoler med elever, samt hender for å ta seg av økt tjenestefomfang i helse og omsorgstjenestene.

Telemarksforsking har gjort en vurdering av framtidige demografiutfordringer i Vågan.

«Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Vågan fra 2016 – 2030 knyttet til ulike aldersgrupper. Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 130 mill. kr i perioden 2016-2040, se side 69 i rapport fra Telemarksforsking om 0-alternativet. Dette utgjør 18,0 % av dagens brutto driftsinntekter».

Samlet økonomisk utfordring i et framtidig perspektiv er til sammen ca. 140 mill. kroner som følge av demografiske utfordringer og nytt inntektssystem i Vågan.

Telemarksforsking har gjort en tilsvarende vurdering i Lødingen:

«Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Lødingen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Lødingen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter «.

For Lødingen utgjør dette ca. 30 mill. kr.

Det er en stor utfordring for kommunene å møte denne utviklingen. Det er i utgangspunktet to ting som skaper innflytting til et sted – stedlig attraktivitet og arbeidsplasser. Målet bør derfor være befolkningsvekst og økt innflytting gjennom regional stedsutvikling og tilrettelegging for næringslivet.

Samlet vil en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan ha et omstillingsbehov i et framtidig perspektiv på ca. 170 mill. kroner.

5.6. Privat og offentlig sysselsetting

Figuren viser andel sysselsatte i offentlig og privat sektor i kommunene i 2010, 2012 og 2014. Kilde: SSB.

2010

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	30,00%	70,00%
VÅGAN	27,00%	73,00%
LØDINGEN	44,00%	56,00%

Kilde: Ny kommune

2012

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	30,00%	70,00%
VÅGAN	28,00%	72,00%
LØDINGEN	40,00%	60,00%

Kilde: Ny kommune

2014

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	31,00%	69,00%
VÅGAN	29,00%	71,00%
LØDINGEN	41,00%	59,00%

Kilde: Ny kommune

5.7. Nærings sammensetting

Disse tallene viser nærings sammensetningen fordelt på primær, sekundær og tertiær næring i kommunene i 2014. Tall fra SSB.

Primær næringer er:

Næringer som særlig fremstiller råvarer: jordbruk, skogbruk, fiske og fangst.

Sekundær næringer er:

Betegnelse på industri og andre råvarebearbeidende næringer.

Tertiær næringer er:

Servicenæringer, tjenesteytende næringer, de næringer som særlig driver tjenesteytende virksomhet og som ikke produserer varer.

Kommune	PRIMÆRNÆRING	SEKUNDÆRNÆRING	TÆRTIÆRNÆRING
SAMLET	6%	21%	74%
VÅGAN	5%	22%	73%
LØDINGEN	9%	14%	77%

Vågan har hatt sterk nedgang innenfor fiske, havbruk og næringsmiddelindustri. Samtidig har antall ansatte i handel, overnatting, bygg og anlegg og forretningsmessig tjenesteyting økt sterkt. Vågan har dermed fått en annen næringsstruktur i 2013 enn i 2000.

Lødingen hadde omtrent det samme strukturelle utgangspunktet som Vågan i 2000, men har hatt en helt annen utvikling. Lødingen har hatt vekst i industri, og også fått nye arbeidsplasser i de teknologiske næringene. Lødingen har dermed vært svært attraktiv for bedrifter i basisnæringene (primær og sekundærnæring), særlig i de siste årene.

Vågen er en typisk besøkskommune, ved at besøksnæringene er ganske store i forhold til befolkningen. Besøksnæringene i Vågen har vokst seg fra stor til større, og hatt en vekst som er mye større enn hva befolkningsveksten tilsier siden 2000.

Vågen har dermed vært en attraktiv besøkskommune. Den beste utviklingen i besøksnæringene i Vågen skjedde imidlertid mellom 2005 og 2011. I de siste tre årene har besøksnæringene i Vågan hatt mindre vekstkraft.

Lødingen har forholdsvis lite av besøksnæringer, og besøksnæringene har også krympet fram til i dag. Besøksnæringene har fått negative impulser fra befolkningsnedgangen, men har også utviklet seg langt svakere enn befolkningsnedgangen skulle tilsi (Telemarksforskning: Regional analyse av Vågan og Lødingen).

5.8. Sårbarhetsindikator

Denne indeksen sier noe om hvor sårbart næringslivet i kommunen er. En kommunes næringsmessige sårbarhet er i denne sammenheng målt ved å kombinere tre indikatorer – hjørnesteinsfaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon. En høyere verdi tilsvarer større sårbarhet. Denne sårbarhetsindeksen er utviklet av Telemarksforskning og viser sårbarheten til kommunene i Norge basert på 2011-tall.

Kommune	Sårbarhetsindikator
Lødingen	12
Vågan	7,6

Kilde: Ny kommune

5.9. Arbeidspendling

Tabellene nedenfor viser utpendling og innpendling i Lødingen og Vågan.

Innpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall sysselsatte i kommunen, kolonne 2 viser antall personer som er bosatt og arbeider i kommunen (samme som kolonne 2 i utpendlingstabellen). De neste fem kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler fra, og siste kolonne er summen av de som pendler fra andre kommuner. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsatte i kommunen noe som tilsvarer kolonne 1.

De fem neste kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler til, og den siste kolonnen viser summen av antall pendlerne til andre kommuner.

Data er hentet fra SSBs pendlingstall for 2014.

Innpendling

Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
			Vestvågøy:	Harstad:	Hadsel:	Sortland:	Bodø:	
Samlet	5445	4879	118	41	39	31	26	311
Vågan	4510	4056	Vestvågøy:	Hadsel:	Bodø:	Oslo:	Moskenes:	
			117	36	24	20	17	240
Lødingen	935	813	Harstad:	Sortland:	Tjeldsund:	Tromsø:	Kvæfjord:	
			27	22	14	8	5	46

Utpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall arbeidstakere bosatt i kommunen. Kolonne to fra venstre viser antall arbeidstakere som arbeider i kommunen og er bosatt i kommunen (hvor mange av de fra kolonne 1 som jobber i samme kommune som de er bosatt i)

Utpendling:

Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
			Vestvågøy:	Oslo:	Bodø:	Hadsel:	Tromsø:	
Samlet	5716	4879	152	91	71	70	67	386
Vågan	4724	4056	Vestvågøy:	Oslo:	Hadsel:	Bodø:	Tromsø:	
			149	80	63	60	46	270
Lødingen	992	813	Harstad:	Sortland:	Tromsø:	Oslo:	Bodø:	
			35	23	21	11	11	78

Kilde: Ny kommune

Vågan:

I Vågan er det 4 056 som bor og jobber i kommune, det tilsvarer 85,9 % av de som er sysselsatt i kommunen. Det er til sammen 668 som pendler ut av kommunen, i hovedsak til Vestvågøy, Oslo og Hadsel. Det er til sammen 454 personer som pendler inn til kommunen, i hovedsak fra Vestvågøy og Hadsel.

Vågan kommune er definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

Lødingen:

I Lødingen er det 813 som bor og jobber i samme kommune, og det tilsvarer 87 % av de som er sysselsatt i kommunen. 179 pendler ut av kommunen av disse flest til Harstad, Sortland og Tromsø. Det er til sammen 122 personer som pendler inn til kommunen fleste fra Harstad, Sortland og Tjeldsund.

Lødingen er definert som egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

6. Areal og bosettingsmønster

6.1. Areal

Lødingen kommune har et landareal på 527,13 km² (fastland og øyer). Vågan kommune har et landareal på 479,49 km². En eventuelt ny sammenslått kommune vil dermed få et landareal på 1006,62 km².

6.2. Bosettingsmønster i kommunene

Tabellen nedenfor viser hvordan bosettingsmønsteret er i kommunene.

KOSTRA					
Kommune	Tettbygde strøk	Spredtbygde strøk	Ukjent	I alt	Andel bosatte i tettbygde strøk
Lødingen	1746	412	2	2160	80,8 %
Vågan	6770	2483	32	9285	79,9 %

Kilde: SSB: Foreløpige tall 2015

6.3. Grunnkretser i Vågan

Nedenfor vises befolkningsutviklingen i grunnkretsene i Vågan.

Kilde: SSB, Tabell 04317

6.4. Grunnkretser i Lødingen

Nedenfor vises befolkningsutviklingen i grunnkretsene i Lødingen.

Folkemengde, etter grunnkrets, tid og statistikkvariabel								
Grunnkrets	2015	2016	Avvik		2000	2016	Avvik	
	Pers.	Pers.	%	Pers.	Pers.	Pers.	%	Pers.
18510101 Kvannkjosen-Svartskard	12	10	0,5 %	-2	26	10	-61,5 %	-16
18510102 Øksfjord	..	..		..	..	..		..
18510103 Øksnes	54	55	2,6 %	1	106	55	-48,1 %	-51
18510104 Vestbygd	102	91	4,2 %	-11	65	91	40,0 %	26
18510105 Offersøy	108	122	5,7 %	14	204	122	-40,2 %	-82
18510106 Rinøyvåg	44	40	1,9 %	-4	66	40	-39,4 %	-26
18510107 Erikstad	15	13	0,6 %	-2	13	13	0,0 %	0
18510108 Kanstad	18	17	0,8 %	-1	20	17	-15,0 %	-3
18510109 Strand	46	46	2,1 %	0	54	46	-14,8 %	-8
18510110 Lødingen inkl. Feneset	1752	1743	81,3 %	-9	1909	1743	-8,7 %	-166
18510112 Nes-Øygården	7	5	0,2 %	-2	8	5	-37,5 %	-3
18519999 Uoppgitt grunnkrets	2	2	0,1 %	0	..	2	..	..
TOTALT LØDINGEN	2160	2144	100,0 %	-16	2471	2144	-13,2 %	-327

Kilde: SSB, Tabell 04317

6.5. Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner

Reisetid til kommunesenteret i minutter under forutsetning av at Svolvær blir kommunesenter i en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan (Kilde: Gule sider).

Tid i minutter.

	Svolvær		Lødingen		Vestbygda		Digermulen		Gimsøy	
	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil
Svolvær			83	10,2	108	12,6	64	7,3	29	3,3
Lødingen	83	10,2			48	4,6	61	7,0	107	13,3
Vestbygda	108	12,6	48	4,6			88	9,6	133	15,8
Digermulen	64	7,3	61	7,0	88	9,6			90	10,0
Gimsøy	29	3,3	107	13,3	133	15,8	90	10,0		

Dersom Vågan og Lødingen slås sammen til en kommune og Svolvær blir nytt kommunesenter, så vil det være relativt store avstander fra de ulike tettstedene/bygdene inn til kommunesenteret. Til dels vil det også være store avstander mellom bygdene i kommunen.

I Vågan er hoveddelen av befolkning, i overkant av 70 % bosatt i Kabelvåg og Svolvær, mens enkelte bygder har relativt lang vei inn til kommunesenteret. I Lødingen bor ca. 80 % i tettstedet.

Dersom en kommunesammenslåing medfører endringer i dagens lokaliseringsstruktur, for eksempel gjennom sentralisering og/eller samlokalisering av ulike offentlige tjenester, vil dette kunne føre til større geografisk avstand mellom brukerne og de offentlige tjenestene.

Før en eventuell endring av tjenestelokaliseringen gjennomføres, bør det uansett foretas analyser av hvilke tjenester som oppfattes som nødvendig i lokalmiljøene og hvilke som uten for store omkostninger kan eller bør lokaliseres til et større tettsted, bygd eller kommunesenter. Moderne teknologi legger forholdene til rette for flere lokaliseringalternativer enn tidligere, uten at dette går på bekostning av kvalitet og effektivitet. Særlig vil dette kunne være tilfellet dersom fokus rettes mot effektivisering av de administrative leddene i tjenesteproduksjonen.

7. Økonomisk status i Lødingen og Vågan

7.1. Kommunenes inntekter

Kommunenes viktigste inntektskilder er:

- Rammetilskudd og skatteinntekter
- Flyktningetilskudd
- Eiendomsskatt / festeavgifter
- Renteinntekter og utbytte

I tillegg kommer brukerbetaling, som helt eller delvis skal dekke kommunens direkte utgifter knyttet til den aktuelle tjenesten.

7.2. Driftsinntekter

Kommune	Per innbygger	Sum for kommunen
SAMLET	82	942 978
VÅGAN	78	724 194
LØDINGEN	101	218 784

7.3. Vågan

Kommunal- og regionaldepartementet sitt anslag for Vågan kommune for 2016 er følgende:

- Anslag skatteinntekter   Kr 202 129 000,-
- Totale rammeoverføringer   Kr 297 104 000,-
- Totalt anslag frie inntekter   Kr 499 200 000,-

Vågan kommune har de siste årene hatt en drift, der veksten i driftsutgiftene har vært høyere enn veksten i driftsinntektene. Kommunen har i 2015 hatt en omfattende omstillingsprosjekt som skal bidra til å snu denne trenden, omstillingsprosjektet videreføres i 2016.

Foreløpig regnskap for 2015 viser et regnskapsresultat på i overkant av 35 mill.

7.4. Lødingen

Kommunal- og regionaldepartementet sitt anslag for Vågan kommune for 2016 er følgende:

- Anslag skatteinntekter   Kr 46 715 000
- Totale rammeoverføringer   Kr 95 427 000
- Totalt anslag frie inntekter   Kr 141 854 000

Lødingen kommune legger med dette frem et budsjett med en netto ramme for 2016 på nærmere 229 mill. Økning fra revidert budsjett 2015 er på vel 4,8 mill.

Budsjettet legges fram med et netto driftsresultat på 1,0 %. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi har i mange år anbefalt et netto driftsresultat på 3 %. Denne anbefalingen er nå justert ned til 1,75 %.

Foreløpig regnskap for 2015 viser et regnskapsresultat i Lødingen på – 2,5 mill. kroner.

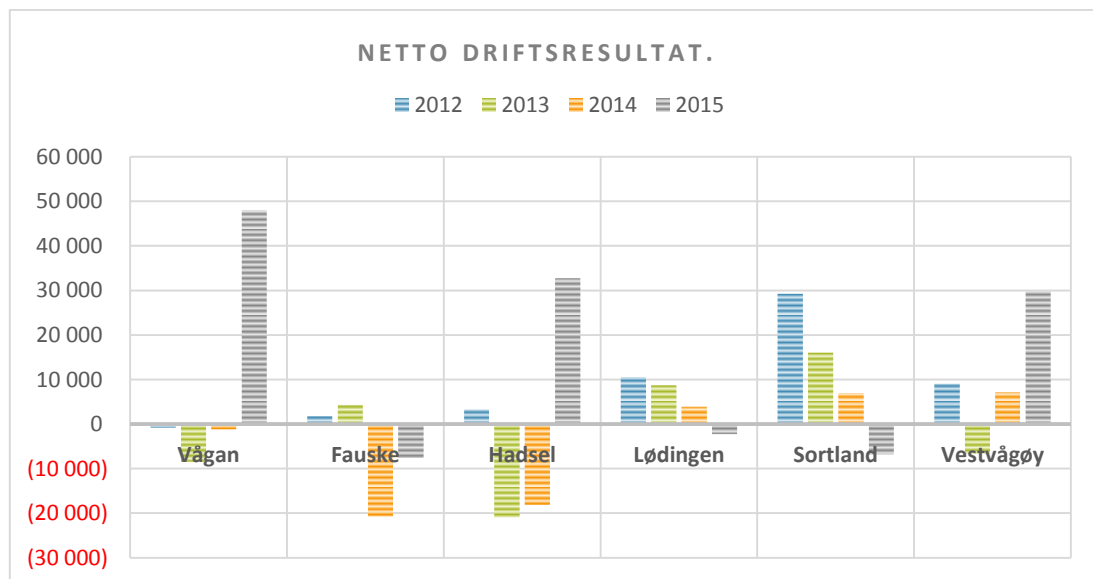
7.5. Økonomisk soliditet – netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommuner og fylkeskommuner. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer.

Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat for kommunesektoren under ett og over tid utgjøre om lag 1,75 pst. av inntektene. Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsinntektene for samme kommune.

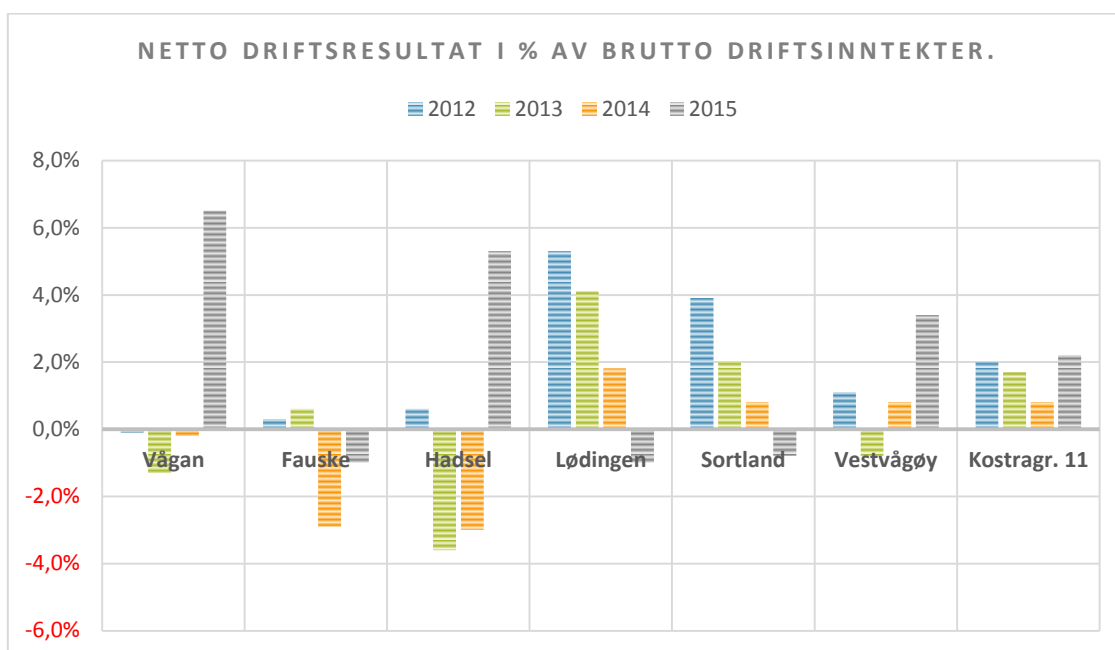
Figuren nedenfor viser netto driftsresultat for Lødingen, Vågan og sammenlignbare kommuner i Vågans størrelse.

Netto driftsresultat. (Konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	-752	-8 370	-1 150	47 946
Fauske	1 831	4 303	-20 666	-7 547
Hadsel	3 315	-20 873	-18 110	32 686
Lødingen	10 523	8 669	3 914	-2 211
Sortland	29 214	16 032	6 925	-6 736
Vestvågøy	9 056	-6 640	7 087	29 776

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er beregnet ved å dividere netto driftsresultat på brutto driftsinntekter. Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salgs- og leieinntekter.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter. (Konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	-0,1%	-1,3%	-0,2%	6,5%
Fauske	0,3%	0,6%	-2,9%	-1,0%
Hadsel	0,6%	-3,6%	-3,0%	5,3%
Lødingen	5,3%	4,1%	1,8%	-1,0%
Sortland	3,9%	2,0%	0,8%	-0,8%
Vestvågøy	1,1%	-0,8%	0,8%	3,4%
Kostragr. 11	2,0%	1,7%	0,8%	2,2%

7.6. Lånegjeld

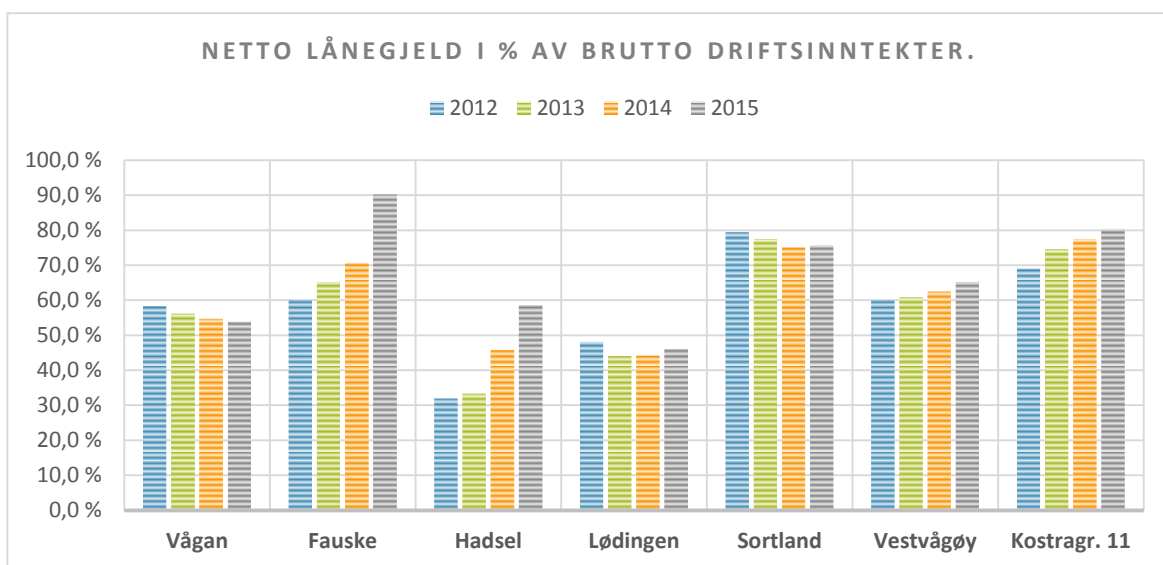
I KOSTRA er netto lånegjeld definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren inkluderer også selvfinansierende lån i VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon) og lånegjeld knyttet til rentekompensasjonsordninger. I kommunenes budsjett og økonomiplan er det satt opp bruk av lånemidler, og det skilles ikke mellom tidligere opptatt, men ubrukte lånemidler og nytt låneopptak.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er ansett som et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden.

Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter.

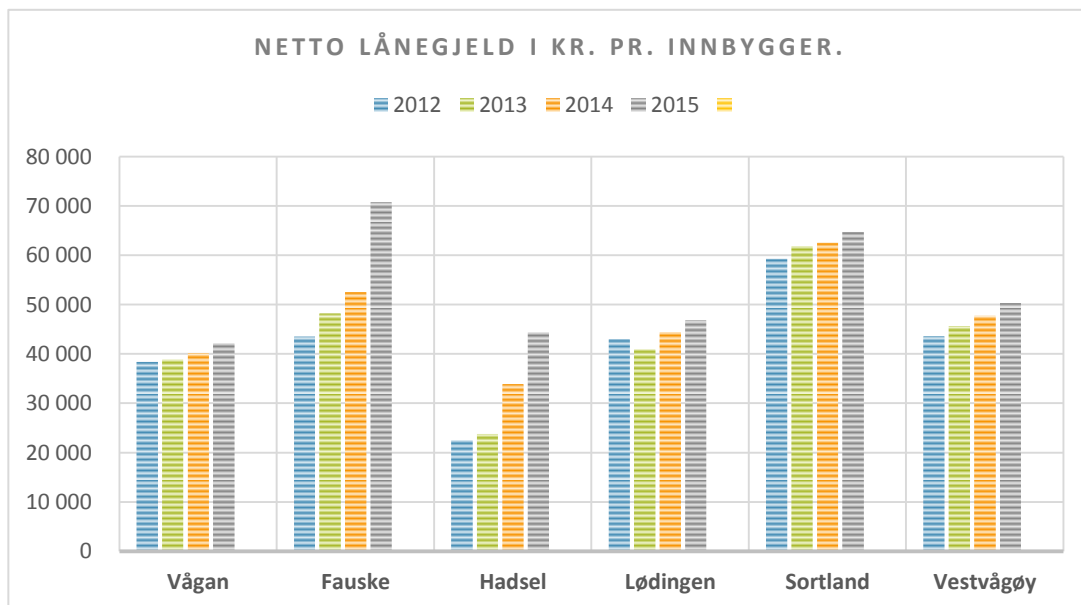
Tabellen viser lånegjeld i % av brutto driftsinntekter for Lødingen, Vågan og sammenlignbare kommuner i Vågan størrelse, samt KOSTRA gruppe 11.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter. (Konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	58,3 %	56,1 %	54,6 %	53,8 %
Fauske	60,1 %	65,2 %	70,5 %	90,1 %
Hadsel	31,9 %	33,2 %	45,8 %	58,6 %
Lødingen	48,1 %	43,9 %	44,1 %	46,0 %
Sortland	79,3 %	77,4 %	75,0 %	75,6 %
Vestvågøy	60,0 %	60,8 %	62,4 %	65,2 %
Kostragr. 11	69,0 %	74,5 %	77,3 %	80,3 %

Tabellen og figuren nedenfor viser netto lånegjeld i kr. Pr. innbygger.

Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger. (Konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	38 380	38 882	40 154	42 153
Fauske	43 515	48 199	52 538	70 808
Hadsel	22 541	23 815	33 851	44 382
Lødingen	43 028	40 957	44 430	46 835
Sortland	59 305	61 898	62 553	64 754
Vestvågøy	43 560	45 691	47 728	50 331
Kostragr. 11	50 008	56 853	60 254	64 699

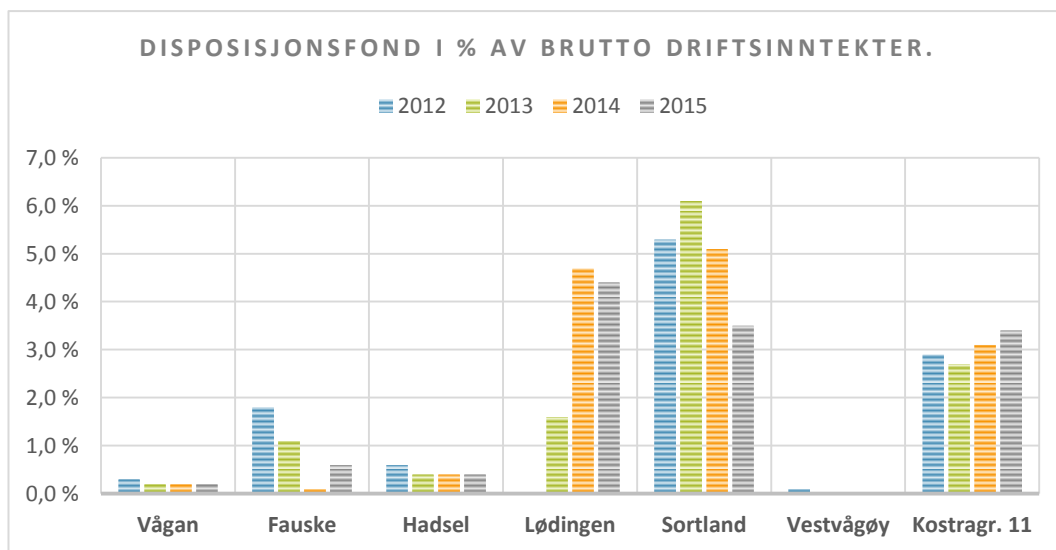
7.7. Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

Disposisjonsfond skal over tid være 10 % over brutto driftsinntekter:

- Buffer mot uforutsette hendelser
- Sikkerhet mot plutselige renteøkninger
- Handlefrihet til å gripe de muligheter som byr seg
- Egenkapital i framtidige investeringer

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter pr 01.01.15. (konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Fauske	1,8 %	1,1 %	0,1 %	0,6 %
Hadsel	0,6 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %
Lødingen	0,0 %	1,6 %	4,7 %	4,4 %
Sortland	5,3 %	6,1 %	5,1 %	3,5 %
Vestvågøy	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kostragr. 11	2,9 %	2,7 %	3,1 %	3,4 %

7.8. Premieavvik

Premieavvik (tall i hele 1000)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	38 475	47 265	47 901	41 052
Fauske	714 158	44 218	62 051	48 315
Hadsel	31 580	28 285	42 023	30 715
Lødingen	17 919	16 783	19 332	16 153
Sortland	63 251	60 100	79 042	73 470
Vestvågøy	43 392	51 638	66 823	66 626

7.9. Pensjonsforpliktelser.

Dersom kommunene over tid har betalt en pensjonspremie som er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, vil de bygge opp et positivt premieavvik i balansen som skal dekkes inn/utgiftsføres i regnskapet. Kommunene kan gjøre dette over de neste 15/10/7 årene (amortiseringstiden er redusert fra 15 år til 7 år som følge av endringer i regnskapsreglene).

Regnskapsreglene for kommunene knyttet til utgiftsføring av pensjonskostnader i forhold til hva kommunen faktisk må betale i forsikringspremie til forsikringselskapene, medfører at det utgiftsføres et lavere beløp enn det som betales inn i premie. Differansen avsettes i balansen som "premieavvik".

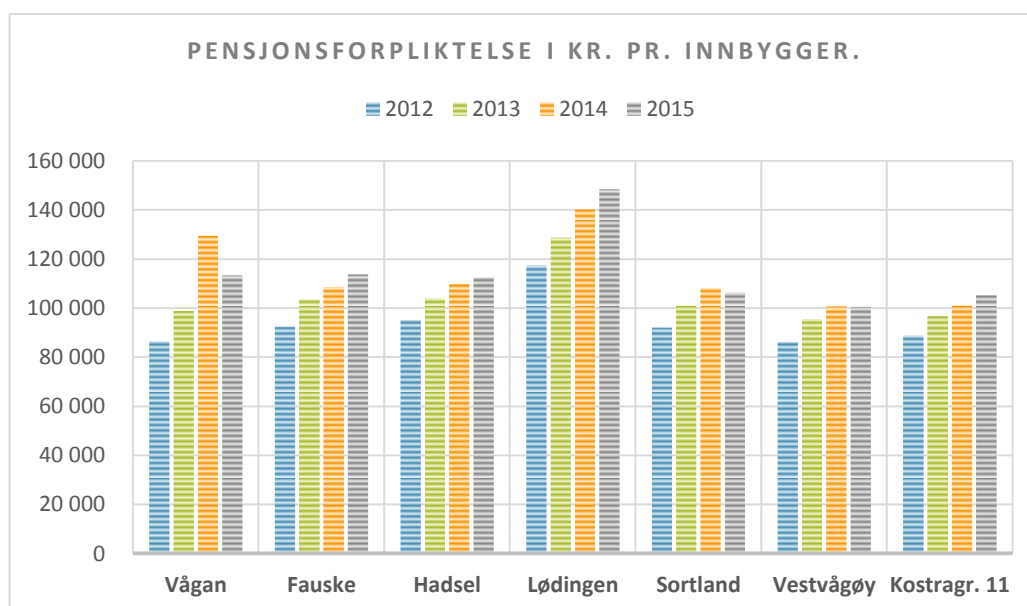
Akkumulert premieavvik for Vågan kommune pr. 31.12.14 var ca. kr 42 mill. Alt annet likt kan man si at dersom premieavviket hadde vært utgiftsført, måtte øvrige driftsutgifter (tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen) vært redusert med tilsvarende beløp. Premieavviket er dermed med på å svekke kommunens likviditet.

Tall fra SSBs KOSTRA-database (foreløpige tall for 2015) viser at kommunesektoren ved årsskiftet hadde et oppsamlet premieavvik på 26,4 milliarder kroner. Det er 2,8 milliarder mindre enn på samme tid året før.

Figuren viser pensjonsforpliktelse i kr. Pr. innbygger. Pensjonsforpliktelser inngår fra og med regnskapsåret 2002 i langsiktig gjeld.

Pensjonsforpliktelsen til kommunen er verdien av det ansvaret kommunen per i dag har for pensjonen til dagens pensjonister og ansvaret i forhold til opparbeidede rettigheter hos dagens ansatte. Pensjonsforpliktelsen påvirkes av størrelse/omfang av pensjonsordninger, lønnsnivå, forutsetninger om rentenivå og levealder.

Pensjonsforpliktelse i kr. pr. innbygger. (konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	86 465	98 795	129 472	113 320
Fauske	92 404	103 497	108 433	113 634
Hadsel	95 208	103 890	109 743	112 500
Lødingen	117 381	128 718	140 230	148 396
Sortland	91 969	101 138	108 265	106 252
Vestvågøy	86 103	95 372	100 686	100 496
Kostragr. 11	88 768	96 677	101 103	105 167

7.10. Eiendomsskatt

Vågan kommune har en eiendomsskattesats 5,25 promille for 2016.

I tillegg har vi en konsesjonskraft inntekter på om lag kr 150 000 fra Lofotkraft.

Utbytte fra Lofotkraft er ca. 4,2 mill. per år. Det arbeides for tiden med muligheter for å ta ut utbytte (næringsavfall) hos Lofoten Avfallsselskap (LAS).

Lødingen kommune har ikke innført eiendomsskatt. I september 2013 ble det avholdt folkeavstemming om saken. Ca. 3/4 av de som stemte gikk i mot eiendomsskatt. Kommunestyret vedtok senere samme år ikke å innføre eiendomsskatt.

Oversikt over eiendomsskatt i Vågan følger som vedlegg til dokumentet

7.11. Fremtidig investeringsbehov i Lødingen og Vågan

Vågan

Vågan Eiendom KF ivaretar kommunens eiendomsporteføljer. I perioden 2016-2019 har kommunen et investeringsbehov på 243 100 mill.

Økonomiplan 2016-2019					
Tall ex. mva.	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Sum 2016-19
Til investering i anleggsmidler	23 600 000	23 600 000	83 400 000	95 700 000	243 100 000
<i>Fordelt slik:</i>					
Syda! skole påkostning	10 200 000	2 600 000			12 800 000
Gimsøy skole påkostning	1 100 000	6 800 000			7 900 000
Havly omsorgssenter tak	2 000 000				2 000 000
Påkostning skolebygg	1 000 000				1 000 000
Meierigården	2 500 000				2 500 000
Vågan lokalmedisinske senter	3 800 000	40 000 000	14 600 000		58 400 000
Bibliotekbygget	3 000 000				3 000 000
Kabelvåg skole		34 000 000	68 200 000	34 000 000	136 200 000
Offentlig barnehage Kabelvåg			12 900 000	6 400 000	19 300 000
"Leie-til-eie"-prosjekter			6 000 000	6 000 000	12 000 000
Påkostning utleieboliger					
Sum investeringer i anleggsmidler	23 600 000	83 400 000	101 700 000	40 400 000	243 100 000

Investerings tiltak 2016-2019	2016	2017	2018	2019	Totalt
Programområde Rådmann	6 167	2 918	2 668	2 368	14 121
Programområde Oppvekst	100	0	0	0	100
Programområde Utvikling	37 040	42 040	16 190	13 340	108 610
Fellesområde	22 550	22 500	22 500	22 400	89 950
Sum investeringsbehov	67 357	67 968	41 666	38 315	215 306
1, Låneopptak	-29 257 ¹	-34 818	-10 816	-11 115	-86 006
2, Låneopptak, selvfinansierende lån	-36 400	-31 450	-29 150	-25 500	122 500
3, Salg av tomter	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700	-6 800
Finansiering	-67 357	-67 968	-41 666	-38 315	-215 306

Lødingens investeringsbudsjett:

¹ Grått felt: Selvfinansierende investeringer

Vedtatt investeringsbudsjett for 2016, samt planperioden 2016 – 2019

Brutto investeringer, forslag:	2016	2017	2018	2019
Barneskolen: smartboard	156 250			
Brannvesen: brannvifter	125 000			
Brannvesen: fornyelse røykdykkerutstyr	125 000			
Brannvesen: 2 stk brannhydranter	175 000			
Bygg: nytt låsesystem	250 000			
Bygg: Kløvervegen 2 og 3 renovering		1 437 500		
Bygg: Kløvervegen 8 renovering	1 906 250			
Bygg: nye branntavler		225 000		
HO: selvstendig vaktbolig/enhet	675 000			
Oppvekst: kjøp vg.skole	4 000 000			
Oppvekst: ny 1 - 10 skole	25 000 000	75 000 000		
Rådhus: utvidelse parkeringsareal	437 500			
Rådhus: oppgradering bygg	500 000	4 062 500		
Veg: gatebelysning - oppgradering	1 968 750			
Veg: hovedplan oppgradering	1 687 500	2 500 000	3 062 500	1 250 000
Sum brutto investeringer:	37 006 250	83 225 000	3 062 500	1 250 000

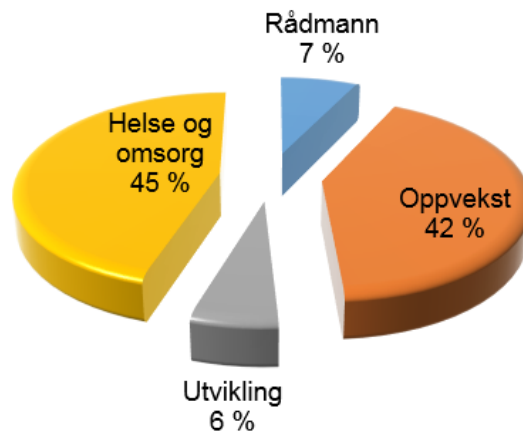
Tidligere vedtatte investeringsprosjekter som ikke er påbegynt og/eller slutførte videreføres i 2016. Dette gjelder:

Vedtatte investeringer, videreføring:	2016	2017	2018	2019
Brann: investering ny bil		2 250 000		
Ny kunstgressbane	7 025 000			
KLP: EK innskudd	1 200 000	1 200 000	500 000	500 000
Ny råvannsledning: øvre h.vann. (fra 2014)	300 000	12 750 000		
Tilbygg sykehjem - 8 + 3 enheter (fra 2014)	37 200 000			
Overbygg m/uv - Rinøy vv. (fra 2014)	760 000			
Rentvannsbasseng Offersøy vv. (fra 2014)	550 000			
Vannbehandling Vestre Vb.vv. (fra 2014)	200 000	1 700 000		
Sum brutto investeringer:	47 235 000	17 900 000	500 000	500 000

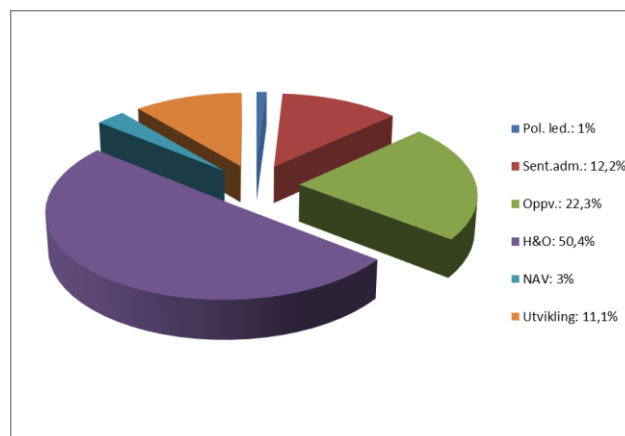

8. Enhetene

8.1. Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Vågan kommune

8.2. Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Lødingen kommune

8.3. Enhetskostnader innenfor tjenestene

Produktivitet er et uttrykk for hvor effektivt kommunen produserer sine tjenester og blir vanligvis målt som kostnad pr «bruker» (enhetskostnader målt ved brutto driftsutgifter pr. bruker/mottaker, dvs. ikke fratrukket tilhørende inntekter).

	Korr. brutto driftsutg. i fr. pr. barn i kommunal barnehage.	Korr. brutto driftsutg., grunnskole (202), per elev	Brutto driftsutg. pr. sosialhjelps mottaker, i kroner	Brutto driftsutg. per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)	Korr. brutto driftsutg pr. mottaker av hj.tj. (i kr.)	Korr. brutto driftsutg., institusjon, pr. komm. plass	Brutto driftsutg. pr. innb. Funksj. 232, 233 og 241
Produktivitet:	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
Vågan	202 766	92 640	70 104	442 315	273 918	991 612	4 372
Fauske	173 279	101 364	95 389	278 583	193 181	1 372 226	4 460
Hadsel	166 967	105 501	48 767	245 283	298 352	871 356	3 873
Lødingen	1 241 000	99 432	77 403	126 400	430 697	771 312	4 697
Sortland	161 772	93 966	123 741	181 020	145 352	971 554	3 810
Vestvågøy	197 879	89 722	102 316	423 167	323 687	1 114 280	4 348
Kostragr. 11	172 708	94 389	0	0	240 598	1 023 473	3 407

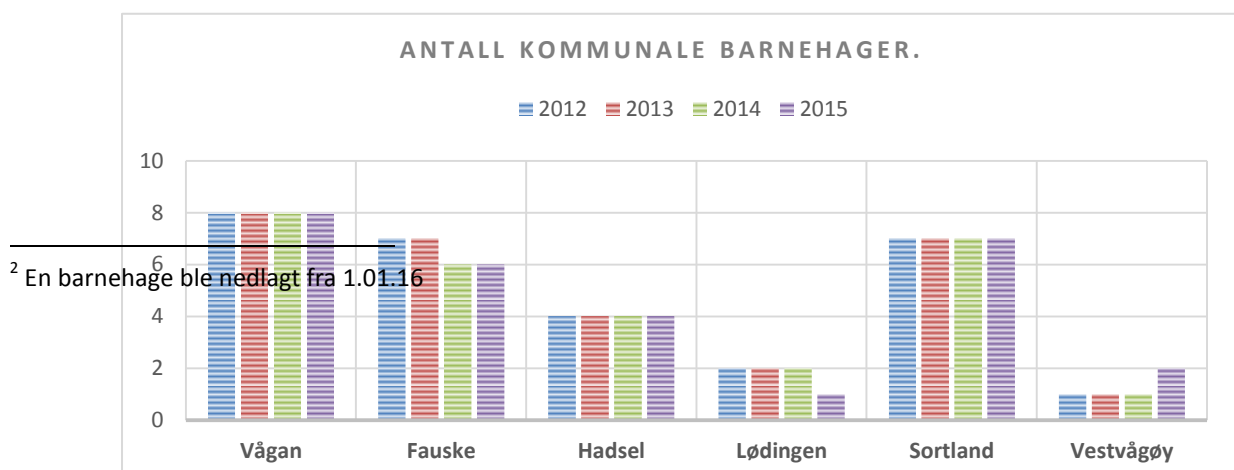
Kilde: SSB

8.4. Barnehager

Oversikt over kommunale barnehager i Lødingen og Vågan samt noen sammenlignbare kommuner på Vågans størrelse.

Antall kommunale barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	8	8	8	8
Fauske	7	7	6	6
Hadsel	4	4	4	4
Lødingen	2	2	2	1 ²
Sortland	7	7	7	7
Vestvågøy	1	1	1	2

Kilde: Kostra

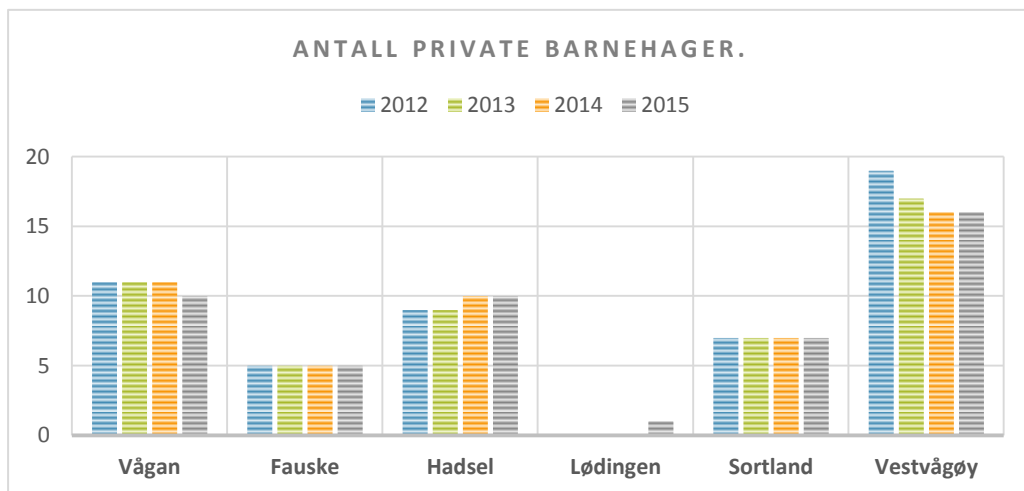

Kilde: Kostra

Oversikt over private barnehager i Lødingen og Vågan samt noen sammenlignbare kommuner på Vågans størrelse.

Antall private barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	11	11	11	10
Fauske	5	5	5	5
Hadsel	9	9	10	10
Lødingen	0	0	0	1
Sortland	7	7	7	7
Vestvågøy	19	17	16	16

Kilde: Kostra

Kilde: Kostra

Nøkkeltall barnehager i Lødingen og Vågan.

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Antall ansatte	177	32
- Herav private barnehager	114	0
- Andel med barnehagelærerutdanning (både kommunalt og privat) Prosent	26,8	18,8
- Andel annen pedagogisk utdanning. Prosent	8,5	9,4
Antall styrere i barnehagene	18	3
- Herav private barnehager	10	0
Antall pedagogiske ledere i barnehager	33	7
- Herav private barnehager	20	0
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning (prosent)	82,4	60,0
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning (prosent)	33,3	33,3
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (kvadratmeter)	5,9	6,3
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (prosent)	85,9	88,4

Kilde: Telemarksforskning (2014 tall)

Barnehage: Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per 1000 innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
SAMLET	22,7	25,1	24,9
VÅGAN	23,1	25,3	24,7
LØDINGEN	21,0	24,4	25,7

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

8.5. Grunnskole

Det er totalt 1117 elever i grunnskolen i Vågan for skoleåret 2015/2016, hvorav 1063 går i kommunale skole og 54 i privatskole.

Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er 13.4 % (SSB, foreløpige tall 2015).

I Lødingen er det totalt 227 elever i grunnskolen.

Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er 13.2 % (SSB, foreløpige tall 2015).

Nøkkeltall grunnskole i Lødingen og Vågan.

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Antall lærere grunnskole	149	36
- Andel med universitets/høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning (prosent)	87,2	80,6
- Andel med universitets/høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning (prosent)	5,4	8,3
- Andel med videregående utdanning eller lavere	7,4	11,1
- Andel 50 år og eldre (prosent)	38,3	44,4
- Andel 60 år og eldre (prosent)	13,4	13,9
Elever per kommunale skole (gjennomsnitt)	107,0	74
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	11,3	11,5
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	41	43,4
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående (prosent)	95,0	100
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (prosent)	48,9	53,8

Kilde: Kostra 2014

Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
SAMLET	22,5	22,5	23,6
VÅGAN	22,2	21,8	22,6
LØDINGEN	23,4	26,0	28,1

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

8.6. Nøkkeltall Helse- og sosial

Nøkkeltall Helse- og sosial i Lødingen og Vågan.

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Antall fastlegeavtaler	8	3
Legeårsverk per 10 000 innbyggere	11,6	16,9
Reservekapasitet fastlege	101	101
Årsverk i alt til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste (inkl. lege- og fysioterapiårsverk)	7,2	2,9
- Herav årsverk til jordmor	0	0
- Herav årsverk av helsesøster	5,9	0
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	9,8	9,3
Årsverk i sosialtjenesten	3	4,7
- Herav sosionomer eller barnevernspedagog	3	1,7
- Årsverk i sosialtjenester pr. 1 000 innbygger	0,32	2,18
Årsverk til gjeldsrådgivning	1	0,2
Sosialhjelpsmottakere	329	69
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år. Prosent.	5,5	5,1
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer. Prosent.	87	16,0

Kilde: Kostra 2014

8.7. Pleie og omsorg

Nøkkeltall pleie og omsorg – kapasitet:

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Mottakere av pleie- og omsorgstjenester, samlet	505	145
Mottakere av hjemmetjenester	405	113
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	21	14
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	79	73
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over år	335	426
Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål	103	0
- Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over (prosent)	58,3	0,0
- Andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning (prosent)	101	50,0
Beboere i institusjon	102	24
- Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	19,8	22,1
- Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (prosent)	16,3	14,2
Kommunale sykehjemsplasser	97	32
- Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold (prosent)	24,7	25
- Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering (prosent)	0	0
- Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (prosent)	40,2	25
Andel plasser i enerom i pleie – og omsorgsinstitusjoner (prosent)	83,5	100,0

Kilde: Kostra 2014

Kompetanseprofil Vågan – pleie og omsorg:

Det er totalt 316,94 årsverk i pleie og omsorg i Vågan kommune. Av disse har 76,76 relevant fagutdanning. Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning er 79 prosent i Vågan. Tilsvarende andel mot brukerrettede tjenester på landsbasis er på 75 prosent. Her skiller dermed kommunen seg ut med større kompetanse enn landsnittet (Telemarksforsking).

Kompetanseprofil Lødingen – pleie og omsorg

Det er til sammen 108,63 kommunale årsverk innen pleie og omsorg i Lødingen kommune. 69 prosent av disse har relevant fagutdanning. Tilsvarende andel på landsbasis er 71,5 prosent. Antall årsverk i brukerrettede tjenester er 99,85. Av disse har 75 prosent relevant fagutdanning. Dette er tilsvarende landsgjennomsnittet. Totalt sett har Lødingen dermed en tilsvarende kompetanse som landsgjennomsnittet (Telemarksforsking).

Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per innbygger 20-66 år:

Kommune	2014	2020	2040
---------	------	------	------

SAMLET	61,7	62,9	94,1
VÅGAN	56,0	58,1	88,1
LØDINGEN	88,0	84,0	120,8

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – barn og unge

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Antall elever med spesialundervisning	104	20
Andel elever med spesialundervisning (prosent)	9,3	9,0
Andel timer spesialundervisning av antall læretimer totalt (prosent)	20,5	12,8
Antall stillinger barnevern	9,5	2
- Herav stillinger med fagutdanning (prosent)	100	100
Andel undersøkelse med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	82	40,0
Antall årsverk i kulturskolen	4	0
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskole	234	5
- Andel elever i kulturskolen av barn i alderen 6-15 år (prosent)	18	1,9
- Andel elever i grunnskolealder som står på venteliste (prosent)	0	0

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – teknisk

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Renovasjon – antall årsinnbyggere	9 396	2 160
Renovasjon – antall hytteabonnenter	452	0
Antall årsverk til brann og ulykkesvern (forebygging og beredskap)	6,98	1
Årsverk til brann og ulykkesvern per 1000 innbyggere	0,75	0,46
- Herav feier	0,32	0,46
Antall bygningsbranner	Ikke Rapportert	0
- Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere	Ikke Rapportert	0
Andel av kommunale vannverk som har beredskapsplan	100	40,0
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	74,4	86,6
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunale	96,7	Ikke
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der renskrav er oppfylt	100	0

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – helse og bibliotek:

Måleindikatorer	Vågan	Lødingen
Årsverk i sosialtjenesten, tilbud til personer med rusproblemer	Ikke Rapportert	0,8
Årsverk av psykiatriske sykepleiere (helse + pleie og omsorg)	4,54	2,0
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere	4,9	9,3
- Herav årsverk pleie og omsorg	0,0	0,0
Årsverk til rehabilitering samlet	11,6	4,98
- Årsverk til rehabilitering per 10 000 innbyggere	12,5	23,1
Årsverk av ergoterapeuter (helse + pleie og omsorg)	2,11	1,0
- Årsverk av ergoterapeuter per 10 000 innbyggere	2,3	4,6
Krisesenter – plasser for menn	1	2
Krisesenter – plasser for kvinner	15	18
Årsverk i folkebibliotek	2,5	0,6
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	3,1	5,2

9. Vurdering – kommunesammenslåing

9.1. Telemarksforskings vurderinger – 0 alternativet

Vågan: styrker, svakheter og utfordringer – utdrag fra Telemarksforsking

Samfunnsutvikling: Det forventes vekst i folketallet i Vågan basert på SSBs prognoser. Det vil være en særlig vekst i de eldste aldersgruppene, altså de over 67 år. Kommunen har i dag god kompetanse på samfunnsutviklingsarbeid, og blir i spørreundersøkelsen vurdert som en aktiv bidragsyter med samfunnsutviklingen i kommunen. Det har vært vekst i antallet arbeidsplasser, noe som er positivt. Næringsstrukturen i kommunen er derimot noe lite variert, og det er en del bransjer representert i Vågan som er bransjer som på landsbasis har vært i nedgang. Vågan er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, og over 80 prosent av de sysselsatte arbeider i egen kommune.

Økonomi: Vågan synes få en nedgang på basiskriteriet som følge av innføringen av lav verdi på strukturkriteriet, og derav en frivillig smådriftsulempe. Vågan hadde i 2014 negativt netto driftsresultat, samtidig som kommunen har et beskjedent disposisjonsfond som «buffer». Vi finner at Vågan driver administrasjon effektivt i dag, sammenliknet med kommuner av lik størrelse i samme fylke. Det er derimot et effektiviseringspotensial dersom utgiftene til Vågan blir harmonisert ned på nivå med gjennomsnittskommunen.

Tjenester: Respondentene i spørreundersøkelsen er godt fornøyd med tjenestene i kommunen. Videre har kommunen få interkommunale samarbeid. Dette tyder på at Vågan har kapasitet og kompetanse til å løse oppgavene på egenhånd. Kommunen har også flere skoler og barnehager med en viss variasjon i pedagogiske tilbud i barnehagesektoren. Vågan har også et godt tilbud innen pleie- og omsorgstjenesten. Kompetansen og kapasiteten innen de store tjenestene er også jevnt over god, men med noe lavere kompetanse innen barnehage, sammenliknet med landsgjennomsnittet.

Lokaldemokrati: Kommunen har hatt en lav valgdeltagelse, men har 7 partier representert i kommunestyret, samt flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen lagt god til rette for innbyggerne ved å ha flere medvirkningsorganer, næringsforum og flere frivillige organisasjoner. Innbyggerne i kommunen har en sterk identitet mot sine bo-områder, samt kommunen generelt. På generell basis er respondentene fornøyd med lokaldemokratiet i egen kommune.

Lødingen: styrker, svakheter og utfordringer

Samfunnsutvikling: Lødingen er i dag en liten kommune med om lag 2 000 innbyggere. SSBs framskrivninger tilsier ikke at folketallet vil øke betraktelig frem mot 2040. Det har vært en nedgang i antallet arbeidsplasser i kommunen etter 2008, samtid som næringsstrukturen i kommunen bærer preg av å ha flere bransjer i nedgangsbransjer dersom vi sammenlikner med et landsgjennomsnittlig nivå. Kapasiteten og kompetansen til å drive med samfunnsutvikling blir gjennom svarene i spørreundersøkelsen vurdert som lav.

Økonomi: Vi har sett på effekten av nytt inntektssystem for Lødingen kommune. Lødingen synes generelt å bli skjermet for nedgang på basistillegget på grunn av relativt lange reiseavstander, og derav en ufrivillig smådriftsulempe. Samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av strukturkriteriet gir en samlet effekt på om lag 0,45 mill kr. Når det gjelder regionalpolitiske tilskudd vil Lødingen fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Da det ikke er fremmet forslag for konkrete satser på det nye Nord-Norgetilskuddet har det ikke vært mulig å

beregne effekten av innføringen av dette for Lødingen kommune. Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått fordelt per innbygger. Samtidig har Lødingen lav verdi på distriktsindeksen (tilsvarende en indeksverdi på 3,4 i 2015), og er dermed vurdert til å ha stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning. Lødingens finansielle nøkkeltall var i 2014 på et tilfredsstillende nivå sammenliknet med landsgjennomsnittet. Det har derimot vært en negativ utvikling generelt når vi har sett på tallene for 2015. Vi finner et effektiviseringspotensialer på både administrasjon og tjenester, der potensialet er størst på tjenesteområdene dersom utgiftene til Lødingen blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet.

Tjenester: Funnene i spørreundersøkelsen viser at respondentene er fornøyd med dagens tjenester. Flere av tjenestene har også god kompetanse, men særlig innen de små/spesialiserte tjenestene er det små og sårbare fagmiljøer. Dette kom også frem i spørreundersøkelsen. Innen de større tjenesteområdene barnehage og grunnskole, har kommunen noe lavere kompetanse enn landssnittet. Innen pleie og omsorg er imidlertid kompetansen noe bedre. Kommunen har også et relativt utbredt tjenestetilbud gjennom interkommunale samarbeid. Dette kan være en indikator på at kommunen ikke klarer å håndtere disse tjenestene selv. Den demografiske utviklingen i kommunen tyder på at det vil være særlig økte demografikostnader knyttet til de eldste aldersgruppene, i tillegg tilsier prognosene at antall årsverk i pleie og omsorg vil øke i fremtiden. Det kan resultere i at Lødingen må vri ressursbruken mer i retning av pleie- og omsorg, og mindre til for eksempel skole og oppvekst.

Lokaldemokrati: Lødingen har over en lengre periode hatt en god valgdeltagelse. Kommunen har også flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen de lovpålagte medvirkningsorganene, samt ungdomsråd og et næringsutvalg. Det politiske handlingsrommet ble vurdert som lite, både i spørreundersøkelsen og i intervjuene. Kommunen har i dag flere interkommunale samarbeid og respondentene føler disse er uproblematisk med tanke på demokratisk styring. Lødingen er etter vår vurdering for liten til å kunne håndtere nye oppgaver selv. Disse må i så fall løses med mer og utvidet interkommunalt samarbeid.

9.2. Ny kommune – noen faktatall

Ny kommune - faktatall	
Antall innbyggere (2016 tall)	11 494
Areal	1006,62 km ²
Driftsinntekter (2014 tall)	942 978 mill.
Vedtatt lånebehov (investering 2016)	175 000 mill.

9.3. Ny kommune Lødingen og Vågan – foreløpig kort vurdering

Telemarksforsknings har vurdert fordeler og ulemper ved at Lødingen og Vågan fortsetter som egen kommune.

Vågan:

Telemarksforskning har gjort en vurdering av fordeler og ulemper ved at Vågan fortsetter som egen kommune. Samlet sett oppnår Vågan som egen kommune en poengscore på 280 av 400 mulige poeng, det tilsvarer en måloppnåelse på 70 prosent.

Utslagene og scoren på samfunnsutvikling er svært gode, deretter følger lokaldemokrati, tjenester og økonomi.

Lødingen:

I Telemarksforskings rapport «Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune» (0-alternativet) oppnår Lødingen kommune samlet bare 185 poeng av 400 oppnåelige innenfor områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon og lokaldemokrati.

Telemarksforskings undersøkelse i Lødingen kommune blant 40 nøkkelpersoner innen politikk, fagforeninger og administrasjonen konkluderer med at kommunens kompetanse og kapasitet blir vurdert som noe lav. Likevel kommer det frem at kommunen er en aktiv bidragsyter i samfunnsutviklingen.

Det vil alltid være en sammenheng mellom en kommunes inntekter på den ene siden og bredde og kvalitet på tjenesteproduksjonen på den andre. Lødingen kommunes viktige ubesvarte spørsmål vil dessuten være om man som selvstendig kommune er stor nok for på en tilfredsstillende måte å kunne ta i mot og produsere nye tjenester i fremtiden. Telemarksforskning gir i rapporten sitt svar på dette spørsmålet.

Målsettinga med kommunereformen er:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Følgende 10 kriterier er vurdert etter en eventuell sammenslåing av Lødingen og Vågan kommuner til en ny «Aust-Lofoten» kommune.

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også et antall fagpersoner med beslektet kompetanse, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagmiljøene.

Vågan:

Vågan kommune har god kapasitet på de fleste fagområdene med bl.a.:

- Kommunepsykolog
- Allmennlegespesialister
- Hverdagsrehabiliteringsrehabilitering

- Demenskoordinator og demensteam, dagsenter for demente

På næringsområdet må innsatsen styrkes for at kommunen også i framtiden skal klare å ivareta næringsdrivere og næringsutviklinger. Innkjøpsordningen i kommunen bør også styrkes.

Lødingen:

Lødingen er generelt sårbar på de fleste fagområder og er avhengig av enkeltpersoners kompetanse. Kommunen mangler kapasitet innfor tjenester innenfor kultur, næring, brann og enkelte funksjoner innenfor helse- og omsorgssektoren.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne få tilstrekkelig kapasitet innenfor de fleste fagområdene basert på en samordning av de respektive fagmiljøene. Det må allokeres ressurser til innkjøp og næringsutvikling.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.

Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

Vågan:

Vågan har god kompetanse i kommuneorganisasjonen. Vågan har god kompetanse i kommuneorganisasjonen, se pkt. 1. Enkelte små spesialtjenester er kommunen sårbar på innenfor programområdene.

Lødingen:

Lødingen har god kompetanse i kommuneorganisasjonen generelt, men er sårbar på grunn av små miljøer. Kommunen mangler kompetanse på organisasjonsutvikling, innkjøp, næring, helse og brann. Lødingen deltar i regionalt samarbeid og benytter kompetanse innenfor helse og omsorg, oppvekst og renovasjon gjort tilgjengelig i interkommunalt samarbeid.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne få mer relevant kompetanse basert på få større og bredere fagmiljøer innenfor de fleste fagområder enn dagens to kommuner. Tjenesteproduksjonen vil i stor grad være basert på ny teknologi og betydningen av avstander vil reduseres og noen ganger elimineres ved strukturert bruk og utvikling av brukerkompetanse.

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal

habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

Vågan:

Vågan vurderes å ha god nok distanse i saksbehandlingen. Kommunen har organisert tildelingstjenestene innenfor Helse og omsorg i en egen stabsenhet, noe som har bidratt til nødvendig distanse og flere valgmuligheter i saksbehandlingen. Det er kun i enkelt tilfeller kommunen må be settekommune ivaretar saksbehandlingen, dette skjer svært sjelden.

Lødingen:

Småkommunene har ikke alltid tilstrekkelig distanse mellom innbygger og fagperson. I Lødingen er det små forhold og man må innimellom ty til alternative saksbehandlere på grunn av habilitetsutfordringer. Faren for at saksbehandleren utsettes for press og påvirkning i lokalmiljøet er tilstede.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i større grad enn dagens to kommuner sikre tilstrekkelig distanse mellom beslutningstaker og saksbehandler på den ene siden og innbygger på den andre. Det vil også være lettere å praktisere lik behandling for alle.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

Vågan:

Vågan kommune har en relativt effektiv produksjon, ref. KOSTRA/kommunebarometeret, men har effektiviseringsmuligheter innenfor grunnskole, pleie- og omsorg, kommunehelse, samferdsel, sosialtjeneste og brann og ulykkesvern (Telemarksforsking basert på 2014 tall). Det arbeides kontinuerlig med omstilling og effektivisering innenfor kommuneorganisasjonen.

Lødingen:

Lødingen produserer tjenester til en kostnad 23 % over landsgjennomsnittet uten at kvaliteten er bedre enn gjennomsnittet (Kommunebarometeret januar 2016).

I Lødingen er antall lignende saker få og fagpersoner må ofte bruke lang tid i saksbehandlingen idet det er lang tid siden man siste anvende relevant lov- og regelverk. Effektivitet i tjenesteproduksjonen blir dermed lav og krav til saksbehandlingstider blir ikke alltid overholdt. Fagkompetansen er ofte hos enkeltindivid og ikke i fagmiljø.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne effektivisere tjenesteproduksjonen gjennom å ta ut stordriftsfordeler og ved å restrukturere den nye virksomhet på en innovativ måte.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

Vågan:

Vågan har over flere år jobbet med omstilling for å styrke den økonomiske situasjonen. Netto driftsresultat har vært negativt de siste årene. I 2015 ser man effekt av omstillingstiltakene, noe som har gitt et positivt resultat.

I et fremtidig perspektiv i forhold til omstilling på 130 millioner samt tapt av inntekter med det nye inntektssystemet ser man utfordringer og fortsatt behov for omstilling.

Lødingen:

Lødingen kommune var i 10 år Robek-kommune. Økonomien er meget sårbar og har lite rom for å møte dagens krevende oppgaver og nye utfordringer. Kommunen har ikke eiendomsskatt.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil fortsatt være faglig sterk, men økonomisk sårbar. En omstillingsprosess er nødvendig dersom kommunen skal kunne demme opp for demografisk utvikling. Disposisjonsfondet må styrkes slik at det er over 10 % av brutto driftsinntekter.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

Vågan:

Vågan kommune har et bredt tjenestetilbud som ivaretar lovpålagte oppgaver. Brukerne har tilstrekkelig valgfrihet både i forhold til tjenester og saksbehandler.

Lødingen:

Lødingen tilbyr i hovedsak de lovpålagte tjenester, men utover disse tjenestene er det lite rom for å tilby andre kommunale tjenester.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i større grad gjennom samordning av tilbud og tjenester kunne gi sine innbyggere flere valgalternativer innenfor de fleste tjenesteområder.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke

insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

Vågan:

Vågan kommune som funksjonell samfunnsutvikler er ivaretatt i forhold til relativt spredt næringsaktivitet. I et framtidig perspektiv kan det være behov for nye arealer på sjø- og landsiden.

Lødingen:

Lødingen kommune som samfunnsutvikler er preget av at kommunen ligger relativt langt fra andre tettsteder og samtidig befinner seg i skjæringspunkt mellom flere regionale sentra. Dette gir utfordringer i forhold til effektiv regional samhandling og egen utvikling.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil som en større enhet både befolkningsmessig og i areal kunne tilrettelegge for en bedre samfunnsutvikling innenfor næring, turisme, infrastruktur og overordnede planfunksjoner, herunder oppgaver som er tenkt overført fra regionalt nivå.

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyst – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

Vågan:

Vågan har over år hatt lav valgdeltakelse. Kommunen har flere representanter enn minimumsløsningen i Kommunestyret og har mange lag og foreninger som er med og ivareta innbyggermedvirkning.

Lødingen:

Lødingen har over år hatt høy valgdeltakelse. Kommunen har flere representanter enn minimumsløsningen i Kommunestyret og har mange lag og foreninger som er med og ivaretar innbyggermedvirkning.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil som større kommune stille sterkere ved rekruttering av nye politikere. Interessen for å delta i politikken i en større og mer slagkraftig kommune med større ansvarsoppgaver for viktige samfunnsoppgaver, vil øke.

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke

være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

Vågan:

I Vågan finnes det god kompetanse for å utrede politiske saker. Vågan klarer å være en generalistkommune og har derfor i liten grad hatt behov for interkommunalt samarbeid.

Lødingen:

Lødingen har god kompetanse på å utrede politiske saker. På grunn av manglende kompetanse og kapasitet innenfor noen fagfelt, har kommunen vært nødt til å inngå en rekke interkommunale samarbeidsløsninger som har sikret kvaliteten på tjenestene, men redusert den politiske styring som resultat.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i kunne ivareta saksbehandlingen og utrede politiske saker på en god måte. På grunn av størrelsen vil Aust-Lofoten i større grad enn dagens kommuner ivareta egen tjenesteproduksjonen og derigjennom ha direkte politisk styring av den.

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Vågan:

Innbyggerne i Vågan har sterk identitet til kommunen, men også til bygdene de bor i.

Lødingen:

Man stilles egentlig foran en utfordring med små kommuner med høy grad av politisk styring innenfor trange budsjettammer, eller potensielt reduksjon av små lokalsamfunns innflytelse på politikk og større økonomisk frihet. Innbyggerne i Lødingen har sterk identitet til kommunen. Identitet omkringliggende/regionsentra har variert over tid og er i dag mer situasjonspreget.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne opprettholde innbyggernes sterke identitet til sitt bosted og rimelig raskt kunne bygge fellesskap til sammenslått kommune som vil bli regnet som en del av Lofoten.